

ГОДИШЊИ
ИЗВЕШТАЈ
2023.

2023

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ЗА 2023.

Годишњи извештај за 2023. годину је веродостојан приказ делатности, развоја и резултата пословања НИС Групе остварених у 2023. години. Извештај садржи и приказује податке НИС Групе, која обухвата НИС а.д. Нови Сад и његова зависна друштва. Уколико подаци обухватају само одређена зависна друштва или само НИС а.д. Нови Сад, то је у Извештају посебно наглашено. Термини: НИС а.д. Нови Сад и Друштво означавају матично друштво НИС а.д. Нови Сад, док се термини НИС и НИС Група односе на НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима.

Годишњи извештај даје сажет и интегрисан приказ финансијских и не-финансијских остварења НИС Групе у 2023. години и приказује како стратешки циљеви, корпоративно управљање, остварени резултати и потенцијали, у деловању с екстерним окружењем, доводе до стварања вредности у краткорочној, средњорочној и дугорочној перспективи.

Годишњи извештај је сачињен на српском, енглеском и руском језику. У случају било каквих одступања, меродавна је верзија на српском језику.

Годишњи извештај за 2023. годину доступан је и у електронској форми на корпоративном сајту. Све додатне информације о НИС Групи могу се наћи на корпоративном сајту www.nis.rs.

Годишњи извештај садржи информације које су детаљније објашњене у другим деловима овог извештаја или у другим извештајима, односно на веб-страницама корпоративног сајта. Такође, на крају извештаја налази се речник са објашњењима коришћених скраћеница и акронима.

Упућивање на други део овог извештаја или на друге извештаје НИС Групе

Упућивање на веб-странице корпоративног сајта www.nis.rs

САДРЖАЈ

НИС Група у 2023. години	4
Награде и признања	5
Реализација кључних пројеката	6
Интеграција ХИП-Петрохемије	6
Изградња погона за производњу полипропилена	6
Пројекти развоја малопродајне мреже	6
Соларни панели	7
Дигитална трансформација	8
Уводна реч	10
Извештај независног ревизора	12
Извештај управе о пословању	24
Нефинансијско извештавање	24
Важни догађаји	24
НИС Група	28
Стратегија	46
Управљање ризицима	52
Пословно окружење	58
Промена законске регулативе	63
Анализа резултата	64
Корпоративно управљање	104
Људски ресурси	128
Безбедност и здравље на раду, индустријска безбедност и реаговање у ванредним ситуацијама и заштита животне средине	137
Политика у области борбе против корупције и превара	148
Друштвена одговорност	150
Комуникација	153
Истраживање и развој	155
Даљи развој	157
Финансијски извештаји	159
Појединачни финансијски извештаји	159
Биланс стања	159
Биланс успеха	162
Извештај о осталом резултату	164
Извештај о токовима готовине	165
Извештај о променама на капиталу	167
Напомене уз појединачне финансијске извештаје	168
Консолидовани финансијски извештаји	225
Консолидовани биланс стања	225
Консолидовани биланс успеха	228
Консолидовани извештај о осталом резултату	230
Консолидовани извештај о токовима готовине	231
Консолидовани извештај о променама на капиталу	233
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје	234
Извештај о плаћањима ауторитетима власти	299
ESG показатељи	303
Изјава лица одговорних за састављање извештаја	305
Прилози	306
Општи подаци о НИС а.д. Нови Сад	306
Речник	307
Финансијски календар	310
Контакти	311

НИС ГРУПА У 2023. ГОДИНИ¹

УБРЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ТРАНЗИЦИЈЕ

>800 млн. РСД	улагања у еколошке пројекте	>270 млн. РСД	Професионални развој запослених
-6%	директне емисије CO ₂ (опсег 1)	>4.200	Реализовано обука
-13%	Сумпор диоксид (SO ₂)	0	Tier 1
17 ФНЕ	пуштено у рад на бензинским станицама	>7 млрд. РСД	Улагања у заједницу

¹Приказани обим прераде и дораде, као и обим промета не укључује ХИП-Петрохемију. Приказани податак за производњу електричне енергије укључује обим произведене електричне енергије у енергани Панчево, малим електранама и фотонапонским електранама. Укупан обим произведене електричне енергије у 2023. години у ТЕ-ТО Панчево износи 1,1 милион MWh. Учешће НИС а.д. Нови Сад у ТЕ-ТО Панчево д.о.о. износи 49%.

НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА У 2023. ГОДИНИ

Компанија НИС добитник је специјалне плакете дневних новина „Вечерње новости“, под називом „Најплеменитији подвиг године“, намењене удружењима и компанијама које годинама континуирано помажу другима и подстичу на племенита дела.

Магазин *Diplomacy&Commerce* доделио је НИС-у награду за најбољу друштвено-одговорну кампању „Да се нове наде роде“.

Кампања „Да се нове наде роде“ освојила је признање „Кампање са сврхом *social 2023*“, које додељује удружење „Жуте паталоне“.

На Међународном пољопривредном сајму у Новом Саду НИС-у је уручено признање „Лидер друштвене одговорности међу привредним друштвима“ за 15 година програма „Заједници заједно“.

Поводом 15 година програма „Заједници заједно“ НИС је добитник признања „Капетан Миша Анастасијевић“ у категорији „Лидер друштвене одговорности“.

Мобилна апликација *Drive.Go* награђена је специјалним признањем часописа *PC Press – Top 50* најбољих онлајн садржаја, у категорији *Digital Innovation*.

Програм *NIS Energy* добитник је награде *Digital Awards* за *HR Employer branding online* кампању која је додељена у оквиру конференције *#Digital2023*.

Друштво математичара Србије доделило је компанији НИС повељу за дугогодишњу подршку младим математичарима и активностима Друштва.

НИС-у је уручена захвалница Српског хемијског друштва за подршку организацији олимпијаде из хемије у 2023. години.

Шаховски савез Србије доделио је признање компанији НИС за подршку Шаховском савезу, као и за подршку организацији прве ФИДЕ шаховске олимпијаде за особе са инвалидитетом.

Одбојкашки савез Србије уручио је компанији НИС захвалницу за успешну сарадњу и допринос развоју одбојке у Србији.

Награда топ 3 „Најпожељнији послодавац у Србији“ у истраживању под називом „Глас младих Србије“ које спроводи студентска организација AIESEC.

РЕАЛИЗАЦИЈА КЉУЧНИХ ПРОЈЕКТА

ИНТЕГРАЦИЈА ХИП-ПЕТРОХЕМИЈЕ

У 2023. години реализовано је стратешко партнерство са ХИП-Петрохемијом. У складу са Уговором о стратешком партнерству између Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП-Петрохемије, 9. јуна је дошло до затварања трансакције, након чега је почео рад на интеграцији ХИП-Петрохемије у систем НИС-а. Увећан је основни капитал, изабрани су нови чланови органа управљања и започело се са реализацијом обавеза НИС-а, као стратешког партнера ХИП-Петрохемије.

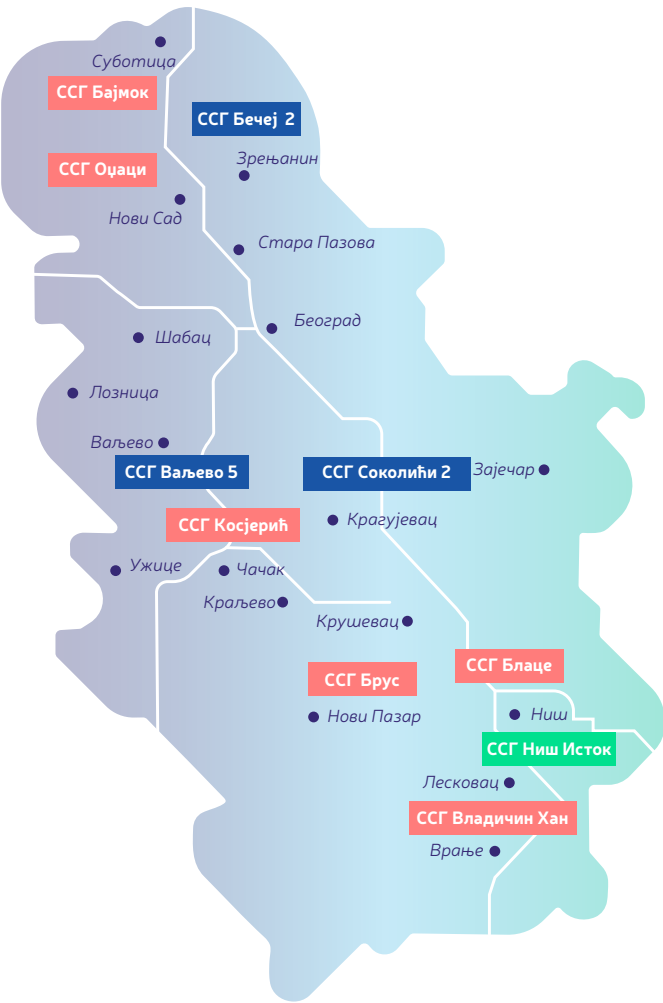
Као резултат ове стратешке сарадње, након имплементације обимног инвестиционог програма модернизације и изградње нових производних капацитета, пред НИС-ом је диверсификација и проширивање пословања у оквиру производног сегмента петрохемијских производа. Захваљујући синергијском ефекту, обједињавање капацитета ће допринети стабилности пословања.

ИЗГРАДЊА ПОГОНА ЗА ПРОИЗВОДЊУ ПОЛИПРОПИЛЕНА

Планира се изградња погона за производњу полипропилена у ХИП-Петрохемији вредности 150 милиона евра, капацитета од минимум 140.000 тона годишње.

Изградња нове фабрике полипропилена омогућиће повећање обима производње полимера и бољу искоришћеност производа које сада ХИП Петрохемија извози.

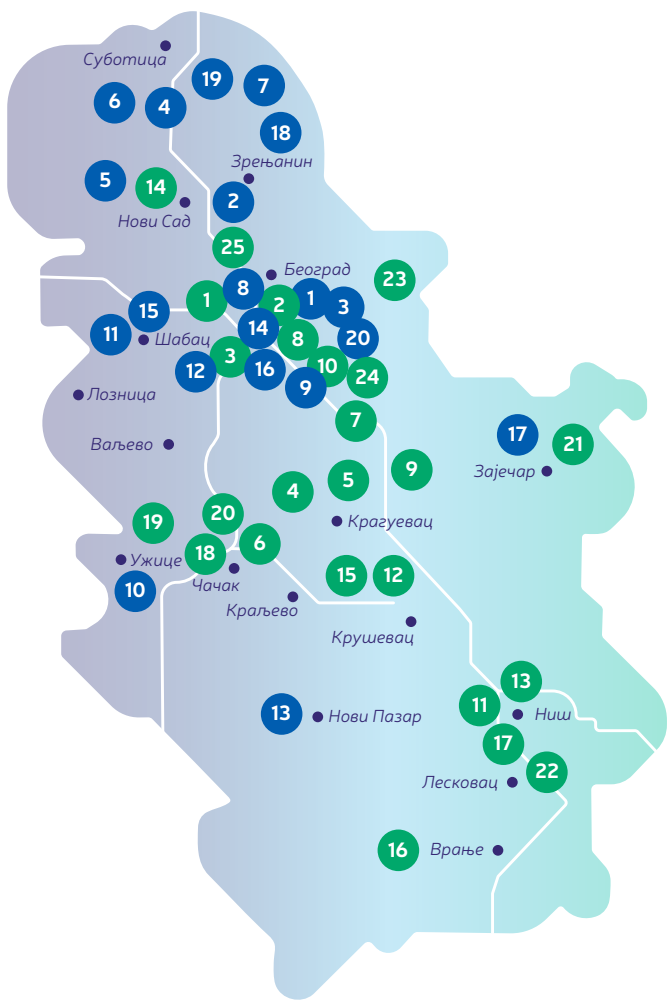
ПРОЈЕКТИ РАЗВОЈА МАЛОПРОДАЈНЕ МРЕЖЕ У СРБИЈИ

● Нова изградња ● Реконструкције ● Допунски пројекти

СОЛАРНИ ПАНЕЛИ

Током 2023. године изграђено је 37 и пуштено у рад 17 соларних фотонапонских електрана (ФНЕ) на бензинским станицама НИС-а. Са изградњом ових електрана започело се 2022. године, када је пуштено у рад 8 ФНЕ. У 2024. години биће настављена изградња ФНЕ и на другим објектима НИС-а.

● Изграђене ФНЕ у 2023. години ● Пуштене у рад ФНЕ у 2022. и 2023. години

ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА

Процес дигиталне трансформације у нашој компанији одликује континуирано усавршавање пословних процеса, увођење широкоприменљивих дигиталних решења и технологија, који имају за циљ унапређење ефикасности пословања. Значајан део овог стратешког правца је усмерен ка развоју компетенција наших запослених, кроз интензивне образовне модуле о дигиталним технологијама и примене стечених знања у пословном окружењу. Наш тим интерних тренера проистекао је као резултат колективне посвећености и појединог стручног ангажовања, а у нашем портфолију се налази широк спектар дигиталних пројеката, којих је сада око 120.

У току 2023. године покренута је реализација програма дигитализације Функције за HSE, који има за циљ усавршавање рада запослених, као и лакше и безбедније управљање извођачима.

У сарадњи са Научно-технолошким центром, активно спроводимо истраживања с циљем одобравања и процене потенцијала примене напредних дигиталних технологија. У области управљања и аналитике података имплементирали смо нови бизнис-процес – „Управљање подацима”. Реализовано је више пројеката, који су омогућили да значајно смањимо време утрошено на рутинску обраду података и допринели бржем, бољем и лакшем свакодневном раду наших запослених.

Завршавамо 2023. годину са јасним циљем: дигитална трансформација нашег Друштва остаје саставни део корпоративне стратегије за будућност, чврст темељ одрживог развоја. Примењујући иновације, решавамо изазове и претварамо их у прилике, издвајајући се у динамичном и променљивом пословном окружењу.

Дигитална трансформација – резултати за 2023. годину:

УВОДНА РЕЧ

Драги пријатељи,

Уверен сам да ће у историји НИС-а 2023. година имати запажено место из више разлога. Пре свега, започели смо нови инвестициони циклус - у капиталне пројекте у свим областима бизниса уложили смо 39,2 милијарде динара, односно 77 одсто више него годину дана раније. Имајући на уму да је тржиште волатилно, а да се енергетски сектор налази у периоду транзиције, наставићемо да инвестирамо и у наредном периоду како бисмо поставили темеље за наш дугорочни развој и успех.

Поред тога, у изазовној години коју су обележила комплексна макроекономска и геополитичка кретања, наставили смо да значајно доприносимо енергетској стабилности на тржиштима на којима послујемо, па ће и у 2024. години један од наших основних приоритета бити да својим потрошачима обезбедимо енергију потребну за даљи развој по конкурентним ценама и будемо гарант уредног снабдевања свим врстама нафтних деривата.

У 2023. години смо додатно ојачали партнерство са Републиком Србијом и постали већински акционар ХИП-Петрохемије, чиме смо учинили крупан искорак у нову област пословања, пратећи глобалне трендове у нашој индустрији. Развој Петрохемије ће од нас тражити још много експертизе и улагања, али сам дубоко убеђен да ћемо заједничким напорима остварити свој циљ – модернизацију постојећих и изградњу нових постројења, што ће бити важан корак ка успостављању дугорочно одрживог пословања ХИП-Петрохемије.

Ништа мање значајна није ни чињеница да смо у прошлој години наставили са

енергетском транзицијом НИС-а, јер на тај начин доприносимо испуњењу међународних обавеза Србије у делу смањења емисија угљен-диоксида. И у години испред нас ћемо наставити са уградњом соларних панела на бензинским станицама и другим нашим пословним објектима, као и са реализацијом сличних пројеката из ове области. Остварили смо запажене резултате и у производњи електричне енергије – са својим партнерима смо произвели више од милион MWh.

Годину за нама памтићемо и по томе што смо на име дивиденде акционарима исплатили више од 23 милијарде динара, што је рекордни износ од 2013. године, када је НИС почео са њиховом исплатом. Ово није само показатељ да је наша компанија и у изазовним временима сигуран извор прихода за акционаре, већ и доказ да модернизација НИС-а, спроведена у договору са главним акционарима, даје одличне резултате.

Продубили смо пријатељство и са заједницом, на чијој територији послујемо. У друштвено одговорне пројекте, укључујући подршку пројектима Владе Републике Србије, уложили смо готово 7,5 милијарди динара. На тај начин смо показали да нисмо само један од покретача домаће привреде, већ и чврст замајац даљем напретку наше заједнице.

Желео бих да истакнем и то, да смо у 2023. години остварили добре финансијске и оперативне резултате. Они су нижи у односу на 2022. годину, али је то сасвим разумљиво, будући да је реч о, по много чему, рекордном периоду. Ипак, када се наши резултати упореде са онима из периода пре пандемије

корона вируса, јасно је да имамо разлога за задовољство: не само због остварене нето добити која премашује 44 милијарде динара, већ и због резултата остварених у свим сегментима бизниса.

Тако смо, на пример, захваљујући програму реализованом у области истраживања и производње нафте и гаса, забележили добре резултате и очували производњу на готово истом нивоу, као и у 2022. години. И поред чињенице да радимо на зрелим пољима, у наредном периоду очекујемо да наша улагања и напори дају још боље резултате.

Наставили смо и са модернизацијом Рафинерије у Панчеву, где су такође реализовани значајни пројекти дигитализације, као и унапређења енергетске ефикасности. У нашој малопродајној мрежи од прошле године је још 11 нових или реконструисаних модерних објеката, међу којима и стратешки важна бензинска станица „Соколићи 2“ на ауто-путу „Милош Велики“. Наш портфолио дигиталних услуга у области малопродаје је додатно проширен, па са правом можемо да кажемо да потрошачима нудимо јединствено искуство.

На крају бих желео да кажем неколико речи и о нашим плановима. Иако је иза нас успешна година, пред нама је комплексан период, у ком ћемо зависити и од глобалних догађаја, на које немамо никакав утицај. Али, без обзира на то, наш план за 2024. годину, у којој смо предвидели улагања од готово 60 милијарди динара је амбициозан. Такође, пред нама је до сада најзахтевнији капитални ремонт Рафинерије Панчево због новоизграђених постројења. Задаци са којима се суочавамо

нису нимало лаки. Од нас се очекује да истовремено остварујемо добре резултате, напредујемо у енергетској транзицији и темељно модернизујемо све сегменте компаније. Притом, не смемо заборавити да НИС треба да остане лидер у области заштите животне средине, као и поуздан партнер заједници. Да бисмо све то остварили, најпре морамо обезбедити да НИС група настави да остварује добре резултате. Уверен сам да смо у протеклом периоду показали да имамо тим који је спреман да реши и најкомплексније задатке. Због тога, са много оптимизма и поверења у наш пословни модел улазимо у 2024. годину, уверени да ћемо и за њу обезбедити значајно место у историји наше компаније.

Кирил Тјурдењев
генерални директор
НИС а.д. Нови Сад

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених годишњих финансијских извештаја НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д., Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) који се састоје од биланса стања са стањем на дан 31. децембра 2023. године, биланса успеха, извештаја о осталом резултату, извештаја о токовима готовине и извештаја о променама на капиталу за годину која се завршава на тај дан, као и напомена уз финансијске извештаје које садрже преглед основних рачуноводствених политика и остала обелодањивања.

Према нашем мишљењу, приложени финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Друштва на дан 31. децембра 2023. године, као и резултате његовог пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији Републике Србије и Међународним стандардима ревизије (МСР). Наше одговорности у складу са тим стандардима су детаљније описане у одељку извештаја Одговорности ревизора за ревизију финансијских извештаја. Ми смо независни у односу на Друштво у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (ИЕСБА кодекс) и етичким захтевима који су релевантни за ревизију финансијских извештаја у Републици Србији, и испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са овим захтевима и ИЕСБА Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основу за наше мишљење.

Кључна ревизорска питања

Кључна ревизијска питања су она која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у ревизији финансијских извештаја за текући период. Ова питања су разматрана у контексту ревизије финансијских извештаја у целини и у формирању нашег мишљења о њима, и ми нисмо изнели издвојено мишљење о овим питањима. Утврдили смо следеће кључно ревизорско питање:

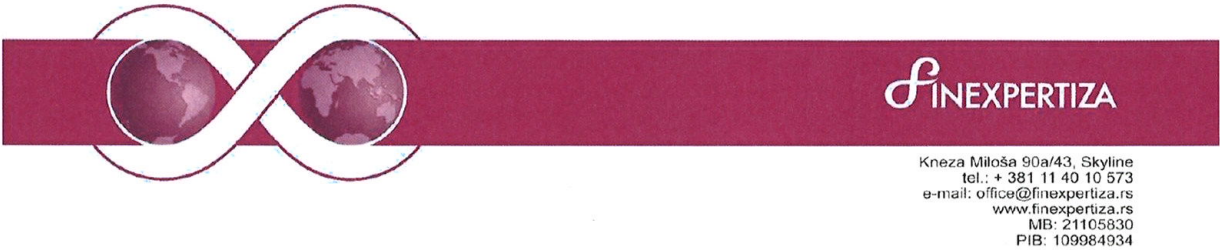
Процена резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине

Информације о примењеним рачуноводственим политикама и проценама резервисања за обављање природних ресурса и заштите животне средине обелодањене су у напомени 2, напомени 3 и напомени 22 уз финансијске извештаје. Као што је описано у напоменама уз финансијске извештаје, Друштво је признало резервисања у износу од РСД 11,579,581 хиљаду.

Резервисање за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине захтева значајно просуђивање руководства због бројних претпоставки на које утичу будуће активности, економски фактори и законодавство у коме Друштво послује. Најзначајније процене укључују будућу процену будућих трошкова за измирење садашње обавезе, инфлаторне и дисконтне стопе и времена експлоатације.

FINEXPERTIZA

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Кључна ревизорска питања (Наставак)

Ревизија ове области у оквиру финансијских извештаја је сложен процес јер од нас захтева да оценимо претпоставке за процене будућих трошкова за шта постоје ограничени упоредни подаци будући да је обнављање природних ресурса инфраструктуре гаса и нафте активност у настанку. Процена поменутих фактора утиче на утврђивање тачног износа резервисања које у финансијским извештајима представља материјално значајну ставку.

Руководство врши преглед резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине на годишњем нивоу, и то за средства за истраживање и процењивање и средства за производњу и прераду нафте и нафтних деривата. Преглед од стране руководства обухвата и анализу промена законске регулативе у Републици Србији, процене трошкова, инфлаторне и дисконтне стопе и рачност обавеза.

Ревизорски приступ:

Наше ревизорске процедуре су обухватиле разумевање законских обавеза у погледу обнављања природних ресурса и заштите животне средине, а у складу са одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима и Закона о заштити животне средине, према којима је Друштво дужно да у току и по завршетку извођења радова на експлоатацији изврши рекултивацију земљишта и да ради спречавања даљег ширења загађења проузрокованог удесом предузима мере санације према плановима заштите о свом трошку.

Такође, спровели смо следеће ревизијске процедуре:

- Извршили смо проверу математичке тачности модела које Друштво примењује приликом обрачуна резервисања;
- На одређеном узорку смо извршили увид у статус бушотина и извршили поређење са статусом у оквиру бушотинског фонда који представља основу за обрачун резервисања;
- Извршили смо проверу промене статуса бушотина у текућој години у односу на претходну годину, будући да промена статуса бушотина може имати материјалан утицај на обрачун резервисања;
- Извршили смо проверу потпуности података, поређењем са другим информацијама у оквиру пословне евиденције и ревизијским поступцима везаним за некретнине, постројења и опрему;
- Извршили смо оцену оправданости примењене дисконтне стопе као једне од претпоставки за обрачун резервисања упоређивањем са стопом на државне обвезнице Републике Србије преузете од Народне банке Србије;
- Извршили смо оцену и разумевање претпоставки везаних за трошкове неопходне за ликвидацију и рекултивацију земљишта;
- Извршили смо проверу анализе осетљивости коју је припремило руководство за главне претпоставке;
- Стекли смо разумевање процедура Друштва које руководство примењује за процену и евидентирање дугорочних резервисања. Ово је укључило разумевање да ли за формирање резервисања постоји законска или изведена обавеза.

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Остале информације

Руководство је одговорно за остале информације. Остале информације обухватају консолидовани Годишњи извештај о пословању за годину завршену 31. децембра 2023. године. Наше мишљење о финансијским извештајима се не односи на остале информације. У вези са нашом ревизијом финансијских извештаја, наша одговорност је да прочитамо остале информације наведене горе, и при томе размотримо да ли постоји материјална недоследност између њих и финансијских извештаја или наших сазнања стечених током ревизије, или на други начин представљају материјално погрешна исказивања.

У вези са консолидованим Годишњим извештајем о пословању, спровели смо такође процедуре у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије. Ове процедуре укључују разматрање да ли консолидовани Годишњи извештај о пословању садржи обелодањивања која се захтевају Законом о рачуноводству Републике Србије. На основу процедура спроведених током ревизије, по нашем мишљењу:

- ✓ консолидовани Годишњи извештај о пословању састављен је у складу са захтевима Закона о рачуноводству Републике Србије; и
- ✓ информације наведене у консолидованом Годишњем извештају о пословању, за финансијску годину за коју се припремају финансијски извештаји, су конзистентне са финансијским извештајима.

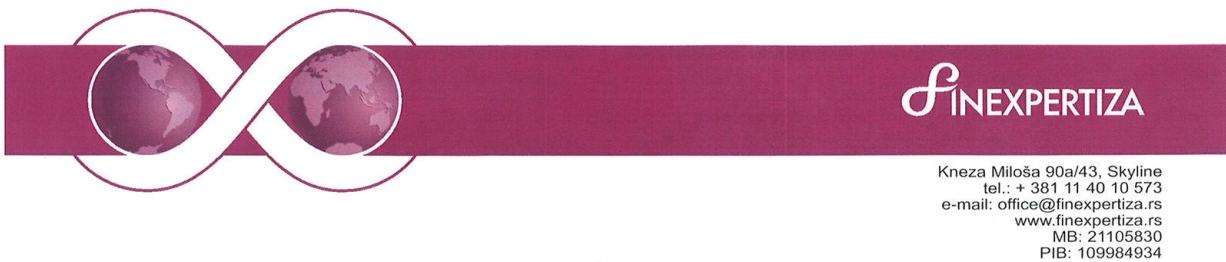
Додатно, на основу знања и разумевања пословања Друштва и његовог пословног окружења, стеченог током обављања ревизије, од нас се захтева да саопшtimo у извештају уколико закључимо да постоји материјално погрешно приказивање у консолидованом Годишњем извештају о пословању. У том смислу, не постоји ништа што би требало да саопшtimo у извештају.

Одговорност руководства и лица овлашћених за управљање за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за припрему ових финансијских извештаја који пружају истинит и објективан приказ, у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед проневере или грешке.

При састављању финансијских извештаја руководство је одговорно за процену способности Друштва да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако руководство намерава да ликвидира Друштво или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извештавања Друштва.

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

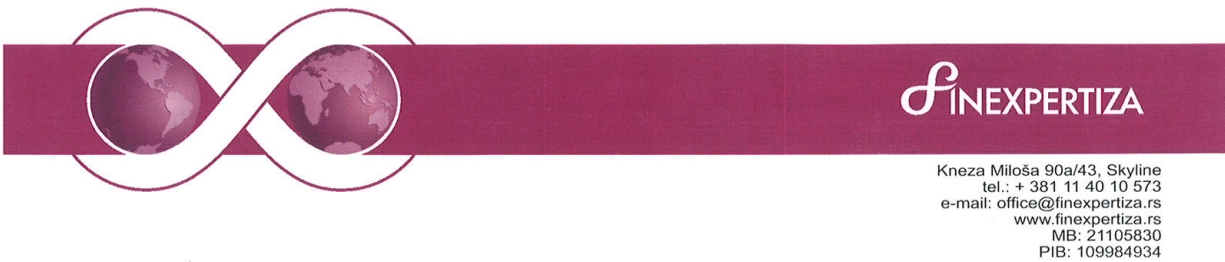
АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед проневере или грешке и издавање извештаја ревизора који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са Законом о ревизији Републике Србије увек открити материјално погрешне исказе, ако такви искази постоје. Погрешни искази могу да настану услед проневере или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника, донете на основу финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са Законом о ревизији Републике Србије, ми примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- ✓ Вршимо идентификацију и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед проневере или грешке; осмишљавамо и спроводимо ревизијске поступке који су прикладни за те ризике; прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа како би обезбедили основу за мишљење ревизора. Ризик да материјално значајни погрешни искази услед проневере неће бити идентификовани је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што проневера може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- ✓ Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола.
- ✓ Вршимо процену примењених рачуноводствених политика и у којој мери су разумне рачуноводствене процене и повезана обелодањивања које је извршило руководство.
- ✓ Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Друштва да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да Друштво престане да послује у складу са начелом сталности.
- ✓ Вршимо процену укупне презентације, структуре и садржаја финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, као и да ли су у финансијским извештајима приказане основне трансакције и догађаји на такав начин да се постигне фер презентација.

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја (Наставак)

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије, значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Такође, достављамо лицима овлашћеним за управљање изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтевима у погледу независности и да ћемо их обавестити о свим односима и осталим питањима за која може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и где је то могуће, о повезаним мерама заштите.

Од питања која су саопштена лицима овлашћеним за управљање, ми одређујемо која питања су била од највеће важности у ревизији финансијских извештаја за текући период и стога су кључна ревизијска питања. Ми описујемо ова питања у извештају ревизора, осим ако закон или регулатива искључује јавно обелодањивање о том питању или када, у изузетно ретким околностима, утврдимо да питање не треба да буде укључено у извештај ревизора, зато што је разумно очекивати да негативне последице буду веће него користи од такве комуникације.

Београд, 29. фебруар 2024. године

Партнер на пројекту ревизије

Лиценцирани овлашћени ревизор

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених консолидованих годишњих финансијских извештаја НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д., Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) и његових зависних друштава (заједно у даљем тексту: Група) који се састоје од консолидованог биланса стања са стањем на дан 31. децембра 2023. године, консолидованог биланса успеха, консолидованог извештаја о осталом резултату, консолидованог извештаја о токовима готовине и консолидованог извештаја о променама на капиталу за годину која се завршава на тај дан, као и напомена уз консолидоване финансијске извештаје које садрже преглед основних рачуноводствених политика и остала обелодањивања.

Према нашем мишљењу, приложени консолидовани финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују консолидовани финансијски положај Групе на дан 31. децембра 2023. године, као и консолидоване резултате њеног пословања и консолидоване токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији Републике Србије и Међународним стандардима ревизије (МСР). Наше одговорности у складу са тим стандардима су детаљније описане у одељку извештаја Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја. Ми смо независни у односу на Групу у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (ИЕСБА кодекс) и етичким захтевима који су релевантни за ревизију консолидованих финансијских извештаја у Републици Србији, и испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са овим захтевима и ИЕСБА Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основу за наше мишљење.

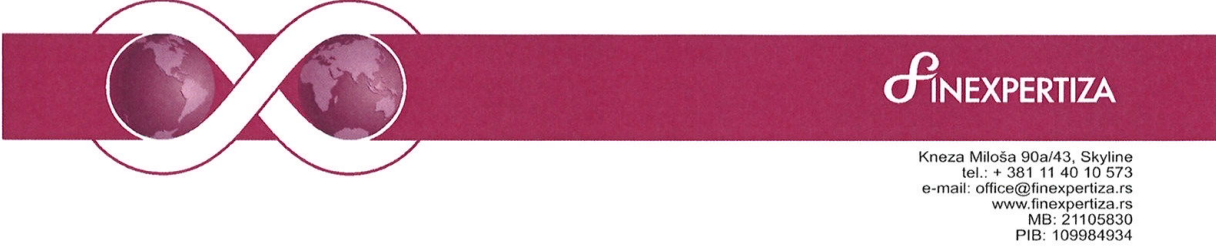
Кључна ревизорска питања

Кључна ревизијска питања су она која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у ревизији консолидованих финансијских извештаја за текући период. Ова питања су разматрана у контексту ревизије консолидованих финансијских извештаја у целини и у формирању нашег мишљења о њима, и ми нисмо изнели издвојено мишљење о овим питањима. Утврдили смо следећа кључна ревизорска питања:

Процена резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине

Информације о примењеним рачуноводственим политикама и проценама резервисања за обављање природних ресурса и заштите животне средине обелодањене су у напомени 2, напомени 3 и напомени 20 уз консолидоване финансијске извештаје. Као што је описано у напоменама уз финансијске извештаје, Група је признала резервисања у износу од РСД 11.841.243 хиљаде.

Резервисање за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине захтева значајно просуђивање руководства због бројних претпоставки на које утичу будуће активности, економски фактори и законодавство у коме Група послује. Најзначајније процене укључују будућу процену будућих трошкова за измирење садашње обавезе, инфлаторне и дисконтне стопе и времена експлоатације.

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ АД НОВИ САД

Кључна ревизорска питања (Наставак)

Ревизија ове области у оквиру финансијских извештаја је сложен процес јер од нас захтева да оценимо претпоставке за процене будућих трошкова за шта постоје ограничени упоредни подаци будући да је обнављање природних ресурса инфраструктуре гаса и нафте активност у настанку. Процена поменутих фактора утиче на утврђивање тачног износа резервисања које у консолидованим финансијским извештајима представља материјално значајну ставку.

Руководство врши преглед резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине на годишњем нивоу, и то за средства за истраживање и процењивање и средства за производњу и прераду нафте и нафтних деривата. Преглед од стране руководства обухвата и анализу промена законске регулативе у Републици Србији, процене трошкова, инфлаторне и дисконтне стопе и рачност обавеза.

Ревизорски приступ:

Наше ревизорске процедуре су обухватиле разумевање законских обавеза у погледу обнављања природних ресурса и заштите животне средине, а у складу са одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима и Закона о заштити животне средине, према којима је Група дужна да у току и по завршетку извођења радова на експлоатацији изврши рекултивацију земљишта и да ради спречавања даљег ширења загађења проузрокованог удесом предузима мере санације према плановима заштите о свом трошку.

Такође, спровели смо следеће ревизијске процедуре:

- Извршили смо проверу математичке тачности модела које Група примењује приликом обрачуна резервисања;
- На одређеном узорку смо извршили увид у статус бушотина и извршили поређење са статусом у оквиру бушотинског фонда који представља основу за обрачун резервисања;
- Извршили смо проверу промене статуса бушотина у текућој години у односу на претходну годину, будући да промена статуса бушотина може имати материјалан утицај на обрачун резервисања;
- Извршили смо проверу потпуности података, поређењем са другим информацијама у оквиру пословне евиденције и ревизијским поступцима везаним за некретнине, постројења и опрему;
- Извршили смо оцену оправданости примењене дисконтне стопе као једне од претпоставки за обрачун резервисања упоређивањем са стопом на државне обвезнице Републике Србије преузете од Народне банке Србије;
- Извршили смо оцену и разумевање претпоставки везаних за трошкове неопходне за ликвидацију и рекултивацију земљишта;
- Извршили смо проверу анализе осетљивости коју је припремило руководство за главне претпоставке;
- Стекли смо разумевање процедура Групе које руководство примењује за процену и евидентирање дугорочних резервисања. Ово је укључило разумевање да ли за формирање резервисања постоји законска или изведена обавеза.

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ АД НОВИ САД

Кључна ревизорска питања (Наставак)

Пословна комбинација – ХИП Петрохемија д.о.о., Панчево

Као што је обелодањено у напмени 39. уз консолидоване финансијске извештаје, у складу са Уговором о стратешком партнерству потписаним 24.децембра 2021. године између Министарства привреде Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП Петрохемија д.о.о.Панчево, Група је стекла контролу и уписала повећање учешћа у капиталу ХИП Петрохемије са претходних 20.86% на 90% 9 јуна 2023. године, уз обавезу новчане докапитализације у износу од 17.591.055 РСД (150 милиона ЕУР) и изградњу погона за производњу полипропилена капацитета најмање 140.000 тона годишње у року од шест година.

СТИЦАЊЕ ДОДАТНИХ УДЕЛА ЈЕ ОБУХВАЊЕНО КАО ПОСЛОВНА КОМБИНАЦИЈА У СКАДУ СА МСФИ 3 ПОСЛОВНЕ КОМБИНАЦИЈЕ ШТО ПОДРАЗУМЕВА ПРИЗНАВАЊЕ И ОДМЕРАВАЊЕ СТЕЧЕНЕ ПРЕПОЗНАТЉИВЕ ИМОВИНЕ, ПРЕУЗЕТИХ ОБАВЕЗА, СВАКОГ УЧЕШЋА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ У СТЕЧЕНОМ ЕНТИТЕТУ И ПРИЗНАВАЊЕ И ОДМЕРАВАЊЕ ГООДВИЛЛ-А ИЛИ ДОБИТКА ОД ПОВОЉНЕ КУПОВИНЕ. Као што је обелодањено у напмени 39 уз консолидоване финансијске извештаје фер вредност стечене нето имовине износи РСД 9,909,172 хиљаде, вредност учешћа без права контроле износи РСД 990,917 хиљада и добитак од повољне куповине износи РСД 8,918,255 хиљада.

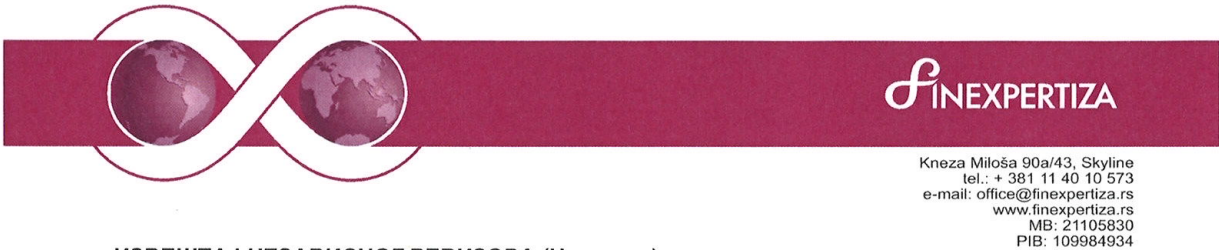
Ово смо идентификовали као кључно ревизорско питање због значаја пословне комбинације и њених ефеката у ревизији финансијских извештаја Групе, сложености у рачуноводственом евидентирању пословних комбинација и просуђивања које је руководство применило приликом идентификовања и утврђивања фер вредности стечених средстава и обавеза.

Ревизорски приступ:

Прегледали Уговор о стратешком партнерству који је закључен 24. децембра 2021.године између Министарства привреде Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП Петрохемија д.о.о.,Панчево, а како бисмо разумели пословну комбинацију.

Такође, спровели смо следеће ревизијске процедуре:

- ИЗВРШИЛИ СМО ПРОЦЕНУ ДА ЛИ ЈЕ ТРАНСАКЦИЈА ИДЕНТИФИКОВАНА КАО ПОСЛОВНА КОМБИНАЦИЈА И РАЧУНОВОСТЕНО ОБУХВАЊЕНА У СКАДУ СА МСФИ 3;
- ПРОЦЕНИЛИ СМО МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП У ИДЕНТИФИКАЦИЈИ И ПРИЗНАВАЊУ СТЕЧЕНИХ СРЕДСТАВА И ОБАВЕЗА, КАО И УЧЕШЋА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ, ПРЕУЗЕТИХ НА ДАТУМ СТИЦАЊА;
- ОЦЕНИЛИ СМО ИНТЕГРИТЕТ, НЕЗАВИСНОСТ, ОБЈЕКТИВНОСТ И СТРУЧНОСТ ЕКСТЕРНОГ КОНСУЛТАНТА АНГАЖОВАНОГ ОД СТРАНЕ ДРУШТВА;
- АНГАЖОВАЛИ СМО СТРУЧНА ЛИЦА КАКО БИ ОЦЕНИЛА ПРЕМЕЊЕНУ МЕТОДОЛОГИЈУ У ПРОЦЕНИ ФЕР ВРЕДНОСТИ СТЕЧЕНЕ ИМОВИНЕ;
- ИЗВРШИЛИ СМО РАЧУНСКУ ПРОВЕРУ ПРИЗНАТОГ И ОДМЕРЕНОГ ДОБИТКА ОД ПОВОЉНЕ КУПОВИНЕ;
- ИЗВРШИЛИ СМО ОЦЕНУ ОПРАВДАНОСТИ ДИСКОНТНЕ СТОПЕ ПРИМЕЊЕНЕ НА ФИНАНСИЈСКИ МОДЕЛ КОРИШЋЕН ЗА ПОТРЕБЕ ОБРАЧУНА ЕКОНОМСКОГ ОТПИСА;
- ОЦЕНИЛИ СМО АДЕКВАТНОСТ ОБЕЛОДАЊИВАЊА У НАПОМЕНАМА УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ ГРУПЕ.

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ АД НОВИ САД

Остале информације

Руководство је одговорно за остале информације. Остале информације обухватају консолидовани Годишњи извештај о пословању за годину завршену 31. децембра 2023. године. Наше мишљење о консолидованим финансијским извештајима се не односи на остале информације. У вези са нашом ревизијом консолидованих финансијских извештаја, наша одговорност је да прочитамо остале информације наведене горе, и при томе размотримо да ли постоји материјална недоследност између њих и консолидованих финансијских извештаја или наших сазнања стечених током ревизије, или на други начин представљају материјално погрешна исказивања.

У вези са консолидованим Годишњим извештајем о пословању, спровели смо такође процедуре у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије. Ове процедуре укључују разматрање да ли консолидовани Годишњи извештај о пословању садржи обелодањивања која се захтевају Законом о рачуноводству Републике Србије. На основу процедура спроведених током ревизије, по нашем мишљењу:

- ✓ консолидовани Годишњи извештај о пословању састављен је у складу са захтевима Закона о рачуноводству Републике Србије; и
- ✓ информације наведене у консолидованом Годишњем извештају о пословању, за финансијску годину за коју се припремају консолидовани финансијски извештаји, су конзистентне са консолидованим финансијским извештајима.

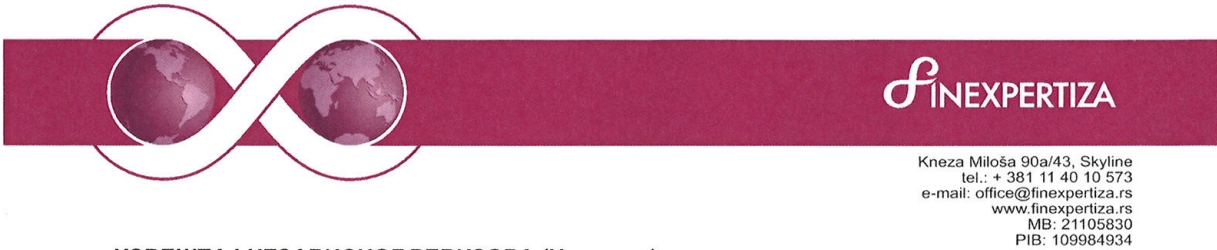
Додатно, на основу знања и разумевања пословања Групе и њеног пословног окружења, стеченог током обављања ревизије, од нас се захтева да саопшtimo у извештају уколико закључимо да постоји материјално погрешно приказивање у консолидованом Годишњем извештају о пословању. У том смислу, не постоји ништа што би требало да саопшtimo у извештају.

Одговорност руководства и лица овлашћених за управљање за консолидоване финансијске извештаје

Руководство је одговорно за припрему ових консолидованих финансијских извештаја који пружају истинит и објективан приказ, у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми консолидованих финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед проневере или грешке.

При састављању консолидованих финансијских извештаја руководство је одговорно за процену способности Групе да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако руководство намерава да ликвидира Групу или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извештавања Групе.

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

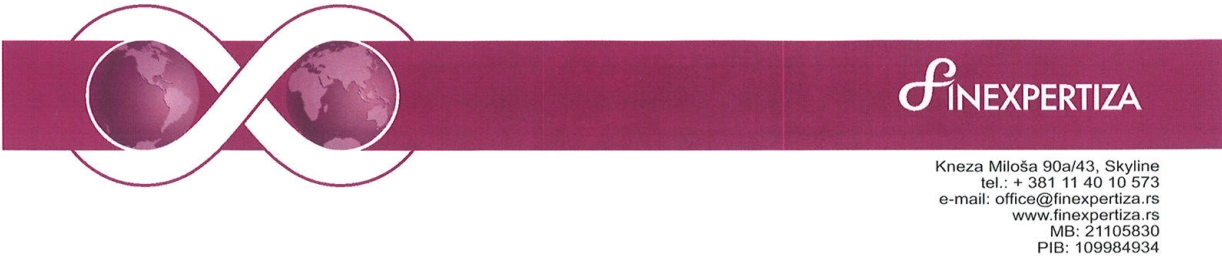
АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ АД НОВИ САД

Одговорност ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да консолидовани финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед проневере или грешке и издавање извештаја ревизора који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са Законом о ревизији Републике Србије увек открити материјално погрешне исказе, ако такви искази постоје. Погрешни искази могу да настану услед проневере или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника, донете на основу консолидованих финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са Законом о ревизији Републике Србије, ми примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- ✓ Вршимо идентификацију и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у консолидованим финансијским извештајима, насталих услед проневере или грешке; осмишљавамо и спроводимо ревизијске поступке који су прикладни за те ризике; прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа како би обезбедили основу за мишљење ревизора. Ризик да материјално значајни погрешни искази услед проневере неће бити идентификовани је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што проневера може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- ✓ Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола.
- ✓ Вршимо процену примењених рачуноводствених политика и у којој мери су разумне рачуноводствене процене и повезана обелодањивања које је извршило руководство.
- ✓ Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Групе да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да Група престане да послује у складу са начелом сталности.
- ✓ Вршимо процену укупне презентације, структуре и садржаја консолидованих финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, као и да ли су у консолидованим финансијским извештајима приказане основне трансакције и догађаји на такав начин да се постигне фер презентација.

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ АД НОВИ САД

Одговорност ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја (Наставак)

- ✓ Прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа о финансијским информацијама Групе, односно о пословним активностима унутар Групе, са циљем да изразимо мишљење о консолидованим финансијским извештајима. Ми смо одговорни за усмеравање, надзор и извршење ревизије Групе. Такође, ми смо искључиво одговорни за наше ревизијско мишљење.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије, значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Такође, достављамо лицима овлашћеним за управљање изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтевима у погледу независности и да ћемо их обавестити о свим односима и осталим питањима за која може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и где је то могуће, о повезаним мерама заштите.

Од питања која су саопштена лицима овлашћеним за управљање, ми одређујемо која питања су била од највеће важности у ревизији консолидованих финансијских извештаја за текући период и стога су кључна ревизијска питања. Ми описујемо ова питања у извештају ревизора, осим ако закон или регулатива искључује јавно обелодањивање о том питању или када, у изузетно ретким околностима, утврдимо да питање не треба да буде укључено у извештај ревизора, зато што је разумно очекивати да негативне последице буду веће него користи од такве комуникације.

Београд, 29. фебруар 2024. године

Партнер на пројекту ревизије

Лиценцирани овлашћени ревизор

ИЗВЕШТАЈ УПРАВЕ О ПОСЛОВАЊУ

НЕФИНАНСИЈСКО ИЗВЕШТАВАЊЕ

ВАЖНИ ДОГАЂАЈИ

Први квартал

Проширење мреже ССГ са ТАГ уређајима

Под окриљем кампање „Да се нове наде роде“, компанија НИС уручила 225 поклон-пакета породицама прворођених беба у 2023. години, у 15 изабраних породици у Србији

Уз подршку НИС-а, одржана прва ФИДЕ шаховска олимпијада за особе са инвалидитетом.

Потписан уговор за закуп ССГ „Ниш - исток”

Антон Черепанов, заменик генералног директора НИС-а, представио стручној јавности резултате пословања НИС Групе за 2022. годину

Потписан је нови Колективни уговор са репрезентативним синдикатом, чија примена је почела од 01.03.2023. године

Почела продаја млазног горива велепродајном купцу у Бугарској

Вадим Смирнов, заменик генералног директора НИС-а, учествовао на панелу „Образовање: путеви ка компетенцијама” на „Копаоник бизнис-форуму” и представио активности НИС-а, којима компанија пружа подршку образовању у Србији

Други квартал

Завршено тестирање апликације за издавање електронских дозвола за рад у Блоку „Прерада”

Добијен ISCC² сертификат, који омогућава да се пласира гориво које је произведено у Блоку „Прерада”, намешавањем минералног дизела и биодизела

Одбор директора НИС а.д. Нови Сад одобрио 60 милиона евра за подршку пројектима Владе Републике Србије из области образовања, социјалне и здравствене заштите

Фотонапонске електране постављене и пуштене у рад на 7 станица за снабдевање горивом НИС-а, чиме је овај пројекат реализован на укупно 15 објеката

Објављен Извештај о одрживом развоју за 2022. годину који је 13. узастопни верификовани извештај Друштва

У складу са уговором о стратешком партнерству између Републике Србије, компанија НИС а.д. Нови Сад и ХИП-Петрохемија, 9. јуна је завршена трансакција

Проширење мреже ССГ на којима се потрошачима нуде електропуњачи за возила (ССГ „Бачки Виногради”)

Скупштина акционара НИС а.д. Нови Сад одржала XV редовну седницу, на којој је, између осталог, донела одлуку о исплати дивиденди акционарима за 2022. годину

У оквиру програма „Заједници заједно” за 2023. годину, НИС расписао конкурс са фокусом на подршци развоју науке и образовања у партнерским градовима и општинама широм Србије

Трећи квартал

Пуштене у рад ССГ „Брус” и „Косјерић”

Завршено укључење у рад 10 нових вакуум аутоцистерни за транспорт опасне робе

У оквиру процеса дигитализације, на нафтним бушотинама НИС-а примењена ЕСО дигитална платформа, важна за процес мониторинга и контролу израде бушотина

НИС на име дивиденде за 2022. годину акционарима исплатио 23.364.924.716 динара (у бруто износу), што је највећи годишњи износ исплаћен од почетка исплате дивиденди 2013. године

Започети радови на новој ССГ са рестораном – „Соколићи 2”

Започета градња нове ССГ „Бечеј 2” и реконструкција ССГ „Бајмок”

Кирил Тјурдењев, генерални директор НИС-а, учествовао је на панелу посвећеном одрживом развоју „Наша одржива заједница” на ком су учествовали и Дубравка Ђедовић Хандановић, министарка рударства и енергетике Републике Србије и Милун Тодоровић, градоначелник Чачка

Компанија НИС и Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање потписали споразум о сарадњи, којим се дефинишу погодности за кориснике пензионерских картица приликом куповине горива и допунског асортимана на свим станицама за снабдевање горивом NIS Petrol и Gazprom

Четврти квартал

У 2023. години избушено је 47 разрадних и 4 истражне бушотине у Србији, 2 разрадне бушотине у Румунији, а пуштене у рад 42 разрадне и 1 истражна бушотина у Србији. У четвртм кварталу избушено је 9 разрадних и 2 истражне бушотине у Србији, 1 разрадна бушотина у Румунији, док је пуштено у рад 8 разрадних бушотина у Србији и 1 разрадна бушотина у Румунији

Наставак активности на спровођењу 2D пројекта у сарадњи са турском националном компанијом

Завршени радови и израђена атестно-техничка документација за пројекат опремања објеката површинске инфраструктуре - изградња сабирне станице на пољу (северни Банат) чија је реализација у току

Обележено шездесет година постојања „Рафинерије гаса у Елемиру”

Активности на реализацији пројекта инсталације аутоматског система за маркирање и адитивирање деривата на аутопунилишту „Рафинерије нафте Панчево”

По окончању реконструкције, пуштање у рад следећих ССГ: Блаце, Бајмок, Владичин Хан, Оџаци

Пуштена у рад ССГ „Ниш исток” – закуп ССГ – трећа лица. Пуштене у рад новоизграђене ССГ „Бечеј 2” и ССГ „Ваљево 5”

ФНЕ постављене и пуштене у рад на 10 ССГ

Свечано обележен почетак рада бензинске станице „Соколићи 2”, другог малопродајног објекта компаније на аутопуту „Милош Велики”. У овај објекат НИС је инвестирао више од 4,5 милиона евра

² International Sustainability & Carbon Certification је међународно признат стандард за одрживу контролу биомасе и биогорива.

Компанији НИС је, крајем децембра, међу првим енергетским компанијама у региону, додељен Сертификат ISO 55001 Систем управљања имовином са обимом примене на технолошку опрему. Сертификовани систем омогућава проактивно управљање животним циклусом опреме

Објављени резултати конкурса „Заједници заједно”: НИС ће подржати 54 пројекта из области образовања и науке, вредна укупно 144,5 милиона динара

Делегација НИС-а посетила кинеску нафтну компанију. Основни циљ посете био је упознавање са технологијама издвајања, искоришћења и складиштења CO₂

У тренинг-центру у Елемиру НИС организовао десети по реду Дан инвеститора

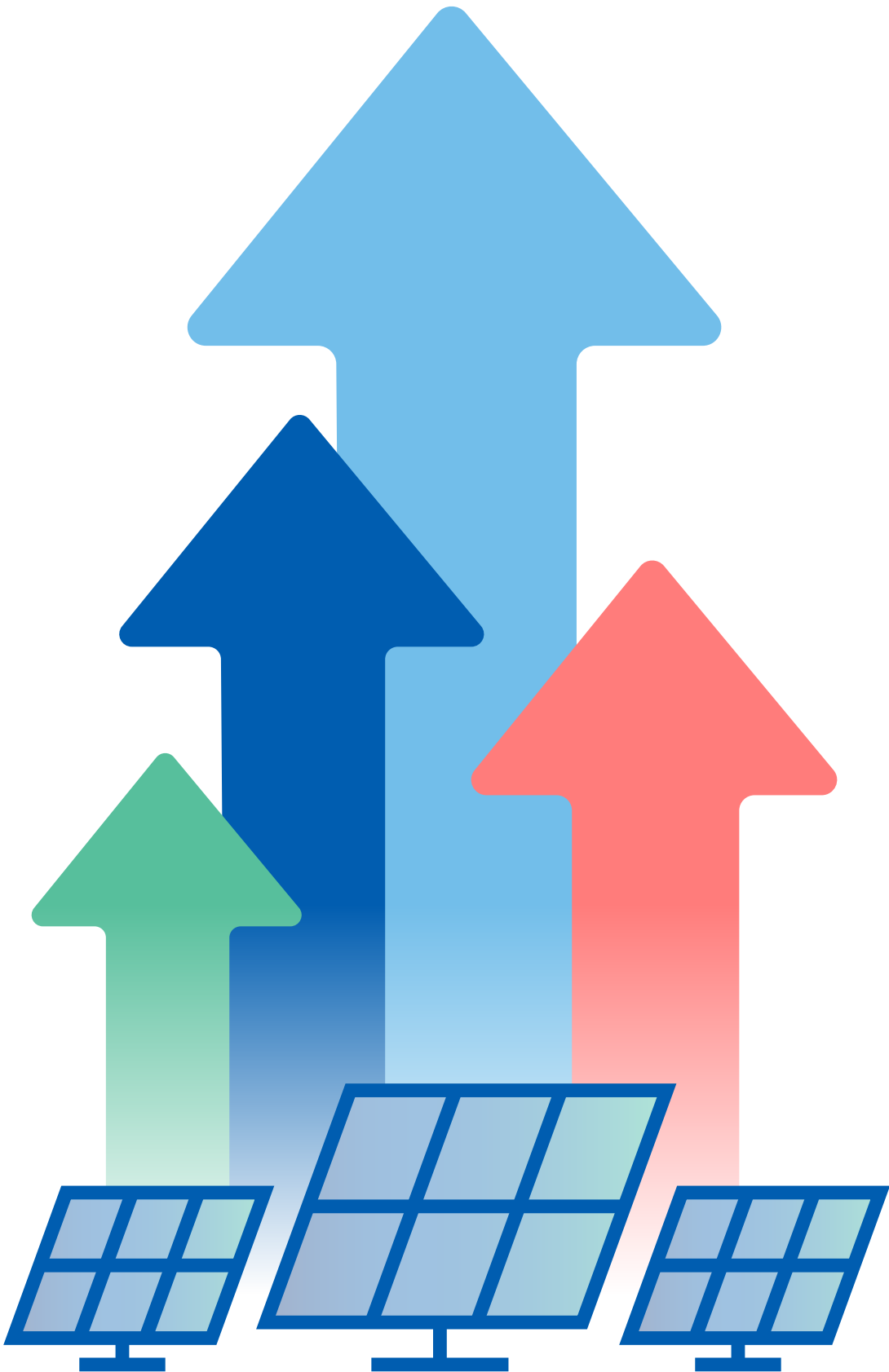
Компанија НИС и Банка „Поштанска штедионица” представили су јавности, на станици за снабдевање горивом „Нови Београд”, портфолио заједничких дигиталних пројеката у области малопродаје

Средином децембра обележено 55 година од почетка производње у Рафинерији нафте Панчево

Одбор директора НИС-а усвојио бизнис-план за 2024. годину, којим су планиране капиталне инвестиције од 59,7 милијарди динара

ВАЖНИ ДОГАЂАЈИ НАКОН ИСТЕКА ПОСЛОВНЕ ГОДИНЕ

Није било материјално значајних догађаја након датума биланса.

НИС ГРУПА

НИС Група је један од највећих вертикално интегрисаних енергетских система у југоисточној Европи, чији је највреднији ресурс тим од око 13.500³ запослених. Седиште НИС-а и главне активне налазе се у Републици Србији, док су представништва и зависна друштва отворена у још неколико земаља света, пре свега у суседним државама. Основне делатности НИС Групе су истраживање, производња и прерада нафте и природног гаса, промет широког асортимана нафтних и гасних деривата, као и реализација пројеката у области енергетике и петрохемије.

Циљ НИС-а је да у изазовним макроекономским околностима обезбеди нове вредности за своје акционаре, запослене и заједницу, као и да пружи свој допринос енергетској стабилности на тржиштима на којима послује. Портфолио пројеката НИС-а узима у обзир приоритет енергетске транзиције у Србији, те компанија реализује пројекте који, између осталог, доприносе остварењу циљева смањења емисије угљеника на нивоу Париског споразума.

Поред пословних активности, НИС континуирано реализује и бројне друштвено одговорне пројекте који доприносе развоју и унапређењу квалитета живота грађана. Активности у овој области посебно су усмерене на младе људе, као носиоце будућег развоја.

НИС Група је посвећена унапређењу заштите животне средине и значајна средства издваја за реализацију еколошких пројеката и пројеката који доприносе заштити животне средине. У области безбедности на раду циљ НИС-а су радни процеси без повреда и штетних утицаја на животну средину.

Делатности

Пословне активности НИС Групе организоване су у оквиру матичног друштва НИС а.д. Нови Сад кроз Блок „Истраживање и производња”⁴ и „Downstream”⁵, а подршку им пружа девет функција унутар матичног Друштва:

- Функција за финансије, економику, планирање и рачуноводство,
- Функција за стратегију и инвестиције,
- Функција за набавку,
- Функција за организациона питања,
- Функција за HSE,
- Функција за правна и корпоративна питања,
- Функција за корпоративну заштиту,
- Функција за односе са државним органима и корпоративне комуникације,
- Функција за интерну ревизију, ризике и интерне контроле.

Блок „Истраживање и производња”

Истраживање и производња

НИС је једина компанија у Србији која се бави истраживањем и производњом нафте и гаса. У овој бизнис области, НИС континуирано спроводи активности које обухватају оперативну подршку производњи, управљање резервама нафте и гаса, управљање разрадом лежишта нафте и гаса, као и велике пројекте у области истраживања и производње.

Већина нафтних и гасних поља НИС-а је у Србији, док компанија истражне радове изводи и у Румунији и Босни и Херцеговини. Најстарија инострана концесија НИС-а је у Анголи, где производња траје од 1985. године.

У оквиру Блока „Истраживање и производња” у Елемиру код Зрењанина послују погон за припрему природног гаса, производњу ТНГ-а и газолена и уклањање CO₂, као и аминско постројење за пречишћавање природног гаса, у ком се примењује *HiPACT* технологија (*High Pressure Acidgas Capture Technology*). Начин прераде гаса у овом постројењу је такав да спречава испуштање угљен-диоксида у атмосферу, па се поред бизнис-ефеката остварују и значајне еколошке користи. У 2023. години Рафинерија гаса у Елемиру обележила је 60 година постојања.

Такође, НИС је у Елемиру отворио савремени Тренинг центар за обуку радника у нафтној индустрији. У питању је јединствени комплекс са модерном опремом у коме се обука изводи у реалним условима, са могућношћу симулације свих задатака са којима се нафташи сусрећу у процесу производње, припреме и отпреме нафте и гаса.

У области Истраживања и производње научно-технолошку подршку НИС Групи пружа зависно друштво Научно-технолошки центар НТЦ НИС - Нафтагас д.о.о. Нови Сад.

Сервиси

НИС поседује сопствене сервисне капацитете, који задовољавају потребе Групе и пружају услуге трећим лицима преко друштва Нафтагас – Нафтни сервис д.о.о. Нови Сад. Сервиси пружају услуге у области истраживања и производње нафте и гаса путем геофизичких испитивања, израде, опремања и ремонта бушотина, као и спровођења специјалних операција и мерења на бушотинама. Ови сервисни капацитети пружају и услуге одржавања средстава за рад, изградње и одржавања нафтно-гасних система и објеката. У овом сегменту пословања, циљ је јачање присуства на међународном тржишту. Управо из тог разлога, приоритет је модернизација опреме, обезбеђивање што бољег квалитета пружених услуга, повећање техничко-технолошке

ефикасности и раст упослености у НИС-у и другим компанијама.

„Downstream”

„Downstream” чине Блок „Прерада”, Блок „Промет”, Блок „Енергетика” и област Петрохемије.

Прерада

У 2023. години обележено је 55 година од почетка производње у Рафинерији нафте Панчево. Ова фабрика данас је једно од најмодернијих и еколошки најразвијенијих прерађивачких постројења у региону, са максималним пројектованим капацитетом од 4,8 милиона тона годишње. У модернизацију Рафинерије је од 2009. године инвестирано више од 800 милиона евра, од чега су значајна средства издвојена за пројекте заштите животне средине. Рафинерија нафте Панчево производи: моторна горива еиго-5 стандарда, авио-гориво, течни нафтни гас, нафтни кокс, уље за ложење, битумене, пропилен, аромате, примарни бензин за пиролизу и друге нафтне деривате (сумпор и други угљоводоници).

Постројење за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања пуштено је у рад 2020. године. Овај пројекат, вредан више од 300 милиона евра, омогућава НИС-у повећану производњу највреднијих горива - дизела, бензина и течног нафтног гаса, као и почетак домаће производње нафтног кокса. НИС континуирано наставља са модернизацијом Рафинерије нафте Панчево, а 2021. године започет је капитални пројекат нове фазе реконструкције FCC (постројења каталитичког крекинга) и изградња новог постројења за производњу ETBE (високооктанске компоненте бензина). Поред тога, у Рафинерији се континуално спроводе активности на проналажењу додатних мера за повећање ефикасности и смањење трошкова, као и пројекти дигитализације.

3 Укључујући и запослене ХИП-Петрохемија д.о.о. Панчево

4 Истраживање и производња и зависна друштва – НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Нафтни сервис д.о.о. Нови Сад и Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад.

5 Блок „Прерада”, Блок „Промет”, Блок „Енергетика”, зависно друштво Нафтагас – Технички сервис д.о.о. Зрењанин и ХИП-Петрохемија д.о.о. Панчево.

У 2023. години приоритет Блока „Прерада” била је континуирана производња нафтних деривата како би се допринело уредном снабдевању тржишта у изазовним околностима.

Промет

У Србији и земљама региона НИС управља мрежом са више од 400 бензинских станица, од којих је више од 80 ван граница Србије. Малопродатна мрежа НИС највећа је на домаћем тржишту, а Друштво пословање у овој области развија и у суседним државама – Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији.

НИС на тржишту наступа са два малопродатна бренда: NIS Petrol и GAZPROM (премијум бренд у овом сегменту) и бензинске станице НИС Групе синоним су за квалитетну понуду горива и додатног асортимана, као и за савремене услуге које излазе у сусрет потребама потрошача. НИС континуирано улаже у развој своје малопродатне мреже, и у унапређење квалитета робе и услуга. У оквиру овог циља у 2023. години, једна од 10 ССГ које су реконструисане и изграђене, је и бензинска станица „Соколићи 2”, други малопродатни објект НИС-а на ауто-путу „Милош Велики” чиме компанија доприноси развоју путне инфраструктуре у Републици Србији. Један од приоритета су и дигитални пројекти чиме се потрошачима омогућују сервиси у складу са савременим трендовима, попут плаћања за гориво без одласка на платно место, дигитализација програма лојалности, и тако даље.

Структура промета НИС-а, поред малопродатје готових нафтних деривата, течног нафтног гаса и низа пратећих производа, обухвата и извозне и домаће велепродајне испоруке, гаса и нафтних деривата. Уз то, НИС развија снабдевање авио-горивом и снабдевање пловних објеката горивом и промет битумена као посебне пословне правце.

Све врсте горива пролазе строгу и редовну лабораторијску контролу и одговарају највишим домаћим и међународним стандардима.

Енергетика

Ова делатност обухвата производњу електричне и топлотне енергије из конвенционалних и обновљивих извора енергије, централизовано управљање портфолијом природног гаса за цео НИС (производњу и продају компримованог природног гаса, продају природног гаса), трговину електричном енергијом, развој и увођење стратешки важних енергетских пројеката, као и развој и имплементацију пројеката за повећање енергетске ефикасности.

Основни фокус Блока „Енергетика” је ширење обима посла у области производње и трговине електричном енергијом, управљање енергетским ресурсима Друштва, укључујући ТЕ-ТО Панчево, као и унапређење енергетске ефикасности и поузданости у оквиру НИС Групе. Задатак Блока „Енергетика” је, између осталог, убрзање енергетске транзиције НИС-а и процеса декарбонизације.

Савремена комбинована гасно-парна термоелектрана-топлана Панчево (ТЕ-ТО Панчево) на природни гас је почела са радом 2022. године. Произведена електрична енергија из ТЕ-ТО Панчево се такође испоручује у преносни електроенергетски систем Србије, чиме НИС доприноси енергетској стабилности Републике Србије. Главна предност ТЕ-ТО Панчево је што се из природног гаса као еколошки прихватљивијег горива истовремено производе топлотна енергија у облику процесне паре за потребе Рафинерије нафте Панчево и електрична енергија за тржиште Србије.

Од 2013. године на нафтним и гасним пољима на осам локација у Србији НИС је пустио у рад мале електране инсталисане електричне снаге 14 MWe. Еколошка предност ових постројења је

у производњи електричне и топлотне енергије из гаса који раније није био искоришћен због лошег квалитета, велике количине угљен-диоксида и азота или није могао бити испоручен потрошачима због непостојања гасне инфраструктуре. Произведена топлотна и електрична енергија се користе за потребе НИС-а, али се електрична енергија продаје и на тржишту. Такође, производња електричне енергије обавља се и на гасном пољу Жомбољ у Румунији, при чему се електрична енергија продаје на локалном тржишту.

У 2022. години се започело са изградњом соларних фотонапонских електрана (ФНЕ) на бензинским станицама НИС-а. Закључно са децембром 2023. године завршена је изградња на 45 ССГ, од чега су 25 пуштене у рад. У 2024. години биће настављена изградња ФНЕ и на другим објектима НИС-а.

ХИП-Петрохемија

У складу са Уговором о стратешком партнерству између Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП-Петрохемија д.о.о. Панчево, 9. јуна 2023. године је дошло до затварања трансакције, након чега је почео рад на интеграцији ХИП-Петрохемије у систем НИС-а. ХИП-Петрохемија је највећи произвођач петрохемијских производа у Републици Србији, а стратегија даљег развоја ХИП-Петрохемије засниваће се на модернизацији основних производних капацитета и изградњи нових постројења,

затим на повећању енергетске ефикасности и ефикасности пословања, као и на реализацији пројеката из области заштите животне средине. Кључни пројекат је изградња постројења за производњу полипропилена.

Седиште компаније је у Панчеву, а производна постројења се налазе у Панчеву, у Елемиру код Зрењанина и Црепаји код Панчева. У интегрисаном петрохемијском комплексу ХИП-Петрохемије је тренутно могућа производња више од шест стотина хиљада тона петрохемијских производа годишње.

ИСТОРИЈА ДРУШТВА

ВИШЕ ОД 70 ГОДИНА
УСПЕШНОГ ПОСЛОВАЊА

Почев од 1949. године, откривањем првих гасних налазишта и формирањем Нафтагаса, током више од седам деценија, НИС се развио у успешну енергетску компанију. Поред свог пословања у области истраживања и производње и прераде нафте и природног гаса, промета нафтних и гасних деривата, НИС се развија и у области енергетике и петрохемије.

1945-1963

1945.

Основано Трговачко предузеће за промет нафте и нафтних деривата.
1949.

Формирано предузеће за истраживање и производњу нафте „Нафтагас”. Откривена прва гасна налазишта.
1952.

Пронађено прво нафтно поље на северу земље, код села Јерменовци у Банату.
1953.

Почела интензивна изградња првих бензинских станица у највећим градовима Србије.
1963.

Завршена изградња првог магистралног гасовода који је спајао сва нафтна поља са Панчевом, где ће бити изграђена прва рафинерија.

1968-1999

1968.

Почеле да раде рафинерије нафте у Панчеву и Новом Саду. Откривено налазиште нафте „Велебит”.
1985.

Почела експлоатација нафте у Анголи, чиме је НИС први пут ушао у концесију ван граница Србије.
1991.

Основано Јавно предузеће „Нафтна индустрија Србије”.
1999.

Бомбардовање НАТО током ког је НИС претрпео људске и материјалне губитке. Након завршетка бомбардовања уследила је интензивна обнова оштећених постројења.

2005-2012

2005.

НИС добио статус акционарског друштва.
2008.

На тржишту Србије појавио се бренд уља и мазива NISOTEC.
2009.

Већински акционар НИС-а постаје Гаспром Група.

Почетак модернизације производног комплекса.
2010.

НИС постао отворено акционарско друштво листирано на Београдској берзи.
2011.

Почиње регионални развој НИС-а. Формирана зависна друштва у Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији.
2012.

Завршетак прве фазе модернизације Рафинерије нафте Панчево и почетак производње горива евро 5 квалитета.

У Београду свечано отворена прва премијум бренд бензинска станица под брендом GAZPROM.

2013-2017

2013.

Почетак исплата дивиденди акционарима из добити друштва.

Започета трансформација НИС-а у енергетску компанију.

Пуштено у рад прво когенерационо постројење за производњу електричне и топлотне енергије из гаса у Сиракову.
2014.

Продаја првих количина електричне енергије на тржишту.

НИС започео продају првог брендираног моторног горива, премијум евро дизела Ultra D.
2015.

Почетак продаје бензина G-Drive 100 на GAZPROM бензинским станицама.

Почела имплементација концепта Drive Café.
2016.

Почетак рада Аминског постројења за пречишћавање природног гаса у Елемиру.

На GAZPROM бензинским станицама у Србији почела продаја премијум дизел-горива G-Drive Diesel.

Старт програма лојалности „Са нама на путу”.

Развој производа под сопственим брендом Drive café, G-Drive, „Јазак”.
2017.

У Рафинерији нафте Панчево одржана свечаност поводом почетка радова на постројењу за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања.

Потписан уговор о изградњи термоелектране-топлане Панчево између компанија ТЕ-ТО Панчево и кинеске компаније „Shanghai Electric Group”.

Усвојена Стратегија развоја НИС до 2025. године.

2018-2022

2018.

Обележена десетогодишњица програма сарадње НИС-а и локалних заједница у Србији „Заједници заједно”
2019.

Започета изградња ТЕ-ТО Панчево.
2020.

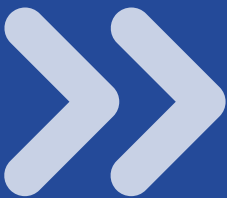
Свечано пуштено у рад постројење за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања у Рафинерији нафте Панчево.

Пуштена у рад дигитална апликација Drive.Go којом је први пут у Србији потрошачима омогућено да плате за гориво без одласка на платно место.
2021.

Министарство привреде у име Владе Републике Србије, НИС и ХИП-Петрохемија потписали Уговор о стратешком партнерству у складу са којим је НИС увећао удео у ХИП-Петрохемији на 90% основног капитала.
2022.

Завршена је изградња ТЕ-ТО Панчево и започета комерцијална производња електричне енергије.

ГОДИНА
2023. У
ИСТОРИЈИ
ДРУШТВА

ЈУН

У складу са Уговором о стратешком партнерству између Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП-Петрохемије, 9. јуна дошло је до затварања трансакције, након чега је почео рад на интерграцији ХИП-Петрохемије у систем НИС-а.

ДЕЦЕМБАР

Навршено 55 година од почетка производње у Рафинерији нафте Панчево.

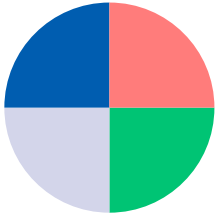
ЗЕМЉЕ ПОСЛОВАЊА

Један од стратешких циљева НИС-а је и развој пословања и јачање конкурентности на тржишту региона. Зато се, поред Србије, пословање НИС-а развија и у суседним државама, а регионално ширење одвија се у два главна правца – у Румунији и Босни и Херцеговини на пољу истраживања и производње нафте и гаса, док се малопродајна делатност развија у Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији.

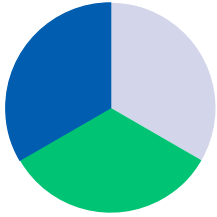
Додатно, НИС је своје активности у области трговине електричном енергијом проширио и на регионална тржишта.

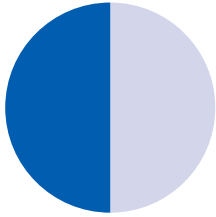
Пословна структура НИС Групе на страни 45.

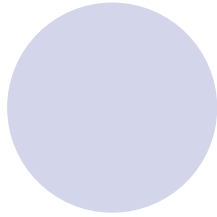
Србија

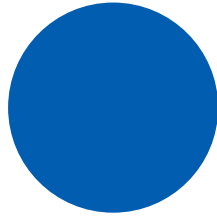
Румунија

БиХ

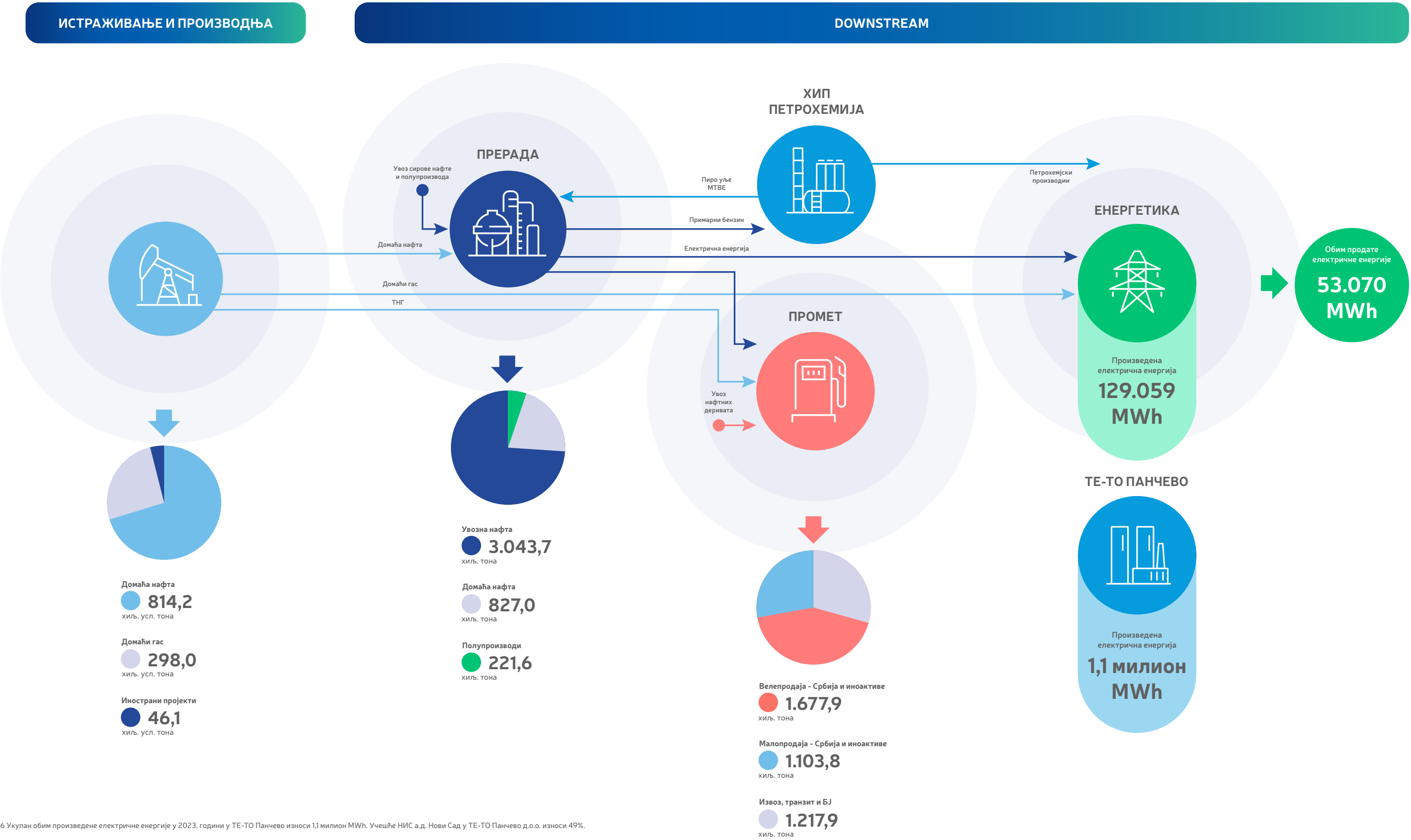

Бугарска

Ангола

ПОСЛОВНИ МОДЕЛ⁶

ИНТЕРСЕГМЕНТНЕ ЦЕНЕ

Концепт методологије интерсегментних цена заснован је на тржишном принципу и принципу „један производ, једна трансферна цена”.

Принцип „један производ, једна трансферна цена” значи да је „кретање” једног производа између различитих профитних центара унутар НИС-а вредновано по једној цени, без обзира на то између којих профитних центара је настало кретање.

Интерсегментне цене служе за генерисање интерних прихода између сегмената пословања НИС-а и утврђене су тако да одражавају тржишни положај сваког сегмента пословања.

- Интерсегментна цена за домаћу нафту утврђена је према тзв. „извозном паритету”
- Интерсегментна цена природног гаса одговара продајној цени природног гаса по којој НИС продаје природни гас ЈП „Србијас”
- Интерсегментне цене деривата нафте и деривата природног гаса дефинисане су према следећим принципима:
 - » Комбиновани увозно-извозни паритет је принцип који је коришћен код обрачуна интерсегментних цена деривата, чији је режим увоза на домаће тржиште слободан и постоји значајан удео извозних канала у структури продаје
 - » Увозни паритет је принцип који је коришћен код обрачуна интерсегментних цена деривата чији је увоз слободан и у чијој структури продаје преовладава продаја на домаћем тржишту
 - » Извозни паритет је принцип коришћен за деривате који се претежно извозе. Интерсегментна цена за деривате који се претежно извозе, у случају одсутства извозног канала за период формирања трансферних цена деривата, може бити формирана у складу са продајним

нетбек премијама алтернативних канала реализације или потписаних годишњих уговора

- » За остале деривате нафте тј. оне деривате који по својим специфичностима не спадају ни у једну од претходне три групе (комбиновани увозно-извозни паритет, увозни паритет, извозни паритет), карактеристично је да се продају малом броју познатих купаца чије су продајне цене дефинисане годишњим или дужим уговорима, представљају алтернативу производњи других деривата или технолошки вишак у производњи.

ПРОИЗВОДИ И УСЛУГЕ

НИС Група поседује широки спектар производа и услуга.

Од производа издвајамо следеће:

- Дизел горива
- Моторни бензини
- Пропилен, аромати, примарни бензин
- Остали нафтни деривати (сумпор и други угљоводоници)
- Уља за ложење
- Битумен
- Нафтни кокс
- Млазно гориво
- Компримовани природни гас
- Течни нафтни гас
- Мазива и сродни производи
- Вода „Јазак”
- Енергенти (призводња и трговина електричном енергијом и природним гасом)
- Петрохемијски производи.

НИС пружа услуге у више области:

- снабдевање горивом на бензинским станицама кроз два малопродајна бренда NIS Petrol и GAZPROM. У понуди је GAZPROM картица за гориво, креирана са жељом да се клијентима омогући брза, лака и сигурна услуга набавке горива и допунског асортимана
- услуге испитивања квалитета током целог процеса производње нафте и рафинеријске прераде и испитивање квалитета готових производа,
- сервисне услуге у области истраживања и производње нафте и гаса,
- услуге транспорта,
- услуге складишне логистике трећим лицима, са обезбеђењем 24/7 и контролом приступа,
- обуке Научно-технолошког центра НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад и услуге пројектовања
- лабораторијске услуге за екстерне кориснике
- рачуноводствене услуге и услуге HR администрације
- и остале услуге.

КРЕИРАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗА
ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ

АКЦИОНАРИ
И ИНВЕСТИТОРИ

ПОТРОШАЧИ И КУПЦИ

ЗАПОСЛЕНИ

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ
И ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА

ДРЖАВА

Акционари и инвеститори

Вредности

- Дугорочна политика дивиденди предвиђа исплату најмање 15% остварене нето добити акционарима у облику дивиденде. На име дивиденде НИС је акционарима од 2013. до краја 2023. године исплатио више од 89,17 милијарди РСД, тј. више од 546 РСД по акцији у бруто износу⁷
- Стриктно поштовање свих права акционара и принципа једнаког третмана акционара и примена високих стандарда у комуникацији и информисању акционара
- Фокус ка енергетској транзицији и зеленој Агенди

⁷ Од наведеног бруто износа дивиденде при исплати дивиденде се одбија одговарајући износ пореза, при чему пореска стопа зависи од врсте лица коме се дивиденда исплаћује, као и да ли је ово лице резидент или нерезидент и да ли је у питању нерезидент који остварује право на примену повољније пореске стопе из уговора о избегавању двоструког опорезивања.
⁸ Приказана цена на дан 31.12.2023. заправо је цена последњег трговачког дана на Београдској берзи (28. децембар 2023. године).

Резултати за 2023. годину:

- Цена акције НИС-а на дан 31.12.2023.⁸ износила је 812 РСД
- Акције НИС-а су у 2023. години прве по промету међу акцијама, листираним на *Prime Listing*-у и прве по укупном промету на Београдској берзи
- Једанаесту годину заредом исплаћене су дивиденде за 2,05 милиона акционара у укупном бруто износу од 23.364.924.716,00 РСД, односно 143,29 РСД по акцији у бруто износу
- У 2023. години је завршена изградња ФНЕ на 37 ССГ, а пуштено је у рад 17 укупне снаге 584 kW. Смањена је директна емисија CO₂ за 6% (опсег 1).

Наше активности:

- Организација презентација остварених резултата НИС-а на кварталном нивоу и директна комуникација кључних руководиоца Друштва са акционарима и представницима инвестиционе јавности
- Транспарентно објављивање информација и двосмерна комуникација са акционарима и представницима инвестиционе јавности (34 извештаја и обавештења објављена на сајту НИС-а, берзе и Комисије за хартије од вредности)
- ESG – израда презентације за инвеститоре (први овакав облик извештавања у НИС-у)
- Успостављен нови систем вођења Списка лица са приступом инсајдерским информацијама у складу са новим законским захтевима који значајно унапређују и проширују обавезе јавних акционарских друштава у циљу спречавања злоупотреба на тржишту капитала

Потрошачи и купци

Вредности

- Задовољавање потреба потрошача
- Унапређење продаје нафтних деривата и допунског асортимана

Резултати за 2023. годину:

- НИС је обезбедио несметано снабдевања тржишта Србије нафтним дериватима и у условима нестабилне геополитичке ситуације, уз формирање сигурносних залиха на нашим складиштима и редовне отпреме (уз истовремену реконструкцију складишта Ниш)
- Drive.Go* апликација – *image online* кампања у циљу привлачења нових чланова и повећања броја преузетих апликација. Промоције на друштвеним мрежама и осталим онлајн каналима, путем *CRM* кампање, PR-а и у сарадњи са дугорочним партнерима
- Програм лојалности „Са нама на путу” у циљу аквизиције корисника програма „Са нама на путу” (механизам: сви потрошачи који се учлане у програм путем апликације „Са нама на путу” и обаве прву трансакцију било којег горива добијају 500 бонус поена), као и активације постојећих СННП чланова. У циљу оптимизације, у оквиру СННП апликације омогућено слање фискалног рачуна на мејл потрошача
- Друштвене мреже/партнери за креирање онлајн-садржаја/сајт: читаоци нашег сајта и пратиоци на друштвеним мрежама могу да прочитају детаљне препоруке о локацијама у Србији, које би могли да посете

Наше активности:

- Модернизација и развој малопродајне мреже
- Развој потрошачких брендова
- Развој програма лојалности
- Унапређење продаје горива и допунског асортимана
- Увођење нових производа

Запослени

Вредности

- Друштвено одговорна компанија која има добру репутацију и добар однос према запосленима
- Поуздан послодавац који својим запосленима омогућава професионални развој и који поштује лојалност и посвећеност запослених

Резултати за 2023. годину:

- Програми за младе *NIS Energy*, *NIS Calling*, *NIS Calling Robotization* и „Моја прва плата”

Наше активности:

- Реализација *HR* стратегије
- Улагање у лидере који се фокусирају на потребе запослених, на нове околности, на честе и свеобухватне промене
- Улагање у младе - њихов развој и образовање
- Развој корпоративне културе и повећање посвећености запослених

Држава

Утицај

- НИС је међу водећим домаћим послодавцима, инвеститорима и извозницима

- Значајан допринос НИС-а БДП-у Републике Србије
- Значајно учешће у укупним пореским приходима буџета Републике Србије
- Улагања у пројекте заштите животне средине

Наше обавезе

- Обавеза НИС-а и зависних друштава у Србији по основу јавних прихода у 2023. години износила је 230,1 милијарди РСД, што у поређењу са висином буџета Републике Србије износи 12%. Овај однос је добијен узимајући у обзир обавезе по основу јавних прихода као и исплаћену дивиденду Републици Србији
- Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода за НИС Групу у 2023. години износио је 244,38 милијарди РСД. Обавезе по основу јавних прихода се измирују у складу са законским роковима доспелости.

Друштвена одговорност и локална заједница

- Континуирано спровођење друштвено одговорних пројеката у циљу пружања подршке одрживом развоју локалних заједница и доприноса остварењу Циљева одрживог развоја Уједињених нација
- Успостављање стратешких партнерстава са локалним заједницама у којима Друштво послује и неговање вредности које за циљ имају стварање једнаких услова за развој сваког појединца и друштва у целини
- Сагледавање и разумевање потреба локалних заједница и заједничко деловање у циљу решавања питања од значаја за њихов напредак и развој
- Резултати истраживања на тему корпоративног имиџа и перцепције Друштва показују да је Друштво у локалној заједници препознато као стручно, ефикасно, иновативно, хумано и одговорно

Истакнуто у 2023:

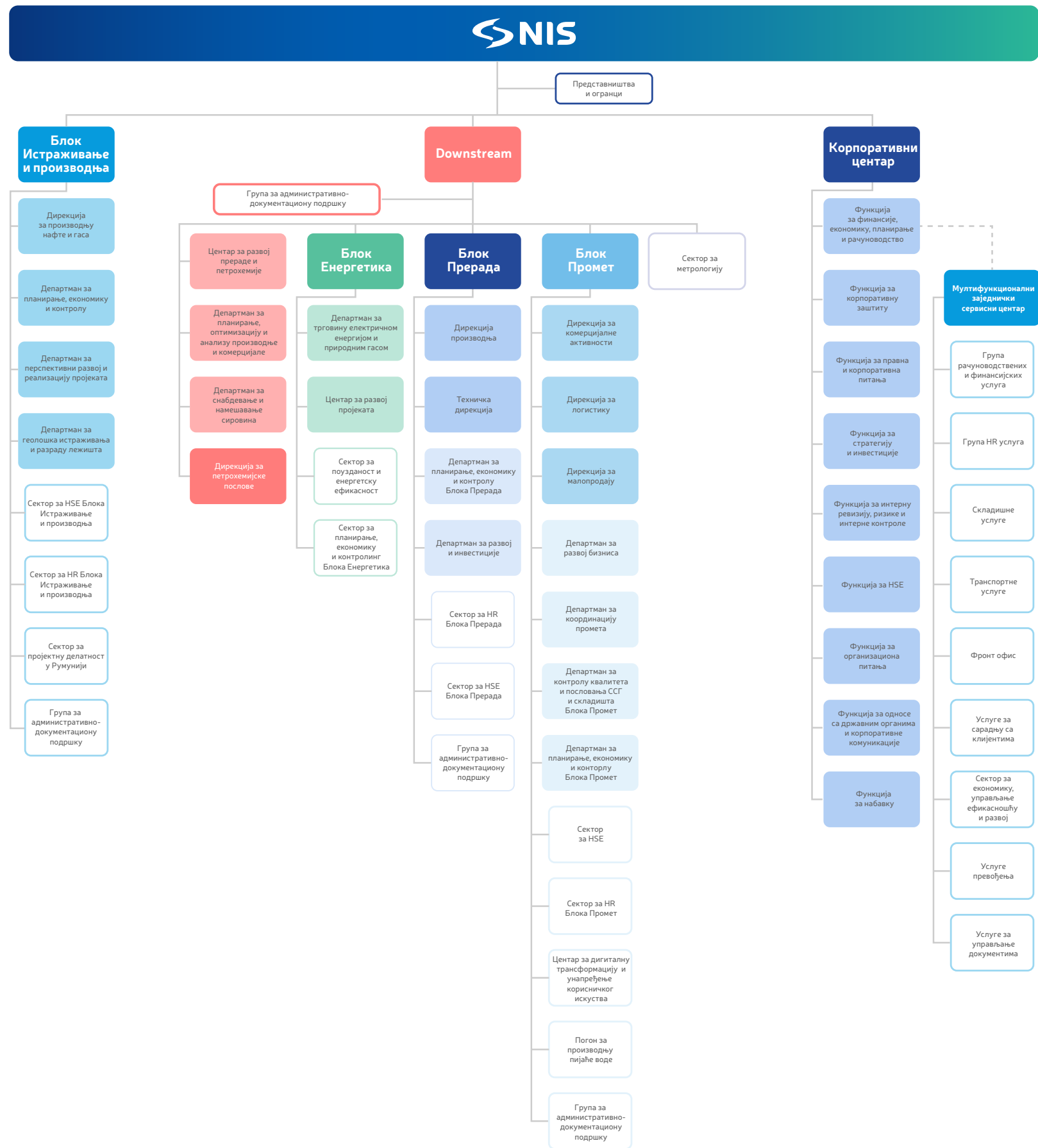
- Рекордним годишњим улагањима у развој заједнице у износу од готово 7,5 милијарди динара, НИС је доказао да с правом носи титулу једног од лидера друштвене одговорности на домаћем тржишту
- НИС је у оквиру 15. јубиларног циклуса програма „Заједници заједно” у партнерским градовима и општинама подржао 54 пројекта у области науке и образовања у чију реализацију је уложио чак 144,5 милиона динара
- Клуб волонтера компаније НИС је у току 2023. године такође обележио свој први јубилеј - петогодишњицу од оснивања. Током 2023. године реализовано је 9 волонтерских акција, у којима је учествовало 209 волонтера компаније, који су донирали укупно 1.121 волонтерских сати
- Клуб добровољних давалаца крви ЈСО (јединствена синдикална организација) НИС а.д. у току 2023. године организовао је 18 акција добровољног давања крви у 6 градова, прикупљено је чак 572 јединице крви
- У оквиру програма „Енергија знања” у 2023. години додељене су четири нове стипендије за студенте који се школују у Руској Федерацији, као и пет стипендија које се додељују преко Фонда за даровите студенте Универзитета у Новом Саду.

Шта радимо?

- Подршка локалним иницијативама стварањем могућности за њихову реализацију
- Улагање у кључне области за развој друштва: здравствену и социјалну заштиту, образовање и науку, заштиту животне средине, спорт и културу
- Подршка младим, талентованим појединцима у развоју сопствених потенцијала, као и подршка осетљивим категоријама друштва
- Волонтирање запослених у оквиру Клуба волонтера као вид донирања знања (или вештина) и времена
- Активно учешће запослених у акцијама Клуба добровољних давалаца крви ЈСО НИС а.д.

ПОСЛОВНА СТРУКТУРА НИС А.Д. НОВИ САД

ПОСЛОВНА СТРУКТУРА НИС ГРУПЕ

Зависна друштва⁹ и проценат учешћа

- ХИП-Петрохемија д.о.о.Панчево (90%)
- Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад (100%)
- Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин (100%)
- Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад (100%)¹⁰
- НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад (100%)
- НИС Петрол а.д. Београд (100%)
 - » НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. Београд (50%¹¹)
- НИС Оверсиз о.о.о. Санкт Петербург (Руска Федерација) (100%)
- НИС Петрол е.о.о.д. Софија (Бугарска) (100%)
- НИС Петрол с.р.л. Букурешт (Румунија) (100%)
- НИС Петрол д.о.о. Бања Лука (Босна и Херцеговина) (100%)
 - » Г – Петрол д.о.о. Сарајево (Босна и Херцеговина) (100%)
- Јадран Нафтагас д.о.о. Бања Лука (Босна и Херцеговина) (100%)

Представништва и огранци

- Огранци у Србији¹²
- Представништво Ангола
- Представништво Руска Федерација
- Огранак Туркменистан¹³

⁹ Друштва Групе која су обухваћена консолидованим финансијским извештајима. Решење о закључењу стечајног поступка за зависно друштво НИС-Светлост д.о.о. Бујановац је постало правоснажно дана 29.12.2023. године. Од 2022. године друштво Светлост д.о.о. Бујановац је изузето из круга консолидације. НИС а.д. Нови Сад поседује учешће од 51% у овом друштву.

¹⁰ Дана 29.02.2024. године извршена је промена пословног имена и седишта друштва. Ново скраћено пословно име је НИС МТО д.о.о. Београд.

¹¹ Заједничко улагање.

¹² Према одредбама Закона о туризму Републике Србије, уколико привредно друштво не обавља угоститељску делатност као претежну делатност, ради обављања ове делатности дужно је да образује и у одговарајућем регистру региструје огранак, односно простор ван пословног седишта или да на други начин образује одговарајућу организациону јединицу која се евидентира у Регистру туризма. Из овог разлога Друштво је све бензинске станице на којима се обавља угоститељска делатност регистровало као засебне огранке. Списак бензинских станица које су регистроване као огранци налази се на веб адреси <https://ir.nis.rs/korporativno-upravljanje/grupa/>.

¹³ Покренут је поступак ликвидације.

СТРАТЕГИЈА

МИСИЈА, ВИЗИЈА И ВРЕДНОСТИ

МИСИЈА

Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за кретање ка бољем.

ВИЗИЈА

НИС ће бити признати лидер балканског региона у свом ресору, по динамици одрживог развоја и повећања ефикасности, испољавајући висок ниво друштвене и еколошке одговорности, као и савремене стандарде услуживања купаца.

ВРЕДНОСТИ

Одговорност

Наш резултат и безбедност – моја одговорност!

Одговорна компанија и запослени који рационално користе ресурсе ради заједничке добробити.

Транспарентност

Отворени једни према другима!

Кроз отворену и фер комуникацију, у којој смо сви једнаки, стварамо транспарентно радно окружење.

Иновативност

Покрени своју радозналост!

Проналазимо и подржавамо нова и увек боља решења, како бисмо стално себе унапређивали и остали лидери у индустрији.

Стручност

Знање ствара нашу будућност!

Све што стварамо засновано је на нашој стручности која инспирише промене у целој заједници.

Основни стратешки циљеви НИС а.д. Нови Сад

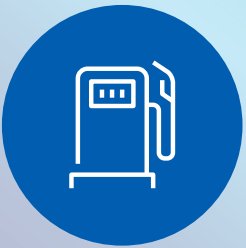
Очување показатеља производње и раста ресурсне базе

Повећање дубине и ефикасности прераде

Повећање продаје деривата кроз сопствене канале продаје и модернизација малопродајне мреже

Диверсификација пословања, изградњом нових капацитета за производњу електричне енергије

Оптимизација оперативних перформанси

СТРАТЕГИЈА

У 2017. години усвојена је корпоративна Стратегија развоја НИС а.д. са циљем да се обезбеди даљи раст и профитабилност за акционаре, запослене и ширу друштвену заједницу. С обзиром на то да је од 2023. године и ХИП-Петрохемија део НИС-а, стратегија Друштва укључиће као циљ и интеграцију и даљи развој петрохемијског правца.

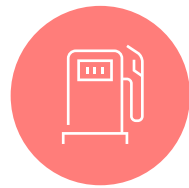
Истраживање и производња

У важећој Стратегији највећи део инвестиција НИС је планиран за сегмент истраживања и производње. Истражни радови и геолошко-техничке активности у Србији, улагање у развој најпрофитабилнијих иностраних концесија, као и константно повећање ефикасности пословања ограничиће очекивани благи пад производње. У периоду 2018-2023. избушено је 296 бушотина у Србији и започета производња нафте и гаса у Босни и Херцеговини и Румунији.

Прерада

Развој прераде НИС-а кроз модернизацију Рафинерије нафте у Панчеву и повећање енергетске и оперативне ефикасности у овом сегменту један је од основних стратешких задатака НИС-а. У периоду 2018-2023 у рафинерији је пуштено у рад постројење за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања, чиме је повећана дубине прераде, као и структура производа у корист „белих“ нафтних деривата. Реализовани су бројни инвестициони пројекти за повећање ефикасности и поузданости.

Промет

Стратегија је дефинисала модернизацију малопродајне мреже и складишта деривата, повећање рентабилности кроз раст продаје и развој допунског асортимана, повећање ефикасности и обима veleпродаје. У фокусу су и унапређење пословања бизнис-линија специјализованих производа (подизање нивоа специјализоване логистике, унапређење квалитета производа и пратећих услуга). У периоду 2018-2023 реализовано је следеће: у рад је пуштено 18 нових ССГ (од чега 9 новоизграђених, 2 ССГ купљених и 7 узетих у закуп). Враћено је у мрежу још 6 ССГ, а реконструисане су 33 ССГ. Електропуњачи су постављени на 7 ССГ.

Енергетика

Раст производње електричне енергије и повећање ефикасности основни су циљеви НИС-а у енергетици. Поред даљег раста производње електричне енергије (почетак рада ТЕ-ТО Панчево, мале електране, соларни панели), у кључне пројекте спада и раст у трговини електричном енергијом. У 2022. години пуштено је у рад ТЕ-ТО Панчево и 8 фотонапонских електрана на ССГ, док је у 2023. години пуштено 17 ФНЕ на ССГ, а све заједно укупне снаге 873,63 kWp, а за 20 ФНЕ на ССГ је завршена изградња. Завршени су радови на постављању панела на крововима фабрике воде Јазак ФНЕ „Јазак“ снаге 620 kWp. Потписани су уговори и започета реализација пројекта за изградњу ФНЕ на тлу складишта нафтних деривата Нови Сад снаге 6,59 MWp и ФНЕ на крововима у складиштима нафтних деривата Нови Сад снаге 0,56 MWp.

Шта је урађено до сада?

Пуштено у рад постојење „Дубока прерада“

Уводимо савремене технологије у нафтни сектор Србије.

смањење емисије SO₂
>90%

>300
милиона евра инвестиција у пројект „Дубока прерада“

99,2%
дубина прераде у Рафинерији нафте Панчево

до **2.000**
тона на дан – капацитет постројења

38,2%
већа производња дизела у Рафинерији нафте у Панчеву

Изградња и пуштање у континуални рад ТЕ ТО Панчево

У енергетски систем Србије у 2023. пласирано је 1.055 GWh струје. Успешно је тестирана производња водене паре за РНП.

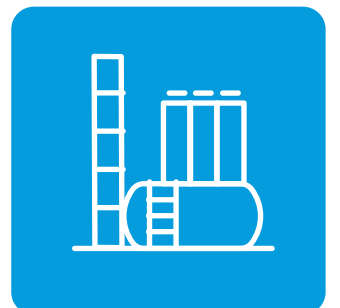
до
200
Mw

Вредност пројекта
ОКО
192
млн. евра

Интеграција ХИП-Петрохемије 2023. године

„Стратегија развоја ХИПП-а заснива се на повећању енергетске ефикасности, модернизацији основних производних капацитета и изградњи нових постројења што би заједно ојачало конкурентност и пословну одрживост ХИПП-а.“

Уговором о стратешком партнерству дефинисана је кључна обавеза НИС-а да се у наредних **6** година изврши новчана

докапитализација ХИПП у вредности од **150** милиона евра, за изградњу фабрике за производњу полипропилена капацитета од минимум **140.000** тона годишње.

Као и у претходном периоду, програми оперативне ефикасности у свим деловима НИС-а биће важан извор подизања нивоа успешности пословања и остаће један од главних стратешких циљева у сложенем пословном окружењу.

2017.

Почетак изградње постројења „Дубока прерада”

»

2019.

Почетак реализације пројекта ТЕ-ТО Панчево

»

2020.

18. новембар
Свечано отварање „Дубоке прераде”

»

2021.

Почетак реализације пројекта за повећање ефикасности и поузданости рафинерије

»

2022.

24. октобар
Почетак комерцијалног рада ТЕ-ТО Панчево

»

2023.

09. јун
Интеграција ХИП Петрохемије

»

Даљи правци развоја НИС-а

- Истраживање и производња**
Максимизација сопствене нафте у структури прераде услед одржавања годишњег пада производње помоћу ГТА и ГИР програма и развоја концесија.
- Прерада**
Повећање ефикасности захваљујући пројектима модернизације, повећања оперативне и енергетске ефикасности и интеграција у петрохемијски сектор.
- Енергетика**
Изградња капацитета за производњу електричне енергије, посебно из обновљивих извора енергије.
- Промет**
Дугорочно одржавање удела на тржишту моторних горива у Србији и раст удела на малопродајном тржишту захваљујући модернизацији мреже заједно са повећањем ефикасности пословања.
- Петрохемија**
Модернизација постојећих постројења и изградња постројења за производњу полипропилена, повећање енергетске ефикасности и реализација пројекта из области заштите животне средине.
- ESG**
Унапређење еколошких перформанси пословних процеса, фокус на смањење угљеничног интензитета, као и очување животне средине.
- Corporate headquarters (HQ)**
Повећање ефикасности у свим правцима.

УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Интегрисани систем управљања ризицима

Ризик је негативан утицај на циљеве Друштва у случају реализације ризичног догађаја. Управљање ризицима је континуиран и систематичан пословни процес који пружа подршку при доношењу управљачких одлука и испуњавању циљева Друштва у условима изложености ризицима.

Друштво је у пословању изложено различитим ризицима, чија реализација може да доведе до одступања од постављених циљева. Друштво признаје постојање ризика и настоји да активно управља ризицима на системској основи. Ефективно и ефикасно управљање ризицима обезбеђује Друштву континуитет пословања, а дефинисани оквир управљања ризицима представља начин на који се управља ризицима у Друштву и креира основу за доношење пословних одлука.

Током 2023. године спроведена је екстерна оцена система управљања ризицима у Друштву са закључком да је систем управљања ризицима у Друштву усклађен са захтевима међународних стандарда у области корпоративног управљања, укључујући специјализоване стандарде у области управљања ризицима.

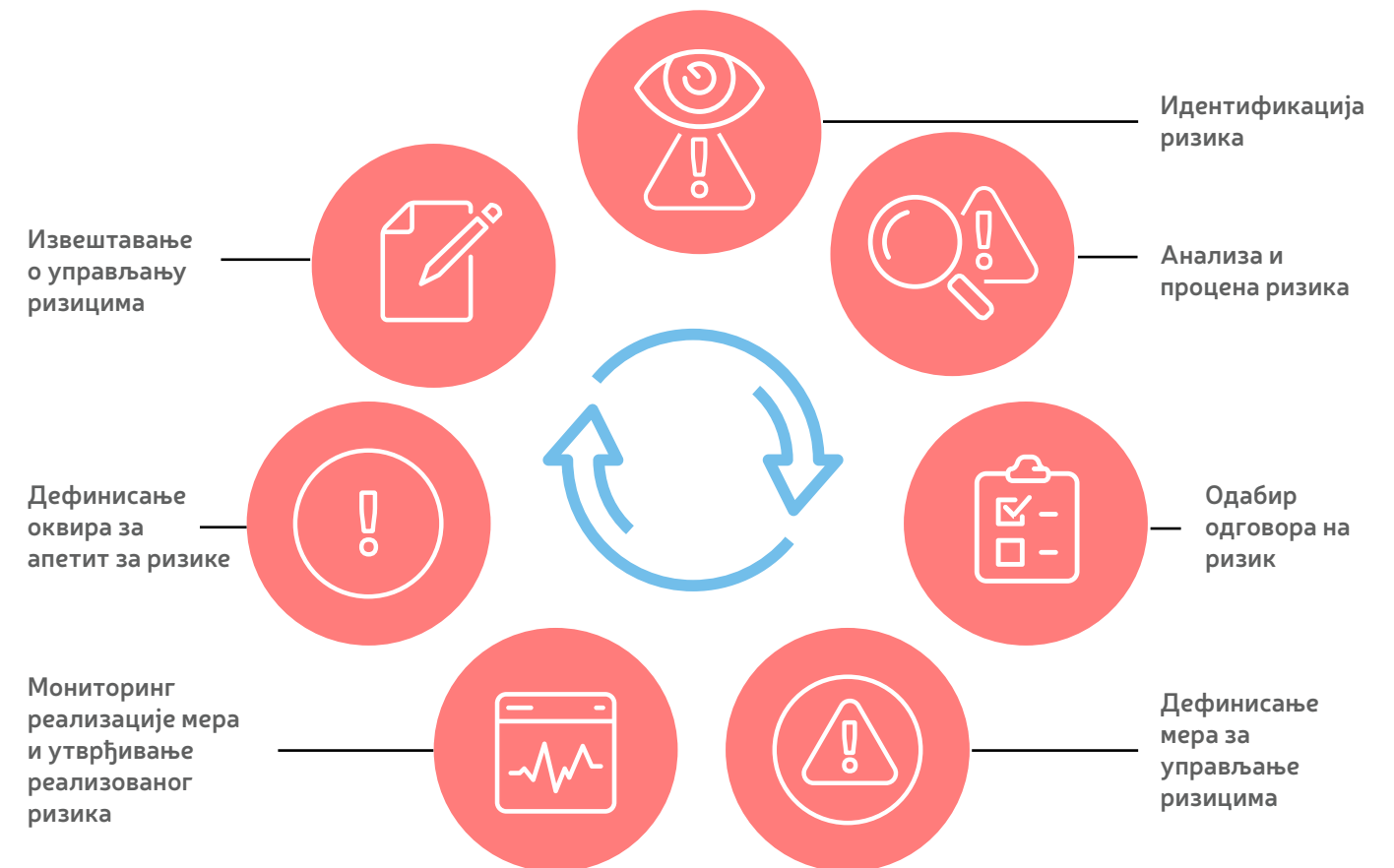
Друштво је дефинисало своје циљеве у области управљања ризицима и успоставило интегрисани систем управљања ризицима (ИСУР). Циљ Друштва у области управљања ризицима јесте повећање ефективности и ефикасности управљачких одлука посредством идентификације, анализе и процене ризика који произлазе из тих одлука, дефинисања одговора и мера за управљање ризицима, као и обезбеђење максималне ефективности и ефикасности мера за управљање ризицима у току реализације донетих одлука.

Циљеви Друштва у области управљања ризицима се остварују реализацијом следећих задатака:

- Успостављањем културе управљања ризицима у Друштву ради достизања заједничког схватања основних принципа и приступа управљању ризицима од стране руководства и запослених;
- Дефинисањем и успостављањем системског приступа идентификовању и процени ризика који постоје у пословању Друштва, како у целини, тако и у појединим областима пословања;
- Подстицањем размене информација о ризицима између организационих делова Друштва и заједничког дефинисања мера за управљање ризицима и
- Достављањем систематичних информација о ризицима органима управљања Друштва.

ИСУР је скуп фаза, методолошког оквира и инструмената који су усмерени на обезбеђење ефикасности и ефективности процеса управљања ризицима у Друштву.

Шема активности бизнис-процеса ИСУР у Друштву

Основни принцип овог система подразумева да одговорност за управљање ризицима носе власници ризика, односно власници пословних процеса у Друштву. Овакав приступ омогућава да се у свим процесима Друштва дефинише одговорност за управљање ризицима, као и да се припреме одговарајући одговори на ризике и израде планови мера за управљање ризицима на нивоу пословних процеса, односно Друштва као целине.

У Друштву је формиран Сектор за мониторинг ризика и интерних контрола, која врши континуирани мониторинг процеса управљања ризицима, координира и унапређује овај бизнис процес.

Ризици се идентификују анализом интерних и екстерних извора података, анализом мало вероватног сценарија, кроз интервјуе и риск-

сесије итд., а процена изложености ризику се врши квантитативном, квалитативном или EMV (*expected monetary value*) методом. Ризици се рангирају према нивоима, у складу са матрицом ризика, комбинацијом утврђеног утицаја и вероватноће ризика.

У Друштву су имплементирани кључни индикатори ризика, чија је сврха рано уочавање промена и потенцијалних узрока који у будућности могу проузроковати неостваривање пословних циљева Друштва. Они показују степен изложености ризику за идентификоване кључне показатеље и дефинисани временски интервал праћења.

ИСУР у процесу пословног планирања

Кључне ризике, повезане са циљевима Друштва, потврђује Одбор директора кроз усвајање бизнис планова. Процена ризика је саставни део процеса бизнис–планирања, а информације о кључним ризицима: процењени финансијски утицај ризика на резултат Друштва, одговори и мере за управљање ризицима, као и потребни финансијски ресурси за реализацију мера – саставни су део усвојених бизнис-планова.

У свом пословању Група је изложена следећим категоријама, односно групама ризика:

Нефинансијски ризици:

- Оперативни ризици,
- Пројектни ризици,
- Политички ризици,
- Стратешки ризици,
- Репутациони ризици,
- Правни ризици,
- Ризици усклађености.

Финансијски ризици:

- Девизни ризик,
- Каматни ризик,
- Ризик ликвидности,
- Кредитни ризик,
- Ризик концентрације,
- Робно-ценовни ризици.

Нефинансијски ризици

ОПИС РИЗИКА	МЕРЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА
Оперативни ризици	
НСЕ ризици	
Природа пословања Друштва излаже нас ризицима по здравље, безбедност и животну средину.	У циљу заштите запослених, опреме и постројења, животне средине као и испуњења законских обавеза Друштво континуирано спроводи надзор радних процеса, запослених, средстава за рад, услова радне и животне околине и правовремено усаглашава нормативно-методолошка документа са променама у законодавству Републике Србије и контролише поступање у складу са истим. Друштво правовремено реализује корективне мере наложене из истрага НСЕ догађаја, кроз систем опсервирања, корпоративног надзора и екстерних инспекција. Спроводе се обуке за НСЕ оспособљавање запослених.
НН ризици	
Висококвалификован кадар је кључан за ефикасно пословање Друштва.	Друштво спроводи широк спектар мера како би привукло и задржало квалификоване стручњаке у Друштву. Неке од мера за привлачење квалификованог кадра су: програм ране регрутације (сарадња са образовним установама, стипендирање студената), програм NIS Calling, NIS Energy, програм „Повратак у Србију”.
	Програми који се спроводе заостанак запослених су: Програм управљања талентима, Програм развоја талената, стручне обуке запослених, поступак процене запослених по основу перформанси и потенцијала идентификовање талената и дефинисање плана наследника за кључне позиције у компанији, тренинзи за руководство и увођење јединственог система за управљање талентима

ОПИС РИЗИКА	МЕРЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА
Оперативни ризици	
ИТ ризици	
Услед све веће зависности пословних процеса Друштва од информационих технологија, аутоматизације и телекомуникација, Друштво је изложено ризицима обезбеђења очекиване доступности сервиса и непрекидности пословања.	Друштво управља овим ризицима помоћу низа мера, које укључују ИТ стандарде, алате за мониторинг система, врши резервно копирање података и тестира поступак за опоравак сервиса. Друштво, такође, настоји да прати и имплементира нове технологије и набавља нову опрему у циљу повећања квалитета и континуитета доступности сервиса.
Ризици информационе безбедности	
Друштво је изложено ризицима услед могућег нарушавања интегритета, поверљивости и расположивости информација.	Заштита информација у Друштву подразумева активности које, кроз рад са информацијама, позитивно утичу на пословање у циљу одржавања континуитета пословних процеса и свођења пословних ризика на најмању могућу меру.
	Систем заштите информација Друштва је целина коју чине правила прописана налогодавим и нормативно-методолошким документима, одговарајуће организационо-техничке мере и активности у циљу обезбеђивања и контроле примене прописаних мера заштите.
Пројектни ризици	
У оквиру НИС Групе је успостављен доследан и јасан процес управљања ризицима у реализацији инвестиционих пројеката који је у потпуности усклађен са PMI стандардима (Project Management Institute).	За сваки инвестициони пројекат се још у фази планирања и припреме израђује детаљан план управљања ризицима. Том приликом се посебна пажња посвећује идентификацији ризика који су значајни за одређени инвестициони пројекат, анализи идентификованих ризика (квалитативна и квантитативна анализа), планирању „стратегије одговора”, односно, адекватних мера (кроз дефинисање превентивних активности, корективних и резервних планова деловања), утврђивању нивоа толеранције на препознате ризике, као и дефинисању одговорних лица за спровођење мера и лица за редовну ревизију пројектних ризика. Све наведено се обједињује у својеврсни Регистар ризика на пројекту.
Политички ризици	
Погоршање геополитичке ситуације као последица даљег развоја догађаја у Украјини довело је до појачане волатилности на робним и финансијским тржиштима. Најављене су бројне санкције како би се ограничило пословање руских субјеката, а у таквој ситуацији, то би могло додатно да утиче на пословање Групе.	Група тренутно наставља да врши процену утицаја нових санкција на своје пословање.
	Руководство предузима неопходне мере да обезбеди одрживост пословања Групе. Међутим, будуће ефекте тренутне економске ситуације тешко је предвидети, а тренутна очекивања и процене руководства могу се разликовати од стварних резултата.
	Група је успоставила интерне процедуре којима се обезбеђује усаглашеност пословања са санкцијама. Циљ је да се отклоне ризици и потенцијалне негативне последице које се могу одразити на пословање Друштва, а које произилазе из пословања супротног забранама и ограничењима успостављеним међународним санкцијама.

Финансијски ризици

ОПИС РИЗИКА	МЕРЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА
Кредитни ризици	
Настају код новчаних средстава, депозита у банкама и финансијским институцијама, интеркомпанијских кредита/зајмова датих трећим лицима, као и приликом продаје нафтних деривата са одложеним плаћањем.	Управљање кредитним ризицима је успостављено на нивоу НИС Групе. У погледу кредитних лимита, банке се рангирају према утврђеним методологијама за кључне и остале банке, у сврху одређивања максималног износа изложености Друштва према банци у било ком моменту (кроз депозите, инструменте документарног пословања: банкарске гаранције, акредитиве, итд. – издате у корист НИС а.д. Нови Сад).
	По питању потраживања од купаца, развијена је методологија кредитних лимита на основу које се дефинише ниво изложености према одређеним купцима, у зависности од њихових финансијских показатеља.
Ризик ликвидности	
Ризик ликвидности је ризик да ће НИС Група имати потешкоћа у испуњавању својих доспелих обавеза. Реч је о ризику непостојања одговарајућих извора финансирања пословних активности НИС Групе.	НИС Група непрестано прати стање своје ликвидности у циљу обезбеђења довољно готовине за потребе оперативног, инвестиционог и финансијског пословања. У ову сврху врши се непрестано уговарање и обезбеђивање довољно расположивих кредитних и документарних линија, уз истовремено поштовање максималног дозвољеног нивоа кредитног дуга (лимит поставља матично Друштво), као и испуњење обавеза из уговора са пословним банкама (ковенанте).
Робно-ценовни ризици	
НИС Група је због своје основне активности изложена ризицима промене цена, и то цена сирове нафте и нафтних деривата и петрохемисјких производа које утичу на вредност залиха и марже у преради нафте и производњи петрохемијских производа што даље утиче на будуће токове новца.	Део ових ризика се елиминише кроз прилагођавање продајних цена нафтних деривата променама цена нафте и деривата. Осим тога, у циљу смањења потенцијалног негативног утицаја овог ризика на финансијски резултат Друштва, спроводе се следеће мере: - Годишње планирање, засновано на изради више сценарија, праћење планова и благовремено кориговање оперативних планова набавке сирове нафте; - Редовна заседања Комисије Друштва за набавку/продају сирове нафте ради разматрања свих најзначајнијих питања; - Стална, интензивна провера нових потенцијалних испоручилаца кроз процедуралну проверу истих, а по упитима и писмима заинтересованости које достављају НИС-у - Максимално настојање да се у рестриктивним условима јако израженим већ од краја првог квартала 2022. године, обезбеди континуирано снабдевање сировом нафтом у потребним количинама, али и по типу нафте која би одговарала плановима прераде и планиране производње/асортимана деривата; - Додатна оптимизација процеса набавке на основу одлуке Владе Републике Србије да почев од марта 2022. па до краја године, као и у 2023. години сирова нафта буде изузета од плаћања царинских дажбина; - Стална настојања да се оптимизују процеси и тежња ка што бољим економским ефектима и показатељима; - Праћење тржишних услова током целе календарске године и прикупљање информација од ино-компанија које су еминентни, поуздани трејдери на европском тржишту, а и шире, како би се што боље сагледали потенцијални услови за спровођење и реализацију спот-набавки.

ОПИС РИЗИКА	МЕРЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА
Валутни/девизни ризици	
Друштво послује у међународним оквирима и изложено је ризику промене курса страних валута, који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено EUR и USD. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.	Део ризика који се односи на утицај промене курса националне валуте према USD и утицај овог фактора на цене нафтних деривата неутралише се кроз природни хеџинг продајних цена нафтних деривата које се прилагођавају променама курса. Осим тога, користе се и инструменти управљања ризицима као што су форвард трансакције и сукцесивне куповине девиза на девизном тржишту, које доприносе смањењу ефекта негативних курсних разлика у ситуацији депресијације националне валуте према EUR (валута у којој се измирује највећи део девизних обавеза Друштва, након увођења санкционих ограничења). У остале мере спадају и уравнотежавање девизног подбиланса, у смислу уједначавања валута наплате извоза са валутама девизних обавеза, управљање валутном структуром кредитног портфолија и сл.
Каматни ризици	
Друштво је изложено ризику промене каматне стопе – и са аспекта задуживања код банака, и са аспекта пласирања средстава.	Друштво се задужује код пословних банака по променљивим или фиксним каматним стопама, у зависности од пројекција промена базних каматних стопа на тржишту новца и могућности пословних банака да нуде фиксне каматне стопе за кредите. Пласирање новчаних средстава у виду интеркомпанијских кредита/зајмова датих трећим лицима се врши, такође, по променљивим или фиксним каматним стопама, док се пласирање новчаних средстава у виду орочених или а виста депозита врши углавном по фиксним каматним стопама. Пласирање новчаних средстава у виду депозита врши се у складу са методологијом кредитних лимита пословних банака (средства се по реципроцитету пласирају само код кључних пословних банака код којих се Друштво задужује по основу кредита, односно кредитних/документарних линија). У том смислу, приход и новчани токови по основу банкарских депозита и делом датих интеркомпанијских кредита у највећој мери не зависе од промена базних каматних стопа, док обавезе према банкама и интеркомпанијске обавезе које су уговорене и по променљивим каматним стопама зависе од промена базних каматних стопа. У циљу смањења неизвесности повезаних са каматним ризиком, Друштво приликом прикупљања понуда банака за финансирање инсистира на достављању и понуда са фиксним каматним стопама како би се извршило поређење каматних стопа са варијабилним и фиксним каматним стопама и извршио одабир у складу са актуелном политиком управљања расходима каматних стопа. Поред наведеног, стално се спроводи анализа кретања каматних стопа на финансијском тржишту, као и анализа ограничења и могућности коришћења инструмената каматног хеџинга (каматни свопови, опције и сл.).

ПОСЛОВНО ОКРУЖЕЊЕ¹⁴

Свет¹⁵

Бурна догађања на тржишту нафте и гаса обележила су 2023. годину. Због тога произвођачи нафте нису могли да стекну јасну слику понуде и потражње. Ово тржиште је у нову годину ушло оптерећено крупним геополитичким кризама, инфлаторним притисцима и упозорењима на рецесију у неким од најразвијенијих економија. Како би избегла поремећаје и омогућила брже реаговање, коалиција ОПЕК+, поред редовних, најављује и ванредне састанке.

Истовремено, тренутно највећи светски произвођач нафте - САД је крајем 2023. остварио историјски рекорд у производњи нафте и гаса (13 милиона барела дневно - mbd). Аналитичари очекују максимум од 13,2 mbd у 2024, а затим смањење. Саудијска Арабија је била друга по производњи у 2023. У првој половини године производња је била око 10,2 mbd, али је у циљу стабилизације цена, од јула добровољно смањена за 1 mbd. И Канада је у 2023. достигла рекордних 4,86 mbd, при чему, аналитичари очекују да ће производња ове земље до 2025. порасти за 8%.

EIA (Америчка организација за податке о енергетици) очекује да ће се глобална производња течних горива повећати за 0,6 mbd, што је мање од повећања од 1,7 mbd, забележеног у 2023.

У извештају објављеном крајем 2023. године IEA (Управа за информације о енергетици) процењује да ће светска потражња за нафтом достићи ниво од 101,7 mbd, али и наглашава да тај ниво прикрива утицај слабљења макроекономије. Глобални раст потражње у последњем кварталу 2023. смањен је за скоро

0,4 mbd, при чему је Европа чинила више од половине пада. Такође је наведено да ће раст бити спорији у 2024. Прогнозира се глобални раст од око 1,1 mbd, пошто раст БДП-а у великим економијама остаје нешто нижи од пројектованог. Побољшања ефикасности и све више електричних возила такође утичу на смањење потражње за нафтом.

На климатском самиту COP28, одржаном у УАЕ средином децембра 2023. године, представници готово двеста земаља су се сложили да почну са смањењем глобалне потрошње фосилних горива, како би се спречиле климатске промене. Споразум је оцењен као „историјски”, али је наглашено да ће његов прави успех бити његова имплементација. Више од стотину земаља се заложило за јасно дефинисање акција за постепено укидање употребе нафте, гаса и угља, чему су се успротивиле чланице ОПЕК-а, предвођене Саудијском Арабијом, која је тврдила да свет може смањити емисије без избегавања одређених горива. Саудијска нафтна компанија „Aramco” има јасну стратегију о енергетској безбедности и транзицији: инвестирање у угљоводонике. Челници компаније сматрају да су нафта и гас кључни за краткорочну и средњорочну енергетску сигурност и приступачност, при чему истичу да ће истовремено, преко ових енергената зарадити и велики новац, који се може уложити у транзицију. „Aramco” ће удвостручити производњу „плавог” водоника и амонијака, а кроз повећања производње гаса (планирано повећање производње гаса за више од 50% до 2030) и развој CCS технологије, уместо да улаже у обновљиве изворе енергије који би се користили за електролизу за добијање „зеленог” водоника.

Сличан став има и главни аналитичар банкарске групације „Голдман Сакс”, који сматра да транзиција треба да се базира на максимизирању енергије, али уз смањење емисија, и то на начин који се фокусира на поузданост. Он сматра да је овакав приступ недостајао Европи током последњих неколико година. Ово посредно потврђује и последњи извештај Европске комисије, где се наводи да земље ЕУ заостају у остварењу свог основног циља у области климатских промена. Оцењујући националне климатске планове земаља ЕУ, Комисија је навела да ће ове мере до 2030. године смањити нето-емисије гасова са ефектом стаклене баште у Европској унији за 51% – што је испод правно обавезујућег циља ЕУ за смањење емисија (55%).

Нафта

Током 2023. цена нафте типа Brent се мењала мање, него у истом периоду прошле године: кретала се у распону од 71,7 до 97,9 \$/bbl (наспрам распона од 76,4 до 137,6 \$/bbl, забележеног током 2022). У последњем кварталу 2023. цена је била у распону од 73,6 до 95,0 \$/bbl и имала је тренд постепеног пада током целог квартала, слично као и у истом периоду 2022.

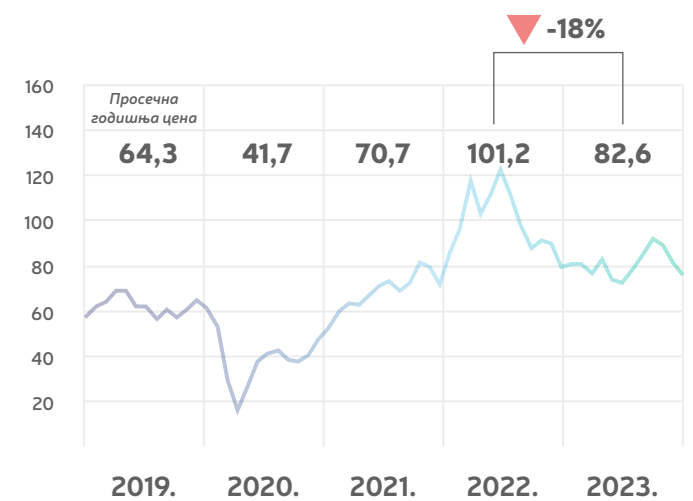
Просечна цена овог типа нафте у 2023. години (82,6 \$/bbl) била је нижа од прошлогодишње за 18%, док просечна цена забележена у последњем кварталу – 84,0 \$/bbl, није много одступала од просека у истом периоду 2022. (88,7 \$/bbl) и била је 5% мања.

Током последњих седам недеља 2023. цена нафте је имала најдуготрајнији пад у последњих пет година. Највећа цена у 2023. је забележена крајем септембра, након чега је постепено опадала до 77,6 \$/bbl последњег дана у години.

Актуелна волатилност цена ће се задржати у наредном периоду, па ће енергетске компаније бити приморане да помно прате свакодневна глобална дешавања, много више него у периоду пре почетка ратних сукоба у појасу Газе и напада на танкере у Црвеном мору.

С друге стране, ОПЕК је до сада смањењем производње својих чланица подстицао цене због страха од недовољне понуде нафте на тржишту. Међутим, производња сирове нафте у САД достигла је историјски рекорд од 13,2 милиона барела дневно у септембру. Једно од већ испробаних решења је презасићеност тржишта које обара цене и доводи у питање исплативост производње нафте из шкриљаца у САД. Стога се овај период може посматрати и као „затишје пре могуће олује”.

Цена нафте тупа Brent Dtd¹⁶, \$/bbl

Макроекономски трендови

У свом последњем глобалном истраживању економских услова компанија McKinsey наводи да је по мишљењу највећег броја испитаника геополитичка нестабилност највећа претња економском расту. Донекле је „спласнуо” раније присутан оптимизам у ставовима о глобалној

¹⁴ Извори података за свет, цену нафте и макропараметре: извештаји Wood Mackenzie, IHS, Bloomberg, Reuters, Национални нафтни комитет Србије, ЕУ комисија. Извори података за Србију: извештаји НБС, новински чланци.

¹⁵ Извор: EIA, OPEC, Oil&Gas Journal, IHS, Wood Mackenzie.

¹⁶ Извор: Platts.

економији и расту радне снаге и профита компанија (чији су руководиоци испитани током овог истраживања).

И Међународни монетарни фонд (ММФ) сматра да ће глобални раст бити успорен, са 3,5% у 2022. на 3,0% у 2023. и на 2,9% у 2024. години, знатно испод историјског (2000–2019) просека од 3,8%. Због глобалне политичке ситуације, у напредним економијама привредни раст ће успорити са 2,6% у 2022. на 1,5% у 2023. и 1,4% у 2024. И земље у развоју ће имати мали пад привредног раста са 4,1% у 2022. на 4,0% у 2023. и исто толико у 2024.

Због строже монетарне политике, потпомогнуте нижим међународним ценама роба, глобална инфлација је у сталном паду – са 8,7% у 2022. на 6,9% у 2023. и 2024. години. ММФ сматра да ће генерално посматрајући, базна инфлација постепено опадати.

Након што су, у последњих двадесетак година, кључне референтне каматне стопе од јула 2022. скочиле на највиши ниво, у 2024. ће, према мишљењу међународних финансијских институција, централних банака и стручњака, дефинитивно доћи до њиховог смањења.

Европска централна банка је на свом последњем састанку о монетарној политици у 2023. одлучила да задржи каматне стопе на 4,5%. Истакнуто је и да вероватно неће бити неопходно повећање каматних стопа, да би се инфлација ставила под контролу. *ECB (European Central Bank)* процењује да ће у 2023. инфлација достићи негде око 5,4% и око 2,7% у 2024. Немачка централна банка процењује домаћу стопу инфлације у 2023. од 6,7%, са смањењем на 2,7% у 2024. Истовремено је, због кашњења очекиваног привредног раста, смањила претходне прогнозе привредног раста у 2024. на 0,4 % и 1,2% у 2025. Али добра вест за Немачку је смањење рецесије у 2023. на 0,2%.

И америчке Федералне резерве су одлучиле да задрже кључне каматне стопе на нивоу између 5,25% и 5,5%.

Неки аналитичари сматрају да су преурањени оптимизам и еуфорија, која је завладала тржиштима након одлука *ECB* и *FED*, а то показују и поједини индекси на берзама. По њима, чак и да се инфлација смањи, каматне стопе ће у наредној деценији, вероватно, остати више, него што су биле у деценији након финансијске кризе 2008. Ово одражава низ фактора, укључујући растући ниво дуга, деглобализацију, повећану потрошњу на војне сврхе, „зелену” транзицију, популистичке захтеве за прераспodelу прихода и сталну инфлацију. Чак и демографске промене, које се често наводе као разлог за стално ниске каматне стопе, могу другачије утицати на развијене земље, јер повећавају потрошњу да би подржале становништво које брзо стари. Иако се свет свакако може прилагодити вишим каматним стопама, транзиција је још увек у току. Промена би могла бити посебно изазовна за европске економије и нејасно је да ли ЕУ може да преживи будуће кризе, ако реалне каматне стопе остану високе.

Јапан, САД и друге велике економије у успону су до сада успевале да се изборе са високим каматним стопама, али се и оне суочавају са огромним фискалним притисцима, те су стога економисти углавном уздржани у прогнозама.

Србија¹⁷

Србија у доброј мери дели судбину Европе када је реч о економској ситуацији, с тим да треба узети у обзир да су прогнозе за Србију оптимистичније него за Европску унију. Народна банка Србије пројектовала је за 2024. раст реалног БДП-а од 3,5%, док ЕУ и ММФ предвиђају нешто ниже стопе раста (3,1% односно 3%). Међутим, изазови остају пошто је

за овакав раст неопходан снажан раст домаће потрошње и почетак новог инвестиционог циклуса, а без раста јавног дуга. Српска економија и даље зависи од спољних фактора и околности које су често детерминишући фактор за долазак инвестиција потребних, поред осталих улагања и за развој инфраструктуре, једног од фактора економског раста.

НБС је током 2023. године шест пута подизала референтну каматну стопу за по 0,25% и то са 5,00% у јануару на 6,50% у јулу месецу. Ова референтна каматна стопа је задржана и за почетак 2024. Одлука НБС из септембра 2023. о ограничењу камата утицала је да рате стамбених кредита „мирују” од октобра, пошто пословне банке све до краја 2024. не смеју да повећавају камату која константно мора да износи 4,08%.

Многи економисти мисле да је 2024. нова година изазова и неизвесности. ММФ очекује постепено смањење каматних стопа, с тим да за Европу очекује први пад камата од другог квартала 2024. и то око 0,2%. Корист од глобалног каматног попуштања сигурно ће осетити и Србија, с тим да домаћи економисти очекују да ће се благи пад номиналних каматних стопа десити током друге половине 2024. године, а да се значајније „олакшање” по питању каматних стопа може очекивати тек од 2025.

Висина каматне стопе директно зависи и од тога колика је инфлација. Што је виша инфлација, централна банка мора више да диже камату и да је дуже држи тако високу.

Највећа међугодишња инфлација у Србији у 2023. је забележена у марту (16,2%) и од априла месеца је у паду. У октобру се вратила на једноцифрен ниво (8,5%), а у децембру се спустила на 7,6%. Просечна инфлација у 2023. је била 12,1%.

Реални раст БДП у четвртном кварталу 2023. у односу на исти период претходне године износио је 3,8%. Према прелиминарној процени

РЗС-а, реални раст БДП-а у 2023. је износио 2,5%, док је процена ММФ нешто нижа (2%).

Индустријска производња је у децембру 2023. имала међугодишњи раст од 1,7%, док је кумулативни међугодишњи пораст у периоду јануар-децембар износио 2,5%. Расту су допринели сектори прерађивачке индустрије (2,6%) и снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (6,9%), док је сектор Рударства имао нижу међугодишњу производњу (15,0%). С друге стране, када се секторска динамика производње мери текућим трендом може се рећи да су наведени сектори у стагнацији или близу ње.

У трећем кварталу 2023. године, у односу на трећи квартал претходне године, дошло је до пораста стопе запослености за 0,5% (на 50,7%), док је стопа незапослености остала непромењена (9,0%). Међугодишња формална запосленост је у периоду јануар-новембар 2023. била виша 2,3% због раста у приватном сектору од 3,0% (ИТ, стручне и научне делатности и у прерађивачкој индустрији).

Просечна зарада (брuto) обрачуната за новембар 2023. године износила је 123.971 РСД, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 89.956 РСД. Медијална нето зарада за октобар 2023. године износила је 69.088 РСД. Просечна зарада (брuto) у периоду јануар-новембар 2023. године износила је 117.518 РСД, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 85.175 РСД. Раст брuto и нето зарада, у периоду јануар-новембар 2023. у односу на исти период претходне године, износио је 15,0% номинално, односно 2,0% реално.

¹⁷ Извор: НБС, РЗС, ПКС, новински чланци.

Кретање курса USD/PCД¹⁸

- Просечна вредност курса USD/PCД у 2023. години мања је за 3,3 динара, што је за 3% мање у односу на просечну вредност курса у 2022. години.
- Током 2023. године курс USD/PCД опао је за 4,3 динара или за 4%.

¹⁸ Извор: НБС.

ПРОМЕНА ЗАКОНСКЕ РЕГУЛАТИВЕ

У 2023. години законодавна активност државних органа одвијала се у правцу додатног уређења питања изградње објеката, уписа у катастар непокретности и инфраструктуре, додатног уређења запошљавања странаца, дигитализације процеса у области здравства. Народна скупштина је усвојила следеће законе, значајне за пословање наше компаније: Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, Закон о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара, Закон о изменама и допунама Закона о странцима, Закон о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца, Закон о изменама и допунама Закона о државном премеру и катастру, Закон о изменама и допунама Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова, Закон о изменама и допунама Закона о здравственом осигурању, Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства, Закон о изменама и допунама Закона о електронском фактурисању и др. У 2023. години као кључни издвајају се усвојени подзаконски акти Закона о планирању и изградњи који прате усвојене измене Закона, као и подзаконски акти којима се даље уређује област обновљивих извора енергије. У 2023. години, кроз доношење Уредбе, настављено је ограничење висине цена деривата нафте. Поред донетих прописа, у 2023. години такође је припремано и разматрано и више нацрта закона и подзаконских аката, као што су: Предлог уредбе о утврђивању интегрисаног националног енергетског и климатског плана Републике Србије за период до 2030. године са пројекцијама до 2050. године, Нацрт закона о изменама и допунама Закона о трговини, Нацрт закона о информационој безбедности, Нацрт закона о радној пракси, Предлог стратегије

безбедности и заштите на раду у РС за период од 2023. до 2027. године са акционим планом за њено спровођење, Предлог програма прилагођавања на измењене климатске услове са акционим планом и друго.

У првом кварталу 2024. године очекује се смањена законодавна активност, као последица одржавања парламентарних избора у децембру 2023. године, те спровођења поступка конституисања Народне скупштине и именовања нове Владе.

Прописи који су били предмет јавних расправа или достављени компанији ради разматрања и давања сугестија, били су детаљно анализирани од стране НИС-а, те су на исте дати одговарајући коментари и сугестије за унапређење.

НИС ће и убудуће настојати да у највећој могућој мери даје свој допринос унапређењу пословног амбијента у Србији.

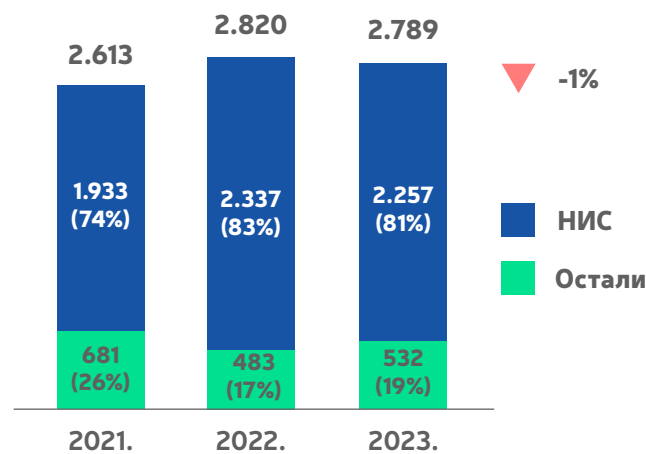
АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА

Положај на тржишту¹⁹

Раст потрошње се бележи у готово свим земљама региона. Добра туристичка сезона је довела до значајнијег раста потрошње у Хрватској, док је потрошња у Мађарској нижа због изузетно дугог периода фискираних цена на изузетно ниском нивоу претходне године.

Положај на тржишту Србије

Обим тржишта моторних горива РС²⁰, у хиљ. тона

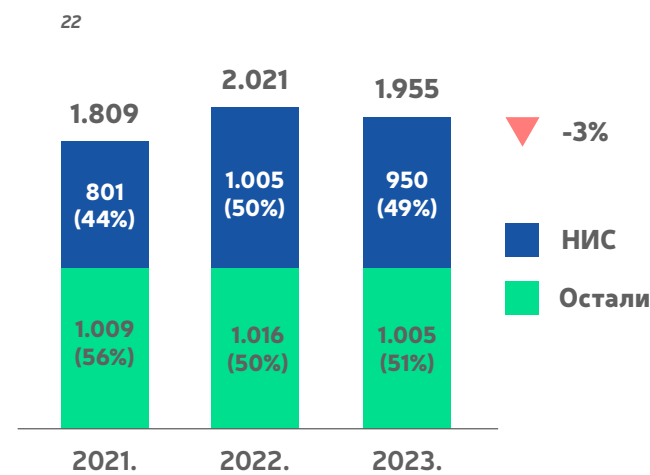

У 2023. години потрошња нафтних деривата у Србији је у паду за 3,9% у односу на претходну годину. Потрошња моторних горива у Србији је нижа за 1,1%. Висок базни период у првој половини 2022. године, услед повећања залиха крајњих корисника због страха од могуће несташице, утицао је на смањење разлике у међугодишњој потрошњи.

Раст удела НИС-а на тржишту моторних горива у 2022. години био је повезан са са Уредбом о ограничењу висине цена деривата

нафте која је у континуитету била на снази и током 2023. године, као и прописаном фиксном бенефицираном ценом за снабдевање пољопривредника. Иако је током другог квартала 2023. године атрактивност цене дизела за пољопривреднике била умањена као последица пада котација на светском тржишту чиме је враћена могућност других учесника у промету да конкуришу у овом сегменту, то се у септембру поново изменило значајним скоком цена који је агродизел готово у потпуности вратио на испоруке са станица НИС-а.

Обим малопродајног тржишта моторних горива РС²¹, у хиљ. тона

Малопродаја: У 2023. години потрошња бележи пад у односу на 2022. годину за 3,3% као последица изостанка впрекограничних набавки током периода изузетно ниских цена у РС, док је учешће НИС-а мање од учешћа у истом периоду прошле године за 1,1%, што је повезано са периодима током године у којима је цена дизела била блиска прописаној за пољопривреднике.

Компанија НИС је и у 2023. години обезбедила сигурно снабдевање тржишта Србије нафтним дериватима у свим каналима продаје. Утицај виших цена и поновни раст продаје агро-дизела позитивно је утицао на учешће НИС-а на малопродајном тржишту.

Положај на тржиштима Босне и Херцеговине, Бугарске и Румуније

Босна и Херцеговина

У 2023. години у Босни и Херцеговини забележен је опоравак потрошње моторних горива, као и промета у малопродаји у односу на претходну годину. Током целе године на снази је био пропис о ограничењу veleпродајне и малопродајне марже на нафтне деривате.

Конкурентност тржишта се повећава. Компанија „Бинго Петрол” отворила је четврту ССГ у месту Класија, након раније отворених бензинских станица у Тузли, Грачаници и Хаџићима.

„Нестро Петрол” је 31. августа 2023. године у Бањалуци отворио прву КПГ пунионицу у Републици Српској. Стратешки план је отварање још осам пунионица на простору Босне и Херцеговине. Осим бензинске станице „Нестро Буџак/Лазарево”, КПГ је могуће купити и на тачионом месту у кругу „Рафинерије нафте Брод”.

„HIFA-OIL” ће снабдевати авио-компаније које послују на мостарском аеродрому. „HIFA-OIL” има највећи терминал за керозин у БиХ, укупног капацитета четири милиона литара. После две године инвестирања и развоја, ова компанија је постала водећи снабдевач аеродрома у Сарајеву, Тузли и Мостару керозином. На основу новог уговора, потписаног са авио-компанијом Ryanair, „HIFA-OIL” ће током 2024. године овој компанији на сарајевском аеродрому испоручивати авио-гориво и пружати комплетне пратеће услуге.

Током првог квартала 2023. године била је на снази уредба којом се забрањује извоз дизела из Србије, чиме је било значајно отежано снабдевање НИС малопродајне мреже и онемогућено снабдевање veleпродајних клијената. У марту је одобрена количинска квота за извоз у БиХ, чиме је снабдевање из рафинерије Панчево обновљено, а уредба је на крају марта и формално укинута, тако да је у току другог квартала снабдевање нормализовано.

НИС у Босни и Херцеговини има 41 бензинску станицу (и 1 бензинску станицу у ДОДО режиму).

Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива у 2023. години износи 22,3%, док учешће на малопродајном тржишту износи 10,6%.

Бугарска

У јуну 2023. године Бугарска је добила дерогацију од забране увоза руске нафте широм ЕУ. Изузеће јој омогућава да настави да увози сирову нафту и нафтне деривате из Русије морским путем до краја 2024. године.

„Лукоил” је, позивајући се на лош третман од стране софијских власти, објавио спремност да прода своју рафинерију у Бургасу – највећу у југоисточној Европи. По проценама „Лукоила”, конверзија „Рафинерије Бургас” (капацитета од 7-8 милиона тона годишње) за прераду неруске сирове нафте, износила би 500 милиона долара. Дакле, ко год купи рафинерију мораће много да уложи, што би подразумевало и рад рафинерије са смањеним капацитетом неко време или можда чак и обуставу. Много се спекулише о потенцијалном купцу рафинерије „Лукоил Нефтохим Бургас”, као заинтересована страна помиње се азербејџанска државна нафтна компанија „SOCAR”.

¹⁹ Извори информација на основу којих су креиране пројекције: за Србију – интерне анализе и процене Блока Промет; за процену потрошње у Бугарској и Румунији – Stratas Advisors и за Босну и Херцеговину – Stratas Advisors и интерне процене. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима у графиконима који следе настају услед заокруживања.

²⁰ Подаци за 12М 2023. године дати су на основу процене. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

²¹ Промет НИС-а и осталих конкурената укључује моторна горива (гас, КПГ-моторно гориво, моторни бензини, дизели). ТНГ боце нису укључене. Подаци за 12М 2023. године дати су на основу процене. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

²² Малопродаја осталих учесника на тржишту снабдева се од veleпродаје НИС-а и других учесника на veleпродајном тржишту Србије.

Бугарска антимонополска комисија казнила је нафтну компанију „Лукоил” због злоупотребе доминантног положаја у тој земљи. Бугарски државни регулатор, образложио је своју одлуку, наводима да је „Лукоил Бугарска” искористио своју доминатну позицију, вршећи притисак на veleпродајне цене горива, чиме је ометао конкуренцију и штетио интересима потрошача.

Бугарска прелазна влада је одобрила потписивање меморандума о разумевању са Грчком, који ће подстаћи сарадњу у области безбедног увоза сирове нафте путем цевовода. Бугарска и Грчка ће проучити могућности за поновно покретање пројекта изградње нафтовода од егејске луке Александрополис до Бургаса на Црном мору. Земља мора да обезбеди довољно нафте другог порекла, како би рафинерија на Црном мору прерађивала 196.000 барела дневно, након што изузеће за руску нафту истекне 2024. године. Рафинерија обезбеђује преко 75 одсто горива за локално тржиште. Бугарске власти навеле су да је са грчким председником и премијером постигнут договор да се на најбржи могући начин настави са пројектом Бургас-Александрополис.

Бугарско Министарство саобраћаја саопштило је да је започело транзицију нафтног терминала Росенец у државно власништво, након раскида уговора о закупу са „Лукоилом”.

У 2023. години у Бугарској је забележен опоравак промета моторних горива, као и промета у малопродаји у односу на претходну годину.

НИС је у Бугарској на почетку године управљао мрежом од 34 станице за снабдевање горивом и складиштем нафтних деривата у Костином Броду. Због истека уговора о закупу, крајем марта број станица је смањен за 4, а затим, у априлу за још 7 станица, тако да укупан број станица на крају године износи 23.

Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива у 2023. години је 2,8%, док

учешће на малопродајном тржишту износи 2,6%.

Румунија

Крајем 2022. године Влада Румуније је усвојила европску регулативу о увођењу солидарног пореза на нафтну и гасну индустрију од 60% (минимални европски ниво био је 33%). Порез се примењује на разлику између добити из 2022. године и онога што за 20% премашује просек 2017-2021. године. Тако ће бити и 2024. године, за профит из 2023. године.

Одлуком Царинске управе Румуније од 15. новембра поништен је сертификат о продаји veleпродајних енергената компаније *Litasco Geneva*, филијала Плоешти. Другим речима, компанија више не може да тргује нафтом и нафтним дериватима у Румунији. *Litasco*, трговинско одељење руске групе „Лукоил”, више нема право да своје производе продаје на велико у земљи, након што су власти поништиле сертификат о продаји veleпродајних енергената. Нејасно је какве ће бити последице, с обзиром да *Litasco* контролише и „Петротел Лукоил” у Плоештију, трећу по величини рафинерију у Румунији. Постројење у Плоештију има капацитет прераде од скоро 2,5 милиона тона сирове нафте.

Планирана вредност инвестиција компаније *KazMunayGas International* (КМГИ у „Ромпетрол Рафинаре”) за 2023. годину је преко 46 милиона долара, од чега је око 40 милиона усмерено у „Петромидију”, највећу рафинерију у Румунији, која може да обезбеди око 40% националног капацитета прераде. КМГИ следеће године планира генерални ремонт рафинерија „Петромидија” и „Вега” и због тога је од укупних инвестиција планираних за ову годину, за капитално одржавање издвојено око 30 милиона долара, док већина пројеката реализованих у 2023. години представља припреме за генерални ремонт 2024. године.

„ОМВ Петром” је успешно завршио замену четири коморе за коксовање у рафинерији „Петробрази”. Нове коморе су пројектоване да раде пуним капацитетом најмање две деценије. Улагања у пројекат су износила око 70 милиона евра.

Компанија *EVconnect*, једна од највећих мрежа станица за пуњење електричних возила у Румунији и партнер *EVBox*-а, инсталирала је још 20 станица за брзо пуњење на бензинским станицама на западу Румуније. *EVconnect* мрежу на крају 2023. године чини 500 станица, при чему компанија планира да до 2025. године обухвати најмање 3.000 станица. Савет ЕУ усвојио је закон којим ће се од 2025. године постављати станице за брзо пуњење ,снаге веће од 150 KW на сваких 60 километара дуж главних рута у ЕУ. Програм би требало да буде завршен до 2030.

У Румунији је у 2023. години, у односу на претходну годину забележен благи опоравак тржишта моторних горива, као и промета у малопродаји.

НИС у Румунији има 19 бензинских станица. Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива је 0,5%, док је учешће на малопродајном тржишту 0,7%.

Кључни показатељи пословања

Q4 2023.	Q4 2022.	Δ ²³	Показатељ	Јединица мере	2023.	2022.	Δ ²⁴
84,0	88,7	-5%	Brent Dtd	\$/bbl	82,6	101,2	-18%
108,1	132,9	-19%	Приходи од продаје	млрд. РСД	412,1	513,7	-20%
12,4	22,9	-46%	Нето добит (губитак)	млрд. РСД	44,2	92,4	-52%
11,5	31,4	-63%	EBITDA ²⁵	млрд. РСД	68,1	136,2	-50%
6,4	41,5	-85%	OCF	млрд. РСД	28,0	114,1	-75%
17,3	10,0	+74%	CAPEX ²⁶	млрд. РСД	39,2	22,1	+77%
62,7	66,7	-6%	Обрачунате обавезе по основу пореза и других јавних прихода ²⁷	млрд. РСД	244,4	251,2	-3%
564,0	565,8	-0,3%	Укупна задуженост према банкама ²⁸	мил. EUR	564,0	565,8	-0,3%
1,9	1,2	+64%	LTIF ²⁹	број	1,9	1,2	+64%

23 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.
24 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.
25 EBITDA = Приходи од продаје (без акцизе) – трошкови залиха (нафте, нафтних деривата и осталих производа) – оперативни трошкови пословања (OPEX) – остали трошкови на које менаџмент може да утиче.
26 Износи за CAPEX су износи без ПДВ-а.
27 Порези, таксе, накнаде и остали јавни приходи обрачунати за посматрани период. Преглед укључује НИС-ове обавезе за порезе и друге јавне приходе у Србији и у другим земљама у којима послује.
28 Укупна задуженост према банкама (total indebtedness) = укупан дуг према банкама + акредитиви. На дан 31. децембар 2023. године то износи 564 милиона евра укупног дуга по основу кредита, док дуга по основу акредитива није било.
29 Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен са милион. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 31.12.2023. године.

ОПЕРАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ

Истраживање и производња

Кључни показатељи пословања

Q4 2023.	Q4 2022.	Δ ³⁰	Показатељ	Јединица мере	2023.	2022.	Δ ³¹
290,2	289,5	+0,2%	Производња нафте и гаса ³²	хиљ. усл. тона	1.158,3	1.168,7	-0,9%
208,3	202,5	+2,9%	Производња домаће нафте ³³	хиљ. тона	814,2	806,7	+0,9%
0,5	0,9	-49%	LTIF ³⁴	број	0,5	0,9	-49%
9,4	10,0	-6%	EBITDA	млрд. РСД	34,2	44,8	-24%
7,3	5,8	+26%	CAPEX ³⁵	млрд. РСД	23,4	14,9	+57%

Основни циљ за 2023. годину у Блоку „Истраживање и производња” био је испуњење плана производње угљоводоника и повећање ефикасности геолошко-технолошких активности.

У 2023. години остварен је укупан обим производње нафте и гаса од 1.112,2 хиљаде условних тона на лежиштима у Србији. Укупан обим производње за 2023. годину, укључујући и концесије износи 1.158,3 хиљаде условних тона.

У области геологије и разраде лежишта активности су биле усмерене на очување високог квалитета изведених ГТА усмерених на повећање производње нафте и гаса.

Геолошко-истражни радови и разрада лежишта у Србији

У оквиру разрадног бушења активно је спровођено додатно истраживање и утврђивање граница засићења нафтом на активним лежиштима и израда гушће мреже бушотина.

У 2023. години успешно је избушено и пуштено у рад 43 нове нафтне бушотине (разрадне и истражне бушотине), при чему је остварен просечни раст од 7,4 t/дан по бушотини. Од почетка 2023. године, као резултат разрадног бушења укупно је добијено 55,9 хиљаде тона нафте.

У 2023. години успешно су спроведене геолошко-техничке активности на 205 бушотина, са задовољавајућим просечним растом производње.

У 2023. години, након примене технологије РИР, пуштено у рад 69 бушотина и остварен просечни раст од 1,3 t/дан, при чему је већина операција изведена на нафтном пољу Велебит.

У 2023. години, пуштено је у рад 49 бушотина и након преласка на нови производни слој остварен је просечни раст од 4,9 t/дан. Уз то је урађено и 59 интензификација, са растом од 2,5 t/дан. Из неактивног фонда оспособљено је за рад 18 бушотина, са растом производње од 1,7 t/дан.

30 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања
31 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања
32 У производњу домаће нафте укључен је и газолин, а у производњи гаса узета је комерцијална производња гаса и лаки кондензат.
33 Са газолином.
34 Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним радним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен са милион. Податак се односи на Блок „Истраживање и производња”. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 31.12.2023. године.
35 Финансирање, без ПДВ-а.

Истражно бушење и испитивање бушотина

У току 2023. године избушене су четири истражне бушотине, од којих три су дале позитивне резултате. Једна гасна бушотина није потврдила присуство угљоводоника и ликвидирана је након бушења. Друга нафтна бушотина је пуштена у рад у септембру. Овом бушотином је откривено ново лежиште у оквиру истражног простора (северни Банат), у оквиру реализације геолошко-истражних радова у Блоку „Истраживање и производња” у Србији. Бушењем две истражне бушотине на новим пољима (северни Банат), потврђене су комерцијалне количине гаса.

2D/3D сеизмика

У циљу проширења портфолија новим кандидатима за истражно бушење, у току је комплексна сеизмогеолошка интерпретација података, снимљених на истражном простору Средњег Баната.

Лиценцне обавезе

Министарству рударства и енергетике је након завршених геолошких истраживања у периоду 2020-2022. године на истражном простору у Србији достављен завршни извештај о резултатима изведених геолошких истраживања.

У 2023. години израђени су завршни извештаји о резултатима геолошких истраживања нафте и гаса на истражним просторима у Војводини, и јужно од Саве и Дунава урађени су Пројекти геолошких истраживања и у законом предвиђеном року поднети захтеви за издавање одобрења за наставак геолошких истраживања у периоду 2024-2026. године на тим истражним просторима.

У циљу наставка експлоатације нафте и гаса на експлоатационим пољима НИС а.д. Нови Сад, почетком јуна 2023. године прибављена су одобрења за проширење одобрених експлоатационих поља.

Током децембра 2023. године, Покрајинском секретаријату за енергетику, грађевинарство и саобраћај су достављени захтеви за издавање одобрења за извођење рударских радова на пољима у Бачкој и Банату.

У циљу наставка експлоатације нафте и гаса на експлоатационим пољима НИС а.д. Нови Сад, јуна и јула 2023. године је прибављено одобрење за проширење одобрених експлоатационих поља у северном Банату.

Инострани пројекти

Кључни догађаји у Румунији током 2023. године:

- Пројекат Теремија север:
 - » Током 2023. године завршена је адаптација детаљног пројекта инфраструктуре, добијена је грађевинска дозвола, као и дозволе Агенције за заштиту животне средине. У току је процес избора добављача за нафтну инфраструктуру;
 - » У делу гасне инфраструктуре добијени су сертификати урбанизма за изградњу система за припрему и компримовање гаса и изградња цевовода. Спровode се даље активности на пројектовању и исходавању дозвола, сагласности за приступ земљишту;
 - » Након седнице Одбора директора НИС-а донета је одлука о бушењу 2 разрадне бушотине, спроведени су тендери, припремљена локација. Избушене су две бушотине.

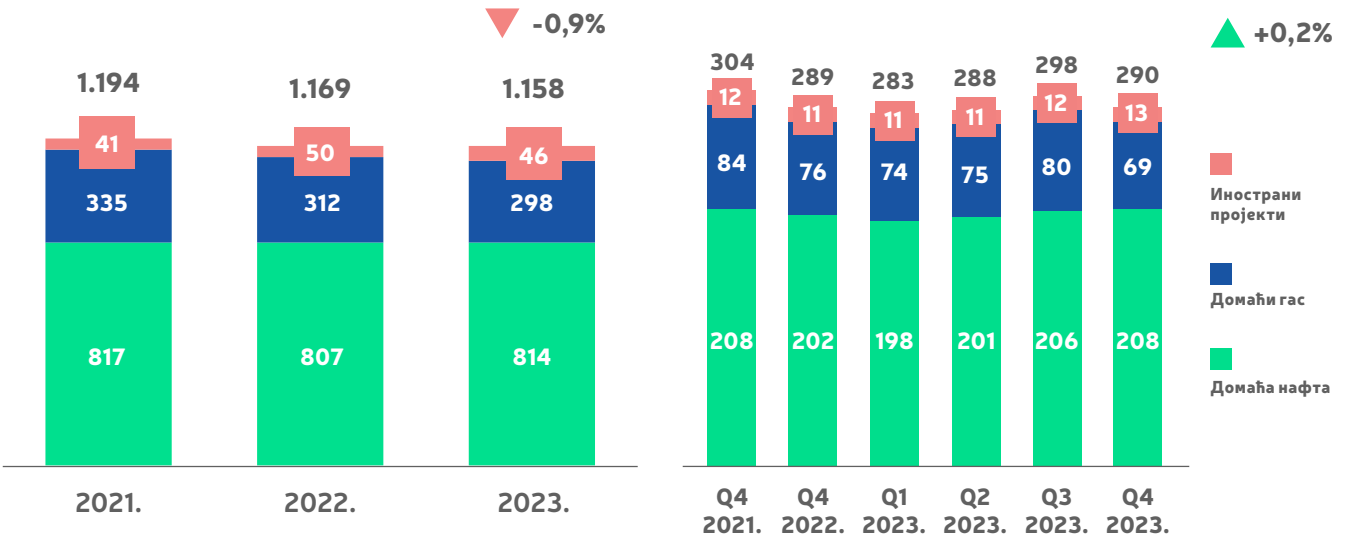
Кључни догађаји у Босни и Херцеговини током 2023. године:

- Крајем августа изршена је комисијска ревизија елабората. Потписана је ревизиона клаузула и записници, а елаборат предат у Министарство енергетике. Добијено је решење у септембру 2023. године;
- У новембру 2023. године одобрено је решење за експлоатационо поље;
- У новембру 2023. године поднет је захтев за анексирање уговора о концесији. Главни рударски пројекат са пратећом документацијом је крајем децембра 2023. године предат у Министарство енергетике Републике Српске;
- Бушотине се налазе у планираном режиму хидродинамичког мерења (мерење враћања притиска).

Оперативни показатељи

У 2023. години произведено је укупно 1.158 хиљада условних тона нафте и гаса, што је у односу прошлу годину мање за 0,9%.

Производња нафте и гаса³⁶, у хиљ. т.е.н.

36 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

Downstream

Кључни показатељи

Q4 2023.	Q4 2022.	Δ ³⁷	Кључни показатељи	Јединица мере	2023.	2022.	Δ ³⁸
1.038,7	1.156,4	-10%	Обим прераде нафте и полупроизвода	хиљ. тона	4.092,3	4.421,5	-7%
1.004,5	1.140,7	-12%	Укупан промет нафтних деривата	хиљ. тона	3.999,5	4.363,0	-8%
258,1	268,8	-4%	Малопродаја Србија	хиљ. тона	942,8	998,2	-6%
381,1	482,3	-21%	Велепродаја Србија ³⁹	хиљ. тона	1.490,7	1.612,2	-8%
41,5	42,4	-2%	Малопродаја иноактиве	хиљ. тона	161,0	186,3	-14%
28,7	44,5	-35%	Велепродаја иноактиве	хиљ. тона	187,2	242,7	-23%
295,1	302,6	-3%	Транзит, извоз и БЈ ⁴⁰	хиљ. тона	1.217,9	1.323,5	-8%
719,6	769,4	-6%	Промет моторних горива ⁴¹	хиљ. тона	2.864,8	3.003,4	-5%
31.933,1	34.459,5	-7%	Производња електричне енергије ⁴²	MWh	129.059,5	130.350,7	-1%
6,1	22,9	-73%	EBITDA DWS ⁴³	млрд. РСД	49,4	99,2	-50%
1,5	18,9	-92%	EBITDA Прерада ⁴⁴	млрд. РСД	28,9	91,6	-68%
4,4	3,2	+39%	EBITDA Промет ⁴⁵	млрд. РСД	22,2	10,8	+105%
9,5	3,9	+143%	CAPEX DWS ⁴⁶	млрд. РСД	14,9	6,7	+122%
4,9	1,4	+3,5x	CAPEX Прерада	млрд. РСД	6,4	2,3	+176%
2,9	2,4	+24%	CAPEX Промет	млрд. РСД	6,2	4,0	+56%
2,1	1,3	+64%	LTIF DWS ⁴⁷	број	2,1	1,3	+64%
1,7	1,4	+20%	LTIF Прерада	број	1,7	1,4	+20%
2,5	1,0	+149%	LTIF Промет	број	2,5	1,0	+149%

Прерада

Фокус Блока „Прерада” током 2023. године био је на континуираној производњи и обезбеђивању неопходних залиха у циљу уредног снабдевања тржишта свим врстама деривата и у складу са плановима и захтевима тржишта, а имајући у виду актуелну ситуацију на тржишту нафте.

Без обзира на изазовне тржишне околности, Блок „Прерада” је током 2023. године прерадио скоро 4,1 милиона тона сировине и остварио финансијски резултат EBITDA од око 28,9 милијарди динара.

Активности и обим прераде

Блок „Прерада” је 2023. годину наставио са амбициозним плановима, иако се пословање током 2023. године, као и у претходним периодима, одвијало у условима ограничених набавки природног гаса, као и осцилацијама цена на тржишту нафте и нафтних деривата.

Блок „Прерада” је током 2023. године своје пословање прилагођавао тржишним условима, како би континуирано снабдевао тржиште нафтним дериватима, обезбедио гориво за пољопривредну сезону и акумулирао залихе

нафтних деривата пред предстојећи капитални ремонт у 2024. години.

Блок „Прерада” континуирано спроводи активности за проналажење нових и максимизирање постојећих мера за повећање ефикасности и смањење трошкова. У 2023. години остварен је ефекат мера за повећање ефикасности у вредности од 0,6 милијарди динара. Развијен је сет додатних мера Quick Wins, у чијем фокусу је реализација организационо-техничких мера, које не захтевају значајнија улагања, са одмах видљивим резултатима, усмереним претежно на уштеде у потрошњи енергената.

Неке од значајнијих мера, које су дале позитивне резултате су:

- Оптимизација процеса на постројењу „Сулфолан“, где се реализацијом двају мера остварују уштеде у потрошњи паре средњег притиска, у количини 3–5 t/h
- Оптимизација процеса на постројењу FCC: реализацијом ове мере остварују се уштеде у потрошњи горива на месечном нивоу од око 180 тона природног гаса.

У марту су, поводом обележавања дана Факултета заштите на раду у Нишу, НИС-ови стручњаци, уз учешће колега из Блока „Прерада” одржали предавања за студенте завршне године смера „Заштита на раду”. Циљ посете је био упознавање студената са практичним делом безбедносне културе која се постиже законским регулативама и HSE активностима, а представља основу корпоративне одговорности у компанији.

У Блоку „Прерада” је током јуна месеца 2023. године завршена прва Научно-техничка конференција (НТК), која је имала за циљ препознавање потенцијала запослених Блока „Прерада” и развој њихових компетенција, уз подстицање дијалога међу колегама и иницирање нових идеја. Финалисти су представили своје пројекте, а комисија је

изгласала најбоље, који су и награђени. Унапређење процеса у Блоку „Прерада” била је главна водиља за 16 пријављених учесника који су презентовали 10 радова.

У Блоку „Прерада” је завршено тестирање електронских дозвола за рад. Очекују се бројне предности од реализације овог пројекта, међу којима су и повећање безбедности и ефикасније обављање посла.

У мају 2023. године успешно је изведена HSE вежба у Рафинерији нафте Панчево, која је показала спремност ватрогасне јединице и колега да се на најефикаснији начин одговори на потенцијални удес. У току вежбе приказано је реаговање на: пожар на једном од највећих резервоара у Рафинерији, као и спасавање повређеног радника са висине, односно платформе.

Током маја 2023. године добијен је ISCC сертификат, који омогућава да се пласира гориво, произведено у Блоку „Прерада”, намешавањем минералног дизела и биодизела. Овај сертификат представља и гаранцију веродостојности података у редовном годишњем извештају о испуњености критеријума одрживости биогорива.

Током јуна руководиоци ватрогасних јединица успешно су завршили вишедневну теоријско-практичну обуку у области реаговања на ванредне догађаје и ситуације.

На завршном догађају пројекта Young Energy Europe 2.0 успешно је представљен пројекат смањења отиска CO₂ и повећања енергетске ефикасности вакуум дестилације.

У августу 2023. године започета је друга сезона праксе за оперативне позиције у Блоку „Прерада”. Кроз ову праксу пролазе ученици средњих школа са којима постоји стратешка сарадња у оквиру пројекта „Енергија знања”.

Током новембра 2023. године, будући технолози, студенти Технолошко-металуршког

37 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.
38 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.
39 Укључује продају КПП-а Блока „Енергетика” и продају уља и мазива Погона за производњу мазива.
40 БЈ обухвата продају бизнис-јединица за продају битумена, горива за снабдевање пловила и авио-горива.
41 Укупан промет моторних горива у Србији и иноактивама.
42 Приказани обим произведене електричне енергије укључује електричну енергију произведену у енергани Панчево, малим електранама и фотонапонским електранама. Укупан обим произведене електричне енергије на ФНЕ за 2023. износи 490,6 MWh, док за Q4 2023. износи 68,8 MWh.
43 Приказана EBITDA „Downstream” обухвата EBITDA Блока „Прерада”, Блока „Промет” и остатка „Downstream”-а.
44 EBITDA Блока „Прерада” укључује и Енергану у РНП.
45 EBITDA Блока „Промет”.
46 Финансирање, без ПДВ-а. Приказан CAPEX „Downstream” обухвата CAPEX Блока „Прерада”, Блока „Промет”, Блока „Енергетика” и остатка „Downstream”.
47 Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен са милион. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 31.12.2023.

факултета у Београду, посетили су Рафинерију нафте у Панчеву, где су се упознали са основним карактеристикама рафинерије. Студенти су после предавања, посетили и командне сале FCC, МНС и OTS, након чега су обишли и целу рафинерију.

У току су радови на реализацији пројекта инсталације аутоматског система за маркирање и адитивирање деривата, на аутопунилишту Рафинерије нафте Панчево. Маркирање је поступак додавања одређене количине маркера у деривате нафте ради уређења и контроле тржишних токова деривата нафте. У Рафинерији нафте Панчево овај процес се тренутно обавља ручно, по завршеном пуњењу ауто-цистерне на утакачком месту. Адитивирање је поступак додавања специјалних адитива у нафтне деривате, у циљу додатног побољшања одређених карактеристика, као што су: повећање перформанси мотора, смањење корозије, смањење потрошње, поузданији рад. Овај пројекат ће бити вишеструко користан за рафинерију. Пре свега, законска обавеза маркирања горива ће се обављати

аутоматизовано, што ће скратити време задржавања ауто-цистерни у кругу Рафинерије нафте Панчево, а биће обезбеђена и већа поузданост у прецизном обележавању ауто-цистерни.

На седници Инвестиционог одбора НИС-а одобрена је реконструкција зграде лабораторије у Рафинерији нафте Панчево. Реализација овог пројекта започета је крајем јула 2023. године. Ангажован је пројектни тим наших стручњака и екстерних консултаната из области пројектовања и изградње објекта лабораторије, који због своје намене, има много специфичности. Највећи допринос у разради и усаглашавању пројекта дали су стручњаци Блока „Прерада“, као и инжењери Департмана лабораторије Downstream, који су дали подлоге за припрему и разраду пројекта. Узимајући у обзир то да је постојећи објекат лабораторије у употреби, и да је неопходно да се обезбеди континуитет рада лабораторије током реконструкције, планирано је да се пројекат реализује кроз 4 фазе.

Пројекти

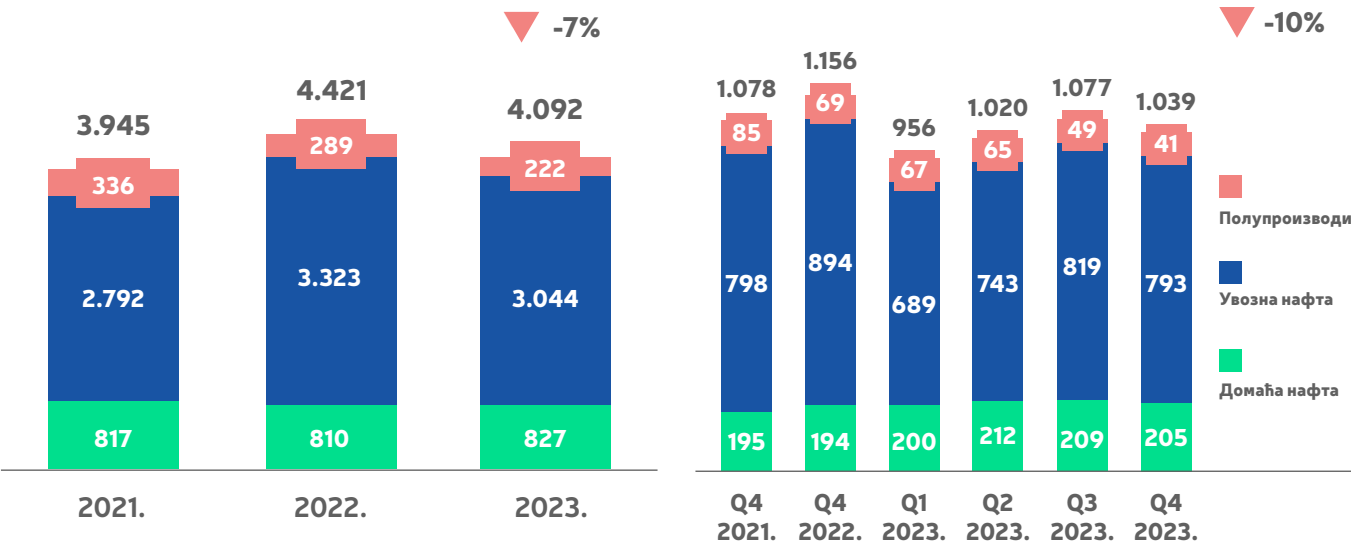
У току је реализација пројеката усмерених на повећање ефикасности и поузданости рафинерије нафте Панчево.

- Реконструкција *FCC*, изградња *ETBE* - добијен је позитиван извештај Ревизионе комисије ПС НС, завршена је „Студија о процени утицаја ЗЖС“ и поднет је захтев почетком новембра за сагласност
- „Пројекат замене парних турбина (погона компресора GB-2301/2501/2601)“ – пројекат је одобрен у целини, потписан је уговор за испоруку опреме и услуга
- „Пројекат реконструкције индустријског колосека у РНП“ - пројекат је одобрен у целини, потписан је уговор за испоруку

опреме и услуга

- „Пројекат за инсталацију система за аутоматско дозирање и додавање маркера и адитива у моторна горива на аутопунилишту РНП“ - пројекат је одобрен у целини, потписан је уговор за испоруку опреме и услуга
- „Пројекат реконструкције противпожарног система у РНП“ - пројекат је одобрен у целини, потписан је уговор за испоруку опреме и услуга за замену хидрантске мреже.

Обим прераде⁴⁸, у хиљ. тона

48 Приказани обим прераде не укључује обим прераде ХИП-Петрохемије. Укупан обим прераде примарног бензина ХИП-Петрохемије за период јул-децембар износи 155,1 хиљада тона (октобар-децембар: 65,8 хиљада тона). Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

Промет

Продајни објекти⁴⁹ и логистика

НИС Група поседује 418 активних малопродајних објеката. 334 малопродајна објекта налазе се у Републици Србији (од којих је 28 у GAZPROM бренду). У земљама региона НИС поседује 42 бензинске станице у Босни и Херцеговини (32 у GAZPROM бренду), 23 бензинске станице у Бугарској (све у GAPROM бренду) и 19 станица за снабдевање горивом у Румунији (све у GAPROM бренду).

У Србији је реконструисано 6 ССГ (NIS бренд) и изграђено 3 ССГ (1 бренд GAZPROM, 2 у бренду NIS), док је 1 ССГ узета у дугорочни закуп и пуштена у рад након ребрендинга. Такође је пуштена у рад након изградње 1 ССГ у БиХ (GAZPROM бренд).

Настављена је реализација пројекта реконструкције и модернизације складишта нафтних деривата Ниш, као и изградња 3 нова резервоара на складишту нафтних деривата Ниш - 2 за дизел, 1 за бензин.

Реконструисани су резервоари Г11 и Г12 на складишту Нови Сад за потребе канала продаје авио-горива.

Блок „Промет” управља следећим објектима логистике: 5 складишта „белих” деривата, 5 пунионица ТНГ-а, 4 пунионице ТНГ боца и 7 транспортних база у Србији, 1 складиште у Бугарској и 1 складиште и 1 терминал у БиХ. Организација секундарног транспорта остварује се кроз 114 сопствених ауто-цистерни, примарна логистика има 452 вагон-цистерне. У 2024. планира се набавка нових тегљача и полу-приколица за белу робу.

Током 2022. године склопљени су уговори за стратешки пројекат „Реконструкција

складишта нафтних деривата Ниш”, а 2023. године уговорена је реализација пројекта „Изградња 3 резервоара од 5.000m³ на складишту нафтних деривата Ниш. Радови за које није било потребно затварање складишта су почели у мају 2023. Од фебруара 2024. затвара се складиште нафтних деривата Ниш у циљу реализације наведених пројеката.

Програми лојалности и маркетиншке активности

У току 2023. године у Србији је реализовано је више од 280 маркетиншких активности у циљу развоја потрошачких брендова, програма лојалности, унапређења продаје горива и допунског асортимана, као и увођења нових производа.

Издвојили бисмо следеће најважније маркетинг активности, које су обележиле 2023. годину у Србији:

- *Drive.Go* апликација – *image online* кампања у циљу привлачења нових чланова, повећања броја преузетих апликација. Промоција је реализована на друштвеним мрежама и осталим онлајн каналима, путем CRM кампање, *PR*-а и у сарадњи са дугорочним партнерима. Унапређен је визуелни идентитет и корисничко искуство у апликацији. Отворена је „брза трака” на ССГ „Авалски пут”, која је намењена искључиво корисницима *Drive.Go* апликације, у периоду од 22 до 6 часова. Додата је нова услуга за кориснике „Мој ауто”, захваљујући којој корисници апликације имају могућност бележења рока важења саобраћајне и возачке дозволе, полисе осигурања, подсетника за истек важења унетих докумената. Закључно са 31.12.2023. године укупан број активних корисника порастао је за 10.738. Укупан број активних корисника апликације сада је

48.179. Укупан промет у 2023. години путем апликације је 12,2 милиона литара горива.

- Програм лојалности „Са нама на путу” – у септембру је организована акција у циљу аквизиције нових корисника и активације постојећих чланова. Ова кампања је донела: 63.815 преузетих апликација, 61.976 нових, виртуелних чланова, 54.526 првих трансакција са 500 бонус поена. У циљу оптимизације, у оквиру СННП-апликације омогућено је слање фискалног рачуна на мејл потрошача. Укупан број активних корисника ове апликације закључно са 31.12.2023. године је 906.319, нових виртуелних чланова је 156.256.
- На друштвеним мрежама је у току 2023. године објављено више од 900 feed-објава и преко 1.150 story-објава.
- *Drive Cafe* – *image* кампања – реализоване су све три фазе кампање – промоција производа из гастро понуде, повећање продаје у односу на претходну годину за цео гастро сегмент и повећање гледаности спотова за прве две фазе на телевизијским каналима (4,6 милиона гледалаца), чиме су остварени циљеви кампање.

Остале активности

- Отворени су објекти након интерне реконструкције (ССГ „Фонтана” и КПЦ Београд);
- Реализовани су многобројне спортске активности, уз учешће запослених НИС-а на следећим догађајима: спортски дани запослених у Функцијама, *DWS* и Промету, НИС – дан шаха у Новом Саду, НИС – боулинг куп у Београду, јесењи Београдски полумаратон, Мастер Гранд При – пливачки турнир у Зрењанину, два Меморијална турнира у фудбалу у Панчеву. НИС је пружио подршку и организацији HSE дана у Сарајеву.

Оперативни показатељи

У току 2023. године забележен је пад промета од 8% у односу на исти период 2022. године, тако да је укупан промет⁵⁰ 3.999,5 хиљада тона.

Малопродаја у Србији и иноактивама - пад за 7%:

- првенствено у иностранству, услед геополитичке ситуације у земљама ЕУ (посебно у Румунији и Бугарској);
- као последица специфичних фактора који су утицали на промет у 2022. години:
 - » ограничење малопродајних цена од стране Владе РС на ниском нивоу, у неким периодима током 2022. биле су и ниже од цена земаља у региону,
 - » ниска цена за агро-купце само на станицама за снабдевање горивом НИС-а и цене НИС-а биле су ниже од дефинисаног максимума у 2022. у односу на 2023. годину,
 - » раст петрол туризма и међународног транспорта који су довели до значајног повећања потрошње, продаје и тржишног учешћа НИС-а у 2022.

Велепродаја у Србији и иноактивама⁵¹ – пад за 10% првенствено због:

- смањења продаје деривата у суседним земљама Босни и Херцеговини и Румунији, због забране извоза из Србије,
- повећање продаје дизела у велепродаји у 2022. години као последица државног регулисања цена на ниском нивоу утицала је на виши ниво тражње у 2022. у односу на 2023. године, као и због продаје мазута у циљу одржавања енергетског биланса државе у 2022.

⁵⁰ Приказани обим промета не укључује промет петрохемијских производа ХИП-Петрохемије. Укупан промет петрохемијских производа ХИП-Петрохемије за период јул-децембар 149,02 хиљаде тона (октобар-децембар износи 63,1 хиљада тона). Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

⁵¹ Укључује продају КПГ-а Блока „Енергетика” и продају уља и мазива погона за производњу мазива

⁴⁹ Стање на дан 31. децембар 2023. године.

Извоз, транзит и БЈ⁵²:

- смањење промета мазута, битумена и примарног бензина на домаћем тржишту,
- пад потрошње,
- смањење технолошког извоза као последица оптимизације производње и извоза битумена због промене у структури „корпе нафте”.

Пад продаје делимично је компензован растом продаје авио-горива за 27% у односу на 2022. годину због проширења линије међународних авио-летова авио-компанија, као и пораста извезених количина авио-горива у поређењу са истим периодом прошле године.

Енергетика

У области изградње електрана које користе варијабилне одрживе изворе енергије (сунце, ветар), стални изазови везани су за обезбеђење прикључења електрана на преносну или дистрибутивну електричну мрежу, те обезбеђење планског основа за изградњу електрана.

Цене природног гаса до краја 2023. године су регулисане Уредбом Владе РС о привременој мери ограничавања цене гаса и надокнади разлике у цени природног гаса набављеног из увоза и произведеног у Републици Србији у случају поремећаја на тржишту.

Отпрема КПГ са ГП Острово одвијала се неометано са краћим застојима. У току су преговори о годишњем уговору о потпуном снабдевању енергијом из природног гаса, као и о продаји КПГ-а са ГП Острово у календарској 2024. години.

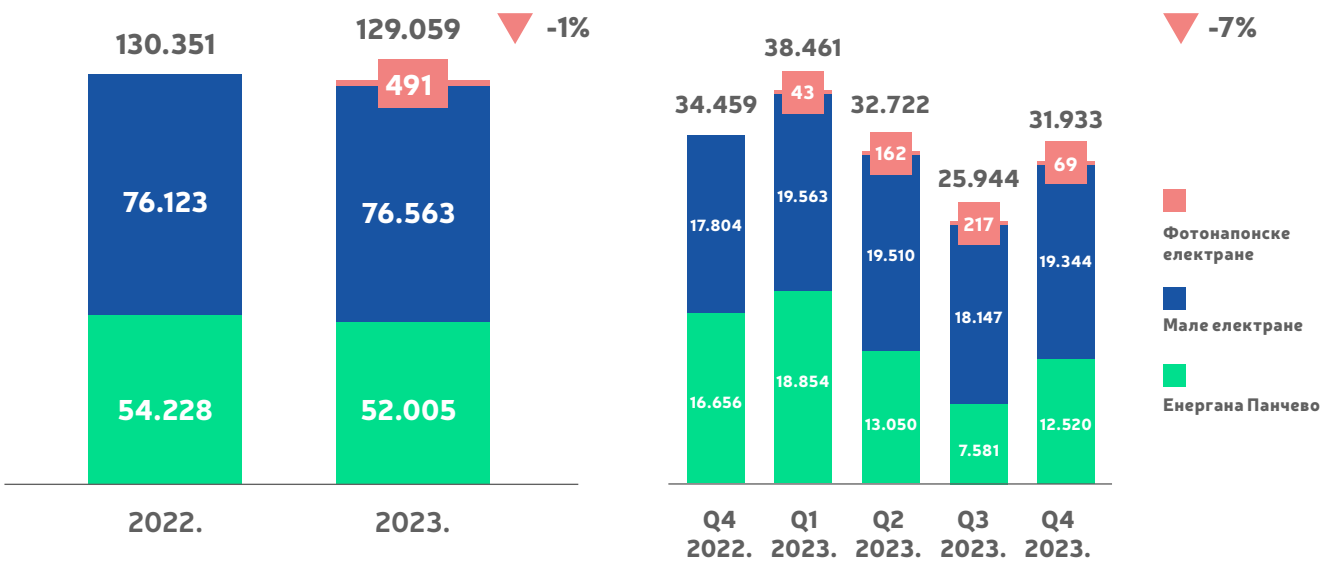
Природни гас

За потребе организације и балансирања портфолија природног гаса НИС а.д. Нови Сад са оператором транспортног система природног гаса, у 2023. години закључен је уговор о транспорту природног гаса за гасну годину 2023/2024. У четвртм кварталу 2023. године усаглашен је Уговор о дистрибуцији природног гаса за 2024. годину и послат на потписивање.

Производња електричне енергије

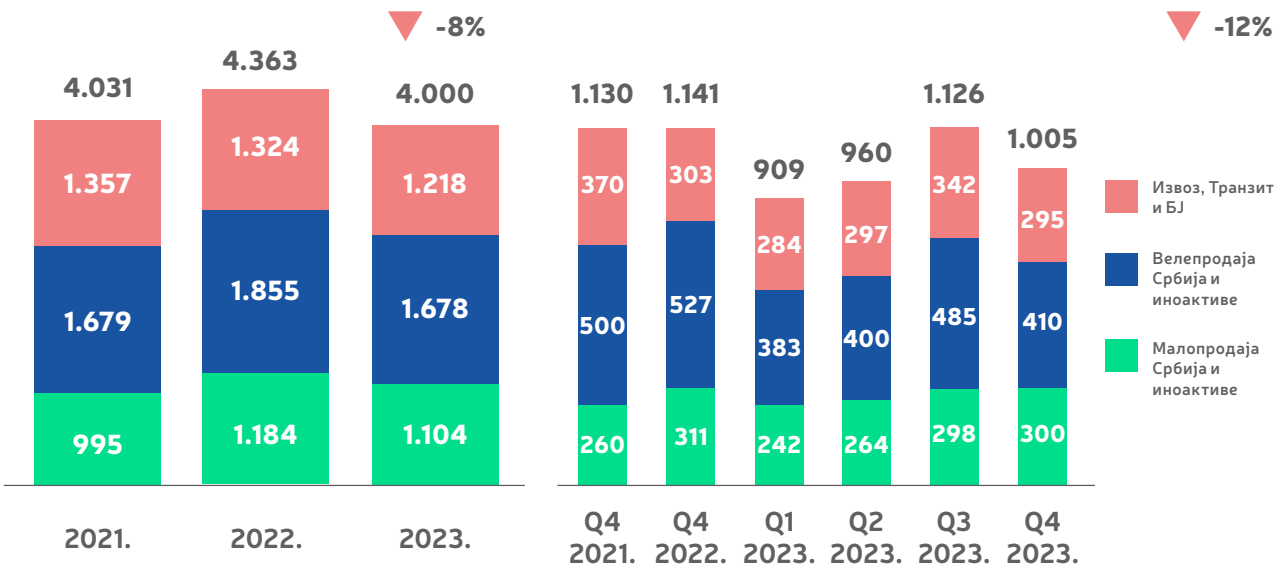
У 2023. години забележен је пад обима произведене електричне енергије од 1% у односу на исти период 2022. године, тако да је укупан обим износио 129.059 MWh.

Обим произведене електричне енергије⁵⁵, у MWh

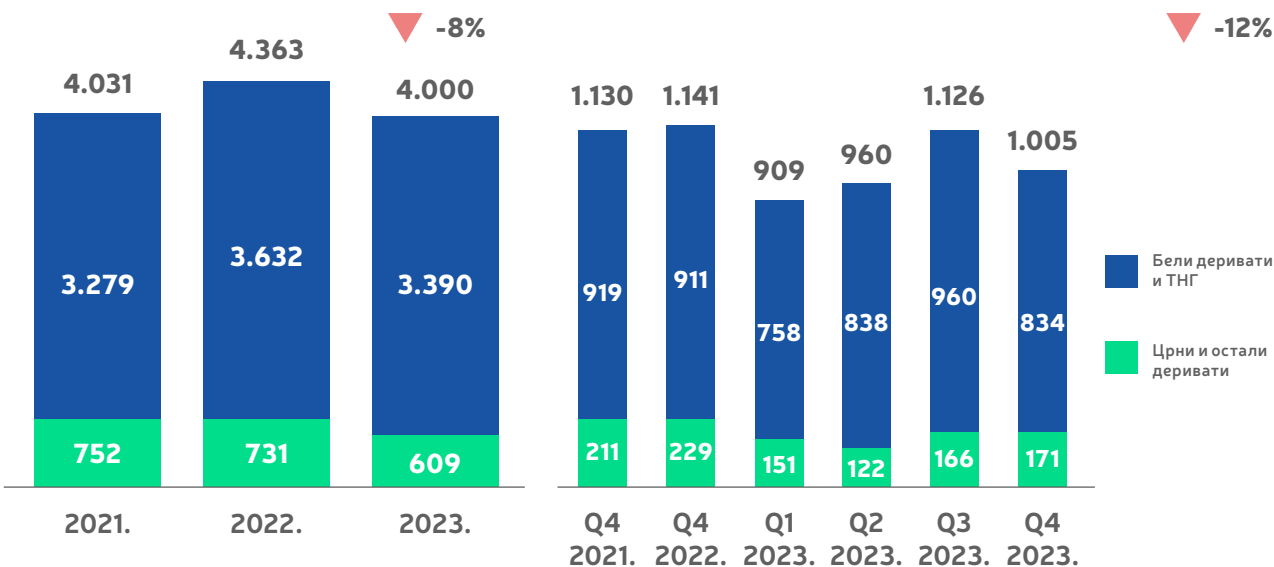

⁵⁵ Приказани обим произведене електричне енергије укључује електричну енергију произведену у енергани Панчево, малим електранама и фотонапонским електранама. Укупан обим произведене електричне енергије на ФНЕ за 2023. износи 490,6 MWh, док за Q4 2023. износи 68,8 MWh. Укупан обим произведене електричне енергије у 2023. години у ТЕ-ТО Панчево износи 1,1 милион MWh. Учешће НИС а.д. Нови Сад у ТЕ-ТО Панчево д.о.о. износи 49%.

Обим промета⁵³, у хиљ. тона

Структура промета⁵⁴, у хиљ. тона

⁵² БЈ обухватају промет нафтних деривата канала битумен, бункер и авиогорива

⁵³ Приказани обим промета не укључује промет петрохемијских производа ХИП-Петрохемије. Укупан промет петрохемијских производа ХИП-Петрохемије за период јул-децембар 149,02 (октобар-децембар износи 63,1 хиљада тона). Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

⁵⁴ Приказани обим промета не укључује промет петрохемијских производа ХИП-Петрохемије. Укупан промет петрохемијских производа ХИП-Петрохемије за период јул-децембар 149,02 (октобар-децембар износи 63,1 хиљада тона). Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

Трговина електричном енергијом

НИС а.д. Нови Сад поседује лиценцу за трговину електричном енергијом у Србији, Црној Гори, Румунији, БиХ, Словенији, Мађарској и Бугарској. НИС а.д. Нови Сад тргује на берзи електричне енергије у Србији и у Румунији.

Реализација Програма мера енергетске ефикасности у НИС а.д.

Програмом мера за смањење потрошње енергије и повећање енергетске ефикасности у 2023. години остварен је ефекат енергетске уштеде 7.936 условних тона нафте. Финансијска вредност уштеда износи 734,8 милиона динара.

Основан је интерни тим за енергетски надзор и израђен регулаторни и методолошки оквир. Сprovedена је адаптација и реинжењеринг баријера за електробезбедност у блоковима и зависним друштвима.

Развијене су мере за побољшање енергетске ефикасности и дефинисан је скуп пројеката за „брзе победе” у сфери енергетске ефикасности за 2024. годину.

Обновљиви извори енергије

Реализоване активности у 2023. години приказане су испод:

- Након успешно завршеног пилот пројекта изградње соларних фотонапонских електрана на 8 ССГ у 2022. години и додатних 7 ССГ (други квартал 2023) приступило се ширењу мреже ФНЕ на ССГ.
- Усвојен је пасош пројекта за изградњу ФНЕ на додатних 30 ССГ, изабран извођач радова и започете су активности на реализацији почетком јуна. До краја новембра 2023. године завршена је изградња свих 30 соларних електрана укупне снаге 1 MWp са очекиваном уштедом у набавци електричне енергије на годишњем нивоу од 1.123 MWh

(око 18% укупне годишње потрошње свих 30 ССГ). Електране на 10 ССГ пуштене су у рад крајем новембра 2023. године.

- Пројекат изградње ФНЕ – комплекс фабрика пијаће воде „Јазак” укупне снаге панела 620 kWp (370 kWp на крову и 250 kWp на тлу). У августу 2023. године је изабран извођач, уговорена изградња и започета реализација пројекта. Изградња кровне електране и електране на тлу је завршена у децембру 2023. године.
- Пројекат изградње ФНЕ у складишту деривата нафте у Новом Саду за изградњу фотонапонске електране на земљи, снаге 6,5 MW објављен је у јулу 2023. Комерцијални преговори су спроведени у октобру 2023, а извођач је изабран почетком новембра 2023. Сprovedена је набавка услуге пиротехничког прегледа терена са извођењем припремних земљаних радова и фондирањем носеће конструкције спроведена и одабран је извођач.
- Кровна фотонапонска електрана, снаге 585 KWp, у складишту деривата нафте Нови Сад – у јулу 2023. године усвојен је пасош пројекта, у периоду септембар - октобар спроведена је набавка услуге изградње по принципу „кључ у руке”, а у новембру је изабран извођач, и почело се са реализацијом пројекта. На захтев Електродистрибуције Србије, у новембру је поднет захтев за измену услова за пројектовање и прикључење.
- Соларна ФНЕ на крову пословне зграде НИС-а - У јулу је усвојен пасош пројекта, спроведена набавка услуге изградње по принципу „кључ у руке” за изградњу фотонапонске електране снаге 99,9 kWp и изабран је извођач радова. Уговор је потписан у октобру и започето је са реализацијом. На захтев Електродистрибуције Србије, у новембру 2023. године поднет је захтев за измену услова за пројектовање и прикључење.
- Кровна соларна фотонапонска електрана у РНП снаге 600 kWp – У трећем кварталу

2023. године извршена је оптимизација у циљу смањења трошкова изградње, очекује се завршетак набавке, у наредном периоду се очекује избор извођача.

- Развојни пројекти изградње соларних ФНЕ – За изабране објекте и локације у трећем кварталу 2023. је спроведен тендер и изабран извођач за израду техно-економских елабората. Елаборати су достављени на преглед у првој половини новембра. Утврђена је техничка изводљивост изградње соларних електрана на 6 локација укупне снаге панела од 15 MWp.

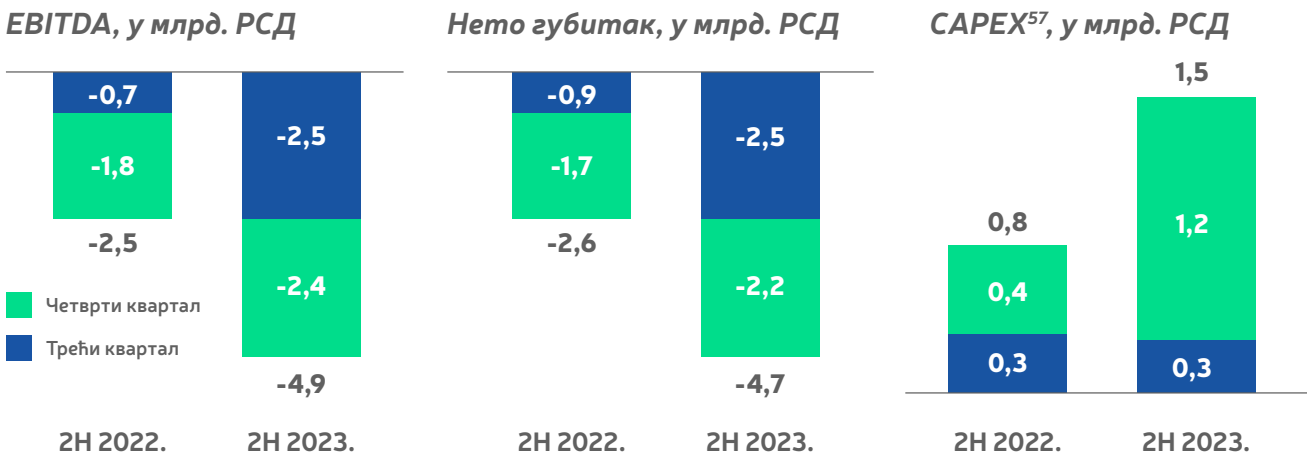
ХИП-Петрохемија⁵⁶

У четвртм кварталу 2023. године показатељ EBITDA је негативан и износи -2,4 милијарде РСД, што представља пад у поређењу са истим периодом претходне године. У другој половини 2023. године EBITDA је износила -4,9 милијарди РСД.

Нето резултат за четврти квартал 2023. године износи -2,2 милијарде РСД, што представља

смањење у односу на исти период претходне године, док је у другој половини 2023. године овај показатељ износио -4,7 милијарди РСД.

На име инвестиција, у четвртм кварталу 2023. године издвојено је 1,2 милијарде РСД, што је за 187% више у односу на исти период прошле године. У другој половини године је издвојено 1,5 милијарди РСД.

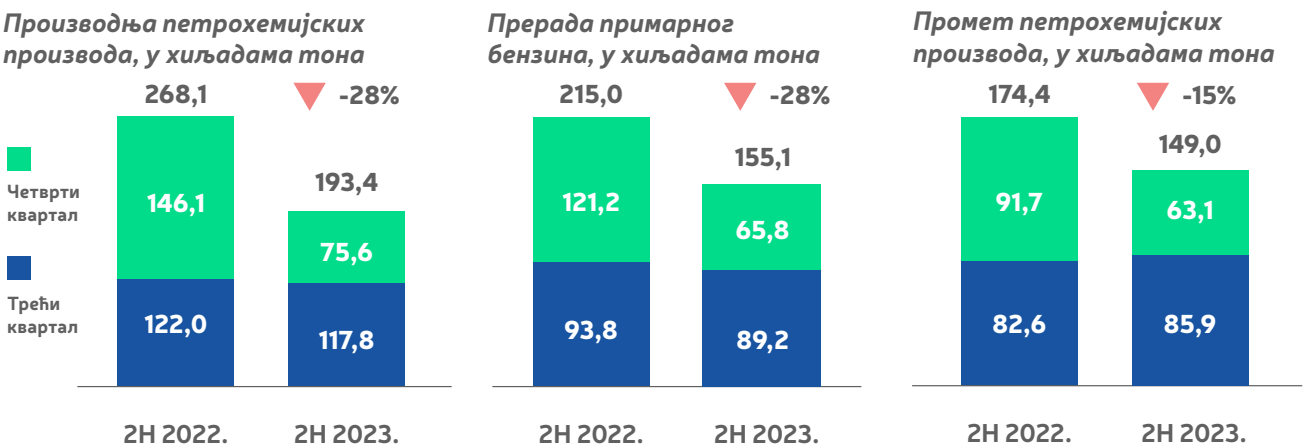

Када је реч о оперативним показатељима, у четвртм кварталу 2023. године обим производње петрохемијских производа износио је 75,6 хиљада тона, што представља пад од 48% у односу на четврти квартал 2022. У другој половини 2023. године такође је забележен пад, и износио је 28%.

Прерада примарног бензина је у четвртм кварталу износила 65,8 хиљада тона, што је пад од 46% у односу на исти период претходне године. У другој половини 2023. године, такође је забележен пад, и обим прераде примарног бензина је износио 155,1 хиљаду тона.

Промет петрохемијских производа у четвртм кварталу 2023. године бележи пад од 31% у поређењу са истим упоредним периодом прошле године. Обим промета петрохемијских производа у четвртм кварталу 2023. године износио је 63,1 хиљаду тона. У другој половини 2023. године забележен је пад промета петрохемијских производа, и укупан обим је износио 149,01 хиљаду тона.

Пад оперативних показатеља је највећим делом условљен реализацијом капиталног ремонта у оквиру ХИП-Петрохемије и због утицаја макроекономског окружења.

⁵⁶ Показатељи за 2Н (друго полугодиште) обухватају период од 1. јула, када је започет процес консолидације ХИП Петрохемије у НИС Групу, до 31.12.2023.
⁵⁷ Финансирање. Без ПДВ-а.

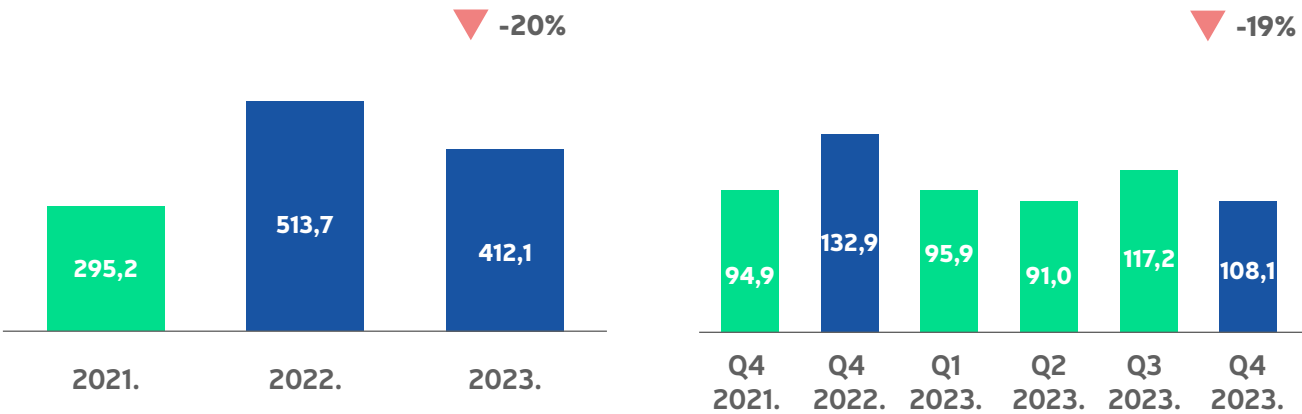

ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ

Приходи од продаје

Током 2023. године НИС је забележио пад прихода од продаје од 20% у односу на претходну годину, тако да укупан износ прихода од продаје износи 412,1 милијарду динара.

Приходи од продаје⁵⁸, у млрд. РСД

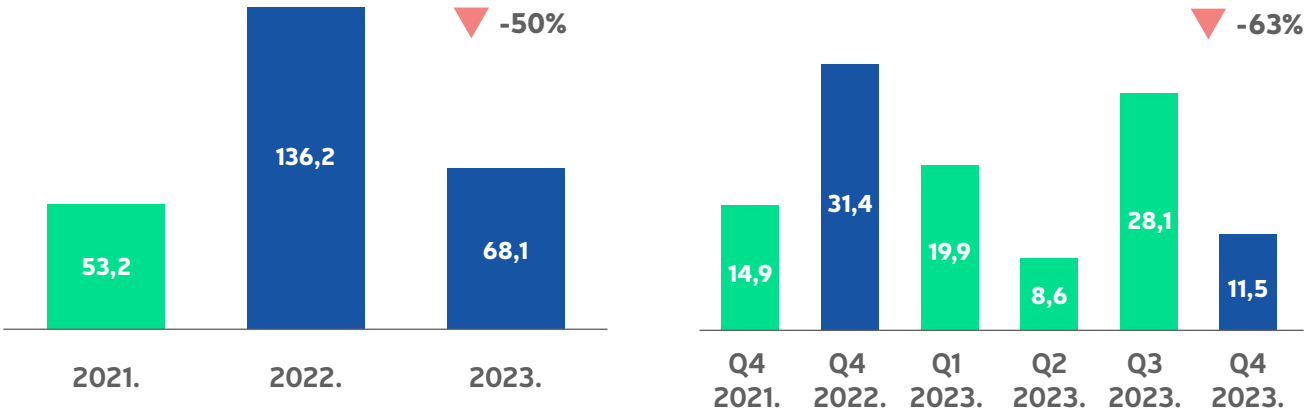

58 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

EBITDA

Показатељ EBITDA у 2023. години мањи је за 50% у односу на исти период претходне године и износи 68,1 милијарду динара.

EBITDA⁵⁹, у млрд. РСД

Пад показатеља EBITDA у 2023. години последица је:

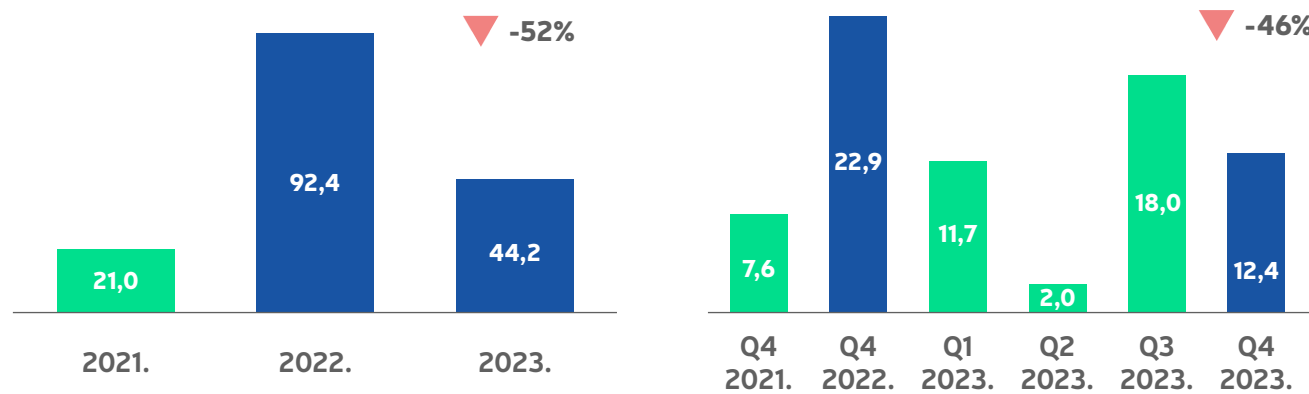
- Утицаја пада цене нафте и деривата на светском тржишту
- Погоршање асортимана прераде нафте и нафтних деривата који је делимично компензован растом марже нафтних деривата
- Исплата донације Влади Републике Србије
- Раст трошкова у односу на упоредни период услед инфлације и раста цена
- Негативан резултат ХИП-Петрохемије у 2023.

59 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

Нето добит

У 2023. години нето добит износи 44,2 милијарде динара, што представља пад нето резултата за 52% у односу на исти период претходне године.

Нето добит⁶⁰, у млрд. РСД

На промену нето добити утицали су:

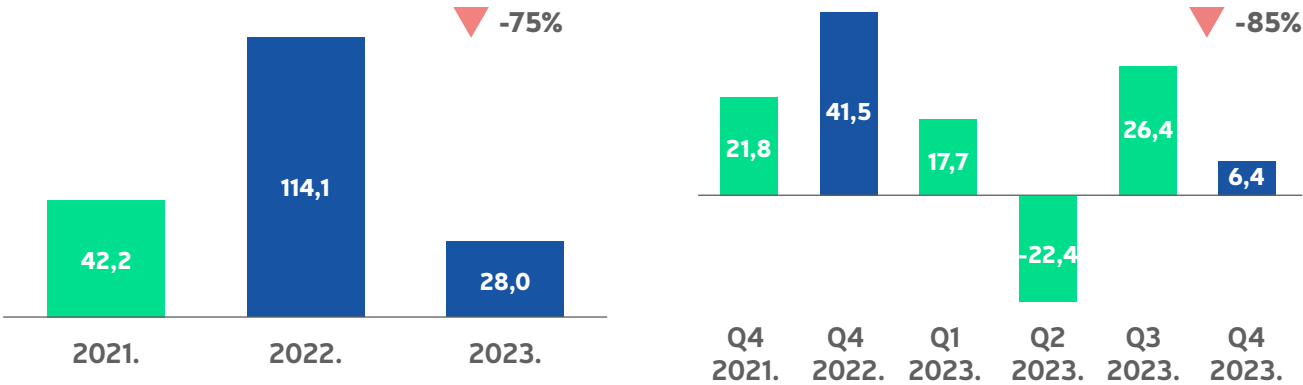
- Пад EBITDA, смањење прихода од удела учешћа у нето добити зависних компанија (углавном ТЕТО)
- Консолидована корекција по основу *goodwill*-а приликом куповине ХИПП-а
- Нижи трошкови по основу курсних разлика, већи финансијски приходи у односу на финансијске расходе, као и пад трошкова везаних за порез на добит као последица ниже добити пре опорезивања.

60 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

OCF

У 2023. години оперативни новчани ток износи 28,0 милијарди динара и мањи је у односу на исти период 2022. године.

OCF⁶¹, у млрд. РСД

На пад показатеља OCF у 2023. години највећим делом су утицали:

- Мањи приливи
- Плаћање донације Влади Републике Србије
- Већи порези по основу пореза на добит из 2022. године

61 Сва евентуална одступања у збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

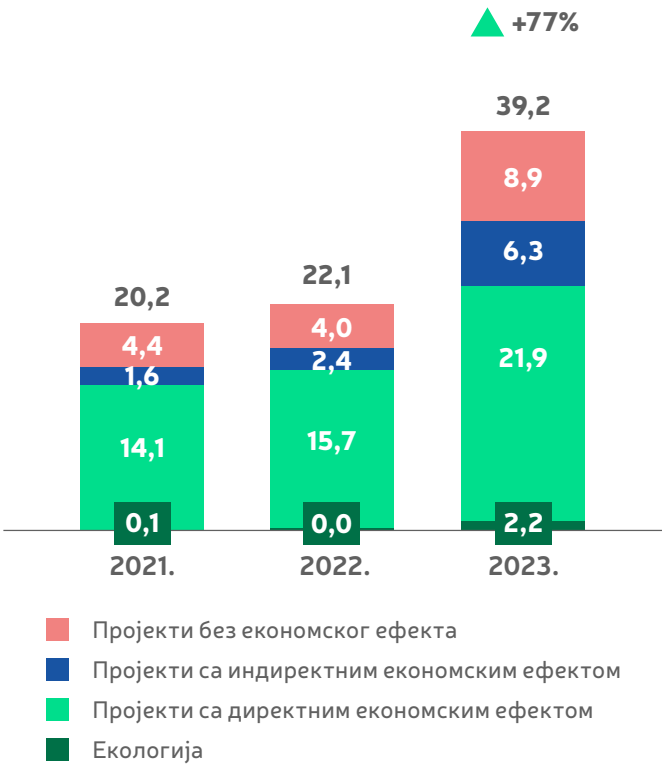
CAPEX

У 2023. години главни правци улагања били су пројекти усмерени на производњу нафте и гаса. Значајан део улагања припада улагању у пројекте бушења, затим у пројекте прераде нафте, као и пројекте реконструкције, изградње и ребрендинга ССГ. Осим тога, НИС је улагао у пројекте у области енергетике и сервиса, као

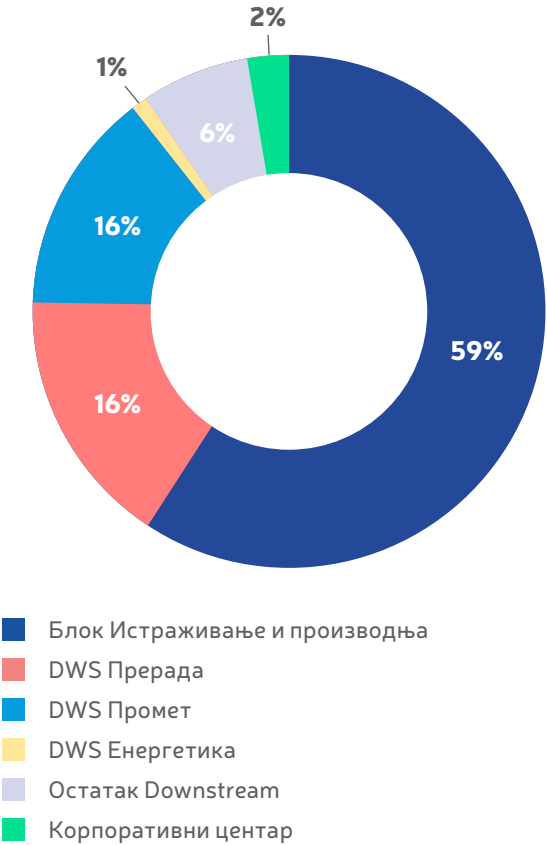
и у одређени број пројеката у корпоративном центру.

У 2023. години издвојено је 39,2 милијарди динара за финансирање инвестиција, што је за 77% више од износа који је био издвојен у истом периоду претходне године.

CAPEX према врсти пројекта⁶², у млрд. РСД

Инвестиције по сегментима

Организациони део	Најзначајнији пројекти
Истраживање и производња	- бушење разрадних бушотина - улагања у геолошко-техничке активности - инфраструктурни пројекти
Сервиси	- бушаће постројење - набавка вакуум ауто цистерни
Прерада	- пројекти усклађивања са законским нормама и прописима - пројекти инвестиционог одржавања - еколошки пројекти - реконструкција FCC и изградња новог постројења ETBE
Промет	- развој малопродајне мреже у Србији (изградња и реконструкција станица за снабдевање горивом) - остали пројекти малопродаје у Србији и региону
Остали Downstream пројекти (Енергетика и Технички сервиси)	- пројекти енергетске ефикасности и солари - пројекти техничких сервиса
Корпоративни центар	- пројекти у вези са одржавањем софтверских решења - пројекти усмерени на модернизацију пословних центара Нови Сад и Београд - унапређење сигурносних система заштите

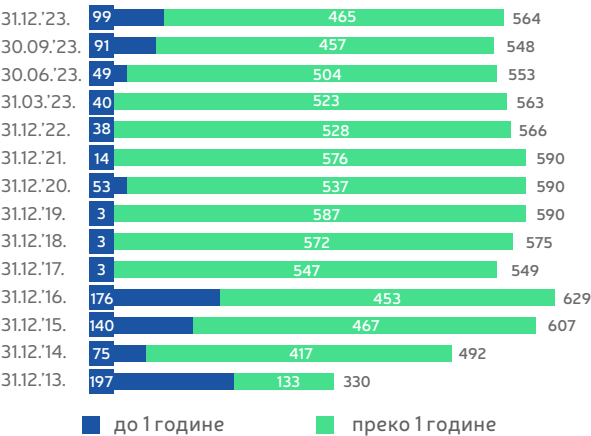
62 Износи су дати у милијардама РСД и без ПДВ-а. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

Задуженост

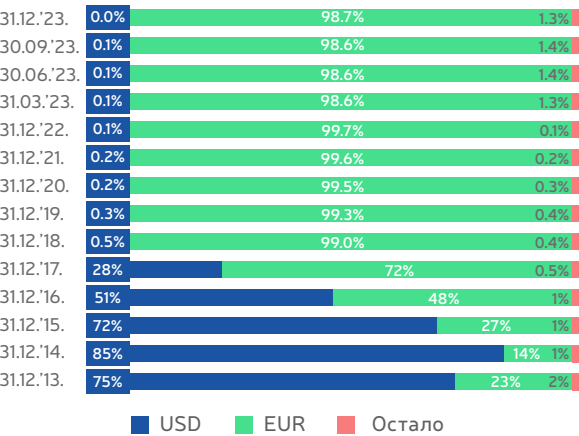
На крају четвртог квартала 2023. године дуг према банкама износи 564 милиона евра и у односу на крај 2022. године је задржан на приближно истом нивоу (565,8 милиона

евра). У току 2023. године повучено је кредита у износу од 35,8 милиона евра и редовно отплаћено укупно 37,6 милиона евра.

Кретање укупног дуга према банкама са рочном структуром⁶³, у мил. EUR

Структура укупног дуга према банкама, по валутама у %

Кретање укупне задужености према банкама⁶⁴, у мил. EUR

63 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

64 Поред дуга према банкама по основу кредита и акредитива, НИС а.д. Нови Сад 31. децембар 2023. године има и издате банкарске гаранције у износу од 30,1 милиона евра, корпоративне гаранције у износу од 432,1 милиона евра и финансијски лизинг у износу од 33,6 милиона евра. Сва евентуална одступања у збирним вредностима настају услед заокруживања.

Порези и други јавни приходи⁶⁵

НИС а.д. Нови Сад	2023.	2022.	% ⁶⁶
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	2,34	2,12	+10%
Накнада за енергетску ефикасност ⁶⁷	0,45	0,48	-6%
Порез на добит правних лица	8,39	17,54	-52%
Порез на додату вредност	37,79	42,15	-10%
Акцизе	164,71	153,43	+7%
Накнада за робне резерве	7,71	8,29	-7%
Царине	0,21	0,36	-42%
Рудна рента	1,78	1,75	+1%
Остали порези	1,52	1,44	+6%
Укупно	224,90	227,57	-1%
НИС-ова зависна друштва у Србији ⁶⁸			
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	1,95	1,53	+28%
Порез на добит правних лица	0,13	0,15	-10%
Порез на додату вредност	2,93	2,30	+28%
Акцизе	0,00	0,00	N/A
Царине	0,05	0,04	+30%
Рудна рента	0,00	0,00	N/A
Остали порези	0,15	0,11	+34%
Укупно	5,21	4,12	+26%
Укупно НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима у Србији			
	230,10	231,69	-1%
НИС-ова зависна друштва у региону и Ангола			
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	0,02	0,03	-18%
Накнада за енергетску ефикасност	0,02	0,08	-78%
Порез на добит правних лица	0,02	0,20	-89%
Порез на додату вредност	0,60	0,86	-30%
Акцизе	8,09	11,85	-32%
Царине	6,00	6,68	-10%
Рудна рента	0,05	0,20	-72%
Остали порези	0,10	0,10	+3%
Укупно	14,91	19,98	-25%
Одложена пореска средства (укупно за Групу)	-0,63	-0,42	49%
Укупно НИС Група ⁶⁹	244,38	251,25	-3%

Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода за НИС а.д Нови Сад са зависним друштвима, насталим из његове организационе структуре у Србији за 2023. годину износи 230,10 милијарди динара.

Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода за НИС Групу за 2023. годину износи 244,38 милијарде динара, што је за 3% мање него у истом периоду 2022. године.

65 У милијардама динара.

66 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

67 Обрачунава се од 1.7.2019. године.

68 Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад и НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад, НИС Петрол а.д. Београд и ХИП-Петрохемија а.д. Панчево.

69 Укључујући порезе и друге обавезе по основу јавних прихода за зависна друштва у региону, порез на добит у Анголи и одложена пореска средства.

Рацио показатељи⁷⁰

	2023.	2022.
Показатељи профитабилности		
Стопа пословног добитка (EBITDA маржа) ⁷¹	+16%	+25%
Стопа нето добитка ⁷²	+10%	+17%
Стопа приноса на укупна средства (ROA) ⁷³	+9%	+20%
Стопа приноса на капитал (ROE) ⁷⁴	+12%	+30%
Показатељи ликвидности		
Текући рацио ⁷⁵	+275%	+235%
Брзи рацио ⁷⁶	+166%	+166%
Рацио нето обртног фонда ⁷⁷	+22%	+22%
Показатељи задужености		
Коефицијент задужености ⁷⁸	+24%	+29%
Net Debt/EBITDA ⁷⁹	0,73	-0,11

70 Показатељи су израчунати на основу података из консолидованих финансијских извештаја припремљених у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије који није у складу са МРС 1 – „Презентација финансијских извештаја”.

71 EBITDA/пословни приходи

72 Нето добитак/пословни приходи

73 Нето добитак/просечна вредност пословне имовине

74 Нето добитак/просечна вредност капитала

75 Обртна имовина/краткорочне обавезе

76 (Обртна имовина – залихе)/краткорочне обавезе

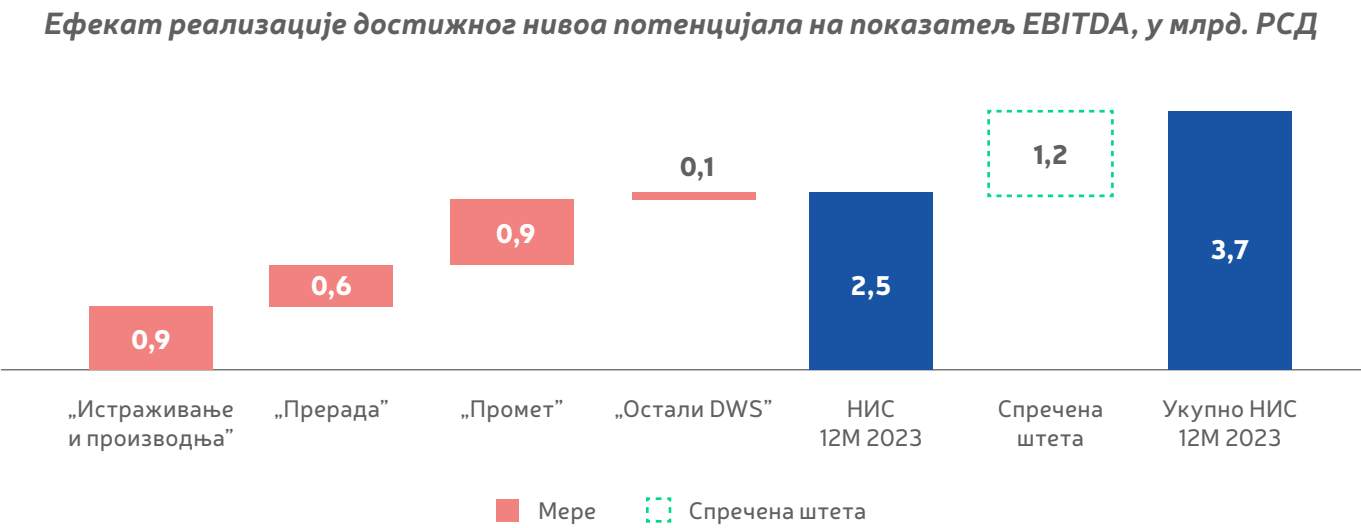
77 (Обртна имовина – краткорочне обавезе)/пословна имовина

78 (Дугорочне обавезе + краткорочне обавезе)/пословна имовина

79 (Дугорочне обавезе + краткорочне финансијске обавезе – готовина и готовински еквиваленти)/EBITDA

Повећање оперативне ефикасности

Укупан ефекат реализације достигнуог нивоа потенцијала на показатељ EBITDA у 2023. години износи 2,5 милијарде динара.

Програм „Ја имам идеју”

Програм мотивације „Ја имам идеју” омогућује сваком запосленом да предложи идеје коју могу да побољшају пословање и тако директно утиче на повећање ефикасности.

У новембру 2023. пуштена је у рад унапређена апликација за програм „Ја имам идеју”.

У 2023. години иницирано је 219 идеја, одобрено 76, а реализовано 35 идеја.

Ефекат реализованих идеја у 2023. години је преко 125 милиона динара.

OMS Еталон

Програм OMS, који је у НИС-у започет 2017. године, са циљем обезбеђивања максималне оперативне ефикасности кроз поузданост и безбедност пословних процеса и ангажовање свих запослених у процесу сталног побољшања, наставио је свој развој и у 2023. години.

Кључне активности у 2023. години биле су:

- Креирање еталонских објеката, кроз интеграцију свих OMS алата и стварање оптималног пословног и културног модела у производном погону
- Развој система „Управљање поузданошћу технолошке опреме кроз развој и имплементацију најбољих светских алата и пракси”
- Дефинисање кључних праваца развоја и почетак имплементације OMS-алата у ХИП-у
- Реализација пројеката интерног консалтинга и помоћи бизнису
- Током 2023. године 8 нових објеката Upstream-а и Downstream-а доведено је до „еталонског” нивоа применом комплексног приступа OMS-а и континуираног унапређења. Уз то, по први пут је овакав приступ примењен и на најважнији објекат ХИП-Петрохемије, фабрику „Етилен”
- Развој система поузданости и интегритета опреме је био концентрисан на унапређење процеса текућег одржавања опреме у Рафинерији Панчево, разраду и усвајање методологије за обрачун потенцијала и ефеката од примене алата Asset Managementa, почетак примене основних алата Asset managementa у ХИП-Петрохемији, као и даље тестирање и имплементацију методологије за управљање резервним деловима. Све ове активности заокружене су и потврђене позитивним извештајем екстерне

провере усаглашености система НИС-а са међународним стандардом „ISO 55000, Управљање имовином”, на основу ког је наша компанија добила предметни сертификат.

У 2023. години успели смо да:

- Добијемо међународни сертификат усаглашености са „ISO 55000, Управљање имовином”, као прва нафтно-гасна компанија у овом делу Европе
- У сарадњи са DWS, Блоком „Прерада” и „Нафтагас-Технички сервиси д.о.о. Зрењанин”, реализујемо планирани део пројекта „Управљање одржавањем опреме у Рафинерији Панчево” и отпочнемо пуну примену овог процеса
- Побољшамо трендове основних KPI поузданости (оперативна расположивост РНП)
- Усагласимо методологију за обрачун потенцијала од примене алата Asset management-а у блоковима „Истраживање и производња” и „Прерада”. Методологија обухвата директне (смањење трошкова одржавања) и индиректне ефекте (повећање оперативне расположивости, тј. смањење производних губитака)
- Обрачунамо ефекте од примене алата Asset management-а
- Започнемо примену алата у ХИП-Петрохемији и урадимо прве предлоге за измену стратегија одржавања
- Реализујемо риск-сесију за дефинисање пројектних ризика у процесу капиталног ремонта у ХИП-Петрохемији, са предложеним сетом мера за дефинисање баријера за кључне ризике.

Кључни пројекти интерног консалтинга били су:

- Мапирање дигиталних компетенција у Департману за бушење и бушотинске

радове Upstream, где су дефинисане специфичне дигиталне компетенције, потребни нивои, одступања од потреба и сет обука, неопходних за отклањање тих одступања

- Отпочео је велики крос-функционални пројекат „Управљање континуитетом

пословања (BCM)”, са циљем да утврди и унапреди систем реаговања наше компаније на временске непогоде, инциденте и ванредне догађаје

- Развијена је база знања, која ће, између осталог, обухватити и све најбоље праксе.

Истраживање и производња

У току 2023. године у Блоку „Истраживање и производња” реализован је комплексан приступ примене пракси и инструмената OMS-а на 2 објекта.

Ефекат од реализације мера повећања оперативне ефикасности и потенцијала (ПОЗ) у 2023. значајно је виши од планираног, захваљујући спровођењу додатних мера оперативне ефикасности, повећању приноса нафте и гаса.

На четири објекта Блока „Истраживање и производња” спроведена је процена ризика, израђени су и спроведени планови за минимизирање ризика и реализацију могућности.

Прерада

У оквиру OMS програма реализоване су у потпуности планиране активности имплементације најбољих пракси и формирања еталонских постројења у најстаријем делу рафинерије, на постројењима Блока 5, у МНС комплексу и постројењима енергане. Реализован је уговор за посебно уређење и опремање постројења одговарајућом 5S опремом и обезбеђене су нове ознаке за визуелно означавање опреме и постројења у складу са планом. У оквиру процеса континуираног унапређења обрађена су 33 нова пројекта и иницијативе за повећање енергетске ефикасности алатима Lean 6 Sigma.

Промет

Реализација *OMS* иницијатива у оквиру Блока „Промет” током 2023. године одвијала се у неколико праваца:

- Еталонски објекти: Складиште нафтних деривата Смедерево и Складиште ТНГ Нови Сад. На овим објектима је реализован комплексан и свеобухватан приступ унапређењу оперативног пословања, безбедности и организационе културе и радног простора запослених кроз примену различитих *OMS* алата у домену управљања опремом, ризицима и континуалним унапређењем. Реализоване мере и резултати презентовани су и топ-менаџменту Друштва на седници *OMS* комитета, која је одржана на складишту Смедерево у септембру 2023. године

- Настављен је програм имплементације најважнијих алата система управљања опремом у Блоку „Промет”, укључујући и реализацију планиране *RCM* анализе и дефинисање стратегије одржавања опреме на складишту ТНГ Нови Сад, у складу са специфичним приступом усмереним ка најкритичнијој опреми на локацији. Реализован је и први мониторинг *KPI* процеса управљања опремом, у циљу праћења напретка система управљања опремом у Блоку „Промет”
- Завршена је реализација плана класификације критичности опреме у Дирекцији малопродаје у складу са раније усвојеним програмом.

ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

Структура акцијског капитала

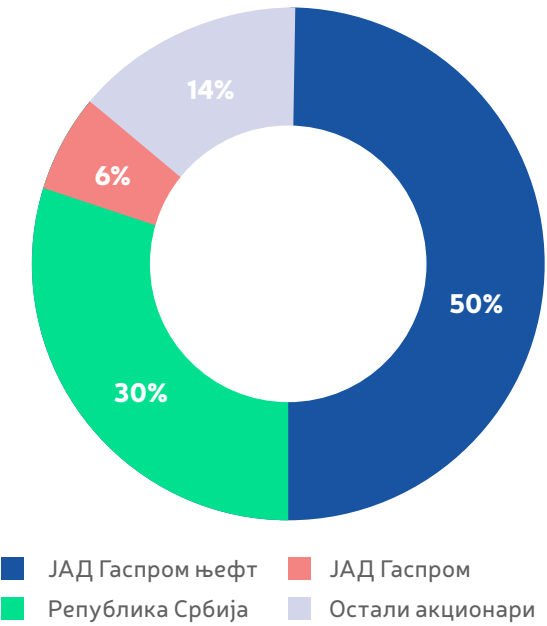
Акцијски капитал НИС а.д. Нови Сад износи 81,53 милијарде динара и подељен је на укупно 163.060.400 акција номиналне вредности 500,00 динара. Све емитоване акције су обичне акције и дају својим власницима следећа права:

- Право учешћа и гласања на скупштини, тако да једна акција увек даје право на један глас;
- Право на исплату дивиденде у складу с важећом регулативом;
- Право учешћа у расподели ликвидационог остатка или стечајне масе у складу са законом којим се уређује стечај;

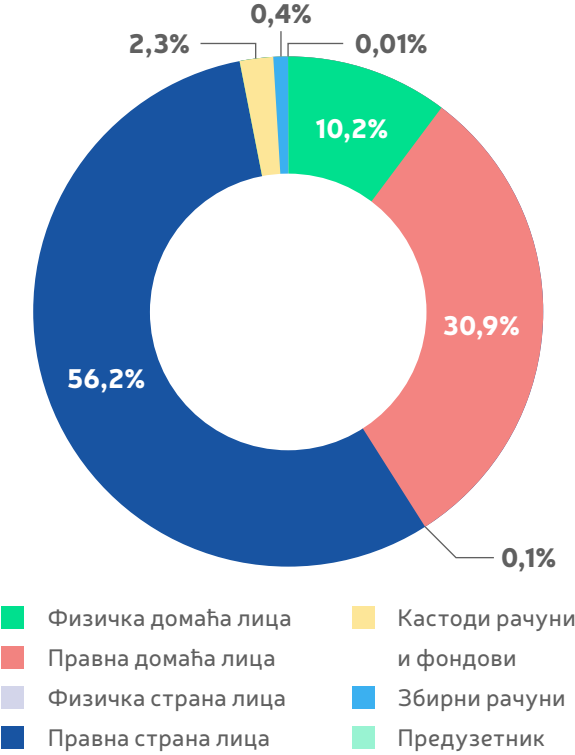
- Право пречег стицања обичних акција и других финансијских инструмената заменљивих за обичне акције, из нових емисија;
- Друга права у складу са Законом о привредним друштвима и актима Друштва.

Све хартије од вредности које је Друштво емитовало су укључене у трговање на регулисаном тржишту.

Структура акцијског капитала према учешћу у акцијском капиталу

Структура акцијског капитала према типу лица

Структура првих 10 акционара с највећим учешћем у акцијском капиталу приказана је у табели:

Акционар	Број акција	% Учешћа у акцијском капиталу
ЈАД Гаспром њефт	81.530.200	50,00%
Република Србија	48.712.587	29,87%
ЈАД Гаспром	10.035.687	6,15%
„ОТР“ банка Србија – кастоди рачун - фонд	2.603.334	1,60%
„UniCredit“ банка Србија – кастоди рачун - фонд	805.000	0,49%
Компанија Дунав осигурање а.д.о.	394.229	0,24%
„Convest“ а.д. Нови Сад - збирни рачун	220.031	0,13%
БДД "M&V Investments" а.д. Београд	165.985	0,10%
Керамика Јовановић д.о.о.	160.226	0,10%
ДДОР Нови Сад а.д.о.	152.075	0,09%
Остали акционари	18.281.046	11,21%
Укупан број акционара на дан 31. децембар 2023. године:	2.047.047	

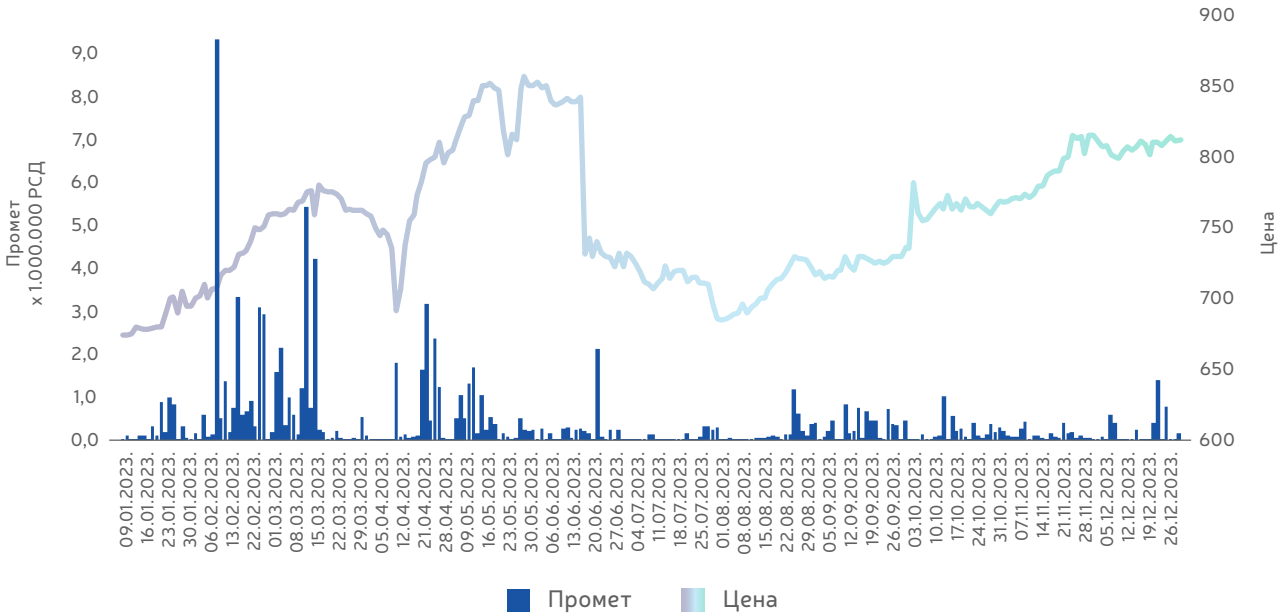
Трговање акцијама и показатељи по акцији

Акцијама НИС а.д. Нови Сад тргује се на прајм листингу Београдске берзе а.д.

Преглед трговања акцијама НИС а.д. Нови Сад на Београдској берзи у 2023. години	
Последња цена (31. децембар 2023.)	812 РСД
Највиша цена (29. мај 2023.)	870 РСД
Најнижа цена (9. јануар 2023.)	671 РСД
Укупан промет, у РСД	978.481.274 РСД
Укупан обим, број акција	1.296.122
Укупан број трансакција, број трансакција	5.935
Тржишна капитализација на дан 31. децембар 2023, у РСД	132.405.044.800 РСД
EPS	273,93
Консолидована EPS	257,05
P/E рацио	2,96
Консолидовани P/E рацио	3,16
Књиговодствена вредност на дан 31. децембар 2023.	2.320
Консолидована књиговодствена вредност на дан 31. децембар 2023.	2.276
P/BV рацио	0,35
Консолидовани P/BV рацио	0,36

Током 2023. године Друштво није стицало сопствене акције.

Кретање цене и промета у 2023. години

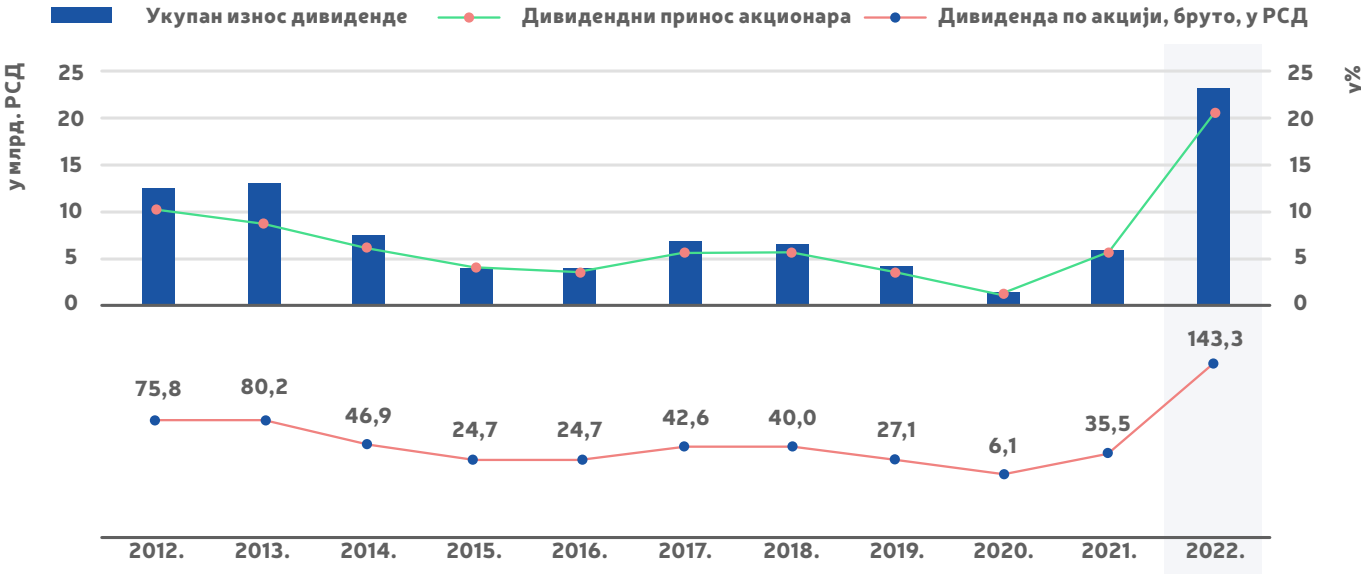
Дивиденде

Политика дивиденди НИС а.д. Нови Сад заснована је на избалансираном приступу који узима у обзир неопходност задржавања добити за потребе финансирања будућих инвестиција, као и стопу повраћаја на уложени капитал и износ исплате дивиденди. Дугорочна политика дивиденди предвиђа да се најмање 15% остварене нето добити исплати акционарима у облику дивиденде.

Приликом утврђивања предлога одлуке о расподели добити и исплати дивиденде, менаџмент Друштва узима у обзир низ фактора, укључујући финансијску ситуацију, планове за инвестиције, обавезе отплате кредита, макроекономско окружење и законске прописе. Сваки од ових фактора, засебно или

у комбинацији, уколико је довољно значајан, може да утиче на предложену исплату дивиденде.

На седници Скупштине акционара НИС а.д. Нови Сад која је одржана 29. јуна 2023. године, усвојена је Одлука о расподели добити за 2022. годину, исплати дивиденди и утврђивању укупног износа нераспоређене добити НИС а.д. Нови Сад. Овом одлуком одређено је да дивиденда акционарима буде исплаћена у новцу, у укупном бруто износу од 23.364.924.716 РСД, тј. у бруто износу од 143,29 динара по акцији. Право на дивиденду имају акционари који су поседовали акције на дан 19. јун 2023. године (дан дивиденде). Дивиденда за 2022. годину је исплаћена акционарима 24. августа 2023. године.

	Нето добит (губитак), у млрд РСД ⁸⁰	Укупан износ дивиденде, у млрд РСД	Рацио исплате	Зарада по акцији, у РСД	Дивиденда по акцији, бруто, у РСД	Цена акције на 31.12., у РСД	Дивидендни принос акционара, у % ⁸¹
2009.	(4,4)	0,0	-	-	0	-	-
2010.	16,5 ⁸²	0,0	-	101,1	0	475	-
2011.	40,6 ⁸³	0,0	-	249	0	605	-
2012.	49,5	12,4	25%	303,3	75,83	736	10,3
2013.	52,3	13,1	25%	320,9	80,22	927	8,7
2014.	30,6	7,6	25%	187,4	46,85	775	6,0
2015.	16,1	4,0	25%	98,8	24,69	600	4,1
2016.	16,1	4,0	25%	98,6	24,66	740	3,3
2017.	27,8	6,9	25%	170,43	42,61	724	5,9
2018.	26,1	6,5	25%	159,86	39,97	690	5,8
2019.	17,7	4,4	25%	108,55	27,14	749	3,6
2020.	(5,9)	1,0	-	(36,24)	6,14	644	1,0
2021.	23,1	5,8	25%	141,85	35,46	620	5,7
2022.	93,5	23,4	25%	573,14	143,29	675	21,2

80 Нето добит НИС а.д. Нови Сад.
81 Израчунава се као однос бруто дивиденде према цени акције на крају године за коју се дивиденда исплаћује.
82 Нето добит, искоришћена за покриће акумулираних губитака.
83 Нето добит, искоришћена за покриће акумулираних губитака.

Односи са инвеститорима

Основни циљ НИС а.д. Нови Сад у односима са инвеститорима јесте успостављање и развијање дугорочног односа са инвестиционом јавношћу, који је заснован на поверењу кроз транспарентну објаву информација и двосмерну комуникацију. Друштво спроводи низ активности како би ова сарадња била што квалитетнија.

НИС а.д. Нови Сад редовно, по завршетку сваког квартала организује презентације остварених резултата пословања на којима представници највишег нивоа менаџмента у директној комуникацији са представницима инвестиционе јавности детаљно анализирају пословање и остварене резултате.

У 2023. години одржане су презентације резултата пословања НИС Групе за први, други и трећи квартал, и то:

- лично, у просторијама Друштва,
- путем видео конференцијске везе, као и
- комбиновано (у просторијама Друштва и путем видео конференцијске везе).

Врата Друштва су увек отворена за оне који желе да добију више информација на састанцима „један на један”.

НИС а.д. Нови Сад сваке године организује „Дан инвеститора”, који се одржава у просторијама Друштва и на коме се увек представљају важни и значајни пројекти. У оквиру овогодишњег Дана инвеститора одржаног 30. октобра у Елемиру, НИС Група је инвестиционој јавности представила резултате пословања за девет месеци 2023. године. Такође, представљени су и основни показатељи и даљи правци развоја ESG у Друштву, затим дугорочан развој Блока „Истраживање и производња” и пројекти у тој области, као и презентација о Тренинг центру НИС-а у Елемиру. Изведена је и показна вежба на симулатору рада производне бушотине, а

учесници су имали прилику да обиђу Аминско постројење и Рафинерију гаса у Елемиру.

Значајан извор информација за све заинтересоване стране представља посебан део корпоративне интернет-странице намењене инвеститорима и акционарима. Овај део интернет-странице редовно се ажурира и допуњава најновијим презентацијама о оствареним резултатима, финансијским извештајима, извештајима ревизора, финансијским календаром, али и другим презентацијама и садржајем.

Опис финансијских инструмената које користи Група

Услед изложености валутном ризику НИС Група користи форвард трансакције на девизном тржишту као инструмент управљања овом врстом ризика.

Рејтинг

Рејтинг доделио	Члан групе	Претходна оцена		Оцена рејтинга	
		Оцена	Датум	Оцена	Датум
Агенција за привредне регистре Републике Србије	-	ББ Веома добар бонитет	25.07.2022.	ББ- Веома добар бонитет	21.06.2023.
„Dun&Breadstreet”	„Dun&Breadstreet”	О-	10.10.2022.	5А1	25.05.2023.

КОРПОРАТИВНО УПРАВЉАЊЕ

Изјава о примени кодекса корпоративног управљања

Извештај о корпоративном управљању

У складу са чланом 368. Закона о привредним друштвима (у даљем тексту „Закон”) и чланом 35. Закона о рачуноводству, НИС а.д. Нови Сад изјављује да примењује Кодекс корпоративног управљања НИС а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Кодекс”), који је доступан на интернет-страници Друштва (<https://ir.nis.rs/korporativno-upravljanje/kodeks-korporativnog-upravljanja>). Ова Изјава садржи детаљан и свеобухватан преглед, као и све релевантне информације о пракси корпоративног управљања које Друштво спроводи.

Кодекс представља допуну правила садржаних у Закону и Статуту НИС а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Статут”) у складу са којима треба да

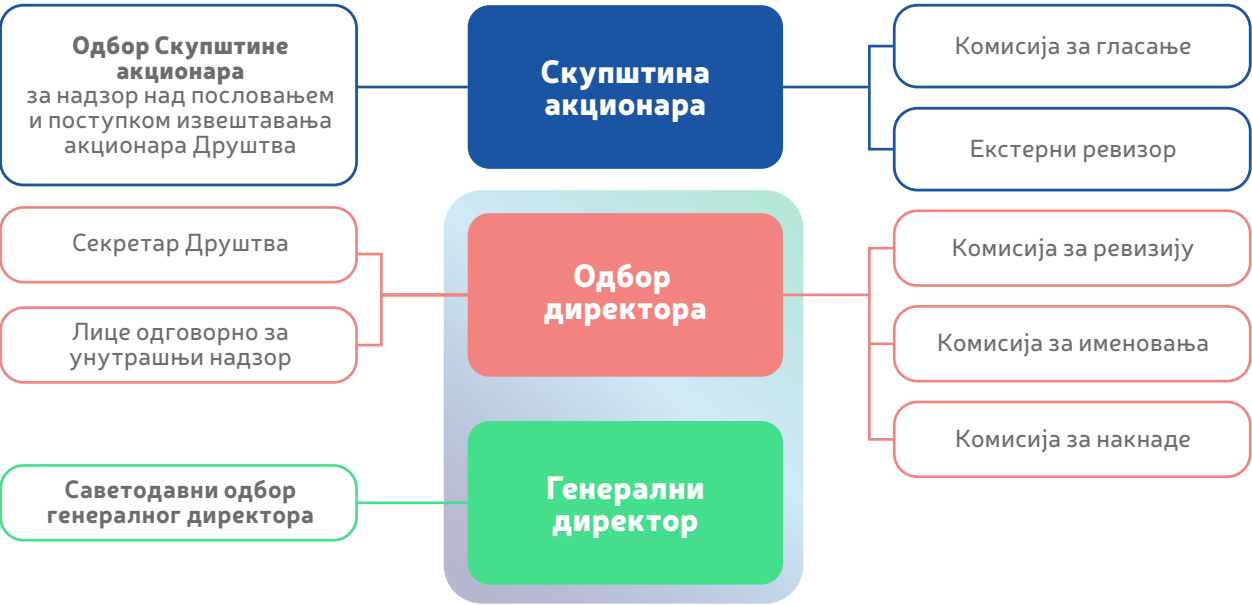
се понашају носиоци корпоративног управљања Друштва. Одбор директора Друштва се стара о примени кодексом успостављених принципа, прати његово спровођење и усклађеност организације и деловања Друштва са Кодексом и Законом.

Систем управљања Друштвом

Друштво је успоставило једнодомни систем управљања, у коме централну улогу у управљању Друштвом има Одбор директора, који је одговоран за реализацију постављених циљева и остваривање резултата, док акционари своја права и контролу врше првенствено преко Скупштине акционара.

Одредбама Статута је извршено потпуно и јасно разграничење делокруга послова Одбора директора у односу на делокруг послова Скупштине акционара, генералног директора Друштва и тела која образују органи управљања Друштва.

Структура корпоративних органа и тела НИС

Скупштина акционара и права акционара

Скупштину акционара, као највиши орган Друштва, чине сви акционари. Све акције НИС а.д. Нови Сад су обичне акције, које власницима дају иста права, при чему свака акција даје право на један глас. Актима Друштва нису предвиђена ограничења, која би се односила на број акција или број гласова на седници Скупштине акционара, које може имати једно лице.

Седнице Скупштине акционара могу бити редовне и ванредне. Редовну седницу Скупштине акционара сазива Одбор директора, и она се одржава најкасније шест месеци након завршетка пословне године. Ванредне седнице сазива Одбор директора на основу своје одлуке или по захтеву акционара који поседују најмање 5 (пет) % акција Друштва.

Правила која се односе на начин сазивања седница, начин рада и одлучивања Скупштине акционара, а посебно питања везана за начин остваривања права акционара у вези са Скупштином акционара, унапред су прописана и обједињена у Пословнику Скупштине акционара Друштва, који је јавно објављен и доступан свим акционарима на интернет страници Друштва.

Обавештење о одлуци Одбора директора о сазивању седнице Скупштине акционара, са предложеним дневним редом, објављује се најкасније наредног радног дана након њеног доношења на интернет страници Друштва и интернет-страници регулисаног тржишта (www.belex.rs). Позив за седницу Скупштине акционара упућује се објавом на интернет-страници Друштва (www.nis.rs), а такође се објављује на интернет-страници регистра привредних субјеката (www.apr.gov.rs), интернет страници Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности (www.crhov.rs) и интернет страници регулисаног тржишта (www.belex.rs). Позив се упућује најкасније 30

дана пре дана одржавања редовне, односно 21 дан пре дана одржавања ванредне седнице. Истовремено са објавом позива за седницу Скупштине акционара, на интернет-страници Друштва објављују се и материјали за седницу Скупштине акционара, који су такође доступни на увид у седишту Друштва сваком акционару који то захтева или његовом пуномоћнику, до дана одржавања седнице.

Позив за седницу Скупштине, поред информација о месту и времену одржавања седнице и дневном реду, садржи и обавештење о начину на који су акционарима доступни материјали за седницу, објашњења о правима акционара, начину и роковима за њихово остваривање и о Дану акционара. Уз позив се, такође, објављују формулари за давање пуномоћја и формулари за гласање у одсуству, који су доступни и у седишту Друштва, као и формулари за гласање електронским путем.

Све усвојене одлуке Скупштине акционара објављују се на интернет-страници Друштва, заједно са записником са седнице Скупштине акционара, извештајем Комисије за гласање о резултатима гласања, као и списком учесника и позваних лица, те списком присутних и заступаних акционара Друштва.

Позив и материјали за седницу Скупштине акционара, као и усвојене одлуке и остали документи објављени након одржавања седнице Скупштине акционара, доступни су на српском, руском и енглеском језику.

Посебна права акционара

Уговором о куповини и продаји акција НИС а.д. Нови Сад, који је закључен 24. децембра 2008. године између ЈАД Гаспром њефт и Републике Србије, предвиђено је да све док су уговорне стране акционари НИС а.д. Нови Сад, ни једна од страна неће продати, пренети или на други сличан начин располагати власништвом над пакетом акција, делимично или у целости, у корист било ког трећег лица, осим ако

претходно не понуди другој страни да купи пакет акција под истим условима који буду понуђени од стране трећег лица.

У складу са члановима 4.4.1. и 4.4.2. истог уговора, све док је Република Србија акционар Друштва са најмање 10% учешћа у основном капиталу, иста ће имати право на број чланова Одбора директора, пропорционалан њеном учешћу у основном капиталу, а председник и један члан Одбора Скупштине акционара именују се на предлог Републике Србије, док се трећи члан Одбора Скупштине акционара именује на предлог ЈАД Гаспром њефт.

Одлуке које Скупштина акционара на основу предметног уговора и Статута доноси уз обавезан позитиван глас Републике Србије наведене су у делу „Већина за одлучивање и измена Статута”.

Право на учешће у раду Скупштине акционара

Право на учешће у раду и право гласа на седници Скупштине акционара имају сви акционари који су власници акција НИС а.д. Нови Сад на Дан акционара, који пада десетог дана пре датума одржавања седнице Скупштине акционара, на основу јединствене евиденције акционара коју води Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности.

Право учешћа у раду Скупштине акционара подразумева право акционара да гласају, право да учествују у расправи о питањима на дневном реду Скупштине акционара, укључујући и право на подношење предлога, постављање питања која се односе на дневни ред Скупштине акционара и добијање одговора, у складу са Законом, Статутом и Пословником Скупштине акционара, којим су прецизније утврђене процедуре за вршење ових права.

Према Статуту, право да лично учествује у раду Скупштине акционара има акционар Друштва са најмање 0,1% од укупног броја акција Друштва, односно пуномоћник који представља

најмање 0,1% од укупног броја акција Друштва. Акционари Друштва који појединачно поседују мање од 0,1% од укупног броја акција Друштва, имају право да учествују у раду Скупштине акционара преко заједничког пуномоћника, да гласају у одсуству или да гласају електронским путем, без обзира на број акција које поседују, при чему сви наведени облици гласања имају једнако дејство. Постојање цензуса за лично учешће условљено је чињеницом да Друштво има изузетно велики број акционара (око 2,05 милиона) и да постојање цензуса у оваквим околностима представља нужност како се не би довели у питање ефикасност и рационалност у погледу планирања и одржавања седница Скупштине акционара.

Друштво је омогућило свим акционарима давање пуномоћја електронским путем и електронско гласање пре седнице, при чему пуномоћје, тј. формулар за гласање мора бити потписан квалификованим електронским потписом, у складу са законом којим се уређује електронски потпис.

Акционар Друштва који има право учешћа у раду седнице Скупштине акционара има право да гласа о сваком питању о коме се гласа на седници Скупштине акционара попуњавањем и упућивањем формулара за гласање путем директне предаје, курирске службе, путем препоручене поште или електронским путем, који мора бити примљен од стране НИС а.д. Нови Сад најкасније 3 (три) радна дана пре дана одржавања седнице Скупштине акционара.

Предлагање допуне дневног реда

У складу са Законом, један или више акционара Друштва, који поседују најмање 5% акција са правом гласа, могу Одбору директора упутити предлог који садржи додатне тачке за дневни ред седнице Скупштине акционара о којима предлажу да се расправља или о којима се предлаже да Скупштина акционара донесе одлуке, као и предлоге другачијих одлука по постојећим тачкама дневног реда, а под

условом да свој предлог образложе и да доставе текст предложених одлука (уколико се предлаже доношење одлуке Скупштине акционара).

Право на постављање питања, добијање одговора и подношење предлога

Акционар Друштва који има право учешћа у раду Скупштине акционара, може да постави питања која се односе на тачке дневног реда седнице Скупштине акционара, као и друга питања у вези са Друштвом, у мери у којој су одговори на та питања неопходни за правилну процену питања која се односе на тачке дневног реда седнице Скупштине акционара. На постављена питања одговарају чланови Одбора директора.

Већина за одлучивање и измена статута

Одлуке Скупштине акционара се, по правилу, усвајају обичном већином гласова присутних акционара Друштва који имају право гласа по предметном питању, осим уколико Законом, Статутом или другим прописима за поједина питања није одређен већи број гласова.

Изузетак од горенаведеног је да, све док Република Србија буде имала најмање 10% учешћа у основном капиталу Друштва, неопходан је потврдни глас Републике Србије за доношење одлука Скупштине акционара о следећим питањима: усвајање финансијских извештаја и извештаја ревизора, промене Статута, повећање и смањење основног капитала, статусне промене, стицање и располагање имовином Друштва велике вредности, промене претежне делатности и седишта Друштва и престанак рада Друштва.

Одлуку о изменама и допунама Статута доноси Скупштина акционара обичном већином гласова свих акционара са правом гласа, уз неопходан потврдан глас Републике Србије. У складу са Законом, Оснивачки акт Друштва се не мења.

Активности Скупштине акционара у 2023. години

Током 2023. године одржана је XV редовна седница Скупштине акционара (29. јуна 2023. године) у Београду, у згради Пословног центра НИС-а, ул. Милентија Поповића бр. 1, док ванредних седница није било.

На XV редовној седници Скупштина акционара је усвојила финансијске и консолидоване финансијске извештаје Друштва за 2022. годину са мишљењем ревизора и изабрала ревизора *FinExpertiza* д.о.о. Београд за вршење ревизије за наредни трогодишњи период (2023–2025 годину). Усвојени су и Годишњи извештај Друштва за 2022. годину са извештајем независног ревизора, Извештај о анализи рада Одбора директора и комисија Одбора директора, Годишњи извештај Одбора директора о рачуноводственој пракси, пракси финансијског извештавања и усклађености пословања са законом о другим прописима, као и Извештај о раду Одбора Скупштине акционара. Скупштина акционара усвојила је и Политику накнада члановима Одбора директора и комисија Одбора директора НИС а.д. Нови Сад, Извештај о накнадама члановима Одбора директора за 2022. годину са извештајем независног ревизора, као и Извештај о примерености састава Одбора директора и броја чланова Одбора директора потребама Друштва.

Поред претходно наведеног, Скупштина акционара је усвојила и Одлуку о подели добити за 2022. годину, исплати дивиденди и утврђивању укупног износа нераспоређене добити Друштва, којом је утврђено да се за исплату дивиденде издваја 25% добити остварене у 2022. години, тј. одлучено је да акционарима Друштва буде исплаћено укупно 23,36 милијарди динара.

Скупштина акционара је такође именовала чланове Одбора директора, као и председника и чланове Одбора Скупштине акционара

за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара за актуелни мандатни период.

Однос према акционарима и информисање акционара

Поред извештаја које НИС као јавно акционарско друштво објављује у складу са законским прописима и који су јавно доступни свим заинтересованим лицима, укључујући и извештаје о резултатима пословања који се представљају акционарима на седници Скупштине акционара, Друштво такође има развијену двосмерну комуникацију са акционарима и инвеститорима, који имају додатну могућност да током године добију све потребне информације о пословању Друштва и својим правима преко Канцеларија за послове са мањинским акционарима у Новом Саду и Београду, посебног кол-центра, имејл сервиса (servis.akcionara@nis.rs) – путем којег сваки акционар може постављати питања и добити одговоре електронским путем, као и путем Услуга односа са инвеститорима.

Друштво такође учествује на састанцима са представницима инвестиционе заједнице. На кварталним презентацијама резултата пословања, редовно су присутни и представници највишег руководства Друштва, а на овим презентацијама разматрају се како резултати у протеклом периоду, тако и планови и стратегија Друштва.

НИС а.д. Нови Сад примењује највише стандарде у погледу информисања, поштујући принципе равноправног третмана свих корисника информација и обезбеђивања да објављене информације буду на једнак и једноставан начин доступне свим заинтересованим лицима у најкраћем могућем року, и у том циљу у великој мери користи своју интернет-страницу. Посебан сегмент интернет-странице који је намењен акционарима и инвеститорима, садржи најважније вести, одлуке органа, одговоре на

Више информација о Односима са инвеститорима на страни 102.

најчешћа питања акционара, као и све потребне информације о акцијама, правима акционара и дивиденди. Све информације и документи на интернет-страници доступни су на српском, руском и енглеском језику. У септембру 2023. године покренута је редизајнирана верзија интернет странице намењене инвеститорима и акционарима, која је обезбедила унапређење визуелног идентитета Друштва и додатно олакшала приступ свим важним информацијама од значаја за акционаре и инвеститоре. Нова редизајнирана верзија интернет странице одражава посвећеност Друштва сталном унапређењу односа са инвеститорима и акционарима. Процес обавезног извештавања регулисан је посебним актима Друштва, који регулишу начин и поступак објаве информација и њихову доставу надлежним институцијама.

У Друштву постоји механизам за спречавање и решавање потенцијалних конфликта између мањинских акционара и Друштва. Друштво има трочлану комисију за решавање по жалбама мањинских акционара, при чему су надлежности комисије, обраћање комисији и начин рада регулисани посебним интерним актом Друштва.

Информације намењене мањинским акционарима у вези са поступком пред комисијом доступне су на интернет страници Друштва.

Одбор директора

Централну улогу у управљању Друштвом има Одбор директора, који је колективно одговоран за дугорочни успех Друштва, а у чијој надлежности је постављање основних

пословних циљева и праваца даљег развоја Друштва, као и утврђивање и контрола успешности примене пословне стратегије Друштва.

Најзначајнија питања из надлежности Одбора директора обухватају: утврђивање пословне стратегије и пословних циљева Друштва, вођење послова Друштва и одређивање унутрашње организације Друштва, вршење унутрашњег надзора над пословањем Друштва, установљивање рачуноводствене политике Друштва и политике управљања ризицима, утврђивање периодичних финансијских извештаја и извештаја о пословању Друштва (кварталних и полугодишњих), утврђивање пословног (бизнис) плана Друштва и његових измена, извршавање одлука Скупштине акционара, именовање и разрешење генералног директора и председника Одбора директора, доношење одлука о оснивању или ликвидирању друштава у којима Друштво има учешће у капиталу, о повећању капитала, куповини и продаји акција или удела у овим Друштвима.

Уз то, Одбор директора утврђује емисиону цену заменљивих обвезница и вараната уколико је Скупштина акционара утврдила распон емисионе цене уз овлашћење Одбору директора да утврди емисиону цену у оквиру тог распона и утврђује тржишну вредност акција у складу са Законом. Одбор директора може донети и одлуку о стицању сопствених акција уколико је то неопходно да би се спречила већа и непосредна штета по Друштво, у ком случају је обавезан да на првој следећој седници Скупштине акционаре обавести о разлозима и начину стицања сопствених акција, њиховом броју и укупној номиналној вредности акција, њиховом учешћу у основном капиталу друштва као и укупном износу који је Друштво за њих платило.

Именовање и састав Одбора директора

Чланове Одбора директора именује и разрешава Скупштина акционара обичном већином гласова присутних акционара који имају право гласа по овом питању. На XV редовној седници Скупштине акционара, одржаној 29. јуна 2023. године, именовано је 11 чланова Одбора директора. Чланови бирају председника Одбора директора, а функције председника Одбора директора и генералног директора су раздвојене. Чланови Одбора директора поседују адекватну комбинацију потребних знања, способности и искустава релевантних за врсту и обим делатности које обавља НИС а.д. Нови Сад.

Кандидате за чланове Одбора директора може предложити Комисија за именовања или акционари Друштва који појединачно или заједно поседују најмање 5% акција Друштва.

Одбор директора чине извршни и неизвршни директори. Одбор директора у свом саставу има једног извршног члана, док су сви остали чланови неизвршни, при чему су два неизвршна директора истовремено и независни чланови Одбора директора који испуњавају посебне услове прописане Законом.

Одбор директора има значајан број иностраних чланова који доносе међународно искуство, уз разумевање изазова с којима се Друштво суочава. Од 11 чланова Одбора директора, седморо су руски држављани, а четворо су држављани Републике Србије.

Чланови Одбора директора морају испуњавати услове који су прописани Законом, као и посебне услове прописане Статутом, о чему дају изјаву на почетку мандата и имају обавезу да обавештавају Друштво о свим променама свог статуса, а нарочито оним због којих евентуално више не испуњавају услове за чланство у Одбору директора или које би могле значити постојање сукоба интереса односно кршење забране конкуренције.

Мандат чланова Одбора директора престаје на првој наредној редовној седници Скупштине акционара, осим у случају кооптације, када мандат кооптираних чланова Одбора директора траје до прве наредне седнице Скупштине акционара. По истеку мандата, сваки члан Одбора директора може бити поново именован, без ограничења броја мандата. Скупштина акционара може разрешити члана Одбора директора и пре истека мандата на који је именован, а такође члан Одбора директора може у свако доба дати оставку писаним путем.

Извештај Комисије за именовања - У складу са Законом, а узимајући у обзир принципе утврђене чланом 5. тачка 5.1 Кодекса, Комисија за именовања најмање једном годишње за Скупштину акционара Друштва саставља извештај о примереност састава Одбора директора и даје препоруке у вези са овим питањем. Тако је и 2023. године Комисија за именовања на XV редовној седници поднела Скупштини акционара Извештај о примерености састава Одбора директора и броја чланова Одбора директора НИС а.д. Нови Сад потребама НИС а.д. Нови Сад. На основу извршене анализе утврђено је да величина састава Одбора директора Друштва одговара пракси великих компанија нафтно-гасног сектора Европе, као и да постојећи састав Одбора директора Друштва поседује знања из области ревизије, финансија, стратешког менаџмента, пореског система, маркетинга, трговине нафтом и нафтним дериватима, као и промета, а у састав Одбора директора улазе како мушкарци тако и жене. Утврђено је да чланови Одбора директора имају међународне сертификате АССА, квалификацију МВА, СМА. У извештају се закључује да састав Одбора директора одговара потребама корпоративног управљања Друштва и принципима наведеним у члану 5. тачка 5.1 Кодекса. Предметни извештај јавно је доступан на интернет страници Друштва.

Више информација о примени Политике разноликости у вези са органима управљања доступно је у делу овог извештаја на страни 115.

Промене у саставу Одбора директора у 2023. години

На XV редовној седници Скупштине акционара НИС-а, одржаној 29. јуна 2023. године, за чланове Одбора директора именовани су: Вадим Јаковљев, Кирил Тјурдењев, Даница Драшковић, Алексеј Јанкевич, Павел Одеров, Всеволод Воробјов, Дејан Раденковић, Драгутин Матановић, Горан Кнежевић, Анатолиј Чернер и Олга Висоцка, док је чланство Александра Чепурина у Одбору директора НИС а.д. Нови Сад престало даном одржавања наведене седнице Скупштине акционара НИС-а.

Чланови Одбора директора на дан 31. децембар 2023. године

Вадим Јаковљев
председник Одбора директора
НИС а.д. Нови Сад
Неизвршни директор

Кирил Тјурдењев
генерални директор НИС а.д. Нови Сад
члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
Извршни директор
члан Комисије за именовања

Даница Драшковић
члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
Неизвршни директор

Алексеј Јанкевич
члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
Неизвршни директор
председник Комисије за накнаде

Павел Одеров
члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
Неизвршни директор

Всеволод Воробјов
члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
Неизвршни директор

Драгутин Матановић
члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
Неизвршни директор
председник Комисије за именовања

Дејан Раденковић
члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
Неизвршни директор
члан Комисије за ревизију

Горан Кнежевић
независни члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
Неизвршни директор
члан Комисије за именовања

Анатолиј Чернер
члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
Неизвршни директор

Олга Висоцка
Независни члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
Неизвршни директор
Председник Комисије за ревизију
Члан Комисије за накнаде

Активности Одбора директора у 2023. години

Одбор директора је одржао четири седнице уз лично присуство чланова и 18 писаних седница. На свим седницама Одбора директора учешће чланова било је практично максимално.

На дневном реду Одбора директора, поред редовних активности које се односе на разматрање годишњег извештаја НИС а.д. Нови Сад, финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја Друштва за 2022. годину, усвајање периодичних (кварталних) извештаја Друштва у 2023. години, сазивање редовне седнице Скупштине акционара, усвајање бизнис-плана Друштва, одређивање дана, поступка и начина исплате дивиденди акционарима Друштва, донете су и одлуке о одобрењу престанка учешћа НИС а.д. Нови Сад у друштву NICCO AGRAR DOO BANATSKI

BRESTOVAC, путем продаје удела, затим о образовању и престанку огранака Друштва и одобрењу закључења Анекса Уговора о интеркомпанијском зајму између НИС а.д. Нови Сад и НАФТАГАС - Нафтни Сервиси д.о.о. Нови Сад, односно НИС а.д. Нови Сад и НТЦ НИС - Нафтагас д.о.о. Нови Сад. Одбор директора је одобрио и предлоге за одобрење кандидатура на позиције чланова Надзорног одбора и позицију директора ХИП-Петрохемија д.о.о. Панчево, а именовао је и чланове комисија Одбора директора Друштва за ревизију, накнаде и именовања за актуелни мандатни период. За потребе остваривања планираних циљева Друштва, сагледавања перформанси Друштва и квалитета корпоративног управљања, Одбор директора је кроз кварталне извештаје разматрао анализе пословања у извештајном периоду са проценама пословања НИС а.д. Нови Сад до краја 2023. године. Одбор директора је анализирао и сопствени рад и поднео одговарајући Извештај на XV редовној седници Скупштине акционара. Одбор је такође разматрао резултате испуњења кључних показатеља пословања за 2022. годину, као и систем оцењивања кључних показатеља пословања за 2023. годину. Одбор директора је усвојио и Одлуку о одобравању донације НИС а.д. Нови Сад за подршку пројектима Владе Републике Србије из области образовања, социјалне и здравствене заштите и такође је усвојио Рачуноводствене политике Друштва, верзија 3.0.

Током 2023. године, Одбор директора је донео 73 одлуке, а контрола извршења донетих одлука прати се кроз периодичне извештаје о извршењу одлука и налога Одбора директора.

Пословник и седнице Одбора директора

Пословником о раду Одбора директора и комисија Одбора директора Друштва (у даљем тексту „Пословник о раду Одбора директора”) уређен је начин рада и доношења одлука Одбора директора и комисија Одбора директора Друштва, укључујући и поступак сазивања и одржавања седница.

За сваку пословну годину Одбор директора усваја план рада, који обухвата питања која се разматрају у складу са законским прописима, потребама пословања Друштва и којим су утврђени рокови за разматрање ових питања на седницама Одбора директора. Поред планираних питања, Одбор директора по потреби разматра и друга питања из своје надлежности.

Како би чланови Одбора директора били адекватно информисани пре доношења одлука и могли да прате активности Друштва, генерални директор и менаџмент Друштва старају се да чланови Одбора директора правовремено добију тачне, благовремене и потпуне информације о свим питањима која се разматрају на седницама и другим значајним питањима у вези са Друштвом. Седнице Одбора директора припремају се уз помоћ секретара Друштва и уз надзор председника Одбора директора, тако да сваки члан може да пружи одговарајући допринос раду Одбора директора.

Одбор директора доноси одлуке простом већином гласова од укупног броја чланова Одбора директора, осим одлуке о кооптацији, која се доноси простом већином присутних чланова и одлука за које је Законом и/или Статутом предвиђена друга већина. Сваки члан Одбора директора има по један глас.

Накнаде чланова Одбора директора и комисија

Политика накнада – Скупштина акционара је 2023. године усвојила актуелну Политику накнада члановима Одбора директора и комисија Одбора директора.

Циљ Политике накнада је да обезбеди транспарентност система награђивања и информисаност акционара и потенцијалних инвеститора, као и да повеже интересе чланова Одбора директора и комисија Одбора директора са дугорочним интересима

Друштва и акционара, те успешним остварењем пословних планова и стратегије чиме се доприноси дугорочној одрживости Друштва.

У том циљу при одређивању накнада, Друштво полази од тога да накнаде треба да буду компензација за ангажман, али и мотивациони фактор како би Друштво било у могућности да привуче и задржи у својству члана Одбора директора и комисија Одбора директора лица која поседују професионалне и друге компетенције неопходне Друштву, а да истовремено не одступају значајније од накнада које се исплаћују члановима Одбора директора и комисија Одбора директора у другим друштвима исте или сличне делатности, величине и обима пословања тј. у упоредивим друштвима.

Приликом утврђивања врсте и висине накнада, Друштво посебно води рачуна о следећим критеријумима:

- задацима, односно обавезама и одговорностима члана Одбора директора и комисија
- финансијском стању Друштва
- економском окружењу у коме се Друштво налази
- процени дотадашњег рада Одбора директора у целини
- успостављању везе између резултата које члан Одбора директора и комисија остварује и његове накнаде
- принципима најбољих пракси корпоративног управљања и
- нивоу наканда који постоји у другим упоредивим друштвима.

Накнаде за извршне чланове Одбора директора - Политиком накнада предвиђено је да се накнаде извршним директорима утврђују уговором о раду, односно уговором о ангажовању сваког од извршних директора у Друштву по другом основу, при чему они не добијају накнаде за

чланство у Одбору директора и комисијама Одбора директора, осим у делу који се односи на компензацију трошкова и осигурање од одговорности у вези са чланством и радом у Одбору директора и комисијама Одбора директора.

Структура накнада – Политиком накнада предвиђено је да се накнада за извршне чланове Одбора директора састоји од:

- Фиксног дела
- Варијабилног дела (који обухвата краткорочну и дугорочну мотивацију)
- Осталих бенефита.

Накнаде за неизвршне чланове Одбора директора и чланове комисија Одбора директора – Укупна накнада која се исплаћује неизвршним члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора састоји се од:

- Фиксног (сталног) дела и
- Варијабилног дела (бонуса)
- Осталих бенефита.

Фиксни (стални) део накнаде члановима састоји се од годишњег фиксног дела накнаде за чланство у Одбору директора и годишњег фиксног дела накнаде за учешће у раду комисија Одбора директора. Годишњи фиксни део накнаде за чланство у Одбору директора представља накнаду за време и труд члана Одбора директора и везан је за припрему и активно учествовање на седницама Одбора директора, што од чланова захтева да унапред простудирају документа и учествују на седници Одбора директора.

Годишњи фиксни део накнаде за учешће у раду комисија Одбора директора представља накнаду која се исплаћује члановима за учешће у раду једне или више комисија Одбора директора, са изузетком извршних директора као и чланова комисија Одбора директора који су у радном

односу у Друштву. Овај вид накнаде представља накнаду за време и труд чланова комисија Одбора директора у вези са учешћем у раду комисија Одбора директора и са припремом материјала и предлога од стране комисије за Одбор директора. Годишњи фиксни део накнаде за учешће у раду комисија Одбора директора се исплаћује само за учествовање и активан рад на седницама одговарајуће комисије Одбора директора.

Варијабилни део накнаде се остварује за време учешћа у циклусу трогодишњег програма дефинисаног Правилником о програму дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања НИС а.д Нови Сад, усвојеним од стране Скупштине акционара.

Програм дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања ближе је уређен посебним Правилником који је усвојила Скупштина акционара и који регулише основне принципе и параметре програма.

Програм представља један од кључних елемената система стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања Друштва, чији је циљ стварање подстицаја за неизвршне директоре и чланове тела органа управљања ради реализације дугорочних циљева Друштва.

Циљеви програма дугорочног стимулисања су повезивање интереса учесника програма са дугорочним интересима Друштва и акционара Друштва, обезбеђивање стимулације за учеснике програма, која осигурава дугорочни, одрживи развој Друштва и реализацију његових стратешких циљева, а која је адекватно усклађена са могућностима и потребама Друштва и повезивање стимулације за учеснике програма са позитивним резултатима Друштва током периода који је довољан како би се утврдило да је створена додатна вредност за акционаре Друштва.

Програм дугорочног стимулисања се дели на узастопне циклусе. Параметри програма и начин укључивања у програм унапред су дефинисани Правилником.

Скупштина акционара усвојила је Одлуку о усвајању Списка кључних показатеља који значајно доприносе стратешком развоју Друштва за циклус Програма дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања НИС а.д. Нови Сад за период 2021-2023. године.

Накнада трошкова – Чланови Одбора директора и комисија Одбора директора имају право на накнаду за све трошкове који настају у вези са њиховим чланством у Одбору директора и/или учешћем у раду комисија Одбора директора, у границама норми, које се утврђују унутрашњим актима Друштва.

Осигурање од одговорности – Чланови Одбора директора и комисија Одбора директора имају право на осигурање од одговорности (*Directors & Officers Liability Insurance*).

Измене политике накнада – у циљу одржавања накнаде на примереном нивоу, предвиђено је да Политика накнада буде предмет периодичне оцене и анализе и усклађивања са потребама, могућностима и интересима Друштва, те променама других опредељујућих критеријума.

Извештај Комисије за накнаде – Комисија за накнаде најмање једном годишње за Скупштину акционара Друштва саставља извештај о оцени износа и структуре накнада, као и јасан, свеобухватан и разумљив извештај о свим накнадама које је друштво или са њим повезано друштво које послује у оквиру исте групе друштава исплатило или се обавезало да исплати сваком поједином садашњем и бившем члану одбора директора, у последњој пословној години која претходи години у којој се сачињава извештај. Тако је за календарску 2022. годину, Комисија за накнаде, поднела Извештај о накнадама члановима Одбора директора НИС а.д. Нови Сад за 2022. годину

који садржи оба претходно наведена извештаја, те је исти усвојен на XV редовној седници Скупштине акционара, одржаној 29. јуна 2023. године. У оквиру предметног Извештаја, Комисија за накнаде је складу са својим надлежностима, извршила оцену адекватности износа и структуре накнада чланова Одбора директора у односу на принципе, оквире и критеријуме дефинисане важећом Политиком накнада, те закључила да током 2022. године Друштво није одступило од наведене Политике накнада. Један од принципа за одређивање висине накнаде за чланове Одбора директора и комисија Одбора директора је упоредивост накнаде са нивоом накнаде које исплаћују друштва упоредива са НИС а.д. Нови Сад по врсти и обиму делатности, а да би се обезбедио релевантан узорак друштава које учествују у поређењу, коришћен је критеријум-утицај на привреду и енергетску безбедност државе. Закључак је да је структура и висина накнада неизвршним, независним и извршним члановима Одбора директора Друштва у складу са досадашњом тржишном праксом, и да укључује главне елементе накнаде и помаже привлачењу, задржавању и мотивисању квалификованих чланова Одбора директора. Наведени Извештај о накнадама члановима Одбора директора НИС а.д. Нови Сад за 2022. годину је био предмет ревизије независног ревизора FinExpertiza д.о.о. Beograd, а Извештај ревизора је такође усвојен на XV редовној седници Скупштине акционара.

Укупан износ исплаћен члановима ОД у 2023. години, нето у РСД	
Чланови ОД	252.803.547 РСД

Број и % акција НИС а.д. Нови Сад у власништву чланова ОД

Име и презиме	Број акција	% учешћа у укупном броју акција
-	-	-

Опис политике разноликости која се примењује у вези са органима управљања

Документи Политика равноправности, Кодекс корпоративног управљања НИС а.д. Нови Сад, као и Извештај о примерености састава Одбора директора и броја чланова Одбора директора НИС а.д. Нови Сад потребама НИС а.д. који усваја Скупштина акционара НИС а.д. Нови Сад (у даљем тексту: Документи) дефинишу посвећеност НИС-а посматрању различитих аспеката разноликости у погледу заступљености у Одбору директора.

Родно специфични изрази у даљем тексту ће се сматрати неутралним и односе се на женски и на мушки пол.

Један од циљева Докумената јесте да се обезбеди комплементарност и разноликост у Одбору директора свих аспеката разноликости: са становишта пола, животног доба, образовања, вештина и осталих различитости, а све у циљу доношења бољих одлука у вођењу Друштва.

Верујемо да неговање разноликости поспешује пословање нашег Друштва – јача га разноврсним искуствима, обогаћује различитим културама, пружа широк дијапазон идеја и погледа и осигурава конкурентност на тржишту. Овим Документима дајемо оквир за квалитетније спровођење стратегије, као и могућности за остварење максималног учинка и одрживог пословања, свима пружамо једнаке шансе за запослење и одлучивање – без обзира на пол, животну доб, образовање, вештине и остале различитости. Сврха сегмената Докумената који се тичу разноликости је промовисање различитости међу члановима Одбора директора. Оваквим приступом обезбеђујемо разноврсност у тимовима и осигуравамо постојање и размену различитих искустава, примену мање или више специфичних вештина, али и компетенција и особина личности које ће подстаћи нова учења и међусобни развој. Управо овај аспект чини кључну разлику у

пословању сваке компаније и представља ослонац за даљи раст.

Дефинисани услови за одабир одговарајућих кандидата за чланство у Одбору директора постављају темеље за састав Одбора директора Друштва и на такав начин омогућавају да Одбор, поступајући у складу са дефинисаним правилима, поседује одговарајући скуп компетенција и вештина, стручности и искуства неопходних за дугорочно и одрживо пословање нашег Друштва.

Аспекти разноликости су сами по себи бројни, кључни се дефинишу у односу на бројне факторе – економско окружење, стратешко усмерење нашег Друштва, стратегију развоја талената, нових трендова у индустрији, али и многе друге. Желимо да издвојимо неколико аспеката који су од кључне важности за наше пословање и који су дубоко уткани у нашу компанијску културу – родну и старосну различитост, професионалну различитост и разноврсност компетенција.

Родна различитост

Глобални енергетски сектор карактерише ниска заступљеност жена на руководећим положајима. Равнотежа полова у управљачким и надзорним телима важан је аспект разноликости привредног друштва.

Друштво тежи равномерној расподели оба пола ради њихове једнаке заступљености.

У тренутном саставу Одбора директора НИС а.д. Нови Сад 18% чине жене (2 од 11).

Различитост по питању животне доби

Препознајући значај различитости када је у питању животна доб код чланова Органа управљања друштва, НИС а.д. Нови Сад изражава посебну спремност и посвећеност диверсификацији – у правцу спајања

неколико различитих генерација, где ће свака да остави свој печат и дâ допринос снагама своје генерације. Комбинација искуства и знања, идеја и иницијатива, традиционалних и модерних приступа има за сврху постизање синергијског ефекта, а ради остваривања најбољих резултата у пословању Друштва.

Професионална различитост

Посебно се води рачуна о професионалности чланова Органа управљања Друштом. Одбор директора чине професионалци у својој области, где свако од њих својим искуством, компетенцијама, мотивацијом, амбицијама, визијама и личним доприносом чини да Друштво, са великим бројем запослених, све време има у виду један заједнички циљ ка коме стреми већ дуги низ година.

Разноврсност компетенција

Узимајући у обзир значај разноврсности компетенција, посебно се води рачуна о компетенцији чланова Одбора директора као што су: поседовање одговарајућих пословних и животних искустава од значаја за управљање Друштом; поседовање знања, способности и искуства за успешно обављање послова из делокруга Друштва; познавање оперативног окружења Друштва, технологија, тржишта и индустрије у којој послује; финансијске компетенције; компетенције из подручја нафтне индустрије, као и неке друге специфичне компетенције ради постизања одговарајуће равнотеже различитости у вештинама, искуству и стручности Одбора директора.

Званичан документ: Политика разноликости – усвојен је 28.01.2022. године. Овај документ има за циљ да успостави правила у погледу заступљености у Одбору директора (родна различитост; различитост по питању животне доби, професионална различитост; разноврсност компетенција), са циљем успостављања и промовисања уравнотежене заступљености свих аспеката разноликости у

систему Органа управљања, које могу помоћи у доношењу бољих одлука у вођењу Друштва.

Увођење у пословање, тренинзи и обуке чланова Одбора директора

Чланови Одбора директора се по именовању детаљније упознају са пословањем Друштва, чиме се омогућује бољи увид у начин пословања, стратегију и планове Друштва, кључне ризике са којима се Друштво суочава, као и њихово брже активно укључивање у рад Одбора директора. Ово подразумева, између осталог, упознавање с интерним актима Друштва, давање основних података о Друштву, управљању Друштом, лицима именованим на руководеће положаје, подацима о пословању Друштва, пословној стратегији, пословним плановима, циљевима и другим подацима који су потребни за обављање њихових дужности.

Такође, у случају постојања потребе исказане од стране чланова Одбора директора, Друштво организује посебне програме додатног усавршавања, односно обезбеђује посебна средства за те намене.

Анализа рада Одбора директора

У складу са Кодексом, Одбор директора једном годишње спроводи анализу свог рада и рада комисија, у циљу утврђивања евентуалних проблема и предлагања мера за побољшање рада Одбора директора.

Анализа рада се спроводи на основу анкете коју попуњавају чланови Одбора директора и која садржи две групе кључних питања за процену рада Одбора директора. Прва група садржи критеријуме за оцену рада Одбора директора у погледу циљева, задатака и одговорности Одбора директора, док друга група садржи критеријуме за оцену процедура које се примењују у раду Одбора директора.

Резултати процене, засновани на одговорима чланова Одбора директора који су добијени као

резултат попуњавања анкете, представљају се Скупштини акционара путем посебног извештаја.

Скупштина акционара је на XV редовној седници која је одржана 29. јуна 2023. године усвојила Извештај о анализи рада Одбора директора и комисија Одбора директора НИС а.д. Нови Сад за период 16. април 2022. године – 15. април 2023. године. Предметни извештај јавно је доступан на интернет страници Друштва.

Стратешке седнице

Чланови Одбора директора разматрају стратешке циљеве приликом разматрања бизнис-плана Друштва за наредне године, а периодично учествују и на стратешким седницама које им омогућују бољи преглед пословања Друштва, као и разматрање и преиспитивање приоритетних праваца пословања, прогноза кључних показатеља пословања и претпоставки за развој Друштва у дугорочној перспективи.

Комисије Одбора директора

У циљу ефикаснијег обављања својих дужности, Одбор директора је образовао три сталне комисије које представљају саветодавна и стручна тела која му помажу у раду, а нарочито у погледу разматрања питања из његове надлежности, припреме и надзора над спровођењем одлука и аката које доноси, као и ради обављања одређених стручних послова за потребе Одбора директора.

Одбор директора образовао је:

- Комисију за ревизију,
- Комисију за накнаде и
- Комисију за именовања.

Одбор директора може по потреби да образује и друге сталне или *ad hoc* комисије које ће се бавити питањима релевантним за рад Одбора директора.

Свака од три комисије има по три члана које бира и разрешава Одбор директора, а Одбор једног од чланова именује за председника који руководи радом Комисије, припрема, сазива и председава њеним седницама и обавља друге послове потребне за извршавање делатности из њеног делокруга.

Већину чланова у свакој од комисија чине неизвршни директори, а најмање један члан мора бити независни директор Друштва. У састав комисија Одбор директора може именовати и лица која нису директори Друштва, а имају одговарајућа знања и радна искуства од значаја за рад комисије.

Улога, надлежности и одговорности комисија одређене су Законом, као и Пословником о раду Одбора директора и комисија Одбора директора који такође уређује састав, услове за избор и број чланова, мандат, разрешење, начин рада, као и остала релевантна питања везана за рад комисија Одбора директора.

Најмање једном годишње комисије Одбора директора састављају и Одбору директора достављају извештаје о питањима из свог делокруга, а Одбор директора може затражити достављање извештаја о свим или појединим питањима из њиховог делокруга и у краћим временским интервалима.

Одбор директора и комисије Одбора директора имају могућност да користе професионалне савете независних стручњака када је то потребно за успешно извршавање обавеза.

Комисија за ревизију

Поред општих услова, у вези са саставом комисија Одбора директора, председник Комисије за ревизију мора бити независни директор Друштва, док најмање један члан мора бити лице које је овлашћени ревизор или које има одговарајућа знања и радно искуство у области финансија и рачуноводства, а независно је од Друштва.

Чланови Комисије за ревизију су:

- Олга Висоцка, председник Комисије за ревизију,
- Дејан Раденковић, члан Комисије за ревизију, и
- Алексеј Урусов, члан Комисије за ревизију.

Председник и чланови Комисије за ревизију су именовани одлуком Одбора директора од 21.07.2023. године, а сва три члана су обављала наведене функције у Комисији за ревизију и у претходном мандату.

У току 2023. године Комисија за ревизију је одржала три седнице уз лично присуство чланова и девет писаних седница. Комисија је између осталог разматрала садржину Кварталног извештаја, Финансијског извештаја и Консолидованог финансијског извештаја за I, II и III квартал 2023. године и дала одговарајуће препоруке Одбору директора. Комисија за ревизију је разматрала и Годишњи извештај за 2022. годину са извештајем независног ревизора *FinExpertiza* д.о.о. Београд. Комисија је разматрала предлог за избор ревизора финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја НИС а.д. Нови Сад за период од 3 године (2023-2025) и вршење осталих ревизорских услуга за период од 3 године (2023-2025), дала је мишљење о квалификованости и независности ревизора *FinExpertiza* д.о.о. Београд у односу на Друштво, као и сагласност на уговор са ревизором за 2023. годину. Исто тако, Комисија за ревизију је прихватила План за спровођење поступка ревизије и одређивање кључних питања која треба да буду предмет ревизије и утврдила Годишњи план о обављању интерне ревизије у НИС а.д. Нови Сад за 2023. годину. Такође је разматрала ревизорске налазе и значајна питања ревизије за 2022. годину, те пратила статус имплементације препорука ревизора које су дате у Писму руководству (*Management Letter Points*) НИС а.д. Нови Сад за 2022. годину и са стањем на дан 31.08.2023.

године. Комисија за ревизију разматрала је Извештај о резултатима унутрашњег надзора пословања НИС а.д. Нови Сад за 2022. годину и шест и девет месеци 2022. године као и 3 месеца 2023. године, те Извештај о управљању кључним ризицима НИС а.д. Нови Сад за 9 месеци 2022. године (са прогнозом до краја 2022. године), затим за 3 и 6 месеци 2023. године (са прогнозом до краја 2023. године), као и Извештај о реализацији кључних ризика НИС а.д. Нови Сад за 2022. годину. Комисија је утврдила предлог Рачуноводствених политика НИС а.д. Нови Сад, верзија 3.0, одобрила Повељу интерне ревизије НИС а.д. Нови Сад, верзија 6.0 и Стратегију развоја Функције за интерну ревизију, ризике и интерне контроле 2023-2025. – Статус реализације на дан 30.6.2023. године.

Комисија за накнаде

Чланови Комисије за накнаде су:

- Алексеј Јанкевич, председник Комисије за накнаде
- Олга Висоцка, члан Комисије за накнаде и
- Зоран Грујичић, члан Комисије за накнаде.

Председник и чланови Комисије за накнаде су именовани одлуком Одбора директора од 21.07.2023. године, а сва три члана су обављала наведене функције у Комисији за накнаде и у претходном мандату.

У току 2023. године, Комисија за накнаде је одржала две седнице уз лично присуство чланова и две писане седнице. Комисија је разматрала резултате испуњења кључних показатеља за 2022. годину, као и систем оцењивања и показатеља за потребе награђивања за 2023. годину, а утврдила је и предлог износа накнаде за ревизора Финансијских извештаја и Консолидованих финансијских извештаја НИС а.д. Нови Сад за период од 3 године (2023-2025) и вршење осталих ревизорских услуга за период од

3 године (2023-2025). Такође, Комисија је утврдила предлог Политике накнада члановима Одбора директора и комисија Одбора директора НИС а.д. Нови Сад, Комисија за накнаде припремила је и Извештај о накнадама члановима Одбора директора НИС а.д. Нови Сад за 2022. годину који садржи Извештај о процени износа и структуре накнада за сваког члана Одбора директора и Извештај о накнадама члановима Одбора директора за 2022. годину, који је достављен на разматрање Скупштини акционара на седници одржаној 29. јуна 2023. године.

Комисија за именовања

Чланови Комисије за именовања су:

- Драгутин Матановић, председник Комисије за именовања
- Горан Кнежевић, члан Комисије за именовања и
- Кирил Тјурдењев, члан Комисије за именовања.

Председник и чланови Комисије за именовања су именовани одлуком Одбора директора од 21.07.2023. године, док је функцију члана Комисије за накнаде у претходном мандатном периоду обављао Александар Чепурин (до 29.06.2023. године).

У 2023. години, Комисија за именовања је одржала две седнице уз лично присуство чланова и једну писану седницу. Комисија је разматрала предлог кандидатуре на позицију директора ХИП-Петрохемија д.о.о. Панчево, а такође, Комисија је припремила и Извештај о примерености састава Одбора директора и броја чланова Одбора директора НИС а.д. Нови Сад потребама НИС а.д. Нови Сад, који је достављен на разматрање Скупштини акционара на седници одржаној 29. јуна 2023. године.

Одбор Скупштине акционара

Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва (у даљем тексту „Одбор Скупштине акционара”) је саветодавно и стручно тело Скупштине акционара Друштва које јој помаже у раду и разматрању питања из њеног делокруга. Чланови Одбора Скупштине акционара одговарају за свој рад Скупштини акционара која их именује и разрешава.

У складу с надлежностима предвиђеним Статутом, Одбор Скупштине акционара даје мишљења, између осталог, о извештавању Скупштине акционара о примени рачуноводствених пракси, пракси финансијског извештавања Друштва и његових повезаних друштава; о извештавању Скупштине акционара о веродостојности и потпуности извештавања акционара Друштва о битним чињеницама; о предложеним начинима за расподелу добити и других плаћања акционарима Друштва; о процедурама вршења независне ревизије финансијских извештаја Друштва; о раду унутрашњег надзора у Друштву и оцењивању рада унутрашњег надзора у Друштву; о предлозима за оснивање или ликвидирање друштава у којима Друштво има учешће у капиталу, као и огранака Друштва; о предлозима за куповину и продају акција, удела и/или других учешћа која Друштво има у другим привредним Друштвима, и о оцењивању начина поступања Друштва по приговорима акционара Друштва.

Чланови Одбора Скупштине акционара на дан 31. децембар 2023. године

Одбор Скупштине акционара има 3 (три) члана од којих један врши функцију председника Одбора Скупштине акционара. Скупштина акционара именује истовремено председника и чланове Одбора Скупштине акционара посебном одлуком. Мандат председника и чланова Одбора Скупштине акционара престаје на првој наредној редовној седници Скупштине

акционара, осим у случају кооптације када мандат кооптираног члана Одбора Скупштине акционара траје до прве наредне седнице Скупштине акционара. Председник и сваки члан Одбора Скупштине акционара може бити поново именован неограничен број пута. Скупштина акционара може да разреши и именује новог председника и/или члана Одбора Скупштине акционара у било које време.

На XV редовној седници Скупштине акционара одржаној 29. јуна 2023. године, сви чланови Одбора Скупштине акционара којима је престао мандат су поново изабрани, тако да у 2023. години није било промене у саставу Одбора Скупштине акционара, те је састав следећи:

- Зоран Грујичић (председник)
- Драган Брачика (члан) и
- Алексеј Урусов (члан).

Зоран Грујичић
председник Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара акционара НИС а.д. Нови Сад
члан Комисије за накнаде

Драган Брачика
члан Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад

Алексеј Урусов
члан Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад
члан Комисије за ревизију

Активности Одбора Скупштине акционара у 2023. години

У 2023. години Одбор Скупштине акционара је одржао осам писаних седница. Одбор Скупштине акционара разматрао је годишње финансијске и консолидоване финансијске

извештаје Друштва за 2022. годину, као и периодичне (кварталне), финансијске и консолидоване финансијске извештаје за I, II и III квартал 2023. године. Такође, Одбор Скупштине акционара је разматрао и извештаје независног ревизора о ревизији финансијских извештаја Друштва, предлог о избору и накнади ревизора Финансијских извештаја и Консолидованих финансијских извештаја НИС а.д. Нови Сад за период од 3 године (2023-2025) и избор ревизора за вршење осталих ревизорских услуга за период од 3 године (2023-2025), као и начин расподеле добити за 2022. годину, исплате дивиденди и утврђивање укупног износа нераспоређене добити, те је о свом раду поднео Извештај Скупштини акционара Друштва. Поред наведеног, Одбор Скупштине акционара је разматрао и предлоге за образовање и престанак огранака Друштва, о престанку учешћа НИС а.д. Нови Сад у друштву NICCO AGRAR DOO BANATSKI BRESTOVAC, путем продаје удела и одобрење закључења Анекса Уговора о интеркомпанијском зајму између НИС а.д. Нови Сад и НАФТАГАС - Нафтни Сервиси д.о.о. Нови Сад, односно НИС а.д. Нови Сад и НТЦ НИС - Нафтагас д.о.о. Нови Сад. У 2023. години Одбор Скупштине акционара је донео 33 закључка.

Генерални директор

Генералног директора именује Одбор директора из редова извршних чланова Одбора директора. Генерални директор координира рад извршних чланова Одбора директора и организује послове Друштва. Поред тога, генерални директор Друштва обавља послове дневног управљања и овлашћен је да одлучује о питањима која не спадају у надлежност Скупштине акционара и Одбора директора. Генерални директор је законски заступник НИС-а.

Саветодавни одбор генералног директора

Саветодавни одбор генералног директора је стручно тело које помаже генералном директору у раду и разматрању питања из

његовог делокруга. Састав Саветодавног одбора утврђен је одлуком генералног директора и чине га први заменик генералног директора - директор Блока „Истраживање и производња”, први заменик генералног директора - директор „Downstream”, директори Блокова „Прерада” и „Енергетика”, директори Функција, саветник за петрохемијске послове, као и директор привредног друштва Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад. Осим надлежности која се односи на управљање пословањем Друштва, Саветодавни одбор се бави питањима стратегије и политике развоја, чије основе постављају Скупштина акционара и Одбор директора Друштва.

Чланови Саветодавног одбора генералног директора

На дан 31.12.2023. године Саветодавни одбор генералног директора чинили су:

Андреј Шошин
заменик генералног директора,
директор Блока „Истраживање и производња”

Андреј Тучњин
први заменик генералног директора,
директор „Downstream”

Владимир Гагић
директор Блока „Прерада”

Вјачеслав Завгородниј
заменик генералног директора
директор Функције за стратегију и инвестиције

Игор Чернов
заменик генералног директора
директор Функције за корпоративну заштиту

Антон Черепанов
заменик генералног директора
директор Функције за финансије,
економику, планирање и рачуноводство

Сергеј Фоминих
директор Блока „Енергетика”

Наталија Биленок
заменик генералног директора
директор Функције за организациона питања

Вадим Смирнов
заменик генералног директора
директор Функције за односе са државним органима и корпоративне комуникације

Милош Грбић
заменик генералног директора
директор Функције за набавку

Јелена Попара
директор Функције за интерну ревизију и управљање ризицима

Иван Дмитријев
Директор Функције за HSE

Никола Радмиловић
директор „Нафтагас- Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад”

Оксана Коваљова
заменик генералног директора
директор Функције за правна и корпоративна питања

Горан Стојилковић
Саветник за петрохемијске послове
Генерални директор
ХИП-Петрохемије

Активности Саветодавног одбора у 2023. години

Током 2023. године одржано је 14 седница Саветодавног одбора на којима су чланови под руководством генералног директора разматрали:

- Извештаје о *HSE* догађајима и иницијативама из претходног периода;
- Извештаје о реализацији одлука и задатака делегираних на седницама;
- Извештаје у вези са оперативним и финансијским показатељима Блока „Истраживање и производња”;
- Извештаје у вези са оперативним и финансијским показатељима „*Downstream*”;
- Извештаје којима се представљају месечни финансијски резултати пословања;
- Извештаје о статусима најважнијих отворених питања у оквиру Функција и у оквиру привредног друштва Нафтагас-Нафтни Сервиси д.о.о. Нови Сад и
- Извештај о статусима најважнијих отворених питања у вези са ХИП-Петрохемијом.

Поред наведеног, члановима Саветодавног одбора генералног директора презентовани су извештаји у којима су приказани резултати пословања Друштва на кварталном нивоу и важно питање ажурирања корпоративне Стратегије развоја Друштва. Функција за интерну ревизију и управљање ризицима представила је извештаје о реализацији препорука извршених ревизија, као и извештаје о реализацији активности за управљање кључним ризицима.

План сукцесије руководиоца Друштва

У циљу смањења потенцијалних ризика за Друштво и повећања ефикасности рада, у оквиру Друштва постоје посебни системи и

процеси чији је циљ да се обезбеди попуњавање евентуалних упражњених радних места када се ради о највишем оперативном руководству Друштва. Ово подразумева реализацију специфичних програма обуке, тако да се кроз стално улагање у развој знања, способности и вештина дугорочно омогућује смањење потенцијалног ризика у вези с кључним руководећим позицијама у Друштву.

Такође се врши процена потенцијалних наследника на највишим руководећим позицијама и утврђују посебне листе наследника које укључују имена и презимена ових лица, њихове садашње позиције и планове за њихов развој.

Инсајдерске информације и стицање и располагање акцијама Друштва од стране руководиоца и са њима повезаних лица

Трговање акцијама уз коришћење инсајдерских информација строго је забрањено свим лицима под претњом казни које су предвиђене Законом о тржишту капитала. Друштво захтева од свих лица, која стално или повремено имају приступ овим информацијама, да у потпуности поштују одредбе закона, подзаконских аката, као и аката Друштва које се односе на инсајдерске информације и поверљиве податке.

Критеријуми на основу којих одређена лица имају својство лица са приступом инсајдерским информацијама, њихова права и обавезе, обавезе Друштва у циљу осигурања поверљивости инсајдерских информација, поступак објаве инсајдерских информација, као и правила која се односе на састављање, вођење и ажурирање списка лица са приступом инсајдерским информацијама и списка лица која обављају дужност руководиоца и са њима повезаних лица посебно су регулисана интерним актима Друштва.

У складу са Законом о тржишту капитала и интерним актима Друштва, свим лицима која обављају дужност руководиоца у Друштву

забрањено је да врше трансакције за сопствени рачун или за рачун трећег лица у вези с власничким или дужничким хартијама од вредности Друштва или другим повезаним финансијским инструментима током периода од 30 дана пре објаве годишњег, полугодишњег или кварталног финансијског извештаја. Посебна писана сагласност Друштва може се дати ради трговања током периода забране, ако постоје услови прописани законом и актима Комисије за хартије од вредности.

Поред тога, сва лица која обављају дужности руководиоца у Друштву, као и са њима повезана лица (која су дефинисана наведеним законом), дужна су да у року од три радна дана пријаве Комисији за хартије од вредности и Друштву сваку следећу трансакцију за сопствени рачун чији су предмет акције Друштва (или евентуално дужнички инструменти или други повезани финансијски инструменти), након што збир вредности трансакција у току једне календарске године пређе вредност од 5.000 евра.

У току 2023. године Друштво није било информисано о стицању или отуђењу акција Друштва од стране чланова органа или тела Друштва или са њима повезаних лица.

Послови унутрашњег надзора

Регулаторни оквир рада унутрашњег надзора, односно интерне ревизије у НИС а.д. Нови Сад успостављен је Законом о привредним друштвима, Повељом интерне ревизије, Стандардом интерне ревизије и осталом релевантном законском и интерном регулативом.

Интерна ревизија пружа услуге независног, објективног уверавања, као и консултантску активност са циљем додавања вредности и побољшања пословања Друштва. Интерна ревизија помаже Друштву да оствари своје циљеве уводећи систематичан, дисциплинован приступ процењивању и побољшању

ефективности управљања ризиком, контролом и корпоративним управљањем.

Интерна ревизија Друштва послује у складу са међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије и Етичким кодексом Глобалног института интерних ревизора, што је потврђено и оценом усаглашености независног екстерног оценитеља.

Послови интерне ревизије обухватају и:

- Испитивање и оцену адекватности и ефективности корпоративног управљања, управљања ризицима и интерних контрола,
- Контролу усклађености пословања Друштва са законом, другим прописима и актима Друштва,
- Надзор над спровођењем рачуноводствених политика и финансијским извештавањем,
- Проверу спровођења политике управљања ризицима,
- Праћење усклађености организације и деловања Друштва са кодексом корпоративног управљања,
- Вредновање политика и процеса у Друштву, као и предлагање њиховог унапређења.

Послови интерне ревизије обављају се у оквиру Функције за интерну ревизију, ризике и интерне контроле (у даљем тексту: ФИРРИК). Организациона и функционална независност интерне ревизије обезбеђена је Повељом интерне ревизије. ФИРРИК, преко лица надлежног за унутрашњи надзор пословања, именованог од стране Одбора директора, функционално је подређена Комисији Одбора директора за ревизију, а линијски генералном директору Друштва. Лице надлежно за унутрашњи надзор пословања по правилу обавља послове директора ФИРРИК. Повељом интерне ревизије дефинисане су мере заштите у циљу обезбеђења независности и објективности интерне ревизије у процесу управљања ризицима у Друштву. ФИРРИК

четири пута годишње извештава Комисију за ревизију о резултатима свог рада.

Комисија Одбора директора за ревизију је, између осталог, надлежна да:

- Одобрава Повељу интерне ревизије;
- Одобрава Годишњи план о обављању интерне ревизије;
- Одобрава Стратегију развоја ФИРРИК;
- Прима извештаје о учинку интерне ревизије у односу на план и остала битна питања, у складу са динамиком извештавања;
- Одобрава измене организационе структуре и измене броја радних места у ФИРУР;
- Предлаже именовање и разрешење лица надлежног за унутрашњи надзор пословања Друштва, у складу са Законом о привредним друштвима, док Одбор директора Друштва доноси Одлуку о именовању и разрешењу наведеног лица;
- Врши проверу евентуалног постојања ограничења приступу подацима (ограничења обухвата) или ограничења ресурса за обављање послова интерне ревизије;
- Врши мониторинг постојећих ризика и мера које су предузете за управљање тим ризицима.

Систем интерних контрола и смањења ризика у вези са поступком финансијског извештавања

Систем за интерну контролу обухвата пет кључних компоненти:

- Контролна средина,
- Процена ризика,
- Контролне мере,
- Информације и комуникације,
- Мониторинг.

У Друштву су издвојена следећа интерна акта у вези са интерном контролом:

- РО-06.04.26 Корпоративна политика НИС а.д. Нови Сад - интерна контрола и финансије
- UP-06.04.00-011 Развој интерних контрола у области финансија и рачуноводства
- UP-06.04.00-013 Евидентирање финансијских инцидената на порталу SUFI

1. Контролна средина

Менаџмент ствара атмосферу, која се одликује схватањем важности контролних процедура од стране запослених и обавештава запослене о очекивањима и о прецизним процедурама. Руководиоци и запослени у свом раду поштују и показују свој позитиван и доследан однос према захтевима интерне контроле.

Контролну средину, такође, чине поштење и поштовање етичких вредности, обезбеђење компетентних и висококвалификованих кадрова, дефинисана организациона структура и јасна подела овлашћења и обавеза.

2. Процена ризика

На основу усаглашених циљева пословања откривају се и анализирају значајни ризици који су повезани са остваривањем тих циљева. Организационе јединице идентификују ризике у процесима и активностима које обављају, а који могу довести до грешака у финансијским извештајима.

3. Мере контроле

Мере контроле обухватају процедуре и активности којима се управља дефинисаним ризицима у процесима кроз њихово смањење или елиминацију. Оне подразумевају најразличитије мере, као што су: поштовање одговарајућих стандарда и процедура, адекватно раздвајање дужности између

учесника процеса, прецизно дефинисање задатака, провере постојања захтеваних одобрења и комплетности документације, контроле база података, различите врсте сравњења и провера билансних позиција и очуваност актива.

4. Информације и комуникације

У циљу ефикасне размене информација и комуникације развијено је информисање путем интерног портала, доступног свим запосленима, на коме се објављују важне информације и усвојена интерна акта, а такође су имплементирани информациони системи који обезбеђују размену информација и докумената и различите врсте извештавања у циљу правовременог добијања информација.

5. Мониторинг

Континуирано се прати ефикасност рада интерних контрола, поштовање прописаних захтева интерним актима и по потреби се дефинишу мере за унапређење или за отклањање уочених неправилности како би се у будућности спречило њихово понављање. Сагледавају се могућности унапређења процеса и њихове ефикасности кроз анализу процеса, сагледавања области за побољшање, проналажење могућих нових решења или технологија за реализацију процеса.

Екстерни ревизор

Ревизија финансијских извештаја

У складу са Законом и Статутом, ревизора Друштва именује Скупштина акционара на предлог Одбора директора. Ревизор Друштва се бира на редовној седници Скупштине акционара. Према Закону о тржишту капитала, а имајући у виду да је НИС а.д. Нови Сад јавно акционарско друштво, правно лице које обавља ревизију може обавити највише пет узастопних ревизија годишњих финансијских извештаја.

Извештаји друштва за ревизију о извршеној ревизији финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја Друштва за 2022. годину усвојени су 29. јуна 2023. године на XV редовној седници Скупштине акционара на којој је присуствовао и ревизор Друштва *FinExpertiza* д.о.о. Београд, који се у складу са Законом обавезно позива на редовну седницу Скупштине. На истој седници, Скупштина акционара је за вршење ревизије финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја за наредни трогодишњи период (2023.–2025. година) изабрала ревизорско друштво *FinExpertiza* д.о.о. Београд.

У складу са Законом, Комисији за ревизију је достављена изјава ревизора о независности којом ревизор потврђује независност друштва за ревизију и његових овлашћених лиценцираних ревизора у односу на Друштво. Наведена изјава била је део материјала за XV редовну седницу Скупштине акционара.

Интегрисани систем менаџмента

Друштво примењује све захтеве стандарда SRPS ISO 9001:2015 Управљање квалитетом, SRPS ISO 14001:2015 Управљање животном средином, SRPS ISO 45001:2018 Управљање заштитом здравља и безбедношћу на раду, SRPS EN ISO 50001:2018 Управљање енергијом и ISO 55001:2014 Управљање имовином, као и ISO 39001:2012 Управљање безбедношћу друмског саобраћаја, SRPS EN ISO 22000:2018 Управљање безбедношћу хране или CAC/RCP 1 тамо где је то примењиво. Примењени системи менаџмента повезани су у интегрисани систем менаџмента (IMS) који је заснован на процесном приступу. Успостављени IMS се континуирано развија у складу са стратегијом сертификације, чију реализацију надзире Одбор за IMS.

Елементи појединачних бизнис-процеса (БП) и редослед одвијања активности у њима се утврђују у поступку моделовања БП. Сви идентификовани БП Друштва су

класификовани и приказани у Процесном моделу Друштва заједно са организационом структуром интегрисани у бизнис-архитектуру Друштва. За овако дефинисане бизнис-процесе утврђују се ризици и KPI (кључни индикатори перформанси).

Начин реализације активности из бизнис-процеса се описује одговарајућим нормативно-методолошким документима у складу са Планом стандардизације.

Проверу усаглашености са примењеним националним и међународним стандардима спроводе акредитована сертификациона тела, која на основу извршене провере издају одговарајуће сертификате.

Поред екстерних провера, Друштво спроводи и интерне провере бизнис-процеса и успостављених система менаџмента, у складу са годишњим програмом интерних провера. Након ових провера израђују се одговарајући извештаји, на основу којих власници бизнис-процеса у Друштву дефинишу корективне мере и мере за унапређење у циљу отклањања и спречавања понављања утврђених и спречавања актуелизације потенцијалних неусаглашености.

Послови са личним интересом и забрана конкуренције

Послови са личним интересом – Лице, које у складу са Законом има посебне дужности према Друштву, дужно је да без одлагања обавести Одбор директора о постојању личног интереса (или интереса са њим повезаног лица) у правном послу који Друштво закључује, односно правној радњи коју Друштво предузима.

Друштво идентификује правне послове и правне радње са повезаним лицима, како би се обезбедило да до њиховог закључивања дође само уколико они нису штетни по пословање Друштва. Правне послове и правне радње са повезаним лицима одобрава Одбор директора у складу са Законом.

Одбор директора подноси Скупштини акционара, на њеној првој наредној седници информацију о одобравању закључења послова и предузимања правних радњи у којима постоји лични интерес, а за које је одобрење потребно у складу са Законом.

Друштво у складу са Законом има обавезу да на својој интернет-страници објављује и намеру закључења правног посла, односно предузимања правне радње за које је потребно одобрење са битним информацијама о пословима и активностима у којима постоји лични интерес, у складу са критеријумима прописаним Законом и то одмах по доношењу одлуке о одобрењу, а најкасније на дан закључења тог правног посла, односно предузимања те правне радње. Подаци о одобреним правним пословима и предузетим правним радњама се такође објављују и у годишњим финансијским извештајима.

Забрана конкуренције – У циљу праћења поштовања забране конкуренције, Друштво има праксу кварталног анкетирања чланова Одбора директора о тренутном ангажовању, као и о чланствима у одборима директора и надзорним одборима у другим друштвима. Подаци о чланству у органима управљања других друштава објављују се на интернет-страници Друштва.

Чланови Одбора директора су, закључењем Уговора о регулисању међусобних права и обавеза са Друштвом додатно упознати са обавезом обавештавања Друштва у случају евентуалног закључења правног посла са Друштвом, као и са обавезом нечињења конкуренције Друштву и другим посебним дужностима чланова Одбора директора.

Информација о понудама за преузимање

У току 2023. године НИС а.д. Нови Сад или његова зависна друштва нису упутили понуду за преузимање другог друштва у складу са

прописима којима се уређује преузимање акционарских друштава, нити је у складу са овим прописима упућена понуда за преузимање акција НИС а.д. Нови Сад или неког његовог зависног друштва.

Трансакције са повезаним лицима

НИС Група је у току 2023. године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних деривата и електричне енергије. Преглед трансакција са повезаним друштвима је дат у напоменама уз финансијске извештаје.⁸⁴

Кодекс пословне етике

Као запослени, ми смо огледало нашег Друштва – свако од нас га представља и својим деловањем утиче на пословну атмосферу, резултате и углед. Нисмо сви исти, али смо сви једнаки. Ако се свако од нас труди да се понаша у складу са дефинисаним вредностима нашег Друштва и ако свако од нас поштује етичке норме и правила понашања, ми заједнички претварамо нашу визију у реалност.

Правила и норме понашања у овом Кодексу, засноване су на нашим корпоративним вредностима и треба да послуже свима нама – запосленима, трећим лицима и органима управљања, као општи водич при доношењу одлука у свакодневном раду. Тако заједнички стварамо и одржавамо здраву пословну климу, ефикасно остварујемо резултате и унапређујемо пословање.

Значајни уговори Друштва код којих промена контроле понудом за преузимање утиче на њихов настанак, промену или престанак, као и последице таквих уговора

Уговори Друштва код којих промена контроле понудом за преузимање утиче на њихов настанак, промену или престанак садрже стандардне клаузуле.

Уговори између Друштва и управе или запослених, којима се обезбеђује накнада у случају разрешења или отказа без оправданог разлога или престанка уговора о раду због понуде за преузимање

Друштво нема овакве врсте уговора са управом, као ни са запосленима.

84 Више информација о трансакцијама са повезаним лицима се налазе на стр. 296.

ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Као један од најпожељнијих послодаваца у Србији, настојимо да се константно прилагођавамо тржишту рада, очекивањима запослених и потребама самог бизниса. Највећи труд уложен је у стабилност НИС-а као послодавца, као и програме усмерене на привлачење и развој младих, нове моделе мотивације, учења, развоја и неговања културе поштовања у Друштву.

Дугорочни циљ НИС-а је да повећа посвећеност својих запослених и унапреди праксе из области људских ресурса, које ће запосленима у НИС-у пружити најбоље искуство у раду. У првом кварталу 2023. године потписани су нови Колективни уговори са репрезентативним синдикатима за НИС и за зависна друштва. Такође, током четвртог квартала 2023. пружена је подршка, завршени су преговори са репрезентативним синдикатима у ХИП-Петрохемији и усвојен је нови Колективни уговор чија примена почиње у фебруару 2024. године. Такође, у 2023. смо покренули реализацију различитих активности у складу са резултатима последњег истраживања посвећености запослених и стратешким плановима нашег Друштва. Наставили смо са реализацијом и надоградили програм „Академије посвећености”, који има за циљ да кроз активну улогу вишег и средњег, а од ове године и нижег менаџмента, у нашем Друштву развијамо високо посвећене и мотивисане тимове. Реализован је програм „Менаџер први пут”, у оквиру којег, кроз неколико модула едукације, помажемо колегама које су тек преузеле менаџерске функције да буду што бољи менаџери и лидери. У мају је почела и нова академска година лидерског програма *Drive*. Нову генерацију НИС „академаца” чини 22 колега из готово свих организационих делова компаније. Бољој атмосфери у нашем радног окружењу допринеле су и ускршње радионице које смо организовали у пословним просторијама НИС-а у Београду, Панчеву,

Новом Саду и Зрењанину, за децу наших запослених. Поред тога, донели смо нову одлуку у вези са омогућавањем уласка деце наших запослених у пословне просторије НИС-а у Београду и Новом Саду, која родитељима даје више флексибилности да доведу своју децу на радно место.

Наша *HR* стратегија, нове компанијске вредности и вредносне пропозиције НИС-а као послодавца (иницијатива различитост и инклузија, стратегија брэнда послодавца и стратегија учења и развоја), донеле су велики број *HR* пројеката и иницијатива, чијом реализацијом ће бити унапређено искуство кандидата и запослених у НИС-у – од проналаска и одабира кандидата до награђивања, компензација и бенефита за запослене.

Професионални развој запослених

Као компанија која одговорно поступа према својим запосленим, успели смо да, током нових изазова на глобалном нивоу, одржимо стабилност у пружању подршке развоју и учењу запослених. Континуирано смо радили на даљем развоју и реализацији „Академије посвећености”, лидерских програма, програма за развој дигиталних компетенција, као и академија, програма и обука за професионално-технички развој наших запослених.

Током 2023. наставили смо да пружамо подршку дигиталној трансформацији нашег Друштва кроз више сегмената. Посебан сегмент и у овој години је заузимао програм *SAP Success Factors*: почетак 2023. године је био обележен поновним успостављањем овог програма и оспособљавањем крајњих корисника за његово активно коришћење.

У оквиру стратешког програма „Дигиталне академија”, Сектор за тренинг и развој је, у сарадњи са дигиталним тимом и екстерним партнерима, реализовао све планиране едукативне активности за различите групе

запослених, с тим што је у 2023. години поред усвајања знања из области дигиталних трансформација, дигиталних технологија и пројект- и продукт-менаџмента, посебан акценат био на управљању подацима.

Током 2023. године акценат је био на даљој изради модела професионално-техничких компетенција, ради циљаног развоја запослених на тренутним и припреме за будуће позиције.

У 2023. години, у сарадњи са екстерним провајдерима организовано је 4.289 обука, на којима је учествовало 12.936 полазника, односно 4.031 запослених. Укупан број сати обука износи 104.038, а укупан трошак је 273,2 милиона динара. У сарадњи са интерним тренерима реализовано је 2.449 интерних обука, на којима је учествовало 9.435, односно 4.182 запослених. Укупан број сати интерних обука износи 49.039.

Професионална знања нашим запосленима преносиле су водеће светске компаније, али и најбоље домаће компаније и образовне институције.

Програм „Учење страних језика” је ове године реализован кроз групну наставу руског, енглеског и српског језика за укупно 350 запослених.

Корпоративни развојни програми

Током 2023. године у оквиру корпоративних и развојних програма радили смо на унапређењу постојећих стратешких и развојних програма, квалитетној реализацији и додатном прилагођавању тренинга специфичним потребама различитих организационих делова, припремили смо нове програме развоја за специфичне групе запослених. Фокус корпоративних и развојних програма и у 2023. години био је на промовисању и даљем развоју културе учења са циљем да флексибилно и уз праћење актуелних светских дигиталних трендова одговоримо на потребе бизниса.

„Академија посвећености” (*Engagement Academy*), као једна од важних стратешких иницијатива, има за циљ унапређење посвећености на нивоу Друштва. У 2023. години одржане су 43 радионице у којима је учествовало 592 менаџера нижег, средњег и највишег нивоа.

Настављена је реализација лидерског развојног програма *Drive* креираног као подршка менаџерима средњег и нижег нивоа који представљају кључну карику у оперативном управљању нашим Друштвом. У програм је у 2023. години укључена нова генерација од 22 учесника, из свих Блокова и Функција: полазници су имали прилику да кроз интерактиван рад развијају лидерске вештине и знања и ојачају своје тимове.

У сарадњи са дугогодишњим партнерима - водећим провајдерима на тржишту у земљи и региону, реализовано је, према потребама бизниса, више од 60 тренинга, који развијају soft вештине. Учествовало је готово 2.000 запослених.

У циљу даљег унапређења културе учења, у 2023. години настављена је имплементација и промоција програма „Покретач учења”. Програм представља вид додатне мотивације и награђивања (нематеријалног и материјалног) свих запослених који се нађу у улози интерних тренера, ментора или кроз неке друге улоге и активности едукативног карактера доприносе и промовишу размену знања.

Настављено је и са реализацијом програма *Job shadowing*, развијеног из потребе за унапређењем међусекторске сарадње. У овом програму је током 2023. године учествовало 131 запослених. У активностима на радном месту, током 232 дана, остварили су 947 радних сати.

Поново је покренут програм „Менаџер први пут”. Колеге који су се први пут нашли на менаџерској позицији, њих 66, искористили су прилику да, кроз 8 радионица, унапреде своје

лидерске вештине. Циљ програма је развој нових менаџерских вештина, овладавање кључним *HR*-процесима, важним за управљање запосленима, као и повезивање са колегама из других организационих јединица.

Заједно са колегама из других *HR* делова, настављена је реализација програма развоја за учеснике програма *NIS Energy* и *NIS Calling* који су оцењени као високо квалитетни и корисни за развој младих који своја прва радна искуства стичу у оквиру наше компаније.

Професионални развој запослених у бизнис-блоковима

У Блоку „Прерада” одржано је такмичење „Најбољи у струци у 2023”, на којем се такмичило 127 запослених. Колеге које су однеле победу, отпутовале су на велико такмичење у Омск.

Први пут ове године одржана је Научно-технолошка конференција у Блоку „Прерада”. Победници овог такмичења учествовали су на такмичењу које се одржало у Санкт Петербургу.

Први пут је одржан *Case Study* на коме је учествовало 20 студената са Технолошко-металуршког факултета у Београду.

Нафтни сервис су организовали такмичење „Најбољи у струци” за 17 учесника на којем су победу однела двојица колега.

Имплементиран је нови програм обука за раднике на аутоматизованим постројењима за бушење, у трајању од 3 месеца, који је укључивао теоријско обучавање инструктора и интерних експерата, рад на терену и специјализовану обуку.

У Блоку „Истраживање и производња” настављено је са реализацијом програма „Ротације и стажирања”, у складу са којим се врши упућивање колега на стручно

усавршавање у циљу повећања компетенција, размене знања и пракси. Реализовано је 16 стажирања.

У 2023. години одржана је VI Научно-техничка конференција младих научника и специјалиста *UPSTREAM*. Учесници-излагачи радова су били млади специјалисти и млади научници до 35 година. Конференција се одвијала уживо, са више од 120 учесника.

Петнаест наших запослених из Блока „Истраживање и производња” и НТЦ НИС-Нафтагас је представило укупно 11 пројеката на завршној XIII НТК Блока „Истраживање и производња”.

На нафтно-гасном пољу Мокрин одржано је такмичење „Најбољи технолог 2023” и „Најбољи у струци 2023”. На такмичењу је учествовало 44 инжењера и оператера, подељених у 7 категорија, који су показали своје компетенције кроз практични и теоријски део. Победници су учествовали на централном такмичењу на коме је једном од колега уручена плакета за „Најбоље урађени теоријски део” у категорији „Оператер на производњи нафте и гаса”.

Млади специјалисти Блока „Истраживање и производња” (230), поред похађања редовних обука, у оквиру циклуса 2023. учествовали су у 4 заједничке радионице на теме каријерног пута, каријерног развоја и развоја личности.

Блок „Промет” је организовао најмасовније компанијско такмичење „Најбољи у струци”, где је у девет категорија учествовало преко 1.000 запослених из Србије, Босне и Херцеговине и Бугарске.

Развој талената

Водећи се идејом да је сваки наш запослени јединствен таленат, током 2023. године реализовали смо више кључних процеса

кроз које смо са нашим талентима радили на издвајању развојних области и креирања планова развоја. Кроз ове процесе обезбеђујемо континуитет у пословању нашег Друштва, али и идентификујемо наследнике за преузимање радних места који су битни за пословање.

Један од таквих процеса је поступак процене запослених на основу учинка и потенцијала. Током 2023. године измењена је процедура процене запослених (талент-процес), у циљу проширивања популације средњег менаџмента: процес је додатно обухватио 111 колега и колегиница. Након ових измена, у процес је укључено 427 колега и колегиница средњег нивоа менаџмента, чиме је проценат оцењиване популације порастао за 35%. Овим процесом омогућено је да се на објективнији, транспарентнији и ефикаснији начин идентификују таленти и наследници, који ће преузети кључне позиције, као и да се индивидуално приступи развоју сваког запосленог кроз дефинисање индивидуалних планова развоја.

Транспарентности и ефикасности самог процеса допринело је и коришћење новог алата – *SAP Success Factors*, чиме су централизовани подаци, оптимизовани процеси, а информације везане за развој постале још доступније запосленима.

Кроз наведени поступак је процењиван потенцијал и радни учинак учесника процеса, а организоване талент-сесије, као један од кључних корака у процесу, подстакле су објективност процене. Учесници процеса су суделовали у креирању индивидуалног плана развоја – личног развојног алата који запосленом омогућава да системски унапреди своја стручна знања и оствари каријерне циљеве. Партнери у грађењу каријере запосленима ће бити њихови линијски руководиоци и одсек за људске ресурсе.

У циљу процене запослених и дефинисања области за развој и јаких страна организује се и процес годишњег оцењивања по компетенцијама.

Брига о социјалном статусу запослених

НИС својим запосленима обезбеђује висок степен социјалне заштите, који је регулисан Колективним уговором и интерним актима, а који је виши од одредби прописаних законом.

Погодности које су прописане Колективним уговором и интерним актима су:

- Посебна заштита за особе с инвалидитетом и у случају професионалних обољења
- Превентивни опоравак запослених који обављају послове са повећаним ризиком и имају право на бенефицирани радни стаж, као и превентивни опоравак осталих запослених, у циљу спречавања професионалних обољења и инвалидитета
- Солидарна помоћ, плаћање трошкова лечења и рефундација трошкова сахране запосленог и/или чланова уже породице
- Једнократна помоћ за рођење сваког детета након 01.03.2023. године, од датума ступања на снагу новог Колективног уговора
- Једнократна помоћ породици у случај смрти запосленог
- Накнада штете коју су запослени претрпели због уништења или оштећења стамбених објеката, услед елементарних непогода и других ванредних догађаја;
- Стипендије за децу погинулих и умрлих радника током редовног школовања
- Колективно здравствено осигурање свих запослених у случају тежих болести и хируршких интервенција, као и у случају незгода
- Колективно осигурање свих запослених у случају смрти услед незгоде и смрти услед болести
- Решавање стамбених потреба запослених додељивањем субвенција за стамбене кредите
- Добровољно пензијско осигурање
- Ваучери за новогодишње пакетиће за децу

до 10 година

- Јубиларне награде запосленима за 10, 20, 30 и 40 година непрекидног рада у НИС-у.

Материјална и нематеријална мотивација

Мотивација запослених је кључна за постизање високих стандарда пословања, подстицање креативности, стваралаштва и иновативности за професионални развој запослених, као и за њихово задржавање у Друштву. Као један од најпожељнијих послодаваца у региону, НИС својим запосленима обезбеђује услове за ефикаснији рад и добру радну атмосферу кроз више програма награђивања и мотивације запослених.

Програми редовних бонуса су разврстани у три категорије - по врстама радних места запослених: бонуси у производно-техничким организационим деловима, бонуси у продаји и квартални и годишњи бонус у администрацији. Бонуси запослених зависе од остварења колективних и индивидуалних циљева и омогућују повезивање личног рада са циљевима Друштва.

У НИС-у је имплементиран систем додатне мотивације, који обједињује могућности руководиоца и НИС-а за подстицање и одавање признања запосленима због њихових значајних достигнућа у раду и поштовања вредности Друштва. Систем функционише кроз програме мотивације запослених, као и могућности запослених да се укључе у реализацију активности у програму „Успех на делу”.

Програм „Успех на делу” – кровни програм додатне мотивације, обухвата награђивање запослених за све активности које имају вредност и значај за унапређење нашег Друштва и које су подељене у четири посебна програма:

- Лидер безбедности
- Покретач учења
- Иноватор на делу
- Заједно на пројектима

Кључну улогу у развоју нематеријалне мотивације имају руководиоци у оквиру свог организационог дела, а у томе им помажу програми нематеријалне мотивације и награђивања запослених: „Браво награђивање”, „Најбољи радник”, „Најбољи менаџер”, као и специјалне премије.

Кроз програме нематеријалне мотивације запосленима се пружа могућност да активно учествују у битним сегментима пословања Друштва, развијају креативност и иницијативу, као и да освоје награде у циљу одржавања најбоље радне праксе и стварања нове вредности за Друштво.

Корпоративна култура

Стабилност НИС-а као послодавца била је један од главних фокуса на основу којих је компанија настојала да повећа посвећеност запослених и унапреди радно окружење. У оквиру интерне академије „Посвећен лидер”, у којој је учествовало неколико стотина руководиоца компаније, НИС је настојао да креира инспиративан амбијент међу лидерима НИС-а и усмери их како да управљају тимовима, ослањајући се на компанијске вредности и корпоративну културу компаније. Корпоративне вредности су интегрисане у кључне процесе компаније, на основу којих се процењују продуктивност и потенцијали сваког поједница, од запослених на оперативним позицијама - до највишег менаџмента компаније. Велика пажња била је посвећена упознавању запослених са корпоративним вредностима.

Бренд послодавца и регрутација и селекција кандидата

НИС је и 2023. године наставио реализацију програма за најталентованије студенте, дипломце и матуранте средњих школа. У овој години реализовали смо седму сезону *NIS Calling* програма за 36 практиканата, а покренута је и друга сезона праксе за младе

оператере – 22 матуранта, који су нам се придружили у Рафинерији у Панчеву. У току је и трећа сезона програма за дипломце *NIS Energy* за 27 учесника, а спроведена је регрутациона кампања и процес селекције за четврту сезону овог програма. Одабрано је 22 полазника, који почињу да раде у компанији у јануару 2024. Креирали смо и реализовали посебан програм за младе програмере „*NIS Calling* - Роботизација” . Од 250 кандидата одабрано је 6 полазника, који су током овог програма самостално креирали и покренули 7 робота.

У истраживању мишљења младих о тржишту рада у Србији – „Глас младих Србије”, које спроводи студентска организација *AIESEC*, НИС је оцењен као један од топ 3 напожељнија послодавца за младе. У истраживању је учествовало преко 6.000 испитаника из целе Србије.

Како бисмо кандидатима на тржишту рада приближили НИС као послодавца, укључили смо се у припрему садржаја за друштвене мреже, односно корпоративне профиле НИС-а на мрежама *Instagram*, *LinkedIn*, *Facebook*, као и на *Tik-Tok*-у, на којем је Функција за односе са државним органима и корпоративне комуникације недавно покренула профил НИС-а.

Иза нас су и успешни пројекти са заједницом, преко 50 пројеката попут „Хакатона” и конференција – *DigiHack*; пројекат менторства *Career Booster*; програм менторства са организацијом „Дигитална Србија – Каријера 4.0”; учешће на пројекту *FON boarding*, *Brand New Engineers*, пројекат *Mining & Geology Networking*, *Build Yourself*, *JobFair*, радионице са СОС дечијим селима, *HR Week 2023* - на којем је учествовало преко 10.000 експерата из земље и света.

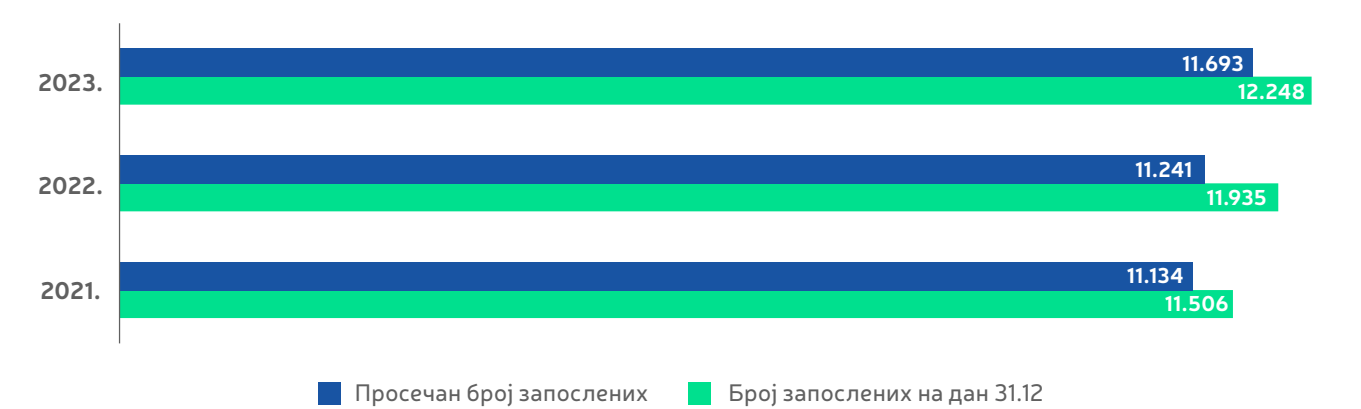
Кроз постављање амбициозних циљева, позиционирање послодавца на тржишту рада и непрестано унапређење искуства кандидата који пролазе кроз процес регрутације и селекције, као и запослених Друштва, остварујемо резултате који нас позиционирају међу најбоље, а наше добре праксе постају пример другим компанијама.

Број и структура запослених

Организациони део	Укупан број запослених на дан	
	31.12.2023.	31.12.2022.
НИС а.д. Нови Сад ⁸⁵	5.317	5.193
Блок „Истраживање и производња”	1.079	1.085
Downstream	2.592	2.527
Блок „Прерада”	997	972
Блок „Промет”	1.384	1.365
Блок „Енергетика”	46	41
остатак Downstream ⁸⁶	165	149
Корпоративни центар	1.642	1.577
Представништва и огранци ⁸⁷	4	4
Зависна друштва у земљи	6.307	6.117
Зависна друштва у иностранству	136	137
Остала зависна друштва која улазе у консолидацију	488	488
УКУПНО ⁸⁸ :	12.248	11.935

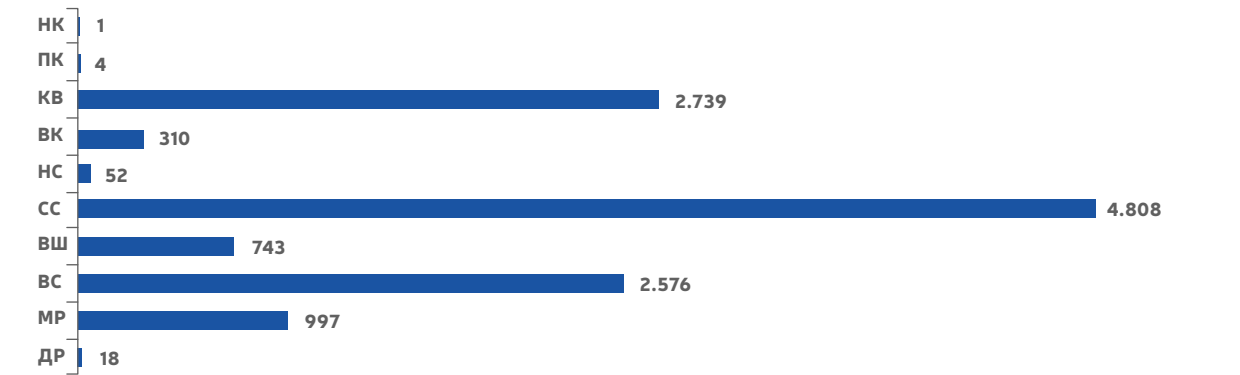
Кретање броја запослених⁸⁹

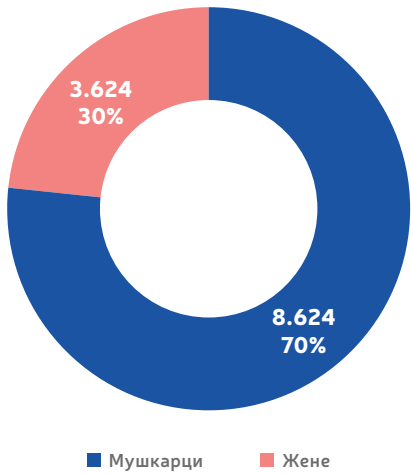
85 Број запослених не укључује запослене ангажоване преко Уговора о делу. На дан 31.12.2023. године у оквиру НИС а.д. Нови Сад имамо 106 запослених преко Уговора о делу.
86 У остатак Downstream-а улазе: Канцеларија директора Downstream-а, Департман за планирање, оптимизацију и анализу производње и комерцијале, Сектор за метрологију, Група за административно – документациону подршку, Департман за снабдевање и намешавање сировина и Центар за за развој прераде и петрохемије.
87 Број запослених који је приказан у оквиру Представништва и огранака се односи на запослене у представништву у Руској Федерацији. Поред представиштва у Руској Федерацији, активно је и представништво у Анголи и огранак Балаканабат у Туркменистану.
88 Запослени са дељеним радним временом, приказани су као целе јединице у припадајућем друштву. Приказани укупан број запослених НИС Групе не укључује запослене друштва ХИП-Петрохемија д.о.о. Панчево. Број запослених у друштву ХИП-Петрохемија д.о.о. на дан 31.12.2023. је 1.268, укључујући и запослене преко агенције. Број запослених не укључује запослене ангажоване преко Уговора о делу. На дан 31.12.2023. године у друштву ХИП-Петрохемија имамо 3 запослена преко Уговора о делу.
89 Просечан број запослених не укључује запослене које су на породилском одсуству, запослене који су на боловању преко 30 дана и запослене који су на мировању радног односа, а укључује запослене који су у посматраном периоду напустили компанију или новозапослене сразмерно броју дана проведених на позицији. Просечан број запослених не укључује запослене ХИП-Петрохемије.

Квалификациона, родна и старосна структура запослених⁹⁰

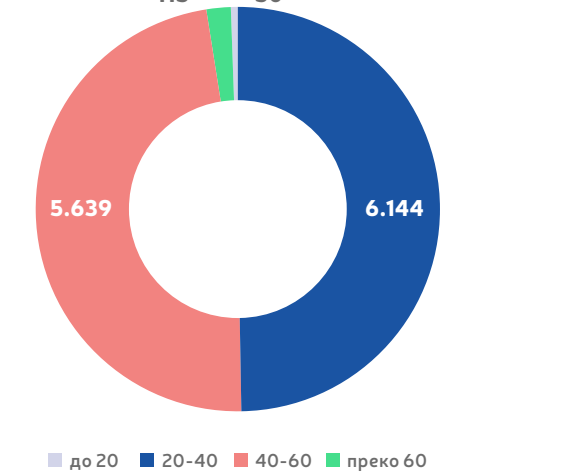
Квалификациона структура запослених

Родна структура запослених

Старосна структура запослених

90 Обухвата запослене у НИС а.д. Нови Сад са представништвима и огранцима, зависним друштвима у земљи и иностранству и зависним друштвима која улазе у консолидацију на дан 31.12.2023. Не укључује број запослених у ХИПП.

Престанци радног односа

Током 2023. године НИС⁹¹ је напустило укупно 1.149 запослених⁹²: 143 њих је пензионисано, 60 запослених је споразумно напустило НИС, а за 946 запослених основ престанка радног односа био је друге природе (отказ уговора о раду, престанак радног односа на захтев запосленог, технолошки вишак, и слично).

Основ престанка радног односа у 2023. години	НИС а.д. Нови Сад ⁹³	Зависна друштва ⁹⁴
Пензионисање	77	66
Споразумни прекид радног односа	9	51
Остало	161	785
Укупно	247	902

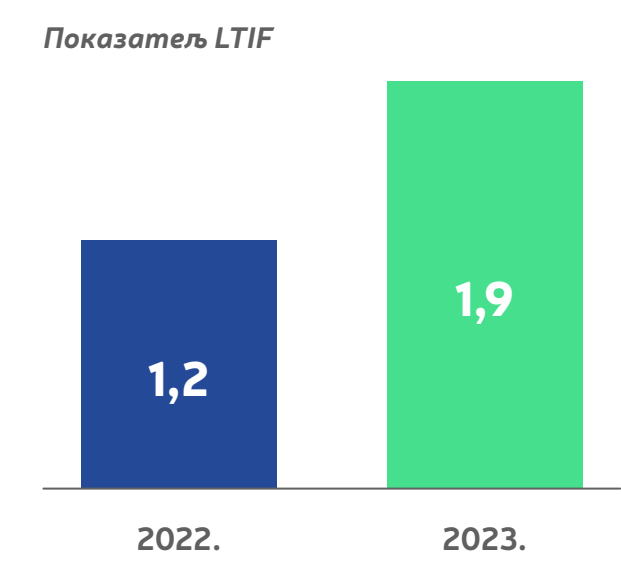
91 НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад, НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад и НИС Петрол а.д. Београд
92 Приказани подаци не укључују престанке радног односа за друштво ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево. Укупан број запослених са престанком радног односа у друштву ХИП-Петрохемија д.о.о. Панчево је 144 (115 запослених је пензионисано, 19 је споразумно напустило ХИП-Петрохемију, док је за 10 запослених основ престанка радног односа био друге природе).
93 Укључујући представништва и огранке. Од укупног броја престанака радног односа, није било одлазака је из представништва и огранака.
94 Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад, НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад и НИС Петрол а.д. Београд.

БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ
НА РАДУ, ИНДУСТРИЈСКА
БЕЗБЕДНОСТ И РЕАГОВАЊЕ У
ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА И
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Током 2023. године усвојена је нова *HSE* Политика, Стандард Опште одредбе и структура управљања *HSE*, спроведене две интерне инспекције у оквиру програма „Каркас – штит безбедности” од стране Сектора за *HSE* надзор и контролу и припремљен и усаглашен буџет за овај програм за период 2024-2026. Такође у 2023. години извршено је значајно улагање у опремање ватрогасних јединица, као и унапређење система реаговања у ванредним и кризним ситуацијама.

Током 2023. године настављене су активности у оквиру програма дигитализације *HSE*, усаглашени су пројектни тимови по областима, спроведен тендер за одабир провајдера и потписан уговор са истим за израду апликације за личну заштитну опрему, лекарске прегледе и *HSE* обуке.

Безбедност и здравље на раду

У 2023. показатељ *LTIF* је повећан за 64% у односу на 2022. годину. За 12 месеци 2023. године бележимо 50 *LTIF* повреда, а за 12 месеци

2022. године 27 *LTIF* повреда запослених у Друштву.

Иако је дошло до повећања броја повреда, као и показатеља *LTIF*, од укупног броја повреда у 2023. години 84% су биле лаке повреде (74% у 2022. години), док је број тешких повреда смањен у поређењу са 2022. годином.

Управљање ризицима у области
безбедности на раду

Током 2023. године вршене су делимичне измене и допуне Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини у НИС а.д. и зависним друштвима – у складу са захтевима законодавства Републике Србије у области безбедности и здравља на раду.

У оквиру Програма дигитализације *HSE*, обухваћен је и домен обезбеђивања личне заштитне опреме за запослене.

Током 2023. године у области управљања ризицима приликом извођења високо ризичних радних активности фокус је био на усклађивању захтева система управљања у НИС а.д. Нови Сад унифицираним минималним критеријумима безбедности у оквиру програма „Каркас – Штит безбедности”. Поред тога, настављен је рад на даљем унапређењу постојећих алата за процену ризика, имплементирању нових и оптимизацији система дозвола за рад, како би се омогућило ефикасно управљање ризицима приликом обављања високо ризичних радних активности.

Управљање *HSE* догађајима

Процес управљање *HSE* догађајима подразумева транспарентно обавештавање и извештавање о *HSE* догађајима, истраживање узрока *HSE* догађаја, праћење финансијских утицаја, као и размену поука, односно учење из *HSE* догађаја.

Под *HSE* догађајима подразумевамо догађаје који имају последице по човека (повреде на

раду, погоршање здравственог стања или професионална обољења), пожаре, саобраћајне незгоде, отказе опреме који могу да угрозе безбедност људи и/или да негативно утичу на животну средину, као и елементарне непогоде. У складу са наведеним, основни циљеви управљања *HSE* догађајима су:

- Правовремено реаговање и ублажавање последица насталих *HSE* догађаја
- Превентивно деловање, односно примена превентивних мера које ће спречити понављање сличних *HSE* догађаја
- Унапређење система управљања *HSE*-ом побољшањем контроле ризика и смањењем финансијских губитака
- Учење и информисање наших запослених и извођача радова о догађајима и извученим поукама.

Према класификатору *HSE* догађаја, сваки *HSE* догађај може бити евидентиран као велики, средњи, мали, потенцијални („*Near Miss*“) и као *HiPo* догађај – (високопотенцијални догађај) – догађаји који имају потенцијал, да под другачијим околностима, резултирају једним или више смртних случајева или прерасту у *HSE* догађај високог ризика у складу са НИС РАМ матрицом.

Приликом истраживања узрока *HSE* догађаја, дефинишу се корективне мере, како би се отклонили узроци и спречило понављање сличних догађаја. Потребно је да мере буду усмерене на системске узроке *HSE* догађаја, како се исти или слични догађаји не би понављали. Све мере из истрага догађаја се уносе у софтвер Друштва и прати се њихова реализација.

Друштво посвећује велику пажњу истраживању свих великих, средњих и *HiPo* догађаја, у циљу идентификовања баријера које су попустиле или су недостајале и дефинисања системских корективних мера.

На слици испод представљена је пирамида транспарентности која приказује број *HSE* догађаја у Друштву током 2023. године:

Пирамида транспарентности

Управљање извођачима

Фокус Друштва је побољшање сарадње са извођачима, унапређење извођача, подизање свести о *HSE* култури, као и безбедно извођење радова што је постигнуто континуираним радом на унапређењу процеса управљања извођачима с аспекта безбедности и здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара (*CSM - Contractor Safety Management*).

Одржан је четрнаести „*HSE* Форум извођача“ на коме је присуствовало више од 220 учесника из више од 55 компанија.

Година је протекла у знаку комуникације са извођачима: редовно су обавештавани о сталним иновацијама у погледу нових *HSE* захтева, проистеклих из промене законске регулативе, односно усвајања новог Закона о безбедности и здрављу на раду (основни циљ унапређење безбедности и здравља на раду у Републици Србији). Значајан допринос „*HSE* Форуму извођача“ дало је и учешће колега из зависних друштава Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад и Нафтагас - Технички сервиси д.о.о. Зрењанин који су представили начине ефективне сарадње са Друштвом.

Здравствена заштита запослених

Брига о физичком и менталном здрављу запослених, промоција здравог начина живота, превенција и рано откривање болести један су од стратешких циљева Друштва и важан аспект делатности Функције за *HSE*. Основни фокус здравствене заштите запослених је на превентивним активностима.

Превентивна здравствена заштита запослених у Друштву представља систем управљања здрављем и благостањем запослених и спроводи се у складу са законском регулативом, нормативно-методолошким документима и захтевима Друштва, важећим Актом о процени ризика за свако појединачно радно место и применом добрих пракси у индустрији.

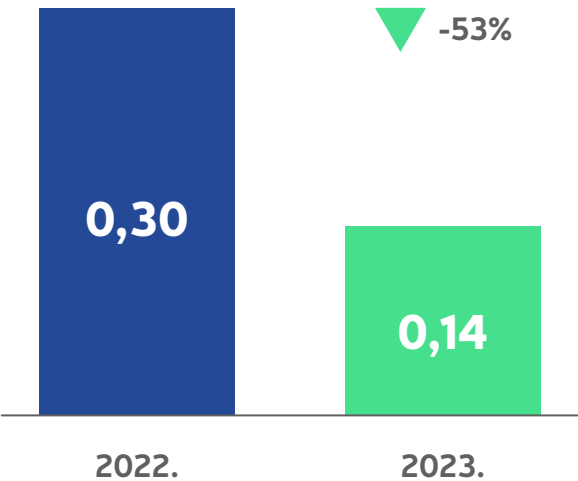
Кључне активности процеса превентивне здравствене заштите запослених током 2023. године су биле:

- ревизија нормативних докумената процеса стандарда превентивне здравствене заштите и Упутства о спречавању и контроли алкохолисаности и наркоманије на радном месту
- централизација буџета за услуге тестирања биолошког материјала на садржај алкохола и опојних дрога и других опојних средстава
- извршене су надзорне посете свих организационих делова, са циљем контроле процеса превентивне заштите здравља запослених и оценом усаглашености целокупног процеса са захтевима законске регулативе и захтевима НМД Друштва
- настављене су активности у вези са дигитализацијом процеса организације лекарских прегледа, првенствено за радна места са повећаним ризиком, како би се унапредило праћење за обављање лекарских прегледа

- организован је низ предавања, вебинара и радионица на тему менталног здравља, стреса и превенције најприсутнијих болести данашњице, професионалних оболења
- путем корпоративне апликације: „Питај лекара“, запослени су могли да комуницирају „на даљину“ са лекарима различитих специјалности и добију мишљење, односно провере медицинске налазе.

Безбедност саобраћаја

Показатељ *RAR*⁹⁵

Запослени у НИС а.д. у просеку пређу око 40 милиона километара годишње, услед чега су изложени великом ризику у саобраћају. Како би се ризици свели на минимум, Друштво поклања велику пажњу безбедности својих запослених у саобраћају кроз практичне и теоријске обуке, стални мониторинг возила и стила вожње *IVMS – In Vehicle Monitoring System*, рад саветника за безбедност у транспорту опасне робе, награђивање најбољих возача, информисање запослених о ризицима кроз кампање и савете за безбедно понашање у саобраћају, израду нормативних докумената и др.

⁹⁵ Однос броја саобраћајних незгода према пређеним километрима пута, помножено с милион.

У складу са наведеним, током 2023. године покренут је поступак за реализовање програма унапређења система безбедности саобраћаја и транспорта опасне робе са *HSE* аспекта. Издвојени су кључни проблеми, дефинисани кораци и будући изазови, са циљем успостављања јединственог процеса безбедности саобраћаја и транспорта опасне робе, подизања општег нивоа безбедности саобраћаја, перформанси и понашања возача и корисника компанијских возила.

Наведеним програмом дефинисани су и кључни показатељи безбедности саобраћаја, који представљају један од најчешће коришћених елемената за приказ стања безбедности саобраћаја, планирање мера и активности. Коефицијент саобраћајних незгода *RAR (Road Accident Rate)*, као један од битних кључних показатеља безбедности саобраћаја, у 2023. години је био нижи за 53% у односу на 2022, односно пао је са 0,30 на 0,14.

Поред свега наведеног, наша компанија је, кроз обуке за *еко* и *дефанзивну* вожњу, и у 2023. години наставила да унапређује компетенције возача и корисника службених возила. У претходној години у Националној возачкој академији – НАВАК реализована је обука за 733 запослена.

Индустријска безбедност и ванредне ситуације

Заштита од пожара

Ради обезбеђивања бољих услова рада за запослене, али и вишег нивоа функционисања ватрогасних јединица, у 2023. години су реализовани капитални пројекти привођења намени и реконструкције ватрогасних домова у Новом Саду и Нишу, уз набавку мобилијара за опремање просторија свих 11 ватрогасних јединица и 2 нова санитарска возила и 3 лака теретна возила са ватрогасном надоградњом. Овим је значајно унапређен оперативни рад и реаговање приликом ванредних догађаја.

Настављено је са редовном набавком неопходне опреме и средстава за потребе ватрогасних јединица (ватрогасна и заштитна опрема, спасилачка опрема, преносни вишегасни детектори и сл).

Усвојена су нова нормативна документа, којима је компанија усагласила своје нормативе са одредбама законске регулативе, захтевима бизниса, али и оперативном и организационо додатно уредила рад ватрогасних јединица.

У сарадњи са организационим деловима Друштва, извршена је ревизија спецификација услуга, што је за резултат имало оптимизацију ресурса, али и подизање нивоа услуга које ватрогасне јединице пружају другим организационим деловима.

На пољу оспособљавања година је била веома успешна, а огледа се кроз следеће показатеље:

- Реализоване су 172 *HSE* вежбе у оквиру којих су ватрогасне јединице Друштва самостално и у сарадњи са ватрогасним јединицама Сектора за ванредне ситуације МУП-а и суседних привредних субјеката увежбавале тактичко деловање у случају различитих ванредних догађаја, као што су: гашење пожара, техничка спашавања са висина и из дубина, пружање прве помоћи, реаговања на хемијске акциденте и сл.
- Сечена су нова знања и размењена искуства кроз интерно ватрогасно такмичење (у оквиру кога је по први пут учешће узело свих 11 ватрогасних јединица Друштва) и екстерна такмичења где су представници НИС ватрогасних јединица остварили запажене резултате
- Настављена је сарадња са Српско-руским хуманитарним центром у Нишу
- У сарадњи са Националним тренинг-центром за ванредне ситуације МУП РС реализована је обука III класе оперативних руководиоца акција реаговања на ванредне догађаје у Друштву.

Све интервенције наших ватрогасних јединица успешно су реализоване у току 2023. године и на нашим локацијама, али и на локацијама других привредних субјеката и локалне заједнице. Наши ватрогасци пружили су помоћ представницима ватрогасно-спасилачких јединица МУП РС на објектима других привредних субјеката и локалне заједнице.

Безбедност процеса

Друштво наставља да унапређује безбедност производних процеса Имајући у виду да је неизоставан елемент процесне безбедности идентификација опасности и анализа ризика, у 2023. години је реализована важна активност - израђена и усвојена *PHSER (project HSE review)* методологија за анализу ризика. У складу са тиме, именовани су модератори и спроведене обуке у различитим организационим деловима, чиме је, у складу са најновијом светском индустријском праксом, нова методологија стављена у стање „приправности” за спровођење *HSE* анализе ризика на пројектима који следе.

Ради сагледавања целокупног стања безбедности процеса у различитим организационим деловима Друштва, реализоване су надзорне посете, према унапред усаглашеном програму и плану. Сви налази из надзорних посета су детаљно анализирани и на основу њих су дефинисане препоруке за даља унапређење безбедности производних процеса. Током капиталног ремонта у ХИП-Петрохемији, менаџери и стручњаци из процесне безбедности су били непосредно на терену, где су пружали неопходну подршку колегама и извођачима радова, како би радови били изведени безбедно и квалитетно. Такође, током целе 2023. године колеге из Департамана за индустријску безбедност и ванредне ситуације активно су учествовали у адаптацији нормативно-методолошких докумената из области безбедности производних процеса, како би стечено искуство и оперативна пракса у НИС а.д. Нови Сад што пре били пренети и примењени у ХИП-Петрохемији.

У 2023. забележено је повећање транспарентности малих/потенцијалних догађаја из процесне безбедности, без последица по Друштво, што ће допринети правовременом реаговању, тј. откривању узрока, дефинисању и примени адекватних техничких/организационих мера, чиме се спречавају нежељени догађаји са последицама по Друштво.

Ванредне ситуације

Све активности у области приправности за реаговање у ванредним ситуацијама и активности цивилне заштите у Друштву усредсређене су на припрему Друштва за успешно реаговање на ванредне догађаје и катастрофе – кризе. Прописане норме су дефинисане одредбама Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, другим законским и подзаконским актима, али и добром индустријском праксом, као и техничким стандардима Друштва. Спровођењем обавеза које проистичу из Одлуке о одређивању субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање у Републици Србији, донетом од стране Владе Републике Србије, ојачавамо отпорност Друштва на ванредне догађаје и кризе, подижемо ниво безбедности запослених, животне средине и материјалних добара, како на нивоу Друштва, тако и локалне заједнице у оквиру које остварујемо пословне активности.

Током 2023. године, настављен је рад на унапређењу бизнис-процеса, који обухвата приправност за реаговање у ванредним ситуацијама и цивилну заштиту у Друштву. Реализована је командно-симулациона вежба, уз вођство консултантске куће *Mettle Crisis Leaders* из Аустралије. Пред тимом за управљање катастрофама – кризама (Кризни тим Друштва) био је постављен изазов одговора на техничко-технолошку несрећу, по најгорем могућем сценарију за *SEVESO* комплекс у Елемиру – *BLEVE* ефекат. У извештају који је добијен од консултантске

куће, степен спремности Друштва за одговор на кризне ситуације је оцењен као висок, уз одређене измене планских докумената из области ванредних и кризних ситуација, које је потребно унети током 2024. године.

У складу са планом *HSE*-вежби за 2023. годину успешно су реализоване све вежбе (281 планираних).

У току 2023. године, у сарадњи са Националним тренинг-центром за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова Републике Србије, обучено је 211 запослених, који су део снага заштите и спасавања Друштва. Обука запослених је реализована кроз обуке повереника и заменика повереника цивилне заштите, оперативних руководиоца акције реаговања на ванредне догађаје, као и путем реализације заједничких командно-симулационих вежби (по усвојеним програмима Министарства унутрашњих послова Републике Србије).

Заштита животне средине

Свој однос према заштити животне средине Друштво је уградило у мисију и визију Друштва, усвојене вредности и *HSE* политику, што значи да улагања и напори у овој области представљају стратешко опредељење Друштва и истовремено свакодневну праксу у бизнис-процесима.

И у 2023. години Друштво је пружио свој допринос унапређењу заштите животне средине. У реализацију еколошких пројеката уложено је 801,8 милиона динара. Треба имати у виду да су ова издвајања значајно већа ако се узму у обзир и инвестиције у технологије, чија примена доприноси смањењу штетних утицаја на околину.

Реализацијом еколошких пројеката, као и пројеката са еколошким ефектом подигнут је ниво усаглашености са захтевима законске регулативе Републике Србије и унапређено управљање заштитом животне средине у Друштву.

У 2023. години забележен је и позитиван тренд показатеља у области заштите животне средине (смањење емисија у ваздух и воду, без великих и средњих догађаја).

Смањење емисије загађујућих материја

Зелена агенда: Преглед најзначајних активности по Блоковима

Блок „Истраживање и производња“

- Настављено је утискивање CO₂ из аминског постројења у лежиште Русанда, урађена је анализа постојећих бушотина за додатно утискивање/збрињавања CO₂ са индустријских објеката у Србији

Блок „Прерада“

- Уз активну сарадњу са надлежним државним органима, приведен крају поступак исходовања нове *IPPC* дозволе за Рафинерију нафте Панчево

Блок „Промет“

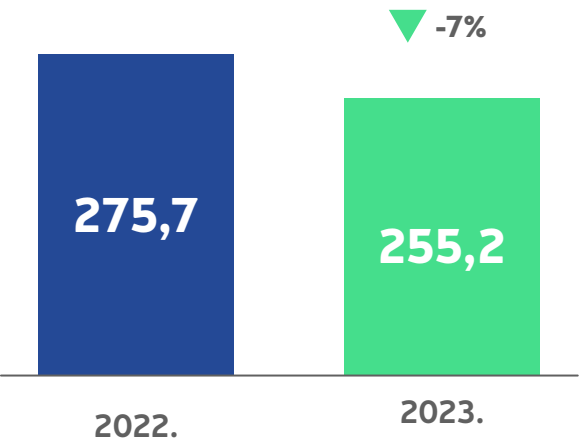
- НИС на својим станицама за снабдевање горивом развија малопродају компримованог природног гаса
 - Уграђују се пуњачи за електричне аутомобиле на малопродајним објектима

Блок „Енергетика“

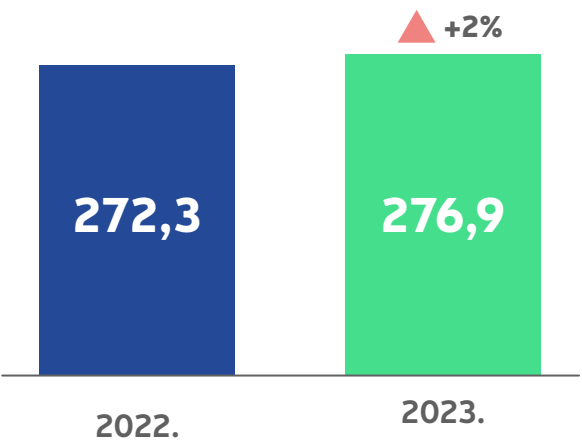
- Завршена изградња ФНЕ на 15 ССГ Друштва, у току је реализација на још 30 објеката
- Планирана је изградња соларних електрана на складишту Нови Сад и у фабрици „Јазак“

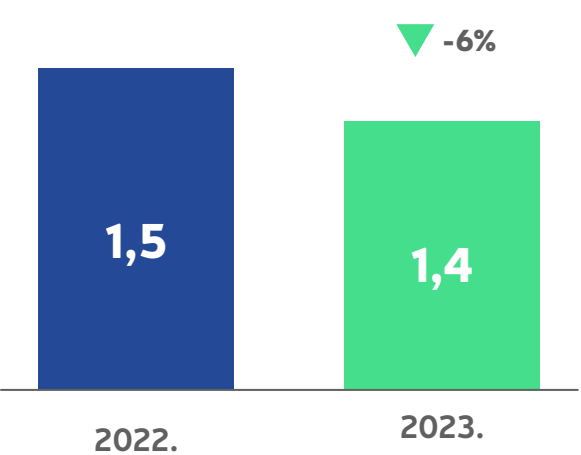
Кретање угљеничног интензитета у Блоку „Истраживање и производња” за опсег 1, у кг CO₂E /т производње нафте⁹⁶

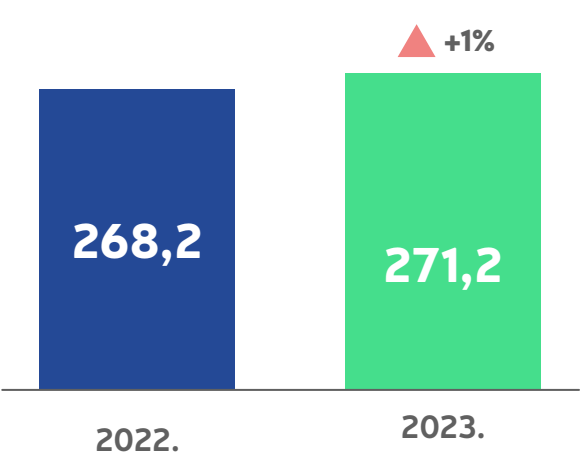
Кретање угљеничног интензитета у Блоку „Прерада” за опсег 1, у кг CO₂E/т производње нафте⁹⁶

Директне емисије CO₂ (опсег 1), у милионима тона⁹⁶

Индиректне емисије CO₂ (опсег 2), у хиљадама тона⁹⁶

У складу са захтевима законске регулативе из области спречавања и контроле загађивања животне средине, током 2023. године израђена је потребна документација и, уз активну сарадњу са надлежним државним органима, завршен поступак исходавања нове IPPC дозволе за Рафинерију нафте Панчево.

Настављена је реализација бројних иницијатива које доприносе борби против климатских промена, као што су производња електричне енергије из обновљивих извора енергије. Настављена је реализација пројеката у циљу

смањења потрошње и губитака енергетских ресурса (пара, гас, електрична енергија), настављено је утискивање CO₂ из аминског постројења у лежиште Русанда и урађена је анализа постојећих бушотина – као кандидата за додатно утискивање/утилизацију CO₂ са индустријских објеката у Србији.

Очекује се доношење подзаконских аката који проистичу из Закона о климатским променама, које ће за Друштво донети нове обавезе везано за емисије гасова са ефектом стаклене баште. У циљу припреме за предстојеће обавезе, као

и у циљу успостављања процеса управљања емисијама гасова са ефектом стаклене баште, односно успостављања система мониторинга и извештавања о емисијама GHG, у Друштву је у 2023. години израђено и усвојено упутство „Мониторинг емисија гасова са ефектом стаклене баште“.

Поред тога, проширен је и опсег извештавања, те је поред прорачуна емисија GHG за опсег 1 и 2, у претходној години извршен и прорачун емисија опсега 3, тј. осталих индиректних емисија GHG – од купљених производа, набављених средстава продатих производа (нафтни деривати), инвестиције и др.

У области управљања отпадом реализоване су ревизорске контроле ангажованих оператера за управљање отпадом. Закључени су кровни уговори са овлашћеним оператерима за збрињавање отпада за наредни трогодишњи период 2024–2026. Уговори су закључени са 6 оператера и обухваћене су услуге сакупљања,

транспорта и третмана отпада који се генерише у оквиру Друштва.

У Друштву се законске обавезе везане за плаћање накнада у области заштите животне средине редовно прате и измирују. Током 2023. године за таксе и накнаде издвојено је 279,9 милиона РСД.

Поред тога, запослени Друштва активно учествују у еколошким акцијама. У 2023. години, поводом Светског дана заштите животне средине, волонтери Друштва учествовали су у акцији чишћења Фрушке горе, под називом „Радни дан за природу“. Акција је организована у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту природе, Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине и домаћином акције, Националним парком „Фрушка гора“. Наше колеге су учествовале и у садњи дрвећа у Лиманском парку и тиме дале свој допринос у санирању последица олуја које су погодиле територију града Новог Сада.

Преглед накнада и трошкова у 2023.	Накнада за воде (мил. РСД)	Накнаде и таксе за заштиту животне средине (мил. РСД)	Укупно (мил. РСД)
НИС а.д. Нови Сад	68,9	205,9	274,8
Зависна друштва ⁹⁷	0,8	4,4	5,1
Укупно	69,7	210,3	279,9

Таксе и накнаде у области заштите животне средине (2018-2023)

96 Приказани подаци за 2022. годину кориговани су због измене методологије обрачуна.

97 Нафтагас – Нафтни сервис д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервис д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад, НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад и НИС Петрол а.д. Београд

Пројекат „Штит безбедности – Каркас”

Пројекат је настао у циљу елиминисања повреда, незгода, инцидената и штетних утицаја по животну средину, као и подизања нивоа *HSE* културе, спречавања смртних и других повреда запослених и извођача, смањења финансијских губитака, узрокованих инцидентима и акцидентима.

Током 2023. године настављена је реализација и имплементација програма „Штит безбедности – Каркас 1, 2, 3, 4”, спроведена је дијагностика за „Каркас 5” и дефинисан је предлог буџета за реализацију програма. Извршене су две провере, где је наше Друштво добило високе оцене за функционалност баријера.

У циљу смањења ризика од повреда запослених и извођача, акцидентата и инцидената на нивоу НИС-а и зависних друштава, наставља се реализација програма мера за успостављање функционалности баријера.

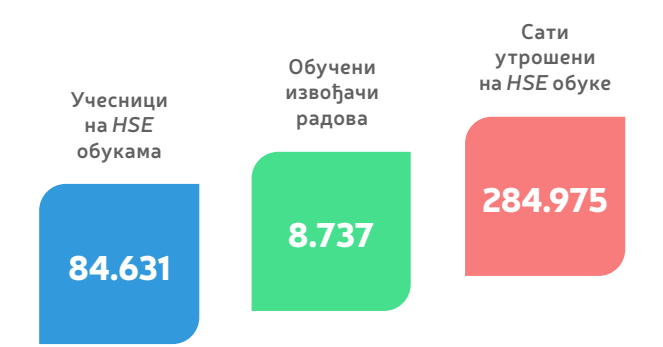
Унапређење *HSE* културе

У жељи да запослени још боље разумеју значај *HSE* аспекта за све сегменте пословања, организоване су две *HSE* недеље, на по 5 локација Друштва, реализован је и први *HSE* дан у зависном друштву Г-Петрол д.о.о. Сарајево. *HSE* дани су реализовани и екстерно, у сарадњи са заинтересованим универзитетима у Републици Србији, експерти Друштва држали су предавања студентима на различите *HSE* теме, у складу са програмима самих факултета.

У циљу развоја *HSE* културе, промовисања улоге руководиоца у њеном креирању и усмеравања њихове пажње на *HSE*, у првој фази развоја концепта *HSE*-академије први пут је 2023. године *HSE* модул укључен у програм развоја лидерства *Drive*. Модул је постигао свој циљ и високо је оцењен од стране учесника програма.

Такође, током 2023. године интензивно се радило на подизању свести запослених о одговорности и могућем доприносу свакога од нас безбеднијем раду, здрављу и заштити животне средине кроз разматрање *HSE* тема и интерне кампање.

HSE оспособљавање, развој *HSE* компетенција и свести запослених

Водећи се идејом да безбедност свих зависи од наше заједничке посвећености и спремности да применимо добру *HSE* праксу у сваком тренутку, организовали смо обуке из различитих области *HSE* за 84.631 запосленог, кроз 284.975 сати обука. Током *HSE* обука у 2023. години концентрисали смо се на стицању *HSE* компетенција новозапослених задужених за *HSE*, као и на унапређењу *HSE* компетенција именованих *HSE* тренера и запослених у нашим зависним друштвима у иностранству.

На мотивацију запослених утичу и интерне, комуникационе кампање, којима се промовишу пројекти, вредности, жељена култура, циљеви компаније, едукација и подизање свести запослених, извођача и других лица из области *HSE*. У току 2023. године реализоване су комуникационе кампање на теме: безбедност и здравље на раду (са фокусом на високоризичним радним активностима) и систем дозвола за рад, безбедан рад на висини, безбедно кретање, транспарентност у обавештавању о *HSE* догађајима, безбедност саобраћаја – поштовање правила, транспорт опасне робе и друго, заштита животне средине

– стратегија заштите животне средине и мере за смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште, а говорили смо и о значају ватрогасаца у Компанији и значају повереника цивилне заштите у систему реаговања у ванредним ситуацијама. Реализоване су, као што је већ споменуто и кампање везане за превентивну здравствену заштиту.

Сарадња са партнерским факултетима у оквиру програма „Енергија знања”, започета 2022. године, настављена је и у 2023. Одржан је НИС-ов *HSE* дан на Факултету техничких наука, где су студентима 3. и 4. године и мастер-студија одржана предавања на тему управљања системом *HSE* у нашем Друштву, као и појединачним елементима система: безбедност и здравље на раду, заштита животне средине, ванредне ситуације, индустријска безбедност и ватрогасне јединице. Наши експерти за *HSE* одржали су низ гостујућих стручних предавања на Техничком факултету у Зрењанину и Факултету заштите на раду у Нишу.

HSE мотивација

У току 2023. године у систему додатне мотивације запослених у области *HSE* мотивације усвојени су нови Критеријуми за номиновање запослених кроз програм „Лидер

безбедности” и измењена је апликација у складу са новим концептом. *HSE* мотивација кроз програм „Лидер безбедности” награђује одговоран однос запослених према сопственој безбедности, као и безбедности колега и окружења, а усвајањем нових критеријума постигнуто је учешће већег броја запослених у програму *HSE* мотивације, што је и био циљ.

HSE инспекцијски надзор

Системско праћење инспекцијског надзора надлежних државних органа у свим *HSE* областима показало је да је током 2023. године број ових контрола на нашим локацијама био мањи него претходне године. Праћењем ових података констатовали смо да је број надзорних посета нашим локацијама последњих неколико година у паду. Ово смањење прати и смањење броја наложених мера. Број наложених мера из области БЗР и ЗОП је готово на непромењеном нивоу, док је мера из области ЗЖС било за трећину мање него претходне године. Пад броја наложених мера од стране инспекцијских органа резултат је посвећеног и свеукупног рада кроз *HSE* систем Друштва. У току 2023. године усвојено је и ново Упутство „Сарадња са надлежним државним органима у области *HSE*”.

HSE индикатори	2022.	2023.	% промена
Повреде ⁹⁸	84	112	+33%
Повреде са изгубљеним данима ⁹⁸	27	50	+85%
Број саобраћајних незгода ⁹⁸	15	7	-53%
Коефицијент инспекцијских посета	0,19	0,17	-11%
Посете инспекцијских органа	647	540	-17%

98 Подаци обухватају догађаје за НИС а.д. Нови Сад, зависна друштва у Републици Србији и иностранству, као и све извођаче.

ПОЛИТИКА У ОБЛАСТИ БОРБЕ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ И ПРЕВАРА

Друштво је усвојило Политику у области борбе против корупције и превара, у циљу спречавања и спровођења забране учествовања у било ком облику коруптивног понашања или преварних радњи.

Политиком су обезбеђени услови за благовремено откривање, спречавање и минимализацију ризика противправног, неетичног и коруптивног понашања, а на основу успостављеног јединственог стандарда понашања, вредности, принципа законитог пословања и основних правила борбе против корупције и превара.

Политика предвиђа обавезу свих лица да у случају појаве основаних сумњи у вези са чињењем или припремом за чињење коруптивних, односно преварних радњи, као и у случају њиховог откривања, доставе одговарајуће информације путем унапред дефинисаних и заштићених канала комуникације, уз гарантовање поверљивости. Политиком су такође дефинисане мере заштите лица које је доставило ове информације и начин њихове примене. Овим мерама се обезбеђује да лице, које на овај начин укаже на коруптивне или преварне радње, не буде ни на који начин због тога угрожено.

Сходно томе, у свим организационим деловима у Друштву се континуирано анализирају ризици везани за корупцију. Константно се прате индикатори корупције, претежно у области набавке роба и услуга, у пословању са купцима, као и кроз процес верификације кандидата за пријем у радни однос, постављења на менаџерске и друге руководеће позиције унутар Друштва и верификацију пословних привредних субјеката приликом ступања у уговорни однос и у процесу усаглашавања уговорних и нормативно-методолошких докумената.

У циљу превентивног деловања и спречавања могућег коруптивног деловања, на нивоу Друштва обављана је едукација запослених Функције за корпоративну заштиту, како би могли благовремено да препознају индикаторе коруптивне делатности, а чланови органа и тела органа управљања Друштвом су са правилима и процедурама против корупције упознати у складу са одлуком генералног директора, којом је усвојен типски образац споразума о антикорупцијском понашању. Чланови органа, као и комисија и одбори органа управљања су такође упознати са Политиком Друштва у области борбе против корупције и превара, посебно са клаузулом о поштовању законодавства у области борбе против превара и корупције, те са важећим правилима и процедурама везаним за антикорупционе активности.

Велики значај се придаје едукацији и усавршавању запослених у организационом делу Друштва који се ангажује на пословима откривања коруптивног и другог незаконитог деловања. Тако су на овом плану током 2023. године са њима биле, између осталих, размотрене следеће теме:

- *Certified Cloud Security Professional*
- *ISO/IEC 27001:2022* – Систем менаџмента безбедности информација
- Специјалистичка обука за менаџере корпоративне безбедности *SAMKB* и Пословне академије ПКС.

Поред тога, у процесу интерних провера усклађености пословања са нормативним документима Друштва, врши се усмеравање и едукација запослених на тему борбе против корупције.

Током 2023. године 1.889 потенцијалних кандидата је прошло проверу за запослење у НИС а.д. Нови Сад и ЗД у Србији. Сви новозапослени су обухваћени уводним предавањима на којима су, између осталог, упознати и са правилима и процедурама у борби против корупције.

Пословним процедурама Друштва регулисано је обавезно склапање споразума о антикорупцијском понашању са свим пословним партнерима са којима је НИС ступио у уговорни однос, ради очувања и обезбеђивања повољног пословног амбијента кроз превентивно и појединачно деловање у борби против коруптивних и/или незаконитих радњи и поступања. Одлуком генералног директора предвиђен је и поступак у случајевима када пословни партнер одбије да потпише наведени споразум, који предвиђа предузимање мера и радњи надлежних служби Друштва на утврђивању стварних разлога одбијања потписивања споразума, након чега се доноси одлука о даљем поступању.

У 2023. години против 80 запослених, чијим су чињењем или нечињењем наступиле штетне последице по Друштво, надлежним руководиоцима су поднети предлози за покретање дисциплинског или прекршајног поступка, који су окончани неком од дисциплинских мера. Од тог броја у 8 случајева је изречена мера раскида уговора о раду са запосленим. Ни у једном од наведених случајева основа за покретање предметних поступака нису били корупциони мотиви.

Током 2023. године, са пословним партнерима у 7 случајева није склопљен уговор или није обновљен већ постојећи уговор о пословној сарадњи. Разлози за то су непрофесионалан однос према обавезама преузетим уговором, нереализација или неквалитетна реализација уговорених обавеза, неизвршавање финансијских обавеза/валутни дуг (угрожена потраживања) према Друштву или зависним друштвима и слично.

Спровођење планских антикорупционих мера на заштити пословања уз континуирану едукацију и размену искустава и добре праксе са менаџментом и запосленима НИС-а, посебно са организационим деловима у чијем је делокругу спровођење набавне делатности и продаја роба и услуга – представља сталан и обавезујући задатак за све запослене.

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Друштвена одговорност и развој локалне заједнице

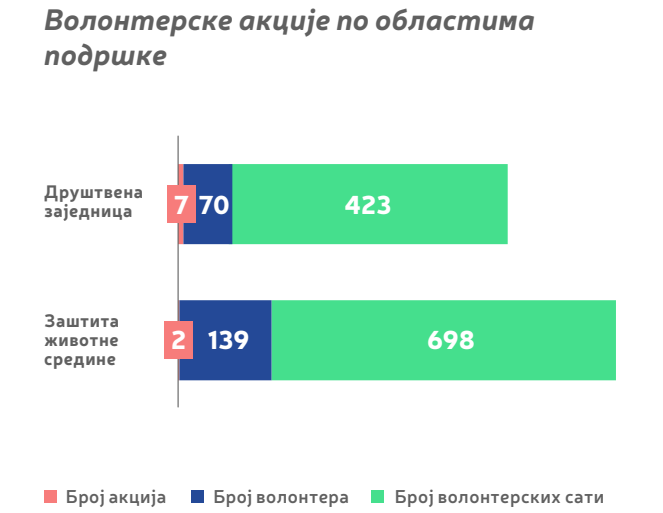
Компанија НИС је и током 2023. године потврдила да је поуздан партнер и ослонац – не само привреди у нашој земљи, него и широј заједници. Пружена је подршка областима од суштинског значаја за развој заједнице, водећи рачуна о потребама свих њених чланова, нарочито деце и младих, који су носиоци будућег развоја. Рекордним годишњим улагањима у развој заједнице, у износу од чак 7,47 милијарди динара⁹⁹, НИС је доказао да с правом носи титулу једног од лидера друштвене одговорности на домаћем тржишту.

Претходну годину обележио је значајан јубилеј – 15 година програма „Заједници заједно”, који НИС реализује негујући блиско партнерство са локалним заједницама у којима послује, уз континуирано улагање у развој јавног здравља и социјалне заштите, науке и образовања, заштите животне средине, културе и спорта.

У години јубилеја овог програма НИС је, у намери да допринесе унапређењу услова за образовање и повећање капацитета за рад научних установа, подржао 54 пројекта у партнерским градовима и општинама и уложио чак 144,5 милиона динара. Јубиларни програмски циклус НИС спроводи у сарадњи са Министарством просвете и Министарством науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије. Реализација подржаних пројеката додатно подстиче креирање амбијента, у којем научнице и научници могу да остваре своје пуне потенцијале, а млади људи имају могућност да се образују у складу са савременим моделима учења.

У жељи да јавности презентује резултате пројеката реализованих у оквиру програмског циклуса „Заједници заједно 2022”, посвећеног унапређењу репродуктивног здравља и пружању подршке повећању наталитета, који је реализован под слоганом „Да се нове наде роде”, организован је обилазак здравствених установа које су добиле савремену медицинску опрему. Током обилазака представници компаније и локалних самоуправа имали су прилику да се упознају са унапређењима у сегменту правовремене и прецизне дијагностике и квалитета пружања здравствених услуга које је омогућено донираном опремом.

Негујући и подстичући социјалну и еколошку одговорност, Клуб волонтера компаније НИС наставио је да реализује бројне акције. Он је у претходној години такође обележио свој први јубилеј - петогодишњицу од оснивања. Чланови Клуба волонтера НИС-а су само током 2023. године заједници посветили више од 1.000 волонтерских сати, што је готово 42 дана.

Поред заштите животне средине, реализоване волонтерске акције биле су усмерене и на оснаживање и подршку деци и младима из

осетљивих категорија друштва, као и на унапређење услова за њихов боравак у оквиру различитих установа и удружења.

Донацијом од пет милиона динара, НИС је подржао реализацију пројекта Града Новог Сада „Садимо сада за будућност Новог Сада”, у оквиру којег ће садњом 145 садница бити спроведена ревитализација и санација Лиманског парка након олуја, које су прошле године задесиле подручје Новог Сада. И ова акција реализована је у синергији компаније и њених запослених, будући да су чланови Клуба волонтера НИС-а, у сарадњи са надлежним службама и другим друштвено одговорним компанијама, активно учествовали у озелењавању Лиманског парка.

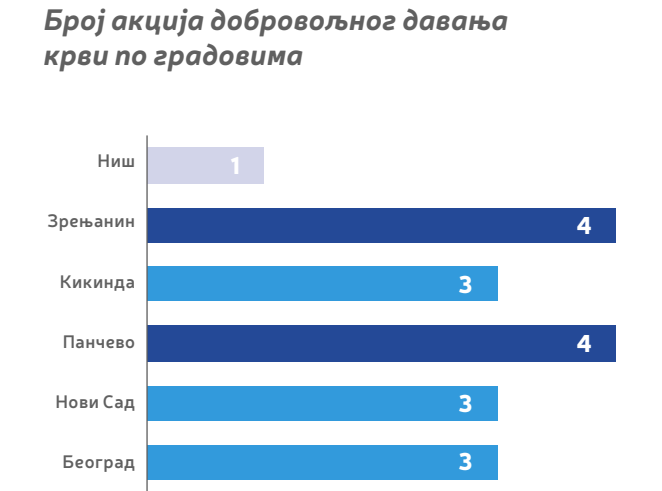
Вредни волонтери компаније одазвали су се и позиву за учешће у традиционалној акцији уређења Националног парка „Фрушка гора”, која је поводом 5. јуна, Светског дана заштите животне средине, одржана под називом „Радни дан за природу”, уз учешће готово 200 волонтера.

Поводом почетка нове школске године реализована је акција „Радимо и учимо заједно”, у оквиру које је уређена учионица Свратишта за децу и младе Новог Сада, док су поводом почетка академске године волонтери НИС-а офарбали више од 200 клупа отворене сцене Дома културе Студентски град.

Током волонтерске акције под називом „Хајде да се играмо”, волонтери НИС-а су, уз подршку компаније, испунили жеље деце из Дечјег села „Др Милорад Павловић” у Сремској Каменици, обезбедивши им бицикле и играчке.

Ценећи допринос и иницијативу својих запослених, трећи пут заредом реализован је интерни волонтерски конкурс, који је протекле године био усмерен на подршку деци и спроведен под симболичним слоганом „Мали кораци за велике осмехе”. У оквиру овог конкурса подржана су три пројекта, чијом

реализацијом су вредни волонтери улепшали свакодневицу малишана из Бачког Петровца, Ваљева и Куршумлије.

Поред активности у оквиру Клуба волонтера, запослени у компанији НИС свој алтруизам и солидарност демонстрирају редовним учешћем у акцијама Клуба добровољних давалаца крви (Јединствене синдикалне организације) ЈСО НИС а.д., који је у току 2023. године у шест градова организовао чак 18 акција добровољног давања крви, током којих је прикупљено више од 570 јединица ове драгоцене течности.

Током 2023. године реализовано је више од 50 спонзорских пројеката. Настављена је вишегодишња сарадња са Кошаркашким клубом Партизан, Београдским фестивалом игре и Фестивалом науке, која својим континуитетом прераста у стратешко партнерство. Такође, истакли су се и други пројекти које је компанија подржала, попут Спортских игара младих и трке *OCR North Spirit* и подршке Хокејашком клубу Црвена Звезда. Приоритет за компанију било је улагање у младе, у складу са актуелном корпоративном стратегијом и слоганом „Будућност на делу”.

О свим активностима којима НИС пружа допринос остварењу Циљева одрживог развоја, компанија на свеобухватан и транспарентан

⁹⁹ Овај износ укључује и донацију од 7 милијарди динара за пројекте Владе Републике Србије у области образовања, социјалне и здравствене заштите.

начин, дуже од деценије, обавештава све заинтересоване стране у оквиру Извештаја о одрживом развоју. Прошле године НИС је објавио 13. узастопни, верификовани Извештај о одрживом развоју, под симболичним слоганом „Наша одржива заједница”.

Настављено је и са континуираним активностима програма „Енергија знања”. У 2023. години додељене су четири нове стипендије за студенте који се школују у Руској Федерацији и пет стипендија које се додељују преко Фонда за даровите студенте Универзитета у Новом Саду.

У Палати Србија одржан је радни састанак министра просвете Републике Србије и бивших стипендиста програма „Енергија знања”, уз учешће генералног директора НИС-а.

Потписана су два нова меморандума о сарадњи са високообразовним установама.

Реализована је донаторска подршка за реновирање и адаптацију кабинета за руски језик у три школе у Србији – Филолошкој гимназији, Основним школама „Трива Витасовић Лебарник” у Лаћарку и „Бранко Радичевић” у Марадику, као и кабинета за физику у Електротехничкој школи „Никола Тесла” у Београду. Свечано су отворене две реновиране учионице руског језика у Карловачкој гимназији.

Реализовано је више од 25 гостујућих предавања НИС-ових стручњака за студенте партнерских факултета у Србији и Бања Луци, потписани су и уговори о делу за реализацију практичне наставе између три инжењера НИС-а и Техничког факултета „Михајло Пупин” у Зрењанину.

Реализована је и донаторска подршка у циљу подизања квалитета наставе на смеру „Индустријско инжењерство у експлоатацији нафте у гаса”, на Техничком факултету Михајло Пупин у Зрењанину.

Организоване су летње студентске праксе за стипендисте програма, као и посете компанији од стране ђака, студената и професора са партнерских факултета и средњих школа.

По први пут је подржана манифестација „Мај – месец математике”, намењена деци основног и средњошколског узраста, у организацији Друштва математичара Србије.

Славистичко друштво Србије је, уз подршку НИС-а, објавило зборник радова „Руски језик у Србији и Републици Српској данас”.

Настављена је подршка домаћим и међународним олимпијадама знања из математике, физике и хемије, НИС олимпијади из руског језика, двојезичној настави у три школе у Србији, као и реализацији наставе српског језика у Руској школи при Амбасади Руске Федерације у Београду.

КОМУНИКАЦИЈА

Односи са јавношћу

Приоритет Прес-службе НИС-а је медијска и дигитална промоција свих бизнис-праваца, друштвено одговорних активности компаније, напора да се допринесе заштити животне средине, те најбољих корпоративних пракси и пракси у области људских ресурса. У том циљу су у 2023. години покренути нови дигитални канали комуникације на друштвеним мрежама *Tik-Tok* и *Threads*, како би информације о активностима НИС-а биле доступне најширем аудиторијуму.

Поред тога, настављен је и тренд повећаног броја видео-садржаја који се пласира на налозима НИС-а на друштвеним мрежама, у складу са актуелним трендовима. Када је реч о корпоративном сајту (www.nis.rs), настављено је са додатним унапређењима, како би и путем тог канала јавност била транспарентно и свеобухватно информисана о најважнијим активностима НИС-а. На корпоративном сајту су и електронске верзије годишњих извештаја и извештаја о одрживом развоју, као и платформа „Магазин”, на којој читаоци могу да упознају НИС из другог угла и стекну увид у текстове из области образовања, заштите животне средине, одрживог развоја и људских ресурса.

Када је реч о раду са традиционалним медијима, Прес служба НИС-а наставила је са изменом стила екстерне комуникације, прилагођавајући корпоративни стил медијској комуникацији. Поред тога, у 2023. години одговорено је на велики број медијских упита чиме је јавност добила још јаснији увид у пословне и друштвено одговорне активности НИС групе.

За заинтересоване новинаре Прес-служба је организовала туре на пословне локације НИС-а, како би се и на тај начин медији додатно упознали са главним областима рада Друштва. Овакав рад Прес-службе НИС-а посебно је значајан у изазовним околностима са којима се суочава енергетски сектор последњих година и имајући у виду да је НИС један од стубова енергетске безбедности Републике Србије.

Информисање запослених

Информисаност запослених један је од кључних фактора за остваривање пословних циљева компаније. У складу са тим, важан задатак интерних комуникација НИС-а је правовремено и тачно информисање запослених о свим актуелним темама у компанији. У претходној години акценат је био на дигиталним, брзим каналима комуникације, пре свега на апликацији мПортал. Ова апликација је намењена нашим колегама на терену, који немају приступ онлајн-каналима комуникације, како би у сваком моменту били информисани и међусобно повезани. Током 2023. године, захваљујући промоцијама на терену, повећан је број корисника ове апликације 2,8 пута. У јуну прошле године освануо је и редизајниран Портал, који је олакшао приступ до најкоришћенијих пословних апликација. Редизајну су претходиле анализе коришћења Портала, како би се одговорило на потребе колега, уведене су и додатне опције, као што је „Хвала страна”, која омогућава интеракцију и давање позитивне повратне информације.

Више информација о
Односима са инвеститорима
на страни 102.

ОДНОСИ СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА

Сарадња са пословним удружењима

У 2023. години представници НИС-а су активно сарађивали са следећим пословним и струковним удружењима:

- Национални нафтни комитет Србије – Светског нафтног савеза (ННКС-*WPC*)
- Савет страних инвеститора (*FIC*)
- Америчка привредна комора у Србији (АМСНАМ)
- Привредна комора Србије (ПКС)
- Национална алијанса за локални економски развој (НАЛЕД).

У оквиру сарадње са ННКС-*WPC*, истакли бисмо следеће значајне активности које су спроведене током 2023. године:

- Учешће делегације ННКС-*WPC* на 24. Светском нафтном конгресу у Калгарију, Канада
- Избор председника ННКС за члана Програмског комитета Светског нафтног савета (*CPC WPC*) у циљу припреме 25. конгреса у Ријаду, Саудијска Арабија – 2026. године
- Организација и учешће у едукативној радионици „Цене горива – фактори и структура. Водич кроз алтернативна горива за представнике домаћих медија
- Посета делегације ННКС државном дата центру у Крагујевцу
- Учешће председника ННКС на Копаоник бизнис-форуму, на панелу „Енергетска безбедност у условима глобалне економске кризе – изазови и препреке за будућност”.

НИС је дао значајан допринос припреми годишње публикације „Бела књига 2023” Савета страних инвеститора (*FIC*), која је у оквиру мера за унапређење услова пословања укључила и препоруке за Сектор нафте и гаса, као и препоруке за успешан наставак борбе против нелегалне трговине у Републици Србији.

У оквиру сарадње са НАЛЕД-ом, истакли бисмо активности удружења у области претварања права коришћења у право својине на непокретностима стеченим у приватизацији, као и стварање правног оквира за наставак дигитализације у здравственом систему кроз реализацију пројекта „е-Боловање”.

Сузбијање сивог тржишта

НИС подржава активности државних органа у борби против нелегалне трговине и сивог тржишта. Нагласили бисмо да је од великог значаја усвајање новог националног Програма за сузбијање сиве економије и пратећег акционог плана за његову имплементацију у 2023. години, у циљу одржавања континуитета системског приступа државних органа смањењу обима сивог тржишта у земљи.

ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ

НИС у свим сегментима пословања заступа стални технолошки развој и увођење иновација у пословање.

НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад, као зависно друштво у коме НИС а.д. Нови Сад има 100% учешћа, матичној компанији пружа научно-техничку и иновациону подршку у области истраживања и производње нафте и гаса. Истраживачко-развојна делатност у оквиру НТЦ-а има двојаку улогу: координатора и извршиоца научно-истраживачких радова.

Имплементација и разрада нових технологија, научно-истраживачка делатност и повећање ефикасности истраживања, производње и прераде нафте и гаса у сталном су фокусу менаџмента и запослених НТЦ.

Током 2023. године у области геолошко-истражних радова, геологије, разраде лежишта и производње спроведене су следеће активности:

- Настављен је рад на пројекту „Средњи Банат”. Тренутно је завршена интерпретација комплекса *S3*, где су издвојени истражни локалитети, који су подељени на две зоне - север и југ
- Започет је рад на пружању оперативне подршке геолошким истраживањима
- Настављен рад на пројектима анализе геологије и разраде лежишта за поља
- Избушене су три истражне бушотина, а добијени одлични резултати отварају могућност додатног развоја на истражном простору северног Баната
- Настављен је рад на пројектима анализе геологије и разраде лежишта за поља
- У циљу утврђивања оптималног разрадног бушења и геолошко-техничких активности, израђени се геолошко-хидродинамички модели на нафтно-гасним пољима

- Спроведене су активности на изради нових елабората и ажурирању анекса елабората о резервама за нафтно-гасна поља
- У области интегрисаног моделовања на пројекту у северном Банату завршено је моделовање рада бушотина и формирање модела инфраструктуре.

НТЦ је завршио прву фазу рада на анализи динамичког потенцијала геотермалне енергије. Фокус рада је био на процени потенцијала производних бунара и одабиру најперспективнијих подручја.

У области система технолошког менаџмента обављен је опсежан рад на тражењу перспективних технологија за решавање технолошких изазова *Upstream*-а. Анализирано је више од 1.200 технологија, одабрано је више од 20 перспективних технологија за које ће се извршити економска процена изводљивости имплементације.

У *Downstream*-у је имплементирано неколико дигиталних пројеката. Добијене су позитивне повратне информације од корисника.

У Департману за инжењеринг је завршена израда 112 извођачких пројеката за потребе Блока „Истраживање и производња”, док је за потребе *DWS*, поред техничке контроле пројекта припремних радова и пројекта за добијање грађевинске дозволе за реконструкцију *FCC* и изградњу новог постројења *ETBE* завршен и 31 захтев за измене на постројењу, у циљу повећања поузданости рада самог постројења.

Завршена је израда комплетне пројектно-техничке документације за повезивање нових бушотина из програма за 2023. годину, као и 58% техничке документације за потребе повезивања бушотина из програма за 2024. годину.

Урађена је оптимизација локација за постојећа бушења постројења и усаглашено решење за пројекат локација новог бушећег постројења.

Креирани су пасоши пројеката обнављања лабораторијске опреме у наредне три године, за лабораторије Downstream-а у Нишу и на аеродрому „Никола Тесла“. Реализацијом ових пројеката биће обезбеђено 10 јединица најсавременије лабораторијске испитне опреме, која ће обезбедити висок ниво контроле квалитета готових нафтних производа, намењених пласману на тржишту.

Током последњег квартала 2023. године, отпочеле су активности уређења градилишта и реализација припремних радова за доградњу новог објекта лабораторије у Панчеву. У току је дефинисање распореда опреме и потребних инсталација на радним местима у будућем објекту лабораторије, као и подлога за израду пројекта за извођење. Реализацијом овог пројекта, у Панчеву ће бити обезбеђен савремено опремљен и функционалан објект за обављање лабораторијских испитивања нафте и нафтних деривата, у складу са HSE захтевима, ентеријерски усклађен са светским трендовима у области уређења лабораторије.

Лабораторија Downstream је у 2023. години реализовала преко 226.000 испитивања квалитета нафтних производа.

ДАЉИ РАЗВОЈ

Блок „Истраживање и производња“

Истраживање и производња

- Реализација програма истражног и разрадног бушења
- Одржавање високог интензитета ГТА у Србији за одржавање нивоа базне производње
- Пуштање у рад 2 мале електране, са циљем монетизације резерви киселих гасова
- Развој новог пројекта ХМУН Велебит
- Развој нафтно-гасне инфраструктуре – изградња сабирно-отпремне станице
- Развој поља „Теремија север“ у Румунији
- Унапређење технологије бушења и пуштање у рад два нова аутоматизована бушаћа постројења
- Развој и реализација пројеката у области геотермалне енергије, технологије за прикупљање и складиштење CO₂, и развој пројеката за употребу водоника
- Излазак на нова тржишта за пружање услуга НТЦ-а.

„Downstream“

Блок „Прерада“

У 2024. години Блок „Прерада“ ће се концентрисати на следеће активности:

- Спровођење капиталног ремонта рафинерије 2024. године
- Реализација пројеката и мера у циљу повећања оперативне ефикасности РНП
- Претрага алтернативних извора и начина набавке резервних делова, материјала и опреме за функционисање и одржавање производног процеса
- Дијагностика за програм „Штит безбедности КАРКАС 6“.

У оквиру инвестиционих пројеката, током 2024. године фокус ће бити на:

- Реконструкцији постројења FCC и изградња новог постројења ETBE
- Реконструкцији индустријског колосека у РНП
- Замени погона компресора GB-2301/2501
- Реконструкцији противпожарног система у РНП
- Замени циклона у регенератору DC-2302 на FCC
- Реконструкцији зграде лабораторије у РНП
- Инсталацији система за аутоматско дозирање и додавање маркера и адитива у моторна горива на аутопунилишту РНП
- Имплементацији пројеката дигиталне трансформације и OMS:
 - » Имплементација алата предиктивног одржавања (*Predictive Maintenance with Machine learning*)
 - » Примена праксе еталонских постројења - ОМС у читавом Блоку „Прерада“
 - » Имплементација система WEM (*Work Execution Management*)
 - » Развој 3D модела (*Digital 3D model creation*).

Блок „Промет“

Циљеви:

- Одржавање удела малопродаје и тржишта моторних горива у Србији кроз проактивно деловање у veleпродајним и малопродајним каналима
- Обезбеђивање енергетске стабилности у контексту ремонта рафинерије и нарушених традиционалних ланаца снабдевања
- Обезбеђивање увоза нафтних деривата у периоду припреме за ремонт и током ремонта рафинерије
- Реализација стратешког пројекта реконструкције и модернизације складишта нафтних деривата.

Инвестиције:

- Изградња 3 објекта (од тога 1 куповина) у Србији, 2 објекта у NIS Petrol бренду, 1 објекат у GAZPROM бренду
- Пуштање у рад 9 ССГ после тоталне реконструкције (у NIS Petrol бренду)
- Реконструкција складишта нафте и нафтних деривата у Новом Саду и Нишу
- Почетак реализације кључног пројекта за развој логистике – сопствени транспорт, набавка 22 цистерне за гориво, за развој малопродаје и veleпродаје у Србији
- Замена 8 аутоцистерни за ТНГ, замена 3 тегљача и ремонт полуприколица за ТНГ, замена 8 тегљача и ремонт полуприколица за светле деривате.

Пројекти дигиталне трансформације:

- Мобилна апликација *Drive.Go* – развој нових функционалности
- Развој веб-портала Департмана за регионалну veleпродају (*Web Portal*)
- Систем за централизовано управљање логистиком (*LOGIS*)
- G – Manager*
- Аутоматизација бизниса Аеросервиса
- Унапређење и развој нових функционалности у мобилној апликацији за корпоративне клијенте - плаћање горива на ССГ
- Унапређење и развој нових функционалности и редизајн екрана мобилне апликације „Са нама на путу”
- Унапређење креирања персонализованих понуда и акција у систему *HOS, PULP*
- Експрес касе за плаћање на ССГ самоуслужно.

Блок „Енергетика”

У 2024. години планира се завршетак изградње и пуштање у рад уговорених соларних електрана, и то у периоду април–септембар 2024. године, као и даља разрада и припрема пројеката за које су урађени техно-економски елаборати и оцењена економска оправданост и утврђена техничка изводљивост укупне снаге 21,5 MWp.

У области трговине електричном енергијом циљ је да НИС а.д. буде присутан на 7 берзи (Румунија, Словенија, Србија, Мађарска, Бугарска, Аустрија и Немачка).

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

ПОЈЕДИНАЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

БИЛАНС СТАЊА

	АОП	Напомена	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
A. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001		-	-
Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003+0009+0017+0018+0028)	0002		329.587.024	321.293.674
I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004+0005+0006+0007+0008)	0003	7	15.216.763	15.715.351
1. Улагања у развој	0004		10.006.187	10.830.934
2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005		3.231.197	3.474.961
3. Гудвил	0006		-	-
4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007		1.979.379	1.409.456
5. Аванси за нематеријалну имовину	0008		-	-
II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010+0011+0012+0013+0014+0015+0016)	0009		272.188.658	260.732.530
1. Земљиште и грађевински објекти	0010	8а	168.250.886	164.408.322
2. Постројења и опрема	0011	8а	73.685.863	78.317.642
3. Инвестиционе некретнине	0012	8ц	1.514.651	1.605.254
4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013	8а, 8б	24.365.059	15.138.208
5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014	8а	209.276	221.174
6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015	8а	3.621.003	987.949
7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016	8а	541.920	53.981
III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017		-	-
IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019+0020+0021+0022+0023+0024+0025+0026+0027)	0018		42.181.603	44.845.793
1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019	9	31.108.323	13.517.853
2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020	10	1.038.800	1.038.800
3. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021	11	1.889.147	1.868.080
4. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022	11	6.659.484	26.772.569
5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023		8.565	9.367
6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024		-	-
7. Дугорочна финансијска улагања (хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025		-	-
8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026		-	-
9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027	12	1.477.284	1.639.124
V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028		-	-
В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0029	13	3.527.437	2.971.445
Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031+0037+0038+0044+0048+0057+0058)	0030		186.779.123	198.703.857
I. ЗАЛИХЕ (0032+0033+0034+0035+0036)	0031	14	60.067.483	54.744.384
1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032		28.747.942	26.598.827
2. Недовршена производња и готови производи	0033		27.636.379	25.900.463
3. Роба	0034		2.943.979	1.664.301
4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035		463.859	363.593
5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036		275.324	217.200
II. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037		60.090	27.318
			у 000 РСД	

	АОП	Напомена	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039+0040+0041+0042+0043)	0038	15	44.461.405	42.732.319
1. Потраживања од купаца у земљи	0039		29.353.436	31.630.516
2. Потраживања од купаца у иностранству	0040		1.332.734	1.042.078
3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041		5.574.445	2.122.276
4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042		8.200.790	7.937.449
5. Остала потраживања по основу продаје	0043		-	-
IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045+0046+0047)	0044	16	10.895.067	2.590.493
1. Остала потраживања	0045		3.385.888	2.472.177
2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046		7.380.049	-
3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047		129.130	118.316
V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049+0050+0051+0052+0053 + 0054+0055+0056)	0048	17	47.122.344	6.473.739
1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049		1.034.375	201.993
2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050		-	-
3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051		63.862	75.226
4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052		19.733.211	192.821
5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053		-	-
6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054		-	-
7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055		-	-
8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056		26.290.896	6.003.699
VI. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0057	18	16.270.493	83.083.255
VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	19	7.902.241	9.052.349
Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001+0002+0029+0030)	0059		519.893.584	522.968.976
Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0060	20	178.808.690	127.991.900
А. КАПИТАЛ (0402+0403+0404+0405+0406-0407+0408+0411-0412) >= 0	0401	21	378.320.864	359.816.117
I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402		81.530.200	81.530.200
II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403		-	-
III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404		-	-
IV. РЕЗЕРВЕ	0405		-	-
V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406		52.362	154.012
VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407		73.330	62.225
VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409+0410)	0408		296.811.632	278.194.130
1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409		254.897.004	184.737.199
2. Нераспоређени добитак текуће године	0410		41.914.628	93.456.931
VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411		-	-
IX. ГУБИТАК (0413+0414)	0412		-	-
1. Губитак ранијих година	0413		-	-
2. Губитак текуће године	0414		-	-
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416+0420+0428)	0415		79.702.902	75.724.966
I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416	22	11.585.650	11.150.060
1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417		737.192	694.752
2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418		-	-
3. Остала дугорочна резервисања	0419		10.848.458	10.455.308
II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421+0422+0423+0424+0425+0426+0427)	0420	23	68.117.252	64.574.906
1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421		-	-
2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422		-	-
3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423		-	-
4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424		40.276.230	47.311.599
5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425		15.795.870	16.412.357
6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426		-	-
7. Остале дугорочне обавезе	0427		12.045.152	850.950
III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428		-	-
В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0429	13	-	-
Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430		-	-
				у 000 РСД

	АОП	Напомена	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432+0433+0441+0442+0449+0453+0454)	0431		61.869.818	87.427.893
I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432	22	2.624.738	1.899.914
II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0433	24	14.889.366	11.654.705
1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434		2.786.281	4.036.953
2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435		-	2.728.428
3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436		522.002	498.203
4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437		10.519.898	3.582.756
5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438		1.061.185	808.365
6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439		-	-
7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440		-	-
III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441		4.817.430	11.298.696
IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443+0444+0445+0446+0447+0448)	0442	25	18.658.813	25.456.060
1. Обавезе према добављачима – матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443		7.741.512	7.796.328
2. Обавезе према добављачима – матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444		50.989	67.847
3. Обавезе према добављачима у земљи	0445		8.104.925	6.266.698
4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446		2.748.942	11.309.738
5. Обавезе по меницама	0447		-	-
6. Остале обавезе из пословања	0448		12.445	15.449
V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450+0451+0452)	0449	26	17.155.121	33.575.224
1. Остале краткорочне обавезе	0450		6.342.389	6.061.073
2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451		10.812.732	13.521.458
3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452		-	13.992.693
VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453		-	-
VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	27	3.724.350	3.543.294
Ђ. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415+0429+0430+0431-0059) >=0=(0407+0412-0402-0403-0404-0405-0406-0408-0411)>=0	0455		-	-
Е. УКУПНА ПАСИВА (0401+0415+0429+0430-0431-0455)	0456		519.893.584	522.968.976
Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457	20	178.808.690	127.991.900
				у 000 РСД

БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра			
	АОП	Напомена	2023.	2022.
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002+1005+1008+1009-1010+1011+1012)	1001		394.916.730	499.132.440
И. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003+1004)	1002	6	32.482.249	38.615.427
1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003		31.901.438	37.488.527
2. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1004		580.811	1.126.900
II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006+1007)	1005	6	358.295.284	447.922.186
1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006		312.728.598	379.672.743
2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007		45.566.686	68.249.443
III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008		1.912.698	1.793.652
IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009		1.735.916	10.203.697
V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010		-	-
VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011	6	436.837	407.556
VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012	28	53.746	189.922
Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014+1015+1016+1020+1021+1022+1023+1024)	1013		339.798.347	387.362.877
И. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014		29.541.577	35.828.930
II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	29	233.247.909	279.608.303
III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА. НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017+1018+1019)	1016	30	21.123.506	18.902.369
1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017		17.693.178	15.831.403
2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018		2.331.792	2.121.658
3. Остали лични расходи и накнаде	1019		1.098.536	949.308
IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	7,8	22.593.795	23.122.898
V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021	31	139.927	207.208
VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	32	18.030.811	17.070.182
VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023		923.808	597.595
VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	33	14.197.014	12.025.392
В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001-1013)>=0	1025		55.118.383	111.769.563
Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013-1001)>=0	1026		-	-
Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028+1029+1030+1031)	1027	34	6.948.780	5.432.711
И. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028		2.241.852	2.806.138
II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029		4.309.314	2.055.522
III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030		350.420	531.965
IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031		47.194	39.086
Ћ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033+1034+1035+1036)	1032	35	4.676.470	6.797.866
И. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033		1.154.108	3.661.266
II. РАСХОДИ КАМАТА	1034		3.087.786	1.665.039
III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035		424.612	1.404.121
IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036		9.964	67.440
Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027-1032)>=0	1037		2.272.310	-
Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032-1027)>=0	1038		-	1.365.155
				у 000 РСД

	АОП	Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2023.	2022.
З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039	36	101.080	697.015
И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	37	82.794	465.281
Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	38	786.254	1.243.447
К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	39	8.435.642	1.132.715
Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001+1027+1039+1041)	1043		402.752.844	506.505.613
Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013+1032+1040+1042)	1044		352.993.253	395.758.739
М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043-1044)>=0	1045		49.759.591	110.746.874
Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044-1043)>=0	1046		-	-
Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА. ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047		-	-
О. НЕГАТИВНИ НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА. ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048		-	-
П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045-1046+1047-1048)>=0	1049		49.759.591	110.746.874
Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046-1045+1048-1047)>=0	1050		-	-
С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
И. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051	40	8.391.534	17.696.181
II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052	40	-	221.765
III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053	40	546.571	628.003
Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054		-	-
Ћ. НЕТО ДОБИТАК (1049-1050-1051-1052+1053-1054)>=0	1055		41.914.628	93.456.931
У. НЕТО ГУБИТАК (1050-1049+1051+1052-1053+1054)>=0	1056		-	-
И. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057		-	-
II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058		-	-
III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059		-	-
IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060		-	-
V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			-	-
1. Основна зарада по акцији	1061		-	-
2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062		-	-
				у 000 РСД

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

	Година која се завршила 31. децембра		
	АОП	Напомена	2023. 2022.
А. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА			
I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1055)	2001	41.914.628	93.456.931
II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1056)	2002	-	-
Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима			
1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме			
а) повећање ревалоризационих резерви	2003	-	-
б) смањење ревалоризационих резерви	2004	-	-
2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања			
а) добици	2005	-	-
б) губици	2006	53.255	106.836
3. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава			
а) добици	2007	-	-
б) губици	2008	-	-
б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима			
1. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала			
а) добици	2009	-	-
б) губици	2010	-	-
2. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања			
а) добици	2011	-	-
б) губици	2012	-	-
3. Добици или губици од instrumenата заштите нето улагања у инострано пословање			
а) добици	2013	-	-
б) губици	2014	-	-
4. Добици или губици по основу instrumenата заштите ризика (хеџинга) новчаног тока			
а) добици	2015	-	-
б) губици	2016	-	-
5. Добици или губици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат			
а) добици	2017	8.299	-
б) губици	2018	-	-
I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)- (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)>=0			
	2019	-	-
II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)- (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)>=0			
	2020	44.956	106.836
III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА			
	2021	-	-
IV. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА			
	2022	-	-
IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019-2020-2021+2022)>=0			
	2023	-	-
V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020-2019+2021-2022)>=0			
	2024	44.956	106.836
В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА			
I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001-2002+2023-2024)>=0	2025	41.869.672	93.350.095
II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002-2001+2024-2023)>=0	2026	-	-
Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028+2029)=АОП 2025>=0 или АОП 2026>0			
	2027	-	-
1. Приписан матичном правном лицу	2028	-	-
2. Приписан учешћима без права контроле	2029	-	-

у 000 РСД

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

	Година која се завршила 31. децембра		
	АОП	Напомена	2023. 2022.
А.ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	663.228.848	763.679.874
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	631.066.472	724.322.139
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003	28.302.511	35.277.407
3. Примљене камате из пословних активности	3004	3.423.030	1.590.841
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	436.835	2.489.487
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	640.503.796	657.822.045
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	105.747.347	89.620.209
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	223.291.963	281.917.634
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	19.842.032	17.661.415
4. Плаћене камате у земљи	3010	2.278.867	1.029.995
5. Плаћене камате у иностранству	3011	571.343	483.418
6. Порез на добитак	3012	29.759.942	7.858.372
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	259.012.302	259.251.002
8. Остали одливи из пословних активности	3014	-	-
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	3015	22.725.052	105.857.829
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	3016	-	-
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017	17.692.662	4.984.810
1. Продаја акција и удела	3018	-	-
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019	151.307	388.704
3. Остали финансијски пласмани	3020	17.496.983	4.596.106
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021	-	-
5. Примљене дивиденде	3022	44.372	-
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023	78.828.210	34.464.322
1. Куповина акција и удела	3024	5.863.685	-
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025	35.905.900	23.644.635
3. Остали финансијски пласмани	3026	37.058.625	10.819.687
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)	3027	-	-
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	3028	61.135.548	29.479.512
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029	14.368.904	21.933.670
1. Увећање основног капитала	3030	-	-
2. Дугорочни кредити у земљи	3031	23 2.911.766	3.905.907
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032	23 468.635	593.845
4. Краткорочни кредити у земљи	3033	23 10.988.503	16.946.590
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034	-	487.328
6. Остале дугорочне обавезе	3035	-	-
7. Остале краткорочне обавезе	3036	-	-
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 8)	3037	42.547.189	34.526.466
1. Откуп сопствених акција и удела	3038	-	-
2. Дугорочни кредити у земљи	3039	23 2.768.255	2.957.319
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040	23 3.057.206	11.105.986
4. Краткорочни кредити у земљи	3041	23 12.240.277	14.273.781
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042	-	486.580
6. Остале обавезе	3043	-	-
7. Финансијски лизинг	3044	23 629.946	407.258
8. Исплаћене дивиденде	3045	21 23.364.925	5.782.122
III Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	3046	-	-
IV Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	3047	28.178.285	12.592.796
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001+3017+3029)	3048	695.290.414	790.598.354
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006+3023+3037)	3049	761.879.195	726.812.833
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048-3049)>=0	3050	-	63.785.521

у 000 РСД

	Година која се завршила 31. децембра			
	АОП	Напомена	2023.	2022.
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049-3048)>=0	3051		66.588.781	-
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052		83.083.255	20.336.901
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053		17.461	50.761
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3054		241.442	1.089.928
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050-3051+3052+3053-3054)	3055	18	16.270.493	83.083.255
у 000 РСД				

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

	АОП		Основни капитал		АОП		Рев.рез. и нер.доб. и губ.		АОП		Нераспоређени добитак		АОП	Губитак	АОП	Укупно
1. Стање на дан 01.01.2022. године	4001	81.530.200	4037		198.353	4046		190.519.321	4055		-	4073	272.247.874			
2. Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002	-	4038		-	4047		-	4056		-	4074	-			
3. Кориговано почетно стање на дан 01.01.2022. године	4003	81.530.200	4039		198.353	4048		190.519.321	4057		-	4075	272.247.874			
4. Нето промене у 2022. години	4004	-	4040		(106.566)	4049		87.674.809	4058		-	4076	87.568.243			
5. Стање на дан 31.12.2022. године	4005	81.530.200	4041		91.787	4050		278.194.130	4059		-	4077	359.816.117			
6. Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006	-	4042		-	4051		-	4060		-	4078	-			
7. Кориговано почетно стање на дан 01.01.2023. године	4007	81.530.200	4043		91.787	4052		278.194.130	4061		-	4079	359.816.117			
8. Нето промене у 2023. години	4008	-	4044		(112.755)	4053		18.617.502	4062		-	4080	18.504.747			
9. Стање на дан 31.12.2023. године	4009	81.530.200	4045		(20.968)	4054		296.811.632	4063		-	4081	378.320.864			
у 000 РСД																

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ¹⁰⁰

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Друштва обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата,
- Трговину нафтним дериватима и гасом и
- Производњу и трговину електричном енергијом.

Остале активности односе се на продају осталих производа и услуга.

Друштво је јавно акционарско друштво чије су акције листиране на Београдској берзи.

Ови финансијски извештаји су појединачни финансијски извештаји Друштва. Друштво саставља и консолидоване финансијске извештаје.

Ови финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани на Скупштини акционара ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД МАТЕРИЈАЛНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање финансијских извештаја

Приложени финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2023. године

састављени су у складу са релевантним Законом о рачуноводству Републике Србије, који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим преведеним Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и другим прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Превод МСФИ који је потврдило и објавило Министарство финансија састоји се од основних текстова МРС и МСФИ које је објавио Одбор за међународне рачуноводствене стандарде укључујући тумачења која је издао Међународни комитет за тумачење финансијског извештавања у облику у којем су објављени и који не укључују основу за закључке, илустративне примере, смернице, коментаре, супротстављена мишљења, развијене примере и друге додатне материјале са објашњењима који се могу усвојити у погледу стандарда или тумачења, осим ако није изричито наведено да су они саставни део стандарда или тумачење. Такође Законом о рачуноводству динар (РСД) је утврђен као званична извештајна валута (функционална и презентациона валута). Осим поменутог Закон захтева одређена приказивања и одређени третман рачуна и стања што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Друштво је ове финансијске извештаје саставило у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије.
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказани на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Сходно томе приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ.

Састављање финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије захтева примену извесних кључних

рачуноводствених процена. Оно такође захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањени су у напмени 3.

Финансијски извештаји су припремљени по принципу неограничености пословања, који претпоставља да ће Друштво наставити да послује у догледној будућности. У циљу процене оправданости ове претпоставке, руководство прегледа предвиђања будућих прилива готовине. На основу ових прегледа, руководство верује да ће Друштво бити у стању да настави да послује неограничено у догледној будућности, овај принцип би требало да се примени у припреми ових финансијских извештаја.

На дан потписивања финансијских извештаја цена сирове нафте у односу на цену на дан 31. децембра 2023. године порасла је са 77,585 УСД/ббл на 84,140 УСД/ббл. Руководство прати ситуацију на тржишту и припрема различите сценарије у односу на сваку значајну промену цене нафте.

2.2. Основе за припрему

Приложени финансијски извештаји састављени су по принципу историјског трошка осим за одређена финансијска средства и обавезе као и инвестиционе некретнине које су одмерене по фер вредности.

2.3. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО“). ГДО који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената

је *EBITDA* која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не презентују ГДО на регуларној бази.

2.4. Прерачунавање страних валута

а) Функционална и валута приказивања

Билансне ставке које су укључене у финансијске извештаје Друштва се вреднују коришћењем валуте примарног економског окружења у којима ентитет послује („функционална валута“). Финансијски извештаји су презентовани у динарима („РСД“), који представља функционалну и презентациону валуту Друштва.

б) Трансакције и стања

Трансакције у страној валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмеравање. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода признају се у билансу успеха. Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи/финансијски (расходи)“.

2.5. Нематеријална средства

а) Лиценце и права (концесије)

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе (просечан век употребе је 5 година).

¹⁰⁰ Сви износи су исказани у 000 РСД, осим ако другачије није назначено

Лиценце и права укључују права на истраживања и производњу нафте и природног гаса која се амортизују у складу са условима одређене лиценце.

б) Софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.6. Средства за производњу нафте и гаса

а) Средства за истраживање и процењивање

Друштво користи методу капитализације трошкова успешних истраживања (*the successful efforts method*) за потребе рачуноводственог обухватања средстава за истраживање и процењивање (минералних ресурса).

Набавна вредност средстава укључује износ плаћен за потребе стицања лиценци за обављање послова истраживања и развоја.

Средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса) укључују:

- Трошкове извођења топографских, геолошких и геофизичких студија као и трошкове стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије;
- Трошкове поседовања и чувања недовршених ресурса;
- Накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*);
- Накнаду за пружену услугу само у случају тзв. „суве” бушотине (*Dry hole contribution*) и
- Трошкове бушења и опремања бушотина.

Трошкови настали у процесу проналажења, стицања и формирања резерви капитализују се на свако налазиште посебно. Када се комерцијалне резерве минералних ресурса потврде капиталисани трошкови се расподељују у оквиру ставке истраживање. Ако се комерцијалне резерве не потврде трошкови се исказују као расход. Трошкови бушотина настали у сврху истраживања лежишта минералних ресурса и накнаде исплаћене по основу уговора који предвиђа накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*) и уговора који предвиђа накнаду само у случају тзв. „суве” бушотине (*Dry hole contribution*) привремено се капитализују у складу са методом капитализације трошкова успешних истраживања (*successful efforts method*) и третирају као средства нафте и гаса у оквиру ставке некретнине, постројења и опрема.

Трошкови извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкови стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије, привремено се сматрају саставним делом средстава нафте и гаса док се минералне резерве не потврде, као и док се не потврди да су оне комерцијално исплативе.

Ако резерве нису пронађене, врши се провера обезвређења средстава за истраживање. Ако су пронађени угљоводоници и ако након даље процене која може да предвиђа бушење додатних бунара/бушотина постоји вероватноћа да се они могу искористити у комерцијалне сврхе трошкови ће наставити да се исказују као средство нафте и гаса све док постоји задовољавајући/континуиран прогрес у процени комерцијалне исплативости угљоводоника. Сви трошкови који се исказују на овакав начин подлежу техничкој и комерцијалној провери, провери од стране руководства, као и провери да ли је дошло до умањења њихове вредности, и то најмање једном годишње ради потврде да још увек постоји намера у погледу развоја, односно коришћења потврђене вредности. Када то није случај трошкови се отписују.

Остали трошкови истраживања се исказују као расход у моменту настанка.

Средство за истраживање и процењивање (минералних ресурса) не класификује се више као такво када се техничка изводљивост и комерцијална исплативост екстракције минералног ресурса могу доказати. Пре рекласификације средства за истраживање и процењивање врши се провера да ли је дошло до обезвређења и сваки губитак по основу обезвређења се исказује.

б) Развој основних и нематеријалних средстава

Трошкови развоја настају за потребе добијања приступа утврђеним резервама и за потребе обезбеђивања средства за извлачење, обраду, прикупљање и складиштење нафте и природног гаса. Трошкови развоја обухватају трошкове бушотина које „доносе” утврђене резерве и трошкове производних постројења.

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен врши се пренос на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену као и трошкове развоја повезане са производњом потврђених резерви.

г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку.

Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава користећи постојеће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „*Custody Transfer*”-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

д) Обезвређивање – Средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења трошкови стицања права на истраживање који су предмет процене групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

е) Обезвређивање – Потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

2.7. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности

по основу акумулиране амортизације и обезвређења где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Друштво у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете биланс успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања и то:

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10-50
Машине и опрема	
- Производна и преносна опрема	2 – 35
- Намештај	3 – 10
- Возила	5 – 25
- Рачунари	3 – 10
Остало	3 – 20

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају и по потреби коригују на датум сваког биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у билансу успеха у оквиру Осталих прихода/(расхода) (напомене 38 и 39).

2.8. Закуп

Друштво закупљује различите канцеларијске просторе, складишта, малопродајне објекте, опрему и моторна возила. Уговори о закупу су обично закључени на фиксни период али могу имати опцију продужетка. О условима закупа се преговара на појединачној основи те уговори садрже широку палету различитих услова.

Закуп се признају као право коришћења средстава и коресподентна обавеза на датум када је имовина која је предмет закупа доступна за употребу од стране Друштва. Свако плаћање закупа је подељено између обавезе и финансијског трошка. Финансијски трошак се признаје у извештају о укупном резултату током периода закупа применом константне периодичне каматне стопе на преостали салдо обавеза сваког периода. Право коришћења средстава се амортизује током периода краћег од века трајања имовине или трајања закупа линеарном методом. Уколико је готово сигурно да ће Друштво искористити могућност куповине, право коришћења амортизује се током века трајања средстава.

Амортизација средстава рачуна се линеарном методом током процењеног века трајања на следећи начин:

	Век трајања у годинама
Земљиште	25
Некретнине	2-22
Постројења и опрема	3-15
Возила	2-10

Средства и обавезе које проистичу из закупа се почетно одмеравају применом методе садашње вредности. Обавезе по основу закупа укључују нето садашњу вредност следећих плаћања закупа:

- фиксних плаћања (укључујући и плаћања која су у суштини фиксна) умањено за било које потраживање подстицаја закупа
- варијабилних плаћања закупа која су заснована на индексу или стопи
- износа који се очекује да ће бити плаћен од стране закупца у оквиру гаранције преостале вредности
- извршне цене опције куповине уколико је купац у разумној мери сигуран да ће искористити ту опцију, и
- плаћања пенала за прекид закупа, ако услови закупа указују да ће купац извршити ту опцију.

Плаћања закупа су дисконтована коришћењем каматне стопе садржане у закупу. Уколико та стопа не може бити утврђена користи се инкрементална каматна стопа задуживања закупца односно стопа коју би купац морао да плати за позајмљивање средстава потребних за добијање имовине сличне вредности у сличном економском окружењу и са сличним условима.

Право коришћења средстава одмерава се на основу трошкова који се састоје од следећег:

- износа почетног одмеравања обавеза за закуп
- било ког плаћања закупа извршеног на дан или пре датума почетка закупа умањено за било које примљене подстицаје закупу
- било ког почетног директног трошка и
- трошкова враћања у претходно стање.

Плаћања везана за краткорочне закупе и закупе средстава мале вредности се признају на линеарној основи као трошак у извештају о укупном резултату.

2.9. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства осим гудвила код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

2.10. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица и пословних објеката датих у закуп на период преко годину дана.

Инвестициона некретнина се исказује по фер вредности. Промене фер вредности се признају у оквиру Прихода/расхода од усклађивања вредности имовине (осим финансијске), (напомена 28 и 31).

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Друштву и да могу поуздано да се измере. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.11. Финансијски инструменти

а) Кључни термини

Фер вредност је цена која би била наплаћена за продају имовине односно плаћена за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту на датум одмеравања. Најбољи доказ фер вредности је цена на активном тржишту. Активно тржиште је оно тржиште на коме се трансакције са имовином и обавезама одвијају довољно често и у обиму који обезбеђује информације о ценама на континуираној основи.

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активним тржиштима се одмерава као производ котиране цене за поједину имовину или обавезу и броја инструмената које субјекат поседује.

Технике процене вредности као што су модели дисконтованог новчаног тока или модели засновани на недавним трансакцијама између независних страна или на разматрању финансијских података субјекта у који се инвестира користе се за одмеравање фер вредности одређених финансијских инструмената за које нису доступне екстерне информације о тржишним ценама.

Трошкови трансакције су инкрементални трошкови који се директно могу приписати стицању, издавању или отуђењу финансијског инструмента. Инкрементални трошак је трошак који не би настао да се трансакција није десила.

Амортизовани трошак јесте износ у коме је финансијски инструмент био признат при почетном признавању, умањен за било које отплате главнице, плус обрачуната камата а у случају финансијских средстава умањен и за било која резервисања за очекиване кредитне губитке.

б) Класификација и одмеравање

Друштво класификује своја финансијска средства у следеће категорије одмеравања:

- она која се накнадно одмеравају према фер вредности (било кроз остали укупни резултат или кроз биланс успеха) и
- она која се одмеравају према амортизованом трошку.

Класификација зависи од пословног модела субјекта за управљање финансијским средствима и уговорених услова новчаних токова.

Рекласификација финансијских инструмената се врши само онда када дође до промене пословног модела за управљање портфолијом у целини. Рекласификација има проспективни ефекат и врши се од почетка првог извештајног периода након промене пословног модела.

Друштво није мењало свој пословни модел ни у текућем ни у упоредном периоду те нису вршене никакве рекласификације.

При почетном признавању Друштво одмерава финансијско средство према његовој фер вредности која је у случају финансијских средстава која се не одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха увећана за трансакционе трошкове који се директно приписују стицању финансијских средстава. Трансакциони трошкови финансијских средстава која се одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха приказују се као расходи периода у билансу успеха. Након почетног признавања резервисање за очекиване кредитне губитке признаје се за финансијска средства која се одмеравају по амортизованом трошку и улагања у дужничке инструменте који се одмеравају по фер вредности кроз остали укупни резултат узрокујући непосредни губитак.

Дужнички инструменти

Накнадно одмеравање дужничких инструмената Друштва зависи од пословног модела за управљање имовином и карактеристика новчаног тока имовине.

Пословни модел одражава начин на који Друштво управља имовином у циљу генерисања новчаних токова, односно да ли је циљ Друштва: (i) само прикупљање уговорених новчаних токова из имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова“) или (ii) прикупљање како уговорених новчаних токова тако и новчаних токова који су настали продајом имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје“) или уколико ни (i) ни (ii) није случај финансијска средства се класификују као део „другог“ пословног модела и одмеравају се према фер вредности кроз биланс успеха.

Фактори које Друштво разматра приликом одређивања пословног модела обухватају

сврху и структуру портфолија, претходно искуство о начину наплате новчаних токова предметне имовине, начин процене и управљања ризицима, као и начин на који се прати извршење и учинак датог средства.

У случају када пословни модел подразумева држање имовине ради прикупљања уговорених новчаних токова или држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје. Друштво процењује да ли новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате. Приликом ове процене, Друштво разматра да ли су уговорени новчани токови у складу са основним кредитним условима, односно да камата само обухвата накнаду за кредитни ризик, временску вредност новца, друге основне ризике кредитирања и маржу. Процена искључивог плаћања главнице и камате врши се при почетном признавању имовине и накнадно се не врши поновна процена.

Друштво класификује своје дужничке инструменте у три категорије одмеравања:

- Амортизовани трошак: Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по амортизованом трошку. Приход од камате од ових финансијских средстава је признат као финансијски приход користећи методу ефективне каматне стопе. Било који добитак или губитак настао услед престанка признавања се признаје директно у билансу успеха и представља остале добитке/(губитке) заједно са позитивним и негативним курсним разликама. Губици по основу умањења вредности се приказују засебно.
- Фер вредност кроз остали укупни резултат (ОУР): Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова и продаје финансијских средстава, при чему новчани токови имовине представљају искључиво плаћање

главнице и камате, одмерава се по фер вредности кроз остали укупни резултат. Промене у књиговодственој вредности се признају кроз остали укупни резултат, осим признавања добитака и губитака по основу обезвређења, прихода од камата и позитивних и негативних курсних разлика, који се признају кроз биланс успеха. Приликом престанка признавања финансијског средства, кумулативни добитак или губитак који је претходно признат кроз остали укупни резултат рекласификује се из капитала у добитак или губитак и признаје се као остали добитак/(губитак). Приход по основу камата на ова финансијских средстава се признаје у оквиру финансијских прихода, а одмерава методом ефективне каматне стопе. Позитивне и негативне курсне разлике исказују се кроз остали добитак/(губитак), док се трошкови по основу умањења вредности приказују засебно.

- Фер вредност кроз биланс успеха: Имовина која не испуњава услов за признавање према амортизованом трошку или фер вредности исказаној кроз остали укупни резултат одмерава се према фер вредности исказаној кроз биланс успеха. Добитак или губитак од дужничког улагања које се накнадно одмерава према фер вредности кроз биланс успеха признају се у билансу успеха и представљају у нето вредности у оквиру осталих добитака/(губитака) у периоду у коме су настали.

Готовина и готовински еквиваленти. Готовина и готовински еквиваленти обухватају новчана средства у благајни, депозите код банака по виђењу, и остала краткорочна високо ликвидна улагања са доспећем до три месеца или мање. Готовина и готовински еквиваленти књиже се по амортизованом трошку из разлога што: (i) држе се ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате и (ii) нису исказани према фер вредности кроз биланс успеха. Својства дозвољена

искључиво законом немају утицаја на процену искључивог плаћања камате и главнице, осим уколико нису обухваћена уговорним условима тако да се та својства примењују чак и уколико накнадно дође до измена у закону.

Потраживања од купаца и остала потраживања. Потраживања од купаца и остала потраживања почетно се признају према фер вредности и накнадно се исказују према амортизованом трошку, користећи методу ефективне каматне стопе, умањена за резервисања за умањење вредности. Потраживања од купаца представљају износе које купци дугују за продате производе и робу или пружене услуге у редовном току пословања. Уколико се наплата очекује у року од годину дана или краће (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже), класификују се као текућа средства. У супротном, класификују се као стална средства.

Позајмице. Позајмице се почетно признају према фер вредности, умањеној за настале трансакционе трошкове и накнадно се исказују према амортизованом трошку коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Обавезе према добављачима и друге обавезе. Обавезе према добављачима настају када друга уговорна страна изврши своје обавезе према уговору и почетно се признају према фер вредности, док се накнадно исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе. Обавезе према добављачима представљају обавезе плаћања за робу или услуге које се набављају од добављача у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће обавезе, уколико плаћање доспева у року од годину дана или мање (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже). У супротном, класификују се као дугорочне обавезе.

Власнички инструменти

Друштво накнадно одмерава сва улагања у власнички капитал по фер вредности. Уколико руководство Друштва одлучи да се фер вредност добитка и губитка по основу улагања у власнички капитал прикаже у осталом укупном резултату, након престанка признавања улагања није могућа накнадна рекласификација добитака и губитака по основу фер вредновања у биланс успеха. Дивиденде од таквих улагања и даље се признају у билансу успеха као остали приход, када се установи право Друштва да прими исплату.

в) Отпис

Отпис финансијских средстава се врши, у целости или делимично, када Друштво искористи све могућности наплате и закључи да не постоје разумна очекивања да је наплату могуће извршити. Отпис представља случај престанка признавања. Друштво може отписати финансијска средства која су и даље у процесу принудне наплат, тамо где Друштво покушава да наплати средства која уговорно потражује, међутим, где не постоје разумна очекивања да ће наплата бити извршена.

г) Признавање и престанак признавања

Редовна куповина или продаја финансијских средстава се признаје на дан трансакције, односно на дан када се Друштво обавезе да изврши куповину или продају средства. Престанак признавања финансијских средстава се врши по истеку права на новчане токове од финансијских средстава, или по преносу истих, при чему Друштво преноси суштински све ризике и користи од власништва.

Финансијске обавезе престају да се признају када се затворе (тј. када се обавеза утврђена уговором измири, откаже или истекне њено важење).

Размена која се врши између Друштва и њених првобитних зајмодаваца дужничким инструментима са значајно различитим условима, као и значајне измене услова постојећих финансијских инструмената, рачуноводствено се обухвата као гашење првобитне финансијске обавезе и признавање нове финансијске обавезе. Услови су значајно измењени уколико се дисконтована садашња вредност новчаних токова под новим условима, укључујући све плаћене накнаде умањене за примљене накнаде, и дисконтована по оригиналној ефективној каматној стопи разликује најмање 10% од дисконтоване садашње вредности преосталих новчаних токова проистеклих по основу првобитне финансијске обавезе. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова третира као укидање обавезе, сви трошкови или накнаде настали у вези са истим се признају као део добити или губитка приликом укидања. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова не третира као укидање, сви трошкови или накнаде настали у вези се истим коригују садашњу вредност обавезе и амортизују се током преосталог века трајања измењене финансијске обавезе.

Измене обавезе које немају за последицу укидање обавезе се рачуноводствено третирају као промена процене, применом кумулативне „catch-up“ методе, осим уколико је економска суштина разлике у књиговодственим вредностима приписана капиталним трансакцијама са власницима.

д) Модификација

Друштво понекад изнова преговара, или на други начин мења уговорене услове финансијских средстава. Друштво процењује да ли је измена уговорених новчаних токова значајна, имајући у виду, између осталог, следеће факторе: значајну промену каматне стопе или побољшање услова кредита, који у знатној мери утичу на кредитни ризик повезан са имовином, или пак значајан продужетак

рока враћања зајма када зајмопримац нема финансијских потешкоћа.

Уколико се измењени услови значајно разликују, права на новчане токове од првобитног средства истичу, и Друштво престаје са признавањем првобитних финансијских средстава и врши признавање новог средства према његовој фер вредности. Било која разлика између књиговодствене вредности средства чије је признавање престало и фер вредности новог значајно измењеног средства се признаје у билансу успеха, осим уколико се суштина разлике односи на капиталне трансакције са власницима.

е) Обезвређење финансијских средстава

Друштво унапред процењује ECL (очекивани кредитни губитак) по дужничким инструментима мереним по амортизованом трошку и фер вредности кроз остали резултат и признаје нето губитке по основу обезвређења на сваки датум извештавања. Мерење ECL одражава: (i) објективни износ пондерисан вероватноћом који се утврђује проценом опсега могућих резултата, (ii) временску вредност новца и (iii) све разумне и расположиве информације које су доступне без непотребних трошкова и напора на крају сваког извештајног периода а тичу се протеклих догађаја, текућих услова и предвиђених будућих услова.

Дужнички инструменти који се мере по амортизованом трошку и уговорна средства се приказују у билансу стања умањени за очекивани кредитни губитак. За дужничке инструменте који се мере по фер вредности кроз остали укупни резултат, промене у амортизованим трошковима, умањеним за очекивани кредитни губитак, признају се у извештају о укупном резултату а остале промене књиговодствене вредности се признају у осталом укупном резултату као добици умањени за губитке по дужничким инструментима мереним по фер вредности кроз остали укупни резултат.

– Општи модел обезвређења финансијских средстава - тростепени модел

Друштво примењује тростепени модел обезвређења који се базира на променама у кредитном квалитету након иницијалног признавања. Финансијски инструмент који није кредитно обезвређен при иницијалном признавању се класификује у Степен 1. Финансијска средства у Степену 1 имају очекивани кредитни губитак који се мери по вредности једнакој делу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века средства, који је последица могућих догађаја неизвршења обавеза у наредних 12 месеци или до истека уговора, уколико је тај период краћи („12-месечни ECL“). Уколико Друштво идентификује значајан пораст кредитног ризика након иницијалног признавања, средство се рекласификује у Степен 2 и његов очекивани кредитни губитак се мери на основу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века тог средства тј. до истека важења уговора али узимајући у обзир очекиване авансе, ако постоје („ECL целокупног животног века инструмента“).

Уколико Друштво утврди да је финансијско средство кредитно обезвређено, средство се рекласификује у Степен 3 и његов очекивани кредитни губитак се мери као ECL целокупног животног века.

Када се дефинише неизвршење обавеза у сврху утврђивања ризика од настанка неизвршења обавеза, Друштво примењује дефиницију неизвршења обавеза која је доследна са дефиницијом коришћеном за интерно управљање кредитним ризиком за релевантан финансијски инструмент и разматра квалитативне индикаторе (на пример, финансијске ковенанте), када је то прикладно.

У сврху мерења очекиваних кредитних губитака, процена очекиваних новчаних мањкова одржава новчане токове очекиване из колатерала и других инструмената обезбеђења

кредита који су део уговорних услова и који се не признају посебно.

Друштво признаје износ очекиваних кредитних губитака (или их укида) у извештају о укупном резултату, као добитак или губитак по основу обезвређења.

– Поједностављени приступ обезвређењу потраживања и потраживања по основу лизинга

Друштво примењује поједностављени приступ за потраживања од купаца и потраживања по основу лизинга и мери резервисања за губитке у износу који је једнак очекиваним кредитним губицима током целокупног животног века.

Друштво користи матрицу резервисања приликом израчунавања очекиваних кредитних губитака по основу потраживања од купаца. Друштво користи историјске кредитне губитке (кориговане на основу текућих података који се могу уочити како би приказали ефекте текућих услова и предвиђања будућих услова) за потраживања од купаца како би проценила 12-месечне очекиване кредитне губитке или очекиване кредитне губитке током целокупног животног века финансијских средстава, сходно томе шта је применљиво.

Књиговодствена вредност средства се умањује коришћењем рачуна исправке вредности а висина губитка се признаје у извештају о укупном резултату у оквиру продајних, општих и административних трошкова.

Губици по основу обезвређења се укидају кроз извештај о укупном резултату уколико се износ губитка по основу обезвређења смањи а такво смањење се може приписати догађају који је настао након признавања обезвређења.

2.12. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која

је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Друштва нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје. Тестирање умањења вредности залиха, као на пример резервних делова, услед оштећености или застарелости се врши квартално. Губици услед умањења вредности се признају као Остали расходи (напомена 39).

2.13. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Друштва, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.14. Основни капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

2.15. Зарада по акцији

Друштво израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2.16. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине и судске спорове се признају: када Друштво има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији, мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет биланса успеха Друштва.

2.17. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу. У том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Друштво послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу

износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.18. Примања запослених

а) Обавезе за пензије

Друштво има план дефинисаних доприноса за пензије. Друштво издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Друштво нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

б) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Друштво обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу са Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови наведених накнада се разграничавају током периода запослења.

Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама књиже се на терет или у корист капитала у оквиру извештаја о укупном осталом резултату у периоду у коме су настали. Ове обавезе се процењују на годишњем нивоу од стране независних актуара применом метода пројектовања по јединици права. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем процењених будућих готовинских исплата применом каматних стопа на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа повезаних обавеза.

в) Бонуси запослених

Друштво признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Друштво признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

Крајем 2020. године. Друштво је започело нови трогодишњи (2021-2023) програм подстицаја руководиоца компаније који ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") (напомена 22).

2.19. Признавање прихода од уговора са купцима

Друштво признаје приход од продаје нафте, нафтних деривата, гаса и других производа и услуга, када изврши уговорену обавезу и када се изврши пренос контроле над робом и услугама. Код већине уговора, контрола над робом или услугама прелази на купца у одређеној тачки у времену и накнада постаје безусловна јер је само потребно да прође одређено време пре него што доспе на наплату.

Приход се признаје у износу цене трансакције. Цена трансакције представља износ накнаде, за коју Друштво очекује да има право у замену за пренос контроле над уговореном робом или услугама на купца, искључујући износе који су наплаћени у име трећих лица.

Приход се приказује умањен за повраћаје, рабате и попусте.

Порези и накнаде по основу продаје

Приходи не укључују износе прикупљене у име пореских власти - порези на додатну вредност (ПДВ), акцизе и други порези на промет (накнада за побољшање енергетске ефикасности).

Обрачун акциза заснива се на процени Друштва да ли је првенствено обавезна за плаћање акциза или наплаћује износ од купца у име пореских власти.

Акцизе укључене током поступка набавке залиха укључују се у набавну вредност, приход се утврђује на бруто основи, а плаћене акцизе такође се укључују у трошкове коштања продате робе.

Акцизе настале у производњи и продаји производа процењују се као део износа прикупљених у име пореских власти и обрачунавају се на нето основи.

а) Приход од продаје – veleпродаја

Друштво производи и продаје нафту, петрохемијске производе, течни природни гас и електричну енергију на тржишту veleпродаје. Приход од продате робе се признаје када Друштво пренесе контролу над робом, односно када је роба испоручена купцу, купац стекао пуна дискрециона права над робом и не постоје неиспуњене обавезе које могу утицати на прихватање робе од стране купца. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаривања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Друштво не буде имало објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Приходи од продаје са попустима се признају на основу цене наведене у уговору, умањене за процењене попусте на количину. При процени и одређивању попушта, користи се претходно искуство, употребом методе очекиване вредности, а приход се признаје само у мери у којој постоји висока вероватноћа да неће доћи до значајног укидања. Обавеза по основу рефундације се признаје за очекиване попусте на количину одобрену купцима на основу продаје реализоване до краја извештајног периода.

Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате у складу са тржишном праксом.

Потраживање се признаје по испоруци робе, јер је то моменат када накнада постаје безусловна, и потребан је само проток времена до доспећа на наплату.

б) Приход од продаје робе – малопродаја

Друштво послује преко ланца бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Друштво прода производ купцу. У малопродаји

се обично роба плаћа готовином или кредитном картицом. Друштво нуди купцу подстицаје превасходно у форми програма лојалности који су описани у одељку г).

в) Приход од електричне енергије

Друштво продаје електричну енергију на краткорочној и дугорочној основи, под уговорним условима који су општеприхваћени у енергетској индустрији (применом билатералних терминских стандардизованих општих споразума Европске федерације трговаца енергијом („EFET“). Највећи део продаје се одвија на тржишту на велико без структуриране трговине.

У складу са уговореним условима, уколико Друштво очекује да физички испоручи уговорену количину, приход од електричне енергије се у финансијским извештајима признаје на бруто основи. Генерално, испорука електричне енергије представља пренос низа различитих добара који су у основи исти и који имају исти образац преноса до купца током времена. Сходно томе, испорука електричне енергије третира се као једна обавеза извршења којој се додељује трансакциона цена. Приход се признаје применом јединствене мере напретка на идентификовану јединствену обавезу извршења.

г) Програм лојалности купца

Друштво нуди програм лојалности у оквиру кога купци сакупљају наградне поене за извршене куповине, чиме остварују попуст на наредне куповине. Приход од наградних поена се признаје када се поени искористе или када истекну након иницијалне трансакције. Цена трансакције се алоцира на продату робу и на наградне поене на основу њихове појединачне продајне вредности. Признавање уговорне обавезе за наградне поене врши се у тренутку продаје. Уговорне обавезе које проистичу из програма лојалности купца су приказане у напмени 27.

д) Приход од камата

Приход од камате се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе по основу свих дужничких инструмената, осим оних исказаних по фер вредности кроз биланс успеха. Ова метода разграничава, као део прихода од камате, све накнаде примљене између уговорних страна, које су саставни део ефективне каматне стопе, све остале премије или попусте.

Приход од камате на дужничке инструменте по фер вредности кроз биланс успеха, обрачунат по номиналној каматној стопи, признаје се као финансијски приход у билансу успеха.

Провизије које су саставни део ефективне каматне стопе обухватају провизије које Друштво прими или плати у вези са емисијом или стицањем финансијског средства, на пример провизије за процену кредитне способности, процену и евиденцију гаранција или средстава обезбеђења, преговарање услова инструмента или за обраду докумената трансакције.

Приход од камате се обрачунава применом ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вредност финансијског средства, осим (i) финансијских средстава којима је кредитни квалитет погоршан (Степен 3), за које се приход од камате обрачунава применом ефективне каматне стопе на њихов амортизовани трошак, умањен за резервисања за очекиване кредитне губитке и (ii) купљених или стечених финансијских средстава обезвређених у моменту иницијалног признавања, код којих се првобитна кредитно коригована ефективна каматна стопа примењује на амортизовани трошак.

2.20. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Друштва се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Друштва одобрили дивиденде.

2.21. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава. Сви остали трошкови позајмљивања се признају на терет резултата у периоду у коме су и настали.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање финансијских извештаја захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршено ревидирање и каснијим периодима, ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Друштва. Добијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

О просуђивањима и проценама које имају најзначајнији утицај на износе приказане у овим

финансијским извештајима и садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза, биће речи у даљем тексту.

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Од 1. октобра 2020. Друштво процењује своје резерве нафте и гаса у складу са Системом управљања нафтним ресурсима (ПРМС) који је одобрило Друштво инжењера нафте, Светски савет за нафту, Америчко удружење геолога нафте и Друштво инжењера за процену нафте. Претходно је Друштво процењивало своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ).

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити надокнадиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама.

Резерве нафте и гаса директно утичу на износе обелодањене у финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, исцрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтно поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове разраде, односно на основу

укупних доказаних резерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

Детаљно обелодањивање о резервама нафте и гаса није извршено обзиром да су ови подаци у складу са законом Републике Србије класификовани као државна тајна.

3.2. Користан век употребе некретнина, постројења и опреме

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази.

Разлике између поменутих процена и стварних резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

Уколико се процењени корисни век употребе буде разликовао за 10% од процене руководства, амортизација за годину завршену на дан 31. децембра 2023. године биће већа/мања за РСД 2.040.256 (2022: РСД 2.090.570).

3.3. Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Друштво одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Друштво узима у разматрање каматне стопе на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавеза за пензије.

Да је при обрачуну садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 8,78% (уместо коришћене 7,78%) садашња вредност обавеза за отпремнине би се смањила за 9,33%, односно 5,05% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи за 1% већој од претпостављене на годишњој основи, садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 6,80%.

3.4. Обавезе за обнављање природних ресурса и заштита животне средине

Руководство Друштва врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у првобитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум биланса засноване на важећим законима у свакој држави где су лоцирана оперативна средства Друштва, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћена за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 7,68% (уместо коришћене 6,68%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се смањила за РСД 835.469 (31. децембра 2022: 7,80% (уместо коришћене 6,80%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се смањила за РСД 1.163.584).

3.5. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових финансијских извештаја постоје одређене околности које Друштву могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључено Друштво, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака, Друштво након консултација са правним и пореским саветницима процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутих околностима.

Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у финансијским извештајима Друштва.

Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у разумној мери могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују. Уколико се непредвиђени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да дâ разумну процену. Непредвиђени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева, Друштво може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе које по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 41).

3.6. Надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме

У складу са променама у цени сирове нафте на светском тржишту, руководство Друштва је извршило анализу осетљивости тих утицаја на надокнадиву вредност некретнина, постројења и опреме и на свеукупно пословање Друштва. На основу тренутно доступних информација и прогноза у кретању цена сирове нафте добијених од реномиране фирме, Руководство верује да на датум извештавања надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме достиже своју садашњу вредност.

Анализа осетљивости на промене цене нафте је главни индикатор за обезвређење средстава. Према прогнози, уколико би цена нафте пала за 10 УСД/ барел и даље постоји позитивна разлика између надокнадиве вредности некретнина, постројења и опреме и њихове садашње вредности РСД 92,2 млрд. (31. децембра 2022: РСД 58,5 млрд).

Цена нафте заснива се на доступним прогнозама светски признатих истраживачких институција.

Руководство ће наставити да константно прати флукуације у цени сирове нафте и њен утицај на пословање Друштва, са циљем адекватног предузимања мера за ублажавање утицаја уколико се наставе негативни трендови на тржишту.

4. ПРИМЕНА ИЗМЕНА ПОСТОЈЕЋИХ СТАНДАРДА

Нови стандард МСФИ Уговори о осигурању и измене постојећих стандарда које су ступиле на снагу 1. јануара 2023. године нису имале материјалног утицаја на финансијске извештаје.

Друштво намерава да примени измене и допуне постојећих стандарда и нових стандарда који су издати, али још увек нису ступили на снагу на дан када су ови финансијски извештаји одобрени за објављивање, и Друштво не очекује да ће они имати било какав материјални утицај на финансијске извештаје када се усвоји.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

5.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Друштва је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе и ризик готовинског тока), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Друштву је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Друштва сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије и финансијску контролу Друштва у оквиру Функције за финансије, економику, планирање и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) и у складу са политикама

одобреним од стране Друштва идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Друштва.

У току свог редовног пословања Друштво је изложено следећим финансијским ризицима:

- а) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курса страних валута, каматни ризик и ризик промене цена робе);
- б) кредитни ризик и
- в) ризик ликвидности.

Тржишни ризик

Друштво је изложено тржишном ризику. Тржишни ризик проистиче из пословања са различитим а) валутама, б) каматним стопама, в) ценама робе, где су сваке од њих изложене општим и специфичним променама на тржишту. Руководство анализира и прати ниво ризика који је прихватљив, међутим овај приступ не искључује губитке који би настали услед значајних померања на тржишту.

Валутни ризик

Друштво послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних

валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Друштва је установило политику за управљање валутним ризику. Да би управљало валутним ризику који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса тог дана. Валутни ризик настаје када су будуће трансакције и призната средства и обавезе исказане у валути која није функционална валута Друштва.

Друштво има кредите деноминоване у страним валутама, најзначајније у ЕУР које превасходно излажу Друштво валутном ризику. Валутном изложеношћу по основу кредита се управља по основу учешћа кредита деноминованим у функционалној валути Друштва у укупном кредитном портфолију.

Књиговодствена вредност финансијских инструмената (нето од исправке вредности) Друштва по валутама приказана је у следећој табели:

На дан 31. децембра 2023. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	91.641	-	-	-	91.641
Дугорочни пласмани зависним правним лицима у иностранству	-	6.659.484	-	-	6.659.484
Дугорочни пласмани зависним правним лицима у земљи	-	1.889.147	-	-	1.889.147
Дати кредити и зајмови у земљи	8.565	-	-	-	8.565
Остали дугорочни финансијски пласмани	299.282	1.173.038	4.964	-	1.477.284
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	34.099.023	10.362.382	-	-	44.461.405
Друга потраживања	127.878	3.089.151	168.013	846	3.385.888
Краткорочни финансијски пласмани	27.336.070	19.786.274	-	-	47.122.344
Готовина и готовински еквиваленти	14.000.844	2.252.574	323	16.752	16.270.493
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(3.369)	(68.103.171)	-	(10.712)	(68.117.252)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(3.620.364)	(11.200.371)	(30.298)	(38.333)	(14.889.366)
Обавезе из пословања	(16.442.577)	(1.375.404)	(800.999)	(39.833)	(18.658.813)
Остале краткорочне обавезе	(5.929.791)	(243.066)	(169.426)	(106)	(6.342.389)
Нето изложеност	49.967.202	(35.709.962)	(827.423)	(71.386)	13.358.431

На дан 31. децембра 2022. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	92.226	-	-	-	92.226
Дугорочни пласмани зависним правним лицима у иностранству	-	26.772.569	-	-	26.772.569
Дугорочни пласмани зависним правним лицима у земљи	-	1.868.080	-	-	1.868.080
Дати кредити и зајмови у земљи	9.367	-	-	-	9.367
Остали дугорочни финансијски пласмани	289.397	1.343.118	6.609	-	1.639.124
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	31.881.669	10.850.610	-	40	42.732.319
Друга потраживања	169.147	2.128.601	173.912	517	2.472.177
Краткорочни финансијски пласмани	6.217.169	256.570	-	-	6.473.739
Готовина и готовински еквиваленти	72.784.633	10.279.219	272	19.131	83.083.255
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(15.887)	(64.487.868)	(31.524)	(39.627)	(64.574.906)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(3.895.740)	(7.633.832)	(56.991)	(68.142)	(11.654.705)
Обавезе из пословања	(14.133.228)	(10.815.551)	(478.454)	(28.827)	(25.456.060)
Остале краткорочне обавезе	(5.747.106)	(140.831)	(172.959)	(177)	(6.061.073)
Нето изложеност	87.651.647	(29.579.315)	(559.135)	(117.085)	57.396.112

Приликом прерачуна страних валута у РСД коришћени су следећи курсеви:

	31 децембар 2023.	31 децембар 2022.
ЕУР	117,1737	117,3224
УСД	105,8671	110,1515

Анализа осетљивости

Друштво је одлучило да обелодани информације о тржишној и потенцијалној изложености хипотетичком добитку/(губитку) од коришћења финансијских инструмената кроз анализу осетљивости.

Анализа осетљивости приказана ниже приказује хипотетички утицај на финансијске извештаје Друштва и добитак/(губитак) који ће се појавити услед промене курса а не промене у структури портфолија улагања и других варијабли на дан извештавања.

На дан 31. децембра 2023. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 1% у односу на ЕУР, а све остале варијабиле биле непромењене. Добит пре опорезивања и капитал били би већи / мањи за РСД 357.100 (2022: РСД 295.793), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминованим у ЕУР.

На дан 31. децембра 2023. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 2% у односу на УСД, а све остале варијабиле биле непромењене, добит пре опорезивања и капитал били би већа/мања за РСД 16.548 (2022: РСД 11.183), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза према добављачима деноминованим у УСД.

Ризик цена робе

Финансијске перформансе Друштва директно су везане за цене сирове нафте и нафтних деривата. Друштво није у могућности да у потпуности контролише цене ових производа, који зависе од равнотеже понуде и потражње на светском и домаћем тржишту сирове нафте и нафтних деривата као и од поступака контролних агенција.

Систем планирања Друштва припрема различите сценарије за кључне факторе у зависности од цена нафте на глобалном тржишту. Овај приступ омогућава менаџменту да прилагоди трошкове смањењем или репорограмирањем инвестиционих програма и других механизма. Такве активности помажу да се ризик смањи на прихватљив ниво.

Ризик каматне стопе

Кредити повучени по променљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику новчаног тока. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Друштва. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више/ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит и капитал у 2023. години био би РСД 343. 848 (2022: РСД 420.664) нижи/виши, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

Кредитни ризик

Друштво се излаже кредитном ризику, односно ризику да ће једна страна финансијског инструмента узроковати финансијски губитак другој страни, тиме што неће испунити своје обавезе.

Изложеност ризику настаје као резултат задуживања Друштва и других трансакција са сауговарачима. услед којих настају финансијска средства и ванбилансне кредитне обавезе.

Максимална изложеност кредитном ризику Друштва по врсти средстава исказана у садашњим вредностима финансијских средстава у билансу стања приказана је у следећој табели:

	2023.	31. децембра 2022.
Финансијски инструменти кроз ОУР	91.641	92.226
Дугорочни пласмани зависним правним лицима у земљи (напомена 11)	1.889.147	1.868.080
Дугорочни пласмани зависним правним лицима у иностранству (напомена 11)	6.659.484	26.772.569
Дати дугорочни кредити и зајмови у земљи	8.565	9.367
Остали дугорочни финансијски пласмани (напомена 12)	1.477.284	1.639.124
Потраживања по основу продаје (напомена 15)	44.461.405	42.732.319
Друга потраживања (напомена 16)	10.895.067	2.590.493
Краткорочни финансијски пласмани(напомена 17)	47.122.344	6.473.739
Готовински еквиваленти и готовина (напомена 18)	16.270.493	83.083.255
Укупно максимална изложеност кредитном ризику	128.875.430	165.261.172

Управљање кредитним ризицима. Кредитни ризик представља највећи појединачни ризик пословања Друштва; руководство у складу са тим пажљиво управља изложеношћу кредитном ризику. Кредитни ризик настаје из готовине и готовинских еквивалената, депозита код банака и финансијских институција, као и кредитне изложености у вези са купцима на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и извршене трансакције.

Лимити. Друштво дефинише нивое кредитних ризика које преузима, тако што поставља лимите на износе ризика који су прихватљиви у односу на једног зајмопримца. Кредитни лимит се утврђује за сваког купца појединачно, као максимални износ кредитног ризика, имајући у виду бројне карактеристике, као што су:

- Финансијски извештаји сауговарача;
- Скоринг код Агенције за привредне регистре, компаније НИС и/или D&V извештаја;
- Количина уписаних залога;
- Подаци о блокадама рачуна купца;
- Претходни односи са Друштвом;
- Планирани обим продаје;
- Дужина сарадње са Друштвом, укључујући старосну структуру, доспеће и постојање било каквих финансијских потешкоћа.

Потраживања од продаје и друга потраживања

На изложеност Друштва кредитном ризику у највећој мери утичу индивидуалне карактеристике сваког купца.

Друштво примењује поједностављен приступ МСФИ 9 за одмеравање очекиваних кредитних губитака, који користи исправку за очекиване губитке током века трајања.

У циљу одмеравања очекиваних кредитних губитака, потраживања од купаца и других потраживања груписана су на основу заједничких карактеристика кредитног ризика и броја дана кашњења.

Очекиване стопе кредитних губитака се заснивају на профилима плаћања по основу продаје у периоду од 60 месеци пре 31. децембра 2023. године. као и одговарајућих претходних кредитних губитака претрпљених у наведеном периоду. Историјске стопе губитка нису кориговане у односу на информације о будућим макроекономским факторима, обзиром да нису установљене корелације које би значајно утицале на способност купаца да измире потраживања.

Резервисање за кредитне губитке у вези са потраживањима од купаца по основу продаје и другим потраживањима се одређује у складу са матрицом резервисања која је приказана у табели у наставку.

На дан 31. децембра 2023. године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL	Укупно потраживања од продаје и друга потраживања
Потраживања по основу продаје и друга потраживања:				
– недоспела	0,02%	40.486.860	(7.328)	40.479.532
– доспела до 30 дана	0,06%	6.617.171	(3.810)	6.613.361
– доспела од 31 до 90 дана	0,64%	1.738.360	(11.125)	1.727.235
– доспела од 91 до 270 дана	2,43%	2.050.090	(49.905)	2.000.185
– доспела преко 270 дана	76,82%	19.569.173	(15.033.014)	4.536.159
Укупно потраживања од продаје и друга потраживања		70.461.654	(15.105.182)	55.356.472

На дан 31. децембра 2022. године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL	Укупно потраживања од продаје и друга потраживања
Потраживања по основу продаје и друга потраживања:				
– недоспела	0,01%	36.280.416	(4.861)	36.275.556
– доспела до 30 дана	0,03%	2.907.463	(946)	2.906.517
– доспела од 31 до 90 дана	0,54%	691.364	(3.733)	687.631
– доспела од 91 до 270 дана	2,46%	4.141.170	(101.856)	4.039.314
– доспела преко 270 дана	91,41%	16.464.269	(15.050.474)	1.413.794
Укупно потраживања од продаје и друга потраживања		60.484.682	(15.161.870)	45.322.812

По правилу, потраживања која превазилазе одобрен кредитни лимит обезбеђена су или банкарском гаранцијом, авансним плаћањем или неком другом врстом обезбеђења.

Руководство Друштва редовно оцењује кредитни квалитет потраживања од продаје, специфичних и других потраживања узимајући у обзир анализу старосне структуре

потраживања и дужину трајања пословног односа са Друштвом.

Руководство верује да су необезвређена потраживања од продаје и друга потраживања у потпуности наплатива.

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и потраживања за закуп су:

	Потраживања од продаје	Потраживања за закуп	Укупно
На дан 1. јануара 2022. године	4.806.835	41.135	4.847.970
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 37)	100.918	1.534	102.452
Укидање резервисања (напомена 36)	(35.840)	(4.539)	(40.379)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(291.991)	(3.704)	(295.695)
Остало	11.999	-	11.999
На дан 31. децембра 2022. године	4.591.921	34.426	4.626.347
На дан 1. јануара 2023. године	4.591.921	34.426	4.626.347
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 37)	71.950	123	72.073
Укидање резервисања (напомена 36)	(32.751)	(3.528)	(36.279)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(65.646)	(474)	(66.120)
Остало	5.432	-	5.432
На дан 31. децембра 2023. године	4.570.906	30.547	4.601.453

Трошкови обезвређења или отписа су укључени у расходе од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха. Износи резервисања за обезвређење се углавном отписују када се више не очекује прилив готовине.

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је књиговодствена вредност

	Потраживања из специфичних послова	Потраживања за камате	Остала потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2022. године	1.555.715	2.296.956	7.334.708	11.187.379
Резервисања за обезвређење осталих потраживања (напомена 37)	264	5.827	3.909	10.000
Укидање резервисања (напомена 36)	(601.580)	(4.211)	(436)	(606.227)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(1.718)	(37.438)	(1)	(39.157)
Остало	-	(16.472)	-	(16.472)
На дан 31. децембра 2022. године	952.681	2.244.662	7.338.180	10.535.523
На дан 1. јануара 2023. године	952.681	2.244.662	7.338.180	10.535.523
Резервисања за обезвређење осталих потраживања (напомена 37)	80	9.662	549	10.291
Укидање резервисања (напомена 36)	(382)	(5.171)	(1.659)	(7.212)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	1	(33.343)	(22)	(33.364)
Остало	-	(1.509)	-	(1.509)
На дан 31. децембра 2023. године	952.380	2.214.301	7.337.048	10.503.729

Остала финансијска средства по амортизованој вредности

Промене на исправци вредности краткорочних пласмана су:

	Укупно
На дан 1. јануара 2022. године	8.094.302
Одмеравање очекиваних губитака	15.694
Пренос на краткорочни део	-
Курсне разлике	(17.913)
На дан 31. децембра 2022. године	8.092.083
На дан 1. јануара 2023. године	8.092.083
Одмеравање очекиваних губитака	-
Пренос на краткорочни део	(7.946.133)
Курсне разлике	17.070
На дан 31. децембра 2023. године	163.020

сваке класе наведених потраживања. Остале класе у оквиру потраживања по основу продаје, специфичних и других потраживања не садрже средства која су обезвређена.

Промене на исправци вредности других потраживања су:

Кредитни квалитет финансијске имовине

	Краткорочни кредити у земљи	Текућа доспећа дугорочних кредита	Укупно
На дан 1. јануара 2022. године	2.019	1.630.601	1.632.620
Одмеравање очекиваних губитака	-	-	-
Укидање резервисања	-	-	-
Пренос са дугорочног дела	-	-	-
Курсне разлике	-	(3.601)	(3.601)
На дан 31. децембра 2022. године	2.019	1.627.000	1.629.019
Одмеравање очекиваних губитака	-	-	-
Укидање резервисања	-	-	-
Пренос са дугорочног дела	-	7.946.133	7.946.133
Курсне разлике	-	(29.389)	(29.389)
На дан 31. децембра 2023. године	2.019	9.543.744	9.545.763

Кредитни квалитет финансијске имовине која није доспела нити обезвређена може се проценити позивањем на спољне кредитне

рејтинге (ако су доступни) или на историјске информације о стопама неплаћања друге уговорне стране:

	БББ и више	Мање од БББ	Без рејтинга	Укупно
На дан 31. децембра 2023. године				
Готовина и готовински еквиваленти (напомена 18)	4.441.215	4.124.171	7.705.107	16.270.493
Депозити са роком доспећа више од 3 месеца а мање од 1 године (напомена 17)	3.128.640	5.243.556	17.918.700	26.290.896
На дан 31. децембра 2022. године				
Готовина и готовински еквиваленти (напомена 18)	51.811.804	8.532.397	22.739.054	83.083.255
Депозити са роком доспећа више од 3 месеца а мање од 1 године (напомена 17)	-	6.003.699	-	6.003.699

Очекивани кредитни губици за већину финансијских средстава се одмеравају узимајући у обзир очекиване кредитне губитке током века трајања финансијског средства.

На дан 31. децембра 2023. и 2022. године није било значајних кредитних губитака од умањења вредности признате имовине.

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Друштва. Дирекција финансија прати континуирано ликвидност Друштва како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да

Друштво не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Друштва у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно дефинисаним циљевима, и ако је применљиво екстерне законске или правне захтеве као што су на пример валутна ограничења. Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализиране су финансијске обавезе на датум биланса стања Друштва које су груписане према датуму доспећа.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтоване новчане токове.

	Садашња вредност	Уговорени новчани токови	Мање од 1 године	1-5 година	Преко 5 година
На дан 31. децембра 2023.					
Финансијске обавезе	83.006.618	91.820.250	17.558.974	72.476.964	1.784.312
Обавезе из пословања и обавезе за дивиденде	22.442.408	22.442.408	22.442.408	-	-
	105.449.026	114.262.658	40.001.382	72.476.964	1.784.312
На дан 31. децембра 2022.					
Финансијске обавезе	76.229.611	83.218.732	13.825.536	63.659.921	5.733.275
Обавезе из пословања и обавезе за дивиденде	29.239.878	29.239.879	29.239.879	-	-
	105.469.489	112.458.611	43.065.415	63.659.921	5.733.275

5.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувало односно кориговало структуру капитала, Друштво може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањило дуговање.

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе по кредитима – укупно (напомена 23 и 24)	83.006.618	76.229.611
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 18)	(16.270.493)	(83.083.255)
Нето дуговања	66.736.125	(6.853.644)
EBITDA	70.507.388	135.177.263
Коефицијент задужености	0,95	(0,05)

Друштво се обавезало (на нивоу Газпром Њефт Групе) да одржава коефицијент укупне задужености и EBITDA испод 4,0 за време трајања споразума о дугорочним кредитима са појединим пословним банкама. Друштво константно прати утврђене обавезе како би се

Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

Капитал се прати на групном нивоу на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и EBITDA. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. EBITDA се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и других неоперативних прихода (трошкова).

На крају извештајних периода коефицијент задужености Друштва био је као што следи:

одржао овај однос покривености дугова и до сада није било кршења ових обавеза.

У току године није било промене у приступу управљања ризиком капитала.

5.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама на дан биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Друштва представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Друштво примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтоване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курса на дан биланса стања.

Књиговодствена вредност потраживања по основу продаје, специфичних и других потраживања, и добављача и осталих обавеза из пословања сматра се да је једнака фер вредности услед њихове краткорочне природе. За већину дугорочних финансијских средстава и обавеза фер вредност не одступа значајно од њихове књиговодствене вредности.

6. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Друштва за године које се завршавају 31. децембра 2023. и 2022. године. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати главни доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Друштва су организоване у два главна пословна сегмента: *Upstream* и *Downstream*.

Upstream (Истраживање и производња) обухвата следеће операције Друштва: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. *Downstream* (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације и сегмент Енергетика су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

EBITDA представља EBITDA-у Друштва. Руководство верује да EBITDA представља користан показатељ пословања Друштва јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. EBITDA представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (трошкова). EBITDA је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2023. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	48.442.396	393.667.719	(50.895.745)	391.214.370
Интерсегментни	48.388.424	2.507.321	(50.895.745)	-
Екстерни	53.972	391.160.398	-	391.214.370
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	32.337.898	38.169.490	-	70.507.388
Амортизација	(12.450.152)	(10.143.643)	-	(22.593.795)
Добици (губици) због обезвређења (напомена 28 и 31)	(68.461)	(17.720)	-	(86.181)
Финансијски расходи. нето	(195.839)	2.468.149	-	2.272.310
Порез на добит	-	(7.844.963)	-	(7.844.963)
Сегментни добитак	19.713.344	22.201.284	-	41.914.628

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2022. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	60.886.851	485.483.224	(59.424.906)	486.945.169
Интерсегментни	58.790.033	634.873	(59.424.906)	-
Екстерни	2.096.818	484.848.351	-	486.945.169
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	45.019.579	90.157.684	-	135.177.263
Амортизација	(12.252.881)	(10.870.017)	-	(23.122.898)
Добици (губици) због обезвређења (напомена 28 и 31)	(89.355)	72.069	-	(17.286)
Финансијски расходи. нето	(69.178)	(1.295.977)	-	(1.365.155)
Порез на добит	(155.950)	(17.133.993)	-	(17.289.943)
Сегментни добитак	32.672.133	60.784.798	-	93.456.931

Коригована EBITDA за Downstream сегмент укључује EBITDA-у корпоративног центра у негативном износу од РСД 15.604.457 за годину која се завршила 31. децембра 2023. године (31 децембра 2022. године: негативна

EBITDA у износу од РСД 7.207.900). Коригована EBITDA за Downstream сегмент пре алокације корпоративног центра EBITDA је приказана у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	Година која се завршила 31. децембра 2022.
Коригована EBITDA после алокације Корпоративног центра	38.169.490	90.157.684
EBITDA Корпоративног центра	(15.604.457)	(7.207.900)
Коригована EBITDA пре алокације Корпоративног центра	53.773.947	97.365.584

Коригована EBITDA за године које се завршавају 31. децембра 2023. и 2022. године је усаглашена у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	Година која се завршила 31. децембра 2022.
Нето добит	41.914.628	93.456.931
Порез на добит	7.844.963	17.289.943
Остали расходи	8.435.642	1.132.715
Остали приходи	(786.254)	(1.243.447)
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	82.794	465.281
Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(101.080)	(697.015)
Финансијски расходи	4.676.470	6.797.866
Финансијски приходи	(6.948.780)	(5.432.711)
Трошкови амортизације	22.593.795	23.122.898
Остали неоперативни трошкови / (приходи) нето*	(7.204.790)	284.802
EBITDA	70.507.388	135.177.263

*Остали неоперативни расходи (приходи), у нето износу се највећим делом односе на: донације за подршку пројектима из области образовања, социјалне и здравствене заштите, вишкове и мањкове имовине и залиха, казне, таксе и друго (напомена 39).

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2023.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	-	-	-
Продаја природног гаса	190.850	-	190.850
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	190.850	-	190.850
Продаја нафтних деривата	313.480.564	45.740.878	359.221.442
Малопродаја	110.382.013	-	110.382.013
Велепродаја	203.098.551	45.740.878	248.839.429
Приходи од закупа	360.760	8.857	369.617
Продаја електричне енергије	15.406.532	-	15.406.532
Остала продаја	15.618.037	407.892	16.025.929
Продаја укупно	345.056.743	46.157.627	391.214.370

	Година која се завршила 31. децембра 2022.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	2.560.156	2.042.795	4.602.951
Продаја природног гаса	150.365	-	150.365
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	150.365	-	150.365
Продаја нафтних деривата	392.167.667	66.364.504	458.532.171
Малопродаја	131.285.607	-	131.285.607
Велепродаја	260.882.060	66.364.504	327.246.564
Приходи од закупа	350.568	5.482	356.050
Продаја електричне енергије	9.462.697	472.030	9.934.727
Остала продаја	12.877.373	491.532	13.368.905
Продаја укупно	417.568.826	69.376.343	486.945.169

Приходи од продаје нафтних деривата у износу од 25.983.119 РСД (2022: 39.105.621 РСД) односе се на једног купца. Ови приходи чине велепродају у оквиру Downstream сегмента пословања.

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама у износу од 11.031.630 РСД (2022: 9.656.529 РСД).

Година која се завршила 31. децембра		
	2023.	2022.
Продаја сирове нафте	-	2.042.795
Продаја нафтних деривата (малопродаја и велепродаја)		
Босна и Херцеговина	20.919.814	28.948.258
Бугарска	5.028.468	5.228.462
Румунија	506.590	6.842.138
Остала тржишта	19.286.007	25.345.646
	45.740.879	66.364.504
Продаја електричне енергије	8.856	5.482
Приходи по основу закупа	-	472.030
Остала продаја и остали оперативни приходи	407.892	491.532
	46.157.627	69.376.343

Приходи од појединачних земаља укључених у остала тржишта нису материјално значајни.

Презентација акцизе

У табели испод приказан је остварени приход од продаје и обрачунате акцизе за 2023. и 2022. годину:

	2023.	2022.
Приход од продаје	564.184.939	646.700.451
Акциза	(172.970.569)	(159.755.282)
Нето приход од продаје	391.214.370	486.945.169

У Републици Србији акцизе постају плативе када производи који су предмет акцизе излазе из акцизног складишта. То настаје када се роба утовари за транспорт, за директну продају купцима (велепродаја) или за транспорт до сопствене малопродајне мреже. Рок плаћања за обрачунате акцизе је 15 дана. Друштво је проценила да акцизе наплаћене у велепродаји не садрже ризик залиха нити значајан кредитни ризик. У продаји на мало, Друштво процењује да је просечан промет залиха приближно једнак

Све уговорне обавезе које се односе на купце су испуњене у тренутку времена у коме купац остварује контролу над предметном имовином а Друштво испуњава своју уговорену обавезу.

Анализа укупног прихода од екстерних купаца са територије земаља дата је у табели:

7. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

На дан 1. јануара 2022.	Улагања у развој	Концесије, патенти, лиценце, софтвер и остала права	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
Набавна вредност	17.533.410	10.135.597	1.285.355	1.412.966	30.367.328
Исправка вредности и обезвређење	(5.700.627)	(8.146.803)	(180.252)	(83.288)	(14.110.970)
Неотписана вредност	11.832.783	1.988.794	1.105.103	1.329.678	16.256.358

Година завршена дана 31. децембра 2022.					
Повећања	253.847	948.558	21.952	81.230	1.305.587
Амортизација	(1.255.696)	(565.783)	(21.119)	-	(1.842.598)
Обезвређење (напомена 31)	-	-	-	(4.724)	(4.724)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 8)	-	-	-	(22.346)	(22.346)
Отуђења и отписи	-	(2.544)	-	-	(2.544)
Остали преноси	-	21.554	(21.554)	25.618	25.618
Неотписана вредност	10.830.934	2.390.579	1.084.382	1.409.456	15.715.351

На дан 31. децембра 2022.					
Набавна вредност	17.787.257	11.032.863	1.284.857	1.473.121	31.578.098
Исправка вредности и обезвређење	(6.956.323)	(8.642.284)	(200.475)	(63.665)	(15.862.747)
Неотписана вредност	10.830.934	2.390.579	1.084.382	1.409.456	15.715.351

На дан 1. јануара 2023.					
Набавна вредност	17.787.257	11.032.863	1.284.857	1.473.121	31.578.098
Исправка вредности и обезвређење	(6.956.323)	(8.642.284)	(200.475)	(63.665)	(15.862.747)
Неотписана вредност	10.830.934	2.390.579	1.084.382	1.409.456	15.715.351

Година завршена дана 31. децембра 2023.					
Повећања	427.548	256.889	19.106	569.922	1.273.465
Амортизација	(1.252.295)	(498.014)	(20.968)	-	(1.771.277)
Отуђења и отписи	-	(995)	-	-	(995)
Остали преноси	-	1.646	(1.428)	1	219
Неотписана вредност	10.006.187	2.150.105	1.081.092	1.979.379	15.216.763

На дан 31. децембра 2023.					
Набавна вредност	18.209.844	11.276.330	1.302.523	1.979.379	32.768.076
Исправка вредности и обезвређење	(8.203.657)	(9.126.225)	(221.431)	-	(17.551.313)
Неотписана вредност	10.006.187	2.150.105	1.081.092	1.979.379	15.216.763

Нематеријална улагања у припреми са стањем на дан 31. децембра 2023. године у износу од РСД 1.979.379 (2022: РСД 1.409.456) се највећим делом односе на улагања у истраживање (непотврђене резерве) у износу од РСД 1.196.344 (2022: РСД 992.539).

8. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

а) Некретнине, постројења и опрема по набавној вредности

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале некретнине, постројења и опрема	Улагања у туђе некретнине постројења и опрему	Аванси	Укупно
На дан 1. јануара 2022.								
Набавна вредност	10.303.574	246.328.252	164.185.695	15.727.270	82.688	512.940	294.923	437.435.342
Исправка вредности и обезвређење	(294.176)	(93.748.646)	(80.662.778)	(2.977.951)	(1.114)	(390.317)	(21.363)	(178.096.345)
Неотписана вредност	10.009.398	152.579.606	83.522.917	12.749.319	81.574	122.623	273.560	259.338.997
Година завршена дана 31. децембра 2022.								
Повећања	62.850	13.879.211	4.325.856	(268.030)	-	30.594	997	18.031.478
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса (напомена 22)	-	(745.466)	-	-	-	-	-	(745.466)
Обезвређење (напомена 31)	-	-	-	(120.481)	-	-	(32)	(120.513)
Амортизација	-	(11.511.632)	(9.380.478)	-	-	(13.589)	-	(20.905.699)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 7)	-	-	-	22.346	-	-	-	22.346
Пренос на средства намењена продаји	(37.898)	(2.315)	-	-	-	-	-	(40.213)
Пренос са инвестиционе некретнине	100.936	152.826	-	-	-	-	-	253.762
Отуђења и отписи	(4.046)	(75.888)	(174.930)	(5.156)	(27)	-	-	(260.047)
Остали трансфери	(1)	741	24.277	(66.316)	(1)	-	767.405	726.105
Неотписана вредност	10.131.239	154.277.083	78.317.642	12.311.682	81.546	139.628	1.041.930	256.300.750
На дан 31. децембра 2022.								
Набавна вредност	10.423.471	259.174.345	167.389.337	15.405.954	82.660	543.535	1.063.325	454.082.627
Исправка вредности и обезвређење	(292.232)	(104.897.262)	(89.071.695)	(3.094.272)	(1.114)	(403.907)	(21.395)	(197.781.877)
Неотписана вредност	10.131.239	154.277.083	78.317.642	12.311.682	81.546	139.628	1.041.930	256.300.750
На дан 1. јануара 2023.								
Набавна вредност	10.423.471	259.174.345	167.389.337	15.405.954	82.660	543.535	1.063.325	454.082.627
Исправка вредности и обезвређење	(292.232)	(104.897.262)	(89.071.695)	(3.094.272)	(1.114)	(403.907)	(21.395)	(197.781.877)
Неотписана вредност	10.131.239	154.277.083	78.317.642	12.311.682	81.546	139.628	1.041.930	256.300.750
Година завршена дана 31. децембра 2023.								
Повећања	18.302	14.858.660	4.537.099	9.536.661	-	2.811	6.686.875	35.640.408
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса (напомена 22)	-	290.351	-	-	-	-	-	290.351
Обезвређење (напомена 28 и 31)	-	-	-	(133.295)	-	-	32	(133.263)
Амортизација	-	(11.476.825)	(8.911.029)	-	-	(14.709)	-	(20.402.563)
Пренос на средства намењена продаји	(31.539)	-	-	-	-	-	-	(31.539)
Пренос са инвестиционе некретнине	(9.338)	15.140	-	-	-	-	-	5.802
Отуђења и отписи	(865)	(36.924)	(42.496)	(163.235)	-	-	(3.565.914)	(3.809.434)
Остали трансфери	-	215.602	(215.353)	5.173	1	(1)	-	5.422
Неотписана вредност	10.107.799	158.143.087	73.685.863	21.556.986	81.547	127.729	4.162.923	267.865.934
На дан 31. децембра 2023.								
Набавна вредност	10.400.031	273.843.067	169.629.727	23.363.366	82.660	542.554	4.184.286	482.045.691
Исправка вредности и обезвређење	(292.232)	(115.699.980)	(95.943.864)	(1.806.380)	(1.113)	(414.825)	(21.363)	(214.179.757)
Неотписана вредност	10.107.799	158.143.087	73.685.863	21.556.986	81.547	127.729	4.162.923	267.865.934

Друштво је у пословној 2023. години капитализовало трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од РСД 61.023 (2022: РСД 20.974).

Од укупног износа активација у 2023. години у износу од РСД 28.953.533 најзначајнији

део се односи на активацију средстава за производњу нафте и гаса у износу од РСД 16.196.962. У 2022. години од износа РСД 18.298.511. најзначајнији део односи се на активацију средстава за производњу нафте и гаса у износу од РСД 12.464.745.

Друштво је на дан 31. децембра 2023. године извршило процену индикатора обезвређења јединица које генеришу готовину (“ЈГГ”) (напомена 3.7). Друштво је извршило процену

и признала обезвређење у износу од РСД 133.263 (2022: РСД 120.513) за технолошки и физички застарела средства и физички оштећена средства.

б) Право коришћења средстава

	Земљиште	Некретнине	Постројења и опрема	Возила	Остало	Укупно
На дан 1. јануара 2022. године						
Повећања	-	156.256	94.141	1.445.262	-	1.695.659
Амортизација	(2.503)	(85.230)	(85.846)	(201.022)	-	(374.601)
Отуђења	-	-	(3.408)	(28.513)	-	(31.921)
Ефекти модификације уговора	-	(47)	(320)	-	-	(367)
На дан 31. децембра 2022. године	-	842.721	224.723	1.759.082	-	2.826.526
На дан 1. јануара 2023. године						
Повећања	2.542	110.783	135.670	325.279	-	574.274
Амортизација	(1.116)	(97.86)	(81.654)	(239.325)	-	(419.955)
Преноси	-	-	5	(6.994)	1.994	-
Отуђења	-	(55.247)	(110.112)	(5.419)	-	(170.778)
Обезвређење (напомена 28 и 31)	-	-	-	-	(1.994)	(1.994)
На дан 31. децембра 2023. године	1.426	800.397	173.627	1.832.623	-	2.808.073

в) Инвестиционе некретнине по фер вредности

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Кретања на инвестиционим некретнинама приказане су у табели испод:

	2023.	2022.
На дан 1. јануара		
Добици / (губици) по основу фер вредновања (напомена 28 и 31)	(160)	85.766
Преноси на основних средстава	(5.802)	(253.762)
Остали преноси	(18.579)	856
Отуђења	(66.062)	(6.214)
На дан 31. децембра	1.514.651	1.605.254

Инвестиционе некретнине исказане са састанем на дан 31. децембра 2023. године у износу од РСД 1.514.651 (31. децембра 2022. године: РСД 1.605.254) у највећем делу се односе на бензинске станице и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан извештавања.

Фер вредност инвестиционих некретнина

Инвестиционе некретнине, које чине бензинске станице и пословни простори, вредноване су по фер вредности на дан 31. децембра 2023. односно 2022. године. Позитиван ефекат вредновања по фер

вредности признат је у корист прихода од усклађивања вредности имовине.

Табела ниже приказује нефинансијска средства књижена по фер вредности која је мерена методом процене. Одмеравање фер вредности врши се према следећим хијерархијским нивоима:

- Котиране цене (некориговане) на активном тржишту за иста средства или исте обавезе (Ниво 1),
- Информације осим котираних цена

- укључених у Ниво 1. које су засноване на доступним тржишним подацима за средства или обавезе било директно (тј. цене) или индиректно (тј. изведене из цена) (Ниво 2),
- Информације о средству или обавези које нису засноване на доступним тржишним подацима (тј. недоступне информације) (Ниво 3).

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2023. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности			
Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	920.884	-
– Бензинске станице	-	-	593.769
Укупно	-	920.884	593.769

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2022. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности			
Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	1.020.117	-
– Бензинске станице	-	-	585.138
Укупно	-	1.020.117	585.138

Технике процене фер вредности применом методологије 2. нивоа

Фер вредности пословних простора, станова и других објеката за издавање добијене применом методологије 2. нивоа произилазе из методе упоредивих трансакција. Продајне

цене упоредивих објеката у непосредној близини коригују се за разлике у њиховим кључним карактеристикама као што је површина некретнине. Најзначајнија информација по овом приступу процене је цена по квадратном метру.

Одмеравање фер вредности применом значајних недоступних информација (методологија 3. нивоа)

Фер вредности бензинских станица добијене применом методологије 3. нивоа произилазе из методе употребних вредности, где је фер вредност бензинских станица одређена као

садашња вредност будућих нето примања Друштва на основу дугорочних уговора о закупу. Најзначајнија информација при овом приступу процене је цена изнајмљивања по бензинској станици.

Кључне претпоставке коришћене за вредновање методом употребних вредности:

	2023.	2022.
Дугорочна стопа раста	0%	0%
Дисконтна стопа	10,65%	10,98%

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	2023.	2022.
Стање на почетку године	585.138	809.665
Пренос са / на некретнине, постројења и опрему	8.631	(248.162)
Промена у фер вредности:		
Добици признати у билансу успеха, фер вредновање	-	29.370
Остало	-	(5.735)
Укупно повећање по основу фер вредновања средства	-	23.635
Стање на крају године	593.769	585.138

г) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 2.6).

	Капитализовани трошкови истраживања	Капитализовани трошкови развоја	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2022.						
Набавна вредност	8.226.318	329.090	8.555.408	204.856.328	25.403	213.437.139
Исправка вредности и обезвређење	-	-	-	(74.822.128)	(20.349)	(74.842.477)
Неотписана вредност	8.226.318	329.090	8.555.408	130.034.200	5.054	138.594.662
Година завршена 31. децембра 2022.						
Повећања	(129.496)	1.267.614	1.138.118	12.464.745	-	13.602.863
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	-	-	(745.466)	-	(745.466)
Обезвређење	(77.594)	(34.738)	(112.332)	-	-	(112.332)
Амортизација	-	-	-	(12.143.810)	-	(12.143.810)
Пренос на нематеријалну имовину	13.015	(13.150)	(135)	-	-	(135)
Остали преноси	(4.584.569)	3.765.248	(819.321)	8.463	528	(810.330)
Отуђења и отписи	-	640	640	(128.299)	(1)	(127.660)
	3.447.674	5.314.704	8.762.378	129.489.833	5.581	138.257.792
На дан 31. децембра 2022.						
Набавна вредност	3.525.268	5.349.443	8.874.711	215.586.310	25.934	224.486.955
Исправка вредности и обезвређење	(77.594)	(34.739)	(112.333)	(86.096.477)	(20.353)	(86.229.163)
Неотписана вредност	3.447.674	5.314.704	8.762.378	129.489.833	5.581	138.257.792
Година завршена 31. децембра 2023.						
Повећања	1.231.782	1.441.698	2.673.480	16.196.962	-	18.870.442
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	-	-	290.237	-	290.237
Обезвређење	(74.169)	(47.986)	(122.155)	-	-	(122.155)
Амортизација	-	-	-	(12.310.595)	-	(12.310.595)
Пренос са инвестиционих некретнина	-	-	-	136	-	136
Остали преноси	(2.916)	34.839	31.923	(71)	(45)	31.807
Отуђења и отписи	-	(163.308)	(163.308)	(36.059)	-	(199.367)
	4.602.371	6.579.947	11.182.318	133.630.443	5.536	144.818.297
На дан 31. децембра 2023.						
Набавна вредност	4.754.134	6.613.024	11.367.158	231.482.615	25.889	242.875.662
Исправка вредности и обезвређење	(151.763)	(33.077)	(184.840)	(97.852.172)	(20.353)	(98.057.365)
Неотписана вредност	4.602.371	6.579.947	11.182.318	133.630.443	5.536	144.818.297

9. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРАВНИХ ЛИЦА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Учешћа у капиталу зависних правних лица:		
– У акцијама	3.457.576	3.457.576
– У уделима	40.303.566	11.140.314
	43.761.142	14.597.890
Минус: Исправка вредности	(12.744.460)	(1.172.263)
	31.016.682	13.425.627
Остала средства расположива за продају	91.641	92.226
	31.108.323	13.517.853

Промене на учешћима у капиталу приказане су као што следи:

	2023.
На дан 1. јануара	
Додатне инвестиције (стицање додатних удела у ХИП Петрохемија)	17.591.055
Прелазак из заједничких подухвата и придружених правних лица у зависно правно лице – ХИП Петрохемија (напомена 10)	11.572.197
Минус: Исправка вредности (напомена 10)	(11.572.197)
На дан 31. децембра	31.016.682

Стицање додатних удела у ХИП
Петрохемија д.о.о. Панчево

Почетком октобра 2017. године стекли су се сви услови за пуну примену Унапред припремљеног плана реорганизације предузећа ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево. У складу са усвојеним планом промењена је и структура акцијског капитала предузећа ХИП Петрохемија, чиме је НИС повећао своје учешће у капиталу. Након конверзије, НИС поседује 20,86% гласачких права у ХИП Петрохемији. Такође, НИС има своје представнике у Одбору Директора и Надзорном одбору. Дана 9. септембра 2021. године Министарство привреде Републике Србије отворило је јавни позив за приватизацију акционарског друштва ХИП Петрохемија са моделом стратешког партнерства. НИС а.д. је поднео понуду у року и изабран је за стратешког партнера.

У складу са Уговором о Стратешкој сарадњи потписаним 24. децембра 2021. године између Министарство привреде Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево Друштво је дана 09. јуна 2023. године, стекло контролу и регистровало стицање додатних учешћа у капиталу ХИП Петрохемија (петрохемијски комплекс) са претходних 20,86% на 90% са обавезом новчане докапитализације у износу од 17.591.055 РСД (150 милиона ЕУР) која ће

бити употребљена за изградњу погона за производњу полипропилена капацитета најмање 140.000 тона годишње у року од шест година. Као резултат Друштво очекује да диверзификује и прошири пословање производног сегмента петрохемијских производа, након имплементације обимног инвестиционог програма модернизације и изградње нових производних капацитета. Друштво је извршило прву уплату у износу од 5.863.685 РСД (50 милиона ЕУР) на дан стицања контроле, док ће остатак обавезе 11.727.370 РСД (напомена 23) бити исплаћен у складу са Уговором. 30. јун 2023. године се сматра даном стицања контроле.

Нето имовина стеченог предузећа на дан стицања у складу са независном проценом износи 9.909.172 РСД.

Друштво нема обавеза за додатним уплатама по овој трансакцији, осим за испуњењем обавеза у складу са Уговором о Стратешкој сарадњи.

10. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРИДРУЖЕНИХ ЕНТИТЕТА И ЗАЈЕДНИЧКИМ ПОДУХВАТИМА

Књиговодствена вредност учешћа у капиталу придружених ентитета и заједничким подухватима на дан 31. децембра 2023. и 2022. године приказана је у табели испод:

		Проценат учешћа	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Газпром Енергохолдинг Србија д.о.о. Нови Сад	Заједничко улагање	49%	1.038.800	1.038.800
ХИП Петрохемија			-	11.572.197
<i>Минус: исправка вредности</i>			-	(11.572.197)
Укупно инвестиције			1.038.800	1.038.800

Претежно место пословања обелодањених заједничких улагања и придружених ентитета је територија Републике Србије.

Не постоје потенцијалне обавезе које се односе на интерес Друштва у заједничком улагању, као ни потенцијалне обавезе из самог улагања.

Газпром енергохолдинг Србија д.о.о. Нови Сад

Током 2015. холдинг компанија је основала Термоелектрану - Топлану „ТЕ-ТО“ Панчево са пројектованим капацитетом од 208 MW. У октобру 2017. године потписан је уговор по принципу „кључ у руке“. У овом тренутку, обезбеђује топлотну енергију – технолошку пару Рафинерији нафте у Панчеву, док се електрична енергија продаје

Електропривреди Србије а.д. Београд и преноси у електропреносни систем Србије.

Сажете финансијске информације за заједничка улагања на дан 31. децембра 2023. (неревидиране) и 2022. године и за године које су се завршиле дана 31. децембра 2023. (неревидиране) и 2022. приказане су у табели испод:

Газпром Енергохолдинг Србија ХИП Петрохемија		
31. децембра 2023. године		
Обртна имовина	2.612.304	-
Стална имовина	22.614.890	-
Краткорочне обавезе	5.047.973	-
Дугорочне обавезе	16.220.251	-
Приходи	14.604.254	-
(Губитак) за период	(179.466)	-
31. децембра 2022. године		
Обртна имовина	2.846.397	19.448.667
Стална имовина	22.570.357	11.696.836
Краткорочне обавезе	2.947.801	3.483.177
Дугорочне обавезе	18.327.837	1.700.400
Приходи	8.488.261	57.493.404
Добитак за период	2.704.593	397.040

11. ДУГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА ОД ТИХ ЛИЦА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочни пласмани зависним лицима у земљи	1.889.147	1.868.080
Дугорочни пласмани зависним лицима у иностранству	6.822.504	34.864.652
	8.711.651	36.732.732
Минус: Обезвређење	(163.020)	(8.092.083)
Укупно	8.548.631	28.640.649

Дугорочни пласмани зависним правним лицима исказани у РСД односе се на:

	Валута	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
У земљи			
НИС Петрол а.д. Београд, Србија	ЕУР	1.889.147	1.868.080
		1.889.147	1.868.080
У иностранству			
НИС Петрол е.о.о.д. Софија, Бугарска	ЕУР	-	10.586.973
НИС Петрол СРЛ. Букурешт, Румунија	ЕУР	6.270.070	19.031.924
НИС Петрол д.о.о.. Бања Лука, БиХ	ЕУР	-	4.761.488
Јадран-Нафтагас д.о.о.. Бања Лука, БиХ	ЕУР	552.434	484.267
		6.822.504	34.864.652
		8.711.651	36.732.732

12. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ОСТАЛА ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Остали дугорочни пласмани	260.159	263.231
Дугорочни кредити дати запосленима	662.316	877.470
Остали дугорочни пласмани по фер вредности	838.937	840.001
Минус: Обезвређење	(284.128)	(341.578)
	1.477.284	1.639.124

Дугорочни кредити дати запосленима на дан 31. децембра 2023. године у износу од РСД 662.316 (31. децембра 2022: РСД 877.470) се односе на бескаматне кредите односно кредите по каматној стопи 0,5% и 1,5% пласиране запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Отплаћују се у месечним ратама. Наведени кредити су обезвређени у износу од РСД 284.128.

Остали дугорочни пласмани по фер вредности у износу од 838.937 (31. Децембра 2022: РСД 840.001) признати су у складу са споразумом за истраживачки пројекат О&Г (напомена 23).

13. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Анализа одложених пореских средстава и обавеза приказана је у табели:

	Средства	Обавезе	Нето
На дан 31. децембра 2023. године			
Резервисања	834.108	-	834.108
Некретнине, постројења и опрема	2.628.687	-	2.628.687
Умањење вредности имовине	72.236	-	72.236
Добици од фер вредновања	4.004	-	4.004
Ревалоризационе резерве	-	(11.598)	(11.598)
	3.539.035	(11.598)	3.527.437
На дан 31. децембра 2022. године			
Резервисања	704.723	-	704.723
Некретнине, постројења и опрема	1.916.114	-	1.916.114
Умањење вредности имовине	367.129	-	367.129
Добици од фер вредновања	10.327	-	10.327
Ревалоризационе резерве	-	(26.848)	(26.848)
	2.998.293	(26.848)	2.971.445

Бруто кретања на одложеном порезу приказана су у табели испод:

	На дан 31. децембра 2022	Ефекат на укупни резултат	Ефекат на остали укупни резултат	Остало	На дан 31. децембра 2023
Резервисања	704.723	119.989	9.398	(2)	834.108
Некретнине, постројења и опрема	1.916.114	712.570	-	3	2.628.687
Умањење вредности имовине	367.129	(294.893)	-	-	72.236
Добици од фер вредновања	10.327	(6.346)	23	-	4.004
Ревалоризационе резерве	(26.848)	15.251	-	(1)	(11.598)
Укупно	2.971.445	546.571	9.421	-	3.527.437

	На дан 31. децембра 2021	Ефекат на укупни резултат	Ефекат на остали укупни резултат	Остало	На дан 31. децембра 2022
Резервисања	664.770	39.576	374	3	704.723
Некретнине, постројења и опрема	1.221.934	694.183	-	(3)	1.916.114
Умањење вредности имовине	694.650	(327.521)	-	-	367.129
Добици од фер вредновања	10.311	-	16	-	10.327
Ревалоризационе резерве	(26.848)	-	-	-	(26.848)
Укупно	2.564.817	406.238	390	-	2.971.445

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и остварених пословних резултата који

су руководству дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

14. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Материјал, резервни делови, алат и инвентар	33.137.985	31.026.782
Недовршена производња	6.910.854	6.600.656
Готови производи	20.725.525	19.299.807
Роба	2.950.462	1.692.376
Дати аванси	887.650	729.280
Минус: исправка вредности залиха	(4.396.526)	(4.456.030)
Минус: исправка вредности датих аванса	(148.467)	(148.487)
	60.067.483	54.744.384

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	Исправка вредности залиха	Исправка вредности датих аванса	Укупно
На дан 1. јануара 2022.	4.535.780	147.551	4.683.331
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 31)	29.072	1.219	30.291
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 28)	(78.108)	(282)	(78.390)
Отписи и остало	(30.714)	(1)	(30.715)
На дан 31. децембра 2022.	4.456.030	148.487	4.604.517
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 31)	-	-	-
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 28)	(53.694)	(20)	(53.714)
Отписи и остало	(5.810)	-	(5.810)
На дан 31. децембра 2023.	4.396.526	148.467	4.544.993

15. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Матична и зависна правна лица у земљи	5.464.592	489.044
Матична и зависна правна лица у иностранству	8.200.790	7.937.449
Остале повезана правна лица у земљи	144.184	1.667.563
Потраживања од трећих лица у земљи	33.838.606	36.161.871
Потраживања од трећих лица у иностранству	1.414.686	1.102.739
	49.062.858	47.358.666
Минус: исправка вредности	(4.601.453)	(4.626.347)
	44.461.405	42.732.319

16. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Потраживања из специфичних послова	1.201.401	1.232.745
Потраживања за камате	5.194.740	4.324.600
Потраживања од запослених	22.309	54.006
Остала потраживања	7.470.526	7.395.709
Потраживање за више плаћен порез на добит	7.380.049	-
Потраживања за више плаћене остале порезе	129.771	118.956
Минус: исправка вредности	(10.503.729)	(10.535.523)
	10.895.067	2.590.493

17. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Краткорочни финансијски пласмани матичним и зависним правним лицима	1.034.375	201.993
Краткорочни финансијски пласмани у земљи	2.019	2.019
Текућа доспећа дугорочних пласмана зависним правним лицима	29.276.955	1.819.821
Остали краткорочни финансијски пласмани	63.862	75.226
Депозити са доспећем преко три месеца а мање од годину дана	26.290.896	6.003.699
Минус: Обезвређење	(9.545.763)	(1.629.019)
	47.122.344	6.473.739

18. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Готовина у банци и благајни	8.091.792	16.821.378
Депозити са доспећем до 3 месеца	8.173.457	66.259.919
Новчана средства са ограниченим коришћењем	-	-
Остала новчана средства	5.244	1.958
	16.270.493	83.083.255

По основу готовине у банци Друштво остварује камату по променљивим каматним стопама заснованим на дневним каматним стопама за депозите у банци. Депозити

са доспећем до 3 месеца се уговарају на различите периоде од једног дана до три месеца, у зависности од тренутних потреба Друштва, и остварује камату по

одговарајућим краткорочним стопама еквивалената и готовине је једнака њиховој депозита. Фер вредност готовинских књиговодственој вредности.

19. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Разграничени порез на додату вредност	3.017.260	4.198.144
Унапред плаћени трошкови	261.241	197.969
Унапред обрачунати приходи	45.913	53.189
Унапред плаћена акциза	4.210.375	4.147.831
Стамбени кредити и остала активна временска разграничења	367.452	455.216
	7.902.241	9.052.349

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2023. године у износу од РСД 3.017.260 (31. децембра 2022: РСД 4.198.144) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 31. децембра 2023. године у износу од РСД 4.210.375 (31. децембар 2022: РСД 4.147.831) се односе на акцизе плаћене за готове производе који се чувају у не-акцизном складишту и на акцизе плаћене за увозне производе које се користе у даљем процесу производње за шта ће средства бити враћена у блиској будућности.

20. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Издате менице и гаранције	122.894.818	73.561.849
Примљене менице и гаранције	22.567.551	22.534.767
Имовина (у бившим републикама Југославије)	5.358.178	5.358.820
Потраживања (из бивших република Југославије)	6.500.094	6.763.139
Туђа роба у складишту и остала средства других лица	15.774.911	14.895.635
Средства за затварање поља у Анголи	1.361.966	1.361.966
Примљене хипотеке и залогe	3.672.927	3.097.224
Остала ванбилансна актива и пасива	678.245	418.500
	178.808.690	127.991.900

21. ОСНОВНИ КАПИТАЛ

Основни каптал представља акцијски капитал Друштва које је котирано на Београдској берзи. Номинална вредност акција је РСД 500.

Акцијски капитал на дан 31. децембра 2023. и 31. децембра 2022. године састоји се од 163.060.400 обичних акција.

Дивиденда обелодањена за годину која се завршила 31. децембра 2022. износи РСД 23.364.925 односно РСД 143,29 по акцији (31. децембра 2021: РСД 5.782.122 односно 35,46 РСД по акцији). Расподела дивиденде је одобрена од стране Скупштине акционара дана 29. јуна 2023. године и исплаћена 24. августа 2023. године.

Обрачун основне зараде по акцији приказан је у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембар	
	2023.	2022.
Добит која припада већинском власнику	41.914.628	93.456.931
Просечан пондерисан број обичних акција	163.060.400	163.060.400
Зарада по акцији (у РСД 000)	257	573

Друштво нема конвертибилне инструменте. опције или гаранције и у складу с тим. смањена зарада по акцији једнака је основној заради по акцији како је наведено у табели изнад.

22. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови	Укупно
Стање 1. јануара 2022. године	11.739.184	376.734	700.824	411.075	377.318	13.605.135
На терет биланса успеха	186.270	145.407	32.436	233.086	37.372	634.571
Повећања и корекција процене резервисања (напомена 8)	(745.466)	-	-	-	-	(745.466)
Укинуто у току године (напомена 38)	(368.474)	-	-	-	-	(368.474)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	-	-	106.853	-	-	106.853
Измирење обавеза и остало	(24.473)	(34.081)	(69.224)	(3)	(54.864)	(182.645)
Стање на дан 31. децембра 2022. године	10.787.041	488.060	770.889	644.158	359.826	13.049.974
Стање 1. јануара 2023. године	10.787.041	488.060	770.889	644.158	359.826	13.049.974
На терет биланса успеха	165.801	-	21.808	852.375	34.599	1.074.583
Повећања и корекција процене резервисања (напомена 8)	290.351	-	-	-	-	290.351
Укинуто у току године (напомена 38)	(62.404)	(331)	-	-	-	(62.735)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	-	-	62.655	-	-	62.655
Измирење обавеза и остало	(52.495)	(36.442)	(53.753)	-	(61.750)	(204.440)
Стање на дан 31. децембра 2023. године	11.128.294	451.287	801.599	1.496.533	332.675	14.210.388

Анализа резервисања:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочна	11.585.650	11.150.060
Краткорочна	2.624.738	1.899.914
	14.210.388	13.049.974

а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Друштва процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте

и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

б) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Друштво има обавезе по основу заштите животне средине. На дан извештавања Друштво је извршило резервисање по наведеном основу у износу од РСД 451.287 (31. децембра 2022: РСД 488.060) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Друштва.

в) Програм дугорочних подстицаја запослених

У 2011. години Друштво је започело процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја руководиоца Друштва. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности („КПИ“) у периоду од три године. На дан 31. децембра 2023. године руководство Друштва је извршило процену садашње вредности

обавеза везаних за нови трогодишњи подстицај запослених (2021-2023) у износу од РСД 1.496.533 (31. децембра 2022. године: РСД 644.158).

г) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2023. године Друштво је проценило вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака. Друштво је извршило ново резервисање у износу од РСД 34.599 (2022: РСД 37.372) за које је процењен негативан исход спора. Процена Друштва је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2023. године.

д) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Отпремнине	550.343	521.896
Јубиларне награде	251.256	248.993
	801.599	770.889

Основне актуарске претпоставке које су коришћене:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дисконтна стопа	7,78%	6,8%
Будућа повећања зарада	6,46%	4,72%
Просечан будући радни век	18,42	18,44

	Отпремнине	Јубиларне награде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2022. године	392.619	308.205	700.824
Трошкови директно плаћених накнада	(36.930)	(32.294)	(69.224)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	106.853	-	106.853
Укупно расходи признати у укупном резултату	59.354	(26.918)	32.436
Стање на дан 31. децембра 2022. године	521.896	248.993	770.889
Трошкови директно плаћених накнада	(33.536)	(20.217)	(53.753)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	62.655	-	62.655
Укупно расходи признати у укупном резултату	(672)	22.480	21.808
Стање на дан 31. децембра 2023. године	550.343	251.256	801.599

Износ признат у укупном резултату:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Текући трошкови накнада	44.134	58.300
Прошли трошкови накнада	45.895	2.467
Трошкови камата	8.551	23.617
Добици од промене плана доприноса	(20.097)	16.264
Актуарски (добици)/губици (јубиларне награде)	(56.675)	(68.212)
	21.808	32.436

23. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочни кредит	-	2.728.428
Банкарски кредити	65.223.168	65.009.756
Обавезе за лизинг	2.132.016	2.295.379
Остале дугорочне финансијске обавезе (напомена 9)	12.038.912	847.172
Остале дугорочне обавезе	6.241	3.778
	79.400.337	70.884.513
Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза (напомена 24)	(11.283.085)	(6.309.607)
	68.117.252	64.574.906

Промене на обавезама Друштва из финансијских активности приказане су као што следи:

	Дугорочни кредити	Краткорочни кредити (напомена 24)	Лизинг	Укупно
На дан 1. јануара 2022. године	77.480.027	2.188.400	1.338.381	81.006.808
Приливи	4.499.752	17.433.918	-	21.933.670
Одливи	(14.063.305)	(14.273.781)	(407.258)	(28.744.344)
Немонетарне трансакције	(12.959)	-	1.364.704	1.351.745
Курсне разлике	(165.331)	(3.439)	(448)	(169.218)
На дан 31. децембра 2022. године	67.738.184	5.345.098	2.295.379	75.378.661
На дан 1. јануара 2023. године	67.738.184	5.345.098	2.295.379	75.378.661
Приливи	3.380.401	10.988.503	-	14.368.904
Одливи	(5.825.461)	(12.726.857)	(629.946)	(19.182.264)
Немонетарне трансакције	20.343	-	470.686	491.029
Курсне разлике	(90.299)	(463)	(4.103)	(94.865)
На дан 31. децембра 2023. године	65.223.168	3.606.281	2.132.016	70.961.465

а) Банкарски кредити

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочни кредити у земљи	48.366.113	48.275.922
Дугорочни кредити у иностранству	16.857.055	16.733.834
	65.223.168	65.009.756
Текуће доспеће дугорочних кредита	(10.761.083)	(3.082.976)
	54.462.085	61.926.780

Доспеће банкарских кредита:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Између 1 и 2 године	7.632.523	9.707.939
Између 2 и 5 година	45.494.976	47.889.786
Преко 5 година	1.334.586	4.329.055
	54.462.085	61.926.780

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
УСД	30.298	88.819
ЕУР	65.163.377	64.824.628
РСД	-	4.268
ЈПЈ	29.493	92.041
	65.223.168	65.009.756

Друштво наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Друштво је уговорило са повериоцима променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор. Руководство очекује да ће Друштво бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са

утврђеним роковима.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Друштво одржава однос задуживања према EBITDA (напомена 5). Руководство верује да је Друштво усаглашено са наведеним ковенантама на дан 31. децембра 2023. и 31. децембра 2022. године.

б) Обавезе за лизинг

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочне обавезе по основу закупа	522.002	1.797.176
Текуће обавезе по основу закупа	1.610.014	498.203
	2.132.016	2.295.379

Износи признати у оквиру биланса успеха:

	2023.	2022.
Трошкови камата (укључени у финансијске расходе)	92.725	40.099
Трошкови који се односе на краткорочни закуп (напомена 32)	4.313	64.148
Трошкови који се односе на закуп средстава мале вредности која нису приказана као краткорочни закуп (напомена 32)	10.226	19.703
Трошкови који се односе на варијабилна плаћања закупа који нису укључени у обавезе за закуп (напомена 32)	1.197.918	1.118.267

в) Остале дугорочне финансијске обавезе

Остале дугорочне финансијске обавезе у износу од 12.038.912 РСД (2022: 840.001 РСД) представљају одложено накнаду у износу од 838.937 РСД за истраживачки пројекат О&Г и додатне обавезе по основу стицања додатних учешћа у капиталу у износу од 11.727.370 РСД (износ пре смањења за ревалуацију у износу од 517.395 РСД – напомена 34, и позитивне

курсне разлике у износу од 10.000 РСД). У складу са Уговором о Стратешкој сарадњи Друштво има обавезу додатних новчаних улагања у капитал у износу од 17.591.055 РСД (150 милиона ЕУР) уз инвестиције у изградњу новог производног погона. Друштво је извршило прву уплату у износу од 5.863.685 РСД (50 милиона ЕУР) на дан стицања контроле, док ће остатак обавезе 11.727.370 РСД бити исплаћен у складу са Уговором.

24. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Краткорочни кредити од зависних правних лица	2.786.281	4.036.953
Краткорочни кредити у земљи	820.000	821.257
Краткорочни кредити у иностранству	-	486.888
Краткорочна доспећа дугорочних кредита (напомена 23)	10.761.083	5.811.404
Краткорочна доспећа обавеза по финансијском лизингу (напомена 23)	522.002	498.203
	14.889.366	11.654.705

25. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе из пословања – матично и зависна повезана лица	7.017.865	4.189.599
Обавезе из пословања – остала повезана лица	774.636	3.674.576
Обавезе из пословања у земљи	8.104.925	6.266.698
Обавезе из пословања у иностранству	2.748.942	11.309.738
Обавезе из пословања - остало	12.445	15.449
	18.658.813	25.456.060

26. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2023	31. децембар 2022
Обавезе из специфичних послова	235.319	235.657
Обавезе за неисплаћене бруто зараде	1.292.623	1.133.530
Обавезе за камате	260.381	155.501
Обавезе за дивиденде	3.783.595	3.783.818
Обавезе према запосленима	685.669	645.843
Обавезе за ПДВ	984.454	3.897.528
Обавеза за акцизу	7.923.810	7.814.476
Накнада за робне резерве	617.524	885.898
Накнада за енергетску ефикасност	72.511	92.527
Обавезе по основу пореза на добит	-	13.992.693
Остале обавезе за порезе	1.214.433	831.029
Остале краткорочне обавезе	84.802	106.724
	17.155.121	33.575.224

27. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Пасивна временска разграничења на дан 31. децембра 2023. године у износу РСД 3.724.350 (31. децембра 2022: РСД 3.543.294) се највећим делом односе на укалкулисане обавезе за бонусе запосленима у износу РСД 2.111.085 (31. децембра 2022: РСД 2.087.194) и обавезе по основу уговора са купцима по основу програма лојалности у износу од РСД 843.176 (31 децембар 2022: РСД 686.933).

Приход у износу од РСД 7.874.028 (31. децембра 2022: РСД 3.269.023) који је остварен у текућем извештајном периоду се односи на уговорене обавезе на дан 1. јануара 2023. од чега се РСД 7.407.671 (31. децембра 2022: РСД 2.699.433) односи на авансе и РСД 466.357 (31. децембра 2022: РСД 569.590) на програм лојалности купаца.

28. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	2022.
Укидање исправке по основу:		
- Основних средстава (напомена 8)	32	-
- Инвестиционих некретнина	-	111.686
- Залиха	53.694	78.108
- Остале имовине	20	128
	53.746	189.922

29. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	2022.
Трошкови материјала за израду	222.182.720	270.662.355
Трошкови режијског и осталог материјала	285.023	207.146
Трошкови горива и енергије	10.206.906	8.299.522
Остало	573.260	439.280
	233.247.909	279.608.303

30. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	2022.
Трошкови зарада (бруто)	17.693.178	15.831.403
Порези и доприноси на зараде на терет послодавца	2.331.792	2.121.658
Трошкови уговора о делу	132.172	100.123
Трошкови осталих личних зарада	23.288	18.755
Накнаде плаћене одбору директора	159.567	131.997
Трошкови отпремнина	3.105	27.494
Трошкови службених организација	3.741	4.195
Остали лични расходи	776.663	666.744
	21.123.506	18.902.369

31. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	2022.
Укидање исправке по основу:		
- Нематеријалне имовине	-	4.724
- Основних средстава (напомена 8)	135.289	146.367
- Инвестиционих некретнина	160	25.920
- Залиха	-	29.072
- Остале имовине	4.478	1.125
	139.927	207.208

32. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	2022.
Производне услуге	3.055.105	3.028.069
Транспортне услуге	3.767.547	3.915.818
Услуге одржавања	6.897.981	6.340.226
Закупнине (напомена 23)	1.212.457	1.202.118
Трошкови сајмова	8.786	7.701
Реклама и пропаганда	928.919	786.280
Трошкови истраживања	266.078	36.704
Остале услуге	1.893.938	1.753.266
	18.030.811	17.070.182

33. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Непроизводне услуге	3.644.747	2.798.604
Репрезентација	120.107	81.533
Премије осигурања	568.459	426.251
Трошкови платног промета	589.310	582.145
Трошкови пореза	1.245.452	1.153.120
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	1.778.247	1.753.558
Провизија франшизера	5.502.997	4.491.902
Остали непроизводни трошкови	747.695	738.279
	14.197.014	12.025.392

Трошкови непроизводних услуга за годину која се завршила 31. децембра 2023. у износу од РСД 3.644.747 (2022: РСД 2.798.604) се највећим делом односе трошкове пројектовања у износу од РСД 1.545.271

(2022: РСД 1.229.892), трошкове обезбеђења у износу од РСД 767.395 (2022: РСД 569.820) и трошкове консултантских услуга у износу од РСД 203.878 (2022: РСД 164.447).

34. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Финансијски приходи – повезана правна лица		
– курсне разлике	917.461	2.089.842
– модификациони добитак	46.217	23.158
– ефекти свођења учешћа у капиталу зависних правних лица на фер (тржишну) вредност	517.395	-
– остали финансијски приходи	760.780	693.138
Приходи од камата	4.309.314	2.055.391
Приход по основу дисконта потраживања	-	131
Позитивне курсне разлике	350.420	531.965
Остали финансијски приходи	47.193	39.086
	6.948.780	5.432.711

35. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Финансијски расходи – повезана правна лица		
– курсне разлике	963.264	3.456.222
– остали финансијски расходи	190.844	205.043
Расходи камата	2.914.129	1.513.230
Дисконт дугорочних потраживања	150.775	36.976
Дисконт дугорочних обавеза	2.445	90.101
Дисконт дугорочних финансијских инструмената	20.437	24.732
Негативне курсне разлике	424.612	1.404.122
Остали финансијски расходи	9.964	67.440
	4.676.470	6.797.866

36. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Укидање обезвређења дугорочних финансијских пласмана	57.589	50.409
Приходи по основу вредновања:		
– потраживања по основу продаје (напомена 5)	36.279	40.379
– специфичних потраживања (напомена 5)	382	601.580
– осталих потраживања (напомена 5)	6.830	4.647
	101.080	697.015

37. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Обезвређења дугорочних финансијских пласмана	430	-
Вредновање финансијских инструмената кроз биланс успеха	-	352.829
Расходи по основу вредновања:		
– потраживања по основу продаје (напомена 5)	72.073	102.452
– специфичних потраживања (напомена 5)	80	264
– осталих потраживања (напомена 5)	10.211	9.736
	82.794	465.281

38. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Добици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	42.321	201.156
Добици од продаје материјала	20.007	41.053
Вишкови по основу пописа	467.380	523.574
Приходи од смањења обавеза	56.381	13.354
Укидање дугорочних резервисања (напомена 22)	62.735	368.474
Затезне камате	68.709	72.616
Остали приходи	68.721	23.220
	786.254	1.243.447

39. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Губици од продаје нематеријалне имовине и некретнина, постројења и опреме	49.093	149.018
Губици од продаје материјала	64.092	79.420
Мањкови	610.287	584.631
Отпис потраживања	6.302	1.644
Отпис залиха	137.352	91.242
Добровољна плаћања и донације	7.247.557	161.087
Остали непоменути расходи	320.959	65.673
	8.435.642	1.132.715

Добровољна давања и донације у износу од 7.247.557 РСД већином се односе на донације за подршку пројеката из области образовања, социјалне и здравствене заштите.

40. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Текући порез на добит	8.391.534	17.696.181
Одложени порез		
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 13)	(546.571)	(406.238)
	7.844.963	17.289.943

Порез на добит Друштва пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе на резултат Друштва, као што је приказано:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Добит (губитак) пре опорезивања	49.759.591	110.746.874
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи – 15%	7.463.939	16.612.031
<i>Ефекат опорезивања на:</i>		
Приходе који су изузети из опорезивања	(47.609)	(66.249)
Расходе који се не признају за пореске сврхе:		
– порез на добит у иностранству	-	155.950
– остали расходи који се не признају	447.095	(469.078)
Остало	(18.462)	1.057.289
	7.844.963	17.289.943
Ефективна стопа пореза на добит	15,77%	15,61%

41. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Економско окружење у Републици Србији

Погоршање геополитичке ситуације као последица даљег развоја догађаја у Украјини довело је до појачане волатилности на робним и финансијским тржиштима. Просечна цена нафте у 2023. години је 82,62 долара за барел, односно 18% мање него у истом периоду 2022. године, што је условило да Влада Републике Србије уведе краткорочна ограничења на продајне цене нафтних деривата. Немогуће је утврдити колико ће дуго трајати ова појачана волатилност. Најављене су бројне санкције како би се ограничило пословање Руских субјеката, а у таквој ситуацији, то би могло додатно да утиче на пословање Друштва.

Друштво тренутно наставља да врши процену утицаја нових санкција на своје пословање.

Руководство предузима неопходне мере да обезбеди одрживост пословања Друштва. Међутим, будуће ефекте тренутне економске ситуације тешко је предвидети, а тренутна очекивања и процене руководства могу се разликовати од стварних резултата.

Заштита животне средине

Руководство Друштва је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од РСД 451.287 (31. децембар 2022.: РСД 488.060) на основу интерне процене о усаглашености Друштва са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Друштва сматра да на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Порески ризици

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2023. године да је Друштво измирило све пореске обавезе према држави.

Капиталне обавезе

На дан 31. децембра 2023. године Друштво је имало закључене уговоре о набавци некретнина, постројења и опреме у износу од РСД 2.861.058 (31. децембар 2022. године: РСД 311.970).

Није било других значајних потенцијалних обавеза Друштва.

42. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

У сврху састављања ових финансијских извештаја, лица се сматрају повезаним уколико једно лице има контролу над другим или је у могућности да значајно утиче на доношење финансијских и пословних одлука у складу са МРС 24 Повезана лица.

Друштво је у 2023. години и у истом периоду претходне године ступало у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицама у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте и нафтних производа.

На дан 31. децембра 2023. године и 31. децембра 2022. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће:

	Зависна друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом и придružена друштва
На дан 31. децембра 2023.			
Право коришћења средстава	75.408	-	-
Учешћа у капиталу	31.016.682	-	1.038.800
Дугорочни кредити	8.548.631	-	-
Остали дугорочни пласмани	838.937	-	-
Аванси за залихе и услуге	713	-	16.553
Потраживања по основу продаје	13.661.872	-	113.363
Друга потраживања	3.035.561	-	25
Краткорочни финансијски пласмани	20.767.586	-	-
Дугорочне обавезе	(11.272.870)	-	-
Краткорочне финансијске обавезе	(2.792.310)	-	-
Примљени аванси	(98.543)	-	(442)
Обавезе из пословања	(7.017.865)	-	(774.636)
Остале краткорочне обавезе	(12.872)	-	(1)
	56.750.930	-	393.662

	Зависна друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом и придružена друштва
На дан 31. децембра 2022.			
Право коришћења средстава	41.030	-	-
Учешћа у капиталу	13.425.627	-	1.038.800
Дугорочни кредити	28.640.649	-	-
Остали дугорочни пласмани	840.001	-	-
Аванси за залихе и услуге	220	-	22.259
Потраживања по основу продаје	8.422.984	-	1.636.741
Друга потраживања	2.123.237	-	265
Краткорочни финансијски пласмани	394.814	-	-
Дугорочне обавезе	(41.884)	-	(50)
Краткорочне финансијске обавезе	(4.039.193)	-	(2.728.552)
Примљени аванси	(67.543)	-	(3.121)
Обавезе из пословања	(4.187.837)	(1.762)	(3.674.576)
Остале краткорочне обавезе	(10.624)	-	(25)
	45.541.481	(1.762)	(3.708.259)

У годинама које су се завршиле дана 31. децембра 2023. и 2022. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Зависна друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом и придružена друштва
Година која се завршила дана 31. децембра 2023. године			
Приходи од продаје	35.605.124	-	16.076.612
Расходи везани за набавку производа и услуга	(16.883.568)	(5.218)	(15.998.947)
Остали расходи	1.216.686	-	(40.779)
	19.938.242	(5.218)	36.886
Година која се завршила дана 31. децембра 2022. године			
Приходи од продаје	36.438.469	-	40.931.151
Расходи везани за набавку производа и услуга	(12.375.169)	(7.292)	(125.392.130)
Остали расходи	683.311	-	(151.160)
	24.746.611	(7.292)	(84.612.139)

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

	Заједничка улагања и придružена друштва	Остали
На дан 31. децембра 2023. године		
Потраживања – пре исправке вредности	-	967.842
Дати аванси	-	445
Обавезе	-	(517.071)
Остале краткорочне обавезе	-	24
	-	451.240
На дан 31. децембра 2022. године		
Потраживања – пре исправке вредности	1.433.784	787.379
Дати аванси	-	445
Обавезе	(1.259.596)	(725.804)
Остале краткорочне обавезе	(2.506)	(24)
	171.682	61.996

	Лица под заједничком контролом и придružени ентитети	Остали
Година која се завршила дана 31. децембра 2023. године		
Пословни Приходи	15.329.411	11.388.815
Пословни Расходи	(172.776)	(256.434)
	15.156.635	11.132.381
Година која се завршила дана 31. децембра 2022. године		
Пословни Приходи	39.107.255	9.812.283
Пословни Расходи	(279.921)	(340.454)
	38.827.334	9.471.829

Трансакције са друштвима у државном власништву најзначајнијим делом се односе на продају нафтних производа на бази цена и услова који се примењују и према трећим лицима. За период од првих шест месеци трансакције са ХИП Петрохемија су укључене у оквиру заједничка улагања и придружени ентитети у трансакцијама са повезаним лицима.

Накнаде кључном руководству

На дан 31. децембра 2023. и 2022. године Друштво је признало РСД 1.063.808 и РСД 1.024.263 респективно, као компензације кључног руководства (Генерални директор, чланови Одбора директора, Одбор Скупштине акционара, Саветодавни одбор и Секретар Друштва). Кључне накнаде укључују зараде, бонусе и друге доприносе.

43. УСАГЛАШЕЊЕ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

У складу са захтевима Закона о рачуноводству Друштво је извршило усаглашење својих потраживања и обавеза са купцима и добављачима пре припреме финансијских извештаја. Укупан износ неусаглашених потраживања од купаца износи РСД 104.424 (8 купаца) што чини 0,23% од укупног износа потраживања од купаца. Укупан износ неусаглашених обавеза према добављачима износи РСД 166.966 (76 добављача) што чини 0,89% од укупног износа обавеза из пословања.

44. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Није било материјално значајних догађаја након датума биланса.

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 31. децембра 2023. године до 29. фебруара 2024. године, када су ови финансијски извештаји одобрени.

КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА

	АОП	Напомена	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001		-	-
Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003+0009+0017+0018+0028)	0002		329.424.052	311.411.100
І. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004+0005+0006+0007+0008)	0003	7	21.873.058	22.449.242
1. Улагања у развој	0004		11.707.933	12.792.453
2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005		3.578.867	3.630.160
3. Гудвил	0006		1.260.808	1.263.760
4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007		5.325.450	4.762.869
5. Аванси за нематеријалну имовину	0008		-	-
ІІ. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010+0011+0012+0013+0014+0015+0016)	0009		303.225.222	284.978.914
1. Земљиште и грађевински објекти	0010	8а	180.697.284	175.876.807
2. Постројења и опрема	0011	8а	81.846.555	85.412.127
3. Инвестиционе некретнине	0012	8б	1.514.920	1.531.705
4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013	8а, 8г	32.666.938	20.713.910
5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014	8а	268.147	262.778
6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015	8а	3.368.255	1.118.198
7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016	8а	2.863.123	63.389
ІІІ. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017		-	-
ІV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019+0020+0021+0022+0023+0024+0025+0026+0027)	0018		4.325.772	3.982.944
1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019		91.765	92.230
2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020	9	2.729.005	2.866.724
3. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021		669.617	-
4. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022		-	-
5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023		8.565	9.367
6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024		-	-
7. Дугорочна финансијска улагања (хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025		-	-
8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026		-	-
9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027	10	826.820	1.014.623
V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028		-	-
В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0029	11	3.245.067	2.766.666
Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031+0037+0038+0044+0048+0057+0058)	0030		174.041.470	200.638.341
І. ЗАЛИХЕ (0032+0033+0034+0035+0036)	0031	12	69.307.394	59.145.435
1. Материјал, резерви делови, алат и ситан инвентар	0032		32.499.892	28.327.503
2. Недовршена производња и готови производи	0033		30.789.008	26.770.096
3. Роба	0034		4.392.043	3.137.015
4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035		1.134.412	493.164
5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036		492.039	417.657
ІІ. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037		56.605	23.833

у 000 РСД

	АОП	Напомена	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039+0040+0041+0042+0043)	0038	13	33.207.906	35.693.648
1. Потраживања од купаца у земљи	0039		30.997.145	32.588.975
2. Потраживања од купаца у иностранству	0040		1.907.675	1.289.982
3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041		111.515	1.642.732
4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042		191.571	171.959
5. Остала потраживања по основу продаје	0043		-	-
IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045+0046+0047)	0044	14	8.847.384	2.047.402
1. Остала потраживања	0045		1.242.522	1.924.028
2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046		7.470.959	-
3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047		133.903	123.374
V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049+0050+0051+0052+0053+0054+0055+0056)	0048	15	32.697.380	6.174.911
1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049		-	-
2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050		25.835	36.214
3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051		63.862	75.066
4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052		-	-
5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053		-	-
6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054		-	-
7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055		-	-
8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056		32.607.683	6.063.631
VI. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0057	16	21.484.271	88.131.045
VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	17	8.440.530	9.422.067
Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001+0002+0029+0030)	0059		506.710.589	514.816.107
Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0060	18	184.617.946	130.773.699
А. КАПИТАЛ (0402+0403+0404+0405+0406-0407+0408+0411-0412) >= 0	0401	19	371.087.653	349.227.637
I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402	19.1	81.530.200	81.530.200
II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403		-	-
III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404		-	-
IV. РЕЗЕРВЕ	0405		-	-
V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406		753.946	675.575
VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407		177.975	171.150
VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409+0410)	0408		288.463.874	267.193.012
1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409		244.271.358	174.818.359
2. Нераспоређени добитак текуће године	0410		44.192.516	92.374.653
VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411		517.608	-
IX. ГУБИТАК (0413+0414)	0412		-	-
1. Губитак ранијих година	0413		-	-
2. Губитак текуће године	0414		-	-
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416+0420+0428)	0415		72.402.230	80.129.074
I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416	20	13.937.343	14.814.651
1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417		1.266.146	979.395
2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418		-	-
3. Остала дугорочна резервисања	0419		12.671.197	13.835.256
			у 000 РСД	

	АОП	Напомена	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421+0422+0423+0424+0425+0426+0427)	0420	21	58.464.887	65.314.423
1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421		-	-
2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422		-	-
3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423		-	-
4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424		41.677.200	47.928.094
5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425		15.795.870	16.412.357
6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426		-	-
7. Остале дугорочне обавезе	0427		991.817	973.972
III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428		-	-
В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0429	11	-	-
Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430		-	-
Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432+0433+0441+0442+0449+0453+0454)	0431		63.220.706	85.459.396
I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432	20	2.712.762	2.013.474
II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0433	22	12.505.285	7.855.467
1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434		-	-
2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435		-	2.728.428
3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436		924.202	735.918
4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437		10.519.898	3.582.756
5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438		1.061.185	808.365
6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439		-	-
7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440		-	-
III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441		5.206.173	11.399.343
IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443+0444+0445+0446+0447+0448)	0442	23	16.389.168	24.024.598
1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443		728.736	3.620.071
2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444		110.863	77.576
3. Обавезе према добављачима у земљи	0445		12.228.611	8.278.322
4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446		3.289.717	12.016.177
5. Обавезе по меницама	0447		-	-
6. Остале обавезе из пословања	0448		31.241	32.452
V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450+0451+0452)	0449	24	21.526.533	35.453.016
1. Остале краткорочне обавезе	0450		9.814.397	7.193.194
2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451		11.712.136	14.246.373
3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452		-	14.013.449
VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453		-	-
VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	25	4.880.785	4.713.498
Ђ. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415+0429+0430+0431-0059)>=0=(0407+0412-0402-0403-0404-0405-0406-0408-0411)>=0	0455		-	-
Е. УКУПНА ПАСИВА (0401+0415+0429+0430-0431-0455)	0456		506.710.589	514.816.107
Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457	18	184.617.946	130.773.699

у 000 РСД

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра			
	АОП	Напомена	2023.	2022.
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002+1005+1008+1009-1010+1011+1012)	1001		433.722.189	536.302.367
И. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003+1004)	1002	6	70.403.187	91.430.596
1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003		31.884.664	37.389.802
2. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1004		38.518.523	54.040.794
II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006+1007)	1005	6	341.238.036	421.840.081
1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006		304.534.507	378.416.227
2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007		36.703.529	43.423.854
III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008		14.307.357	11.953.116
IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009		-	10.171.384
V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010		2.011.908	-
VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011	6	394.457	732.845
VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012	26	9.391.060	174.345
Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014+1015+1016+1020+1021+1022+1023+1024)	1013		375.290.577	425.960.931
И. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014		43.485.683	52.757.124
II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	27	239.879.654	287.255.980
III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017+1018+1019)	1016	28	38.486.743	32.190.314
1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017		32.111.745	26.853.527
2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018		4.385.978	3.731.825
3. Остали лични расходи и накнаде	1019		1.989.020	1.604.962
IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020		24.960.531	25.479.192
V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021	29	809.170	236.008
VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	30	16.294.412	15.448.344
VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023		1.319.055	3.461.613
VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	31	10.055.329	9.132.356
В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001-1013)>=0	1025		58.431.612	110.341.436
Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013-1001)>=0	1026		-	-
Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028+1029+1030+1031)	1027	32	6.290.653	6.403.142
И. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028		950.947	2.142.450
II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029		4.698.292	2.138.970
III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030		594.210	757.386
IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031		47.204	1.364.336
Ћ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033+1034+1035+1036)	1032	33	5.298.169	7.128.152
И. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033		1.259.768	3.659.804
II. РАСХОДИ КАМАТА	1034		3.243.087	1.799.768
III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035		647.631	1.559.618
IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036		147.683	108.962
Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027-1032)>=0	1037		992.484	-
Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032-1027)>=0	1038		-	725.010
				у 000 РСД

	Година која се завршила 31. децембра			
	АОП	Напомена	2023.	2022.
З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039	34	161.390	699.716
И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	35	156.316	477.301
Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	36	1.392.778	1.419.176
К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	37	8.661.232	1.420.052
Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001+1027+1039+1041)	1043		441.567.010	544.824.401
Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013+1032+1040+1042)	1044		389.406.294	434.986.436
М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043-1044)>=0	1045		52.160.716	109.837.965
Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044-1043)>=0	1046		-	-
Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047		-	-
О. НЕГАТИВНИ НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048		-	-
П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045-1046+1047-1048)>=0	1049		52.160.716	109.837.965
Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046-1045+1048-1047)>=0	1050		-	-
С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
И. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051	38	8.532.713	17.886.433
II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052	38	284	230.702
III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053	38	564.797	653.823
Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054		-	-
Ћ. НЕТО ДОБИТАК (1049-1050-1051-1052+1053-1054)>=0	1055		44.192.516	92.374.653
У. НЕТО ГУБИТАК(1050-1049+1051+1052-1053+1054)>=0	1056		-	-
И. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057		-	-
II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058		44.667.130	92.374.653
III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059		474.614	-
IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060		-	-
V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
1. Основна зарада по акцији	1061		0,27	0,57
2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062		-	-
				у 000 РСД

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

	Година која се завршила 31. децембра			
	АОП	Напомена	2023.	2022.
А. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001		44.192.516	92.374.653
II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002		-	-
Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
а) повећање ревалоризационих резерви	2003		-	-
б) смањење ревалоризационих резерви	2004		-	-
2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
а) добици	2005		-	-
б) губици	2006		49.477	181.751
3. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
а) добици	2007		-	-
б) губици	2008		-	-
б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
1. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
а) добици	2009		-	-
б) губици	2010		-	-
2. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
а) добици	2011		80.237	65.497
б) губици	2012		-	-
3. Добици или губици од instrumenата заштите нето улагања у инострано пословање				
а) добици	2013		-	-
б) губици	2014		-	-
4. Добици или губици по основу instrumenата заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
а) добици	2015		-	-
б) губици	2016		-	-
5. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају				
а) добици	2017		8.299	-
б) губици	2018		-	104
I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)-(2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)>=0	2019		39.059	-
II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)-(2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)>=0	2020		-	116.358
III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021		-	-
IV. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2022		-	-
V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019-2020-2021+2022)>=0	2023		39.059	-
VI. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020-2019+2021-2022)>=0	2024		-	116.358
В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001-2002+2023-2024)>=0	2025		44.231.575	92.258.295
II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002-2001+2024-2023)>=0	2026		-	-
Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028+2029)=АОП 2025>=0 или АОП 2026>0	2027		44.231.575	92.258.295
1. Приписан већинским власницима капитала	2028		44.231.575	92.258.295
2. Приписан власницима који немају контролу	2029		-	-
				у 000 РСД

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

	Година која се завршила 31. децембра			
	АОП	Напомена	2023.	2022.
А.ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ				
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001		708.894.927	825.174.454
1.Продаја и примљени аванси у земљи	3002		600.703.088	689.656.564
2.Продаја и примљени аванси у иностранству	3003		104.418.905	131.095.432
3.Примљене камате из пословних активности	3004		3.378.477	1.515.009
4.Остали приливи из редовног пословања	3005		394.457	2.907.449
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006		680.911.308	711.111.204
1.Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007		84.440.360	67.864.843
2.Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008		248.643.442	315.935.844
3.Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009		36.290.997	29.973.944
4.Плаћене камате у земљи	3010		2.137.901	987.741
5.Плаћене камате у иностранству	3011		571.343	483.418
6.Порез на добитак	3012		29.870.557	8.084.345
7.Одливи по основу осталих јавних прихода	3013		278.956.708	287.781.069
8.Остали одливи из пословних активности	3014		-	-
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3015		27.983.619	114.063.250
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3016		-	-
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА				
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017		7.426.296	421.432
1.Продаја акција и удела	3018		-	-
2.Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019		104.698	393.157
3.Остали финансијски пласмани	3020		7.277.226	28.275
4.Примљене камате из активности инвестирања	3021		-	-
5.Примљене дивиденде	3022		44.372	-
II.Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023		74.438.261	31.728.112
1.Куповина акција и удела	3024		-	-
2.Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025		43.363.331	25.437.566
3.Остали финансијски пласмани	3026		31.074.930	6.290.546
III.Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3027		-	-
IV.Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3028		67.011.965	31.306.680
В.ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА				
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029		4.200.401	5.811.336
1. Увећање основног капитала	3030		-	-
2. Дугорочни кредити у земљи	3031	21	3.380.401	3.905.907
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032	21	-	593.845
4. Краткорочни кредити у земљи	3033	21	820.000	824.256
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034	21	-	487.328
6. Остале дугорочне обавезе	3035		-	-
7. Остале краткорочне обавезе	3036		-	-
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3037		31.524.024	20.660.303
1. Откуп сопствених акција и удела	3038		-	-
2. Дугорочни кредити у земљи	3039	21	2.767.509	2.957.319
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040	21	3.057.206	11.105.986
4. Краткорочни кредити у земљи	3041	21	821.099	-
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042	21	487.328	-
6. Остале обавезе	3043		-	-
7. Финансијски лизинг	3044	21	1.025.957	814.876
8. Исплаћене дивиденде	3045	19.1	23.364.925	5.782.122
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3046		-	-
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3047		27.323.623	14.848.967
Г. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001+3017+3029)	3048		720.521.624	831.407.222
Д. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3006+3023+3037)	3049		786.873.593	763.499.619
				у 000 РСД

	Година која се завршила 31. децембра			
	АОП	Напомена	2023.	2022.
Ђ. НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3048-3049)>=0	3050		-	67.907.603
Е. НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3049-3048)>=0	3051		66.351.969	-
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052		88.131.045	21.283.274
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053		30.798	126.877
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3054		325.603	1.186.709
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050-3051+3052+3053-3054)	3055	16	21.484.271	88.131.045
у 000 РСД				

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

	АОП	Основни капитал	АОП	Рев.рез. и нер.доб. и губ.	АОП	Нераспо-ређени добитак	АОП	Губитак	АОП	Учешћа без права контроле	АОП	Укупно
1. Стање на дан 01.01.2022. године	4001	81.530.200	4037	600.647	4046	180.705.364	4055	-	4064	-	4073	262.836.211
2. Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002	-	4038	-	4047	-	4056	-	4065	-	4074	-
3. Кориговано почетно стање на дан 01.01.2022. године	4003	81.530.200	4039	600.647	4048	180.705.364	4057	-	4066	-	4075	262.836.211
4. Нето промене у 2022 години	4004	-	4040	(96.222)	4049	86.487.648	4058	-	4067	-	4076	86.391.426
5. Стање на дан 31.12.2022. године	4005	81.530.200	4041	504.425	4050	267.193.012	4059	-	4068	-	4077	349.227.637
6. Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006	-	4042	-	4051	-	4060	-	4069	-	4078	-
7. Кориговано почетно стање на дан 01.01.2023. године	4007	81.530.200	4043	504.425	4052	267.193.012	4061	-	4070	-	4079	349.227.637
8. Нето промене у 2023 години	4008	-	4044	71.546	4053	21.270.862	4062	-	4071	517.608	4080	21.860.016
9. Стање на дан 31.12.2023. године	4009	81.530.200	4045	575.971	4054	288.463.874	4063	-	4072	517.608	4081	371.087.653
у 000 РСД												

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ¹⁰¹

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) и њена зависна правна лица (заједно: Група), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Групе обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата,
- Трговину нафтним дериватима и гасом,
- Производњу и трговину електричном енергијом и
- Производња и трговина петрохемијским производима.

Остале активности односе се на продају осталих производа и услуга.

Друштво је јавно акционарско друштво чије су акције листиране на Београдској берзи.

Информације о Групи су обелодањене у напмени 41. Информације о трансакцијама са повезаним правним лицима су обелодањене у напмени 42.

Ови консолидовани финансијски извештаји одобрени су од стране Генералног Директора и биће презентовани Одбору Директора ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД МАТЕРИЈАЛНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање консолидованих финансијских извештаја

Приложени консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила

31. децембра 2023. године састављени су у складу са Законом о рачуноводству који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим преведеним Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и другим прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Превод МСФИ, који је потврдило и објавило Министарство финансија, састоји се од основних текстова МРС и МСФИ које је објавио Одбор за међународне рачуноводствене стандарде, укључујући тумачења која је издао Међународни комитет за тумачење финансијског извештавања у облику у којем су објављени и који не укључују основу за закључке, илустративне примере, смернице, коментаре, супротстављена мишљења, развијене примере и друге додатне материјале са објашњењима који се могу усвојити у погледу стандарда или тумачења, осим ако није изричито наведено да су они саставни део стандарда или тумачења. Такође, Законом о рачуноводству динар (РСД) је утврђен као званична извештајна валута (функционална и презентациона валута). Осим поменутог, Закон захтева одређена приказивања и одређени третман рачуна и стања, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Група је ове консолидоване финансијске извештаје саставила у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије,
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказани на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Сходно томе, приложени консолидовани финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ.

Састављање консолидованих финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије захтева примену извесних

кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Групе. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за консолидоване финансијске извештаје обелодањени су у напмени 3.

Консолидовани финансијски извештаји припремљени су у складу са принципом сталности пословања који се заснива на претпоставци да ће Група наставити са пословањем у догледној будућности. У циљу утврђивања оправданости ове претпоставке руководство анализира планове будућих новчаних прилива. На основу поменутих анализа руководство сматра да је Група способна данастави са пословним активностима у складу са принципом сталности пословања и да овај принцип треба да буде примењен у припреми ових консолидованих финансијских извештаја.

На дан потписивања консолидованих финансијских извештаја, цена сирове нафте у односу на цену на дан 31. децембра 2023. године порасла је са 77,585 УСД/ббл на 84,140 УСД/ббл. Руководство прати ситуацију на тржишту и припрема различите сценарије у односу на сваку значајну промену цене нафте.

2.2. Основе за припрему

Приложени консолидовани финансијски извештаји састављени су по принципу историјског трошка осим за одређена финансијска средства и обавезе као и инвестиционе некретнине које су одмерене по фер вредности.

2.3. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО“).

ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената је EBITDA која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не презентују ГДО на регуларној бази.

2.4. Прерачунавање страних валута

а) Функционална и валута приказивања

Билансне ставке зависних друштава Групе које су укључене у консолидоване финансијске извештаје се вреднују коришћењем валуте примарног економског окружења у којима друштва послују („функционална валута“). Консолидовани финансијски извештаји су презентовани у динарима („РСД“), који представља функционалну валуту Друштва и презентациону валуту Групе.

б) Трансакције и стања

Трансакције у страној валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у консолидованом билансу успеха.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи/финансијски расходи“.

в) Друштва Групе

Финансијска позиција и резултат свих друштава Групе чија је функционална валута различита

¹⁰¹ Сви износи су исказани у 000 РСД, осим ако другачије није назначено

од презентационе валуте Групе прерачунати су на следећи начин:

I. Средства и обавезе прерачунати су у динарску противвредност по девизном курсу на дан извештавања;

II. Приходи и расходи прерачунати су по средњем курсу. Све настале курсне разлике препознате су као посебне ставке капитала (исказане у оквиру Резерви).

2.5. Принципи консолидације

Консолидовани финансијски извештаји укључују рачуне зависних друштава у којима Група има контролу. Контрола подразумева изложеност или право на варијабилне приносе и способност утицаја на те приносе кроз контролу над учешћем. Инвеститор има контролу над учешћем када има право које му омогућава да управља релевантним активностима, односно активностима које значајно утичу на приносе од улагања. Инвеститор је изложен или има право на варијабилне приносе из инвестирања када инвеститорови приноси могу да варирају у зависности од резултата улагања. Финансијски извештаји зависних друштава су укључени у консолидоване финансијске извештаје Групе од дана када је контрола стечена до дана када она престаје.

При стицању контроле, Група узима у обзир потенцијално значајна гласачка права. Улагања у ентитете које Група не контролише, али у којима има значајан утицај над оперативним и финансијским политикама вреднују се по методи удела, осим за учешћа која задовољавају критеријуме заједничког пословања, које се вреднује на бази учешћа Групе у средствима, обавезама, трошковима и приходима насталим у заједничком пословању. Сва остала улагања су класификована као улагања која се држе до доспећа или као расположива за продају.

а) Заједничка пословања и заједнички подухвати

Заједничко пословање је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу пословање имају право на средства и обавезе произашле из аранжмана.

Заједнички подухват је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу подухват имају право на нето средства аранжмана.

Где се Група јавља као оператор у заједничком пословању, у висини свог учешћа, Група признаје:

- своја средства, укључујући и учешће у средствима која се заједнички контролишу,
- своје обавезе, укључујући и учешће у заједнички насталим обавезама,
- своје приходе од продаје свог учешћа у резултатима насталим из заједничког пословања,
- свој део прихода од продаје резултата заједничког пословања,
- своје трошкове, укључујући и своје учешће у заједнички насталим трошковима.

Што се тиче заједничких аранжмана, где Група учествује у заједничком подухвату, Група признаје своје учешће у заједничком подухвату као пласман и обрачунава га применом методе удела.

б) Елиминација трансакција при консолидацији

Интеркомпанијска салда и трансакције, као и било који нереализовани приходи и расходи по основу трансакција унутар Групе, су елиминисане приликом припреме консолидованих финансијских извештаја. Нереализовани добици по основу трансакција са инвестицијама обрачунатих методом удела, су елиминисани на рачун инвестиције, у висини учешћа Групе. Нереализовани губици елиминишу се на исти начин као и

нереализовани добици, али само у мери да не постоји индикатор обезвређења.

в) Учешћа без права контроле

Учешћа без права контроле у зависним друштвима у приложеним консолидованим финансијским извештајима су издвојена од капитала власника матичног друштва Групе као учешћа без права контроле. Учешће без права контроле вреднује се по фер вредности или на основу пропорционалног учешћа стечених средстава. За сваку пословну комбинацију одређује се принцип вредновања посебно.

г) Улагања у придружене ентитете

Придружено правно лице је правно лице над којим инвеститор има значајан утицај. Значајан утицај је моћ учествовања у доношењу одлука о финансијској и пословној политици правног лица, али не и контролу или удружену контролу над тим политикама. Улагања у придружена правна лица рачуноводствено се обухватају коришћењем метода удела и иницијално се признају по набавној вредности. По примени метода удела, Група процењује када је неопходно извршити обезвређење свог улагања у придружено правно лице. На сваки датум извештавања, Група процењује да ли постоје објективни докази да су улагања у придружена правна лица обезвређена.

2.6. Пословне комбинације

Група рачуноводствено обухвата пословне комбинације у складу са МСФИ 3 Пословне комбинације. Група примењује метод стицања за рачуноводствено обухватање пословне комбинације. Пренесена накнада у пословној комбинацији јесте сума фер вредности пренете имовине на датум стицања обавеза, које је направио стицалац бившим власницима стеченог ентитета и учешћа у капиталу која је емитовао стицалац и признатог гудвила или негативног гудвила. Пренесена накнада укључује фер вредност средства и обавеза

који резултирају од споразума о потенцијалној накнади. Препознатљива стечена имовина и обавезе у пословној комбинацији се иницијално одмеравају по фер вредности на датум стицања. Трошкови стицања се признају као расходи периода у којима су и настали.

2.7. Гудвил

Гудвил се одмерава одузимањем нето имовине стеченог ентитета од збира пренесене накнаде за стицање, износа учешћа без права контроле у стеченом ентитету и фер вредности на датум стицања стицаоачевог претходно држаног учешћа у капиталу стеченог ентитета. Било који негативни износ („повољна куповина“) се признаје у билансу успеха, након што Руководство Групе идентификује сву стечену имовину и све преузете и потенцијалне обавезе и провери исправност њиховог вредновања.

Пренесена накнада за стицање не укључује износе везане за измирење трансакција које су настале пре пословне комбинације. Ови износи се углавном признају у консолидованом билансу успеха. Трансакциони трошкови, који настају у вези пословне комбинације признају се као расход у периодима у којима настају.

2.8. Нематеријална имовина

а) Гудвил

Гудвил који настаје кроз пословне комбинације укључен је у нематеријална улагања. Гудвил се накнадно вреднује по набавној вредности умањеној за обезвређење.

За потребе тестирања умањења вредности, гудвил стечен у пословној комбинацији расподељује се на сваку од јединица које генеришу готовину, односно групе јединица које генеришу готовину за које се очекује да ће остварити корист тј. прилив од синергије настале по основу пословне комбинације. Свака јединица или, пак, група јединица на које се гудвил расподељује представља најнижи ниво

на којем се гудвил прати за интерне потребе руководства.

Провера умањења вредности гудвил-а врши се једном годишње или чешће уколико догађаји или измењене околности укажу на евентуално постојање умањења вредности. Књиговодствена вредност гудвил-а пореди се са његовом надокнадивом вредношћу која представља вредност већу од вредности у употреби и фер вредности средства умањене за трошкове продаје. Свако умањење вредности одмах се признаје као трошак и накнадно се не укида (напомена 7).

б) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе (просечан век употребе је 5 година).

Лиценце и права укључују права на истраживања и производњу нафте и природног гаса, која се амортизују у складу са условима одређене лиценце.

в) Софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Рачунарски софтвери обухватају трошкове имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.9. Средства за производњу нафте и гаса

а) Средства за истраживање и процењивање

Група користи методу капитализације трошкова успешних истраживања (*the successful efforts method*) за потребе рачуноводственог обухватања средстава за истраживање и процењивање (минералних ресурса).

Набавна вредност средстава укључује износ плаћен за потребе стицања лиценци за обављање послова истраживања и развоја.

Средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса) укључују:

- Трошкове извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкове стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије;
- Трошкове поседовања и чувања недовршених ресурса;
- Накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*);
- Накнаду за пружену услугу само у случају тзв. „суве“ бушотине (*Dry hole contribution*) и
- Трошкове бушења и опремања бушотина.

Трошкови настали у процесу проналажења, стицања и формирања резерви капитализују се на свако налазиште посебно. Када се комерцијалне резерве минералних ресурса потврде, капиталисани трошкови се расподељују у оквиру ставке истраживање. Ако се комерцијалне резерве не потврде, трошкови се исказују као расход. Трошкови бушотина настали у сврху истраживања лежишта минералних ресурса и накнаде исплаћене по основу уговора који предвиђа накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*) и уговора који предвиђа накнаду само у случају тзв. „суве“ бушотине (*Dry hole contribution*) привремено се капитализују у складу са

методом капитализације трошкова успешних истраживања (*successful efforts method*) и третирају као средства нафте и гаса у оквиру ставке некретнине, постројења и опрема.

Трошкови извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкови стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије, привремено се сматрају саставним делом средстава нафте и гаса док се минералне резерве не потврде, као и док се не потврди да су оне комерцијално исплативе.

Ако резерве нису пронађене, врши се провера обезвређења средстава за истраживање. Ако су пронађени угљоводоници и ако, након даље процене која може да предвиђа бушење додатних бунара/бушотина, постоји вероватноћа да се они могу искористити у комерцијалне сврхе, трошкови ће наставити да се исказују као средство нафте и гаса све док постоји задовољавајући/континуиран прогрес у процени комерцијалне исплативости угљоводоника. Сви трошкови који се исказују на овакав начин подлежу техничкој и комерцијалној провери, провери од стране руководства, као и провери да ли је дошло до умањења њихове вредности, и то најмање једном годишње, ради потврде да још увек постоји намера у погледу развоја, односно коришћења потврђене вредности. Када то није случај, трошкови се отписују.

Остали трошкови истраживања се исказују као расход у моменту настанка.

Средство за истраживање и процењивање (минералних ресурса) не класификује се више као такво када се техничка изводљивост и комерцијална исплативост екстракције минералног ресурса могу доказати. Пре рекласификације средства за истраживање и процењивање врши се провера да ли је дошло до обезвређења и сваки губитак по основу обезвређења се исказује.

б) Развој основних и нематеријалних средстава

Трошкови развоја настају за потребе добијања приступа утврђеним резервама и за потребе обезбеђивања средства за извлачење, обраду, прикупљање и складиштење нафте и природног гаса. Трошкови развоја обухватају трошкове бушотина које „доносе” утврђене резерве и трошкове производних постројења.

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пренос на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи постојеће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

д) **Обезвређивање – Средства за истраживање и процену**

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, трошкови стицања права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

е) **Обезвређивање – Потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса**

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10-50
Машине и опрема	
- Производна и преносна опрема	2-35
- Намештај	3-10
- Возила	5-25
- Рачунари	3-10
Остало	3-20

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност

2.10. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Група у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете консолидовани биланс успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, и то:

уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и

исказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру 'Осталих прихода/(расхода)' (напомене 36 и 37).

2.11. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим гудвила, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

2.12. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица и пословних објеката датих у закуп на период преко годину дана.

Инвестициона некретнина се исказује по фер вредности. Промене фер вредности се признају у консолидованом билансу успеха у оквиру позиција Приходи/Расходи од усклађивања вредности имовине (осим финансијске) (напомене 26 и 29).

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Групи и да могу поуздано да се измере. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.13. Финансијски инструменти

а) Кључни термини

Фер вредност је цена која би била наплаћена за продају имовине, односно плаћена за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту на датум одмеравања. Најбољи доказ фер вредности је цена на активном тржишту. Активно тржиште је оно тржиште на коме се трансакције са имовином и обавезама одвијају довољно често и у обиму који обезбеђује информације о ценама на континуираној основи.

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активним тржиштима се одмерава као производ котиране цене за поједину имовину или обавезу и броја инструмената које субјекат поседује.

Технике процене вредности, као што су модели дисконтованог новчаног тока или модели засновани на недавним трансакцијама између независних страна или на разматрању финансијских података субјекта у који се инвестира, користе се за одмеравање фер вредности одређених финансијских инструмената за које нису доступне екстерне информације о тржишним ценама.

Трошкови трансакције су инкрементални трошкови који се директно могу приписати стицању, издавању или отуђењу финансијског

инструмента. Инкрементални трошак је трошак који не би настао да се трансакција није десила.

Амортизовани трошак јесте износ у коме је финансијски инструмент био признат при почетном признавању, умањен за било које отплате главнице, плус обрачуната камата, а у случају финансијских средстава, умањен и за било која резервисања за очекиване кредитне губитке.

б) Класификација и одмеравање

Група класификује своја финансијска средства у следеће категорије одмеравања:

- она која се накнадно одмеравају према фер вредности (било кроз остали укупни резултат или кроз биланс успеха) и
- она која се одмеравају према амортизованом трошку.

Класификација зависи од пословног модела субјекта за управљање финансијским средствима и уговорених услова новчаних токова.

Рекласификација финансијских инструмената се врши само онда када дође до промене пословног модела за управљање портфолијом у целини. Рекласификација има проспективни ефекат и врши се од почетка првог извештајног периода након промене пословног модела. Друштво није мењало свој пословни модел ни у текућем ни у упоредном периоду, те нису вршене никакве рекласификације.

При почетном признавању, Група одмерава финансијско средство према његовој фер вредности, која је, у случају финансијских средстава која се не одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха, увећана за трансакционе трошкове који се директно приписују стицању финансијских средстава. Трансакциони трошкови финансијских средстава која се одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха приказују се као расходи

периода у билансу успеха. Након почетног признавања, резервисање за очекиване кредитне губитке признаје се за финансијска средства која се одмеравају по амортизованом трошку и улагања у дужничке инструменте који се одмеравају по фер вредности кроз остали укупни резултат узрокујући непосредни губитак.

Дужнички инструменти

Накнадно одмеравање дужничких инструмента Групе зависи од пословног модела за управљање имовином и карактеристика новчаног тока имовине.

Пословни модел одражава начин на који Група управља имовином у циљу генерисања новчаних токова, односно да ли је циљ Групе: (i) само прикупљање уговорених новчаних токова из имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова“) или (ii) прикупљање како уговорених новчаних токова, тако и новчаних токова који су настали продајом имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје“) или, уколико ни (i) ни (ii) није случај, финансијска средства се класификују као део „другог“ пословног модела и одмеравају се према фер вредности кроз биланс успеха.

Фактори које Група разматра приликом одређивања пословног модела обухватају сврху и структуру портфолија, претходно искуство о начину наплате новчаних токова предметне имовине, начин процене и управљања ризицима, као и начин на који се прати извршење и учинак датог средства.

У случају када пословни модел подразумева држање имовине ради прикупљања уговорених новчаних токова или држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје, Група процењује да ли новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате. Приликом ове процене, Група разматра да ли су уговорени новчани токови

у складу са основним кредитним условима, односно да камата само обухвата накнаду за кредитни ризик, временску вредност новца, друге основне ризике кредитирања и маржу. Процена искључивог плаћања главнице и камате врши се при почетном признавању имовине и накнадно се не врши поновна процена.

Група класификује своје дужничке инструменте у три категорије одмеравања:

- Амортизовани трошак: Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по амортизованом трошку. Приход од камате од ових финансијских средстава је признат као финансијски приход користећи методу ефективне каматне стопе. Било који добитак или губитак настао услед престанка признавања се признаје директно у билансу успеха и представља остале добитке/(губитке) заједно са позитивним и негативним курсним разликама. Губици по основу умањења вредности се приказују засебно.
- Фер вредност кроз остали укупни резултат: Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова и продаје финансијских средстава, при чему новчани токови имовине представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по фер вредности кроз остали укупни резултат. Промене у књиговодственој вредности се признају кроз остали укупни резултат, осим признавања добитака и губитака по основу обезвређења, прихода од камата и позитивних и негативних курсних разлика, који се признају кроз биланс успеха. Приликом престанка признавања финансијског средства, кумулативни добитак или губитак, који је претходно признат кроз остали укупни резултат, рекласификује се из капитала у добитак

или губитак и признаје се као остали добитак/(губитак). Приход по основу камата на ова финансијских средстава се признаје у оквиру финансијских прихода, а одмерава методом ефективне каматне стопе. Позитивне и негативне курсне разлике исказују се кроз остали добитак/(губитак), док се трошкови по основу умањења вредности приказују засебно.

- Фер вредност кроз биланс успеха: Имовина која не испуњава услов за признавање према амортизованом трошку или фер вредности исказаној кроз остали укупни резултат одмерава се према фер вредности исказаној кроз биланс успеха. Добитак или губитак од дужничког улагања које се накнадно одмерава према фер вредности кроз биланс успеха признаје се у билансу успеха и представља се у нето вредности у оквиру осталих добитака/(губитака) у периоду у коме је настао.

Готовина и готовински еквиваленти. Готовина и готовински еквиваленти обухватају новчана средства у благајни, депозите код банака по виђењу, и остала краткорочна високо ликвидна улагања са доспећем до три месеца или мање. Готовина и готовински еквиваленти књиже се по амортизованом трошку из разлога што: (i) држе се ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате и (ii) нису исказани према фер вредности кроз биланс успеха. Својства дозвољена искључиво законом немају утицаја на процену искључивог плаћања камате и главнице, осим уколико нису обухваћена уговорним условима, тако да се та својства примењују чак и уколико накнадно дође до измена у закону.

Потраживања од купаца и остала потраживања. Потраживања од купаца и остала потраживања почетно се признају према фер вредности и накнадно се исказују према амортизованом трошку, користећи методу ефективне каматне стопе, умањена

за резервисања за умањење вредности. Потраживања од купаца представљају износе које купци дугују за продате производе и робу или пружене услуге у редовном току пословања. Уколико се наплата очекује у року од годину дана или краће (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже), класификују се као текућа средства. У супротном, класификују се као стална средства.

Позајмице. Позајмице се почетно признају према фер вредности, умањеној за настале трансакционе трошкове, и накнадно се исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Обавезе према добављачима и друге обавезе. Обавезе према добављачима настају када друга уговорна страна изврши своје обавезе према уговору, и почетно се признају према фер вредности, док се накнадно исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе. Обавезе према добављачима представљају обавезе плаћања за робу или услуге које се набављају од добављача у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће обавезе, уколико плаћање доспева у року од годину дана или мање (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже). У супротном, класификују се као дугорочне обавезе.

Власнички инструменти

Група накнадно одмерава сва улагања у власнички капитал по фер вредности. Уколико руководство Групе одлучи да се фер вредност добитка и губитка по основу улагања у власнички капитал прикаже у осталом укупном резултату, након престанка признавања улагања није могућа накнадна рекласификација добитака и губитака по основу фер вредновања у биланс успеха. Дивиденде од таквих улагања и даље се

признају у билансу успеха као остали приход, када се установи право Групе да прими исплату.

в) Отпис

Отпис финансијских средстава се врши, у целости или делимично, када Група искористи све могућности наплате и закључи да не постоје разумна очекивања да је наплату могуће извршити. Отпис представља случај престанка признавања. Група може отписати финансијска средства која су и даље у процесу принудне наплате, тамо где Група покушава да наплати средства која уговорно потражује, међутим, где не постоје разумна очекивања да ће наплата бити извршена.

г) Признавање и престанак признавања

Редовна куповина или продаја финансијских средстава се признаје на дан трансакције, односно на дан када се Група обавезе да изврши куповину или продају средства. Престанак признавања финансијских средстава се врши по истеку права на новчане токове од финансијских средстава, или по преносу истих, при чему Група преноси суштински све ризике и користи од власништва.

Финансијске обавезе престају да се признају када се затворе (тј. када се обавеза утврђена уговором измири, откаже или истекне њено важење).

Размена која се врши између Групе и њених првобитних зајмодаваца дужничким инструментима са значајно различитим условима, као и значајне измене услова постојећих финансијских инструмената, рачуноводствено се обухвата као гашење првобитне финансијске обавезе и признавање нове финансијске обавезе. Услови су значајно измењени уколико се дисконтована садашња вредност новчаних токова под новим условима, укључујући све плаћене накнаде умањене за примљене накнаде, и дисконтована по оригиналној ефективној каматној стопи,

разликује најмање 10% од дисконтоване садашње вредности преосталих новчаних токова проистеклих по основу првобитне финансијске обавезе. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова третира као укидање обавезе, сви трошкови или накнаде настали у вези са истим се признају као део добити или губитка приликом укидања. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова не третира као укидање, сви трошкови или накнаде настали у вези се истим коригују садашњу вредност обавезе и амортизују се током преосталог века трајања измењене финансијске обавезе.

Измене обавезе које немају за последицу укидање обавезе се рачуноводствено третирају као промена процене, применом кумулативне „catch-up“ методе, осим уколико је економска суштина разлике у књиговодственим вредностима приписана капиталним трансакцијама са власницима.

д) Модификација

Група понекад изнова преговара, или на други начин мења уговорене услове финансијских средстава. Група процењује да ли је измена уговорених новчаних токова значајна, имајући у виду, између осталог, следеће факторе: значајну промену каматне стопе или побољшање услова кредита, који у знатној мери утичу на кредитни ризик повезан са имовином, или пак значајан продужетак рока враћања зајма када зајмопримац нема финансијских потешкоћа.

Уколико се измењени услови значајно разликују, права на новчане токове од првобитног средства истичу, и Група престаје са признавањем првобитних финансијских средстава и врши признавање новог средства према његовој фер вредности. Било која разлика између књиговодствене вредности средства чије је признавање престало и фер вредности новог значајно измењеног средства се признаје у билансу успеха, осим уколико

се суштина разлике односи на капиталне трансакције са власницима.

е) Обезвређење финансијских средстава

Група унапред процењује ECL (очекивани кредитни губитак) по дужничким инструментима мереним по амортизованом трошку и фер вредности кроз остали резултат и признаје нето губитке по основу обезвређења на сваки датум извештавања. Мерење ECL одражава: (i) објективни износ пондерисан вероватноћом који се утврђује проценом опсега могућих резултата, (ii) временску вредност новца и (iii) све разумне и расположиве информације које су доступне без непотребних трошкова и напора на крају сваког извештајног периода а тичу се протеклих догађаја, текућих услова и предвиђених будућих услова.

Дужнички инструменти који се мере по амортизованом трошку и уговорна средства се приказују у консолидованом извештају о финансијској позицији умањени за очекивани кредитни губитак. За дужничке инструменте који се мере по фер вредности кроз остали укупни резултат, промене у амортизованим трошковима, умањеним за очекивани кредитни губитак, признају се у извештају о укупном резултату а остале промене књиговодствене вредности се признају у консолидованом осталом укупном резултату као добици умањени за губитке по дужничким инструментима мереним по фер вредности кроз остали укупни резултат.

— Општи модел обезвређења финансијских средстава - тростепени модел

Група примењује тростепени модел обезвређења који се базира на променама у кредитном квалитету након иницијалног признавања. Финансијски инструмент који није кредитно обезвређен при иницијалном признавању се класификује у Степен 1. Финансијска средства у Степену 1 имају очекивани кредитни губитак који се мери по

вредности једнакој делу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века средства, који је последица могућих догађаја неизвршења обавеза у наредних 12 месеци или до истека уговора, уколико је тај период краћи („12-месечни ECL“). Уколико група идентификује значајан пораст кредитног ризика након иницијалног признавања, средство се рекласификује у Степен 2 и његов очекивани кредитни губитак се мери на основу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века тог средства тј. до истека важења уговора али узимајући у обзир очекиване авансе, ако постоје („ECL целокупног животног века инструмента“).

Уколико група утврди да је финансијско средство кредитно обезвређено, средство се рекласификује у Степен 3 и његов очекивани кредитни губитак се мери као ECL целокупног животног века.

Када се дефинише неизвршење обавеза у сврху утврђивања ризика од настанка неизвршења обавеза, Група примењује дефиницију неизвршења обавеза која је доследна са дефиницијом коришћеном за интерно управљање кредитним ризиком за релевантан финансијски инструмент и разматра квалитативне индикаторе (на пример, финансијске ковенанте), када је то прикладно.

У сврху мерења очекиваних кредитних губитака, процена очекиваних новчаних мањкова одржава новчане токове очекиване из колатерала и других инструмената обезбеђења кредита који су део уговорних услова и који се не признају посебно.

Група признаје износ очекиваних кредитних губитака (или их укида) у извештају о укупном резултату, као добитак или губитак по основу обезвређења.

- Поједностављени приступ обезвређењу потраживања и потраживања по основу лизинга

Група примењује поједностављени приступ за потраживања од купаца, уговорна средства и потраживања по основу лизинга и мери резервисања за губитке у износу који је једнак очекиваним кредитним губицима током целокупног животног века.

Група користи матрицу резервисања приликом израчунавања очекиваних кредитних губитака по основу потраживања од купаца. Група користи историјске кредитне губитке (кориговане на основу текућих података који се могу уочити како би приказали ефекте текућих услова и предвиђања будућих услова) за потраживања од купаца како би проценила 12-месечне очекиване кредитне губитке или очекиване кредитне губитке током целокупног животног века финансијских средстава, сходно томе шта је применљиво.

Књиговодствена вредност средства се умањује коришћењем рачуна исправке вредности а висина губитка се признаје у извештају о укупном резултату у оквиру продајних, општих и административних трошкова.

Губици по основу обезвређења се укидају кроз извештај о укупном резултату уколико се износ губитка по основу обезвређења смањи а такво смањење се може приписати догађају који је настао након признавања обезвређења.

2.14. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Групе нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје. Тестирање умањења вредности залиха, као на пример резервних делова, услед оштећености или застарелости се врши квартално. Губици услед умањења вредности се признају као Остали расходи (напомена 37).

2.15. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Групе, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.16. Основни капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

2.17. Зарада по акцији

Група израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2.18. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине и судске спорове се признају: када Група има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза

изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији, мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет консолидованог биланса успеха Групе.

2.19. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у консолидованом билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу. У том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Група послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у консолидованим финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не

утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.20. Примања запослених

а) Обавезе за пензије

Група има план дефинисаних доприноса за пензије. Група издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Група нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

б) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Група обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу са Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови наведених накнада се разграничавају током периода запослења. Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама књиже се на терет или у корист

капитала у оквиру извештаја о консолидованом укупном осталом резултату у периоду у коме су настали. Ове обавезе се процењују на годишњем нивоу применом метода пројектовања по јединици права. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем процењених будућих готовинских исплата применом каматних стопа на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа повезаних обавеза.

в) Бонуси запослених

Група признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Група признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

У 2020. години Група је започела нови трогодишњи (2021 – 2023) програм подстицаја руководиоца компаније који ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") (напомена 20).

2.21. Признавање прихода од уговора са купцима

Група признаје приход од продаје нафте, нафтних деривата, гаса и других производа и услуга, када изврши уговорену обавезу и када се изврши пренос контроле над робом и услугама. Код већине уговора, контрола над робом или услугама прелази на купца у одређеној тачки у времену и накнада постаје безусловна јер је само потребно да прође одређено време пре него што доспе на наплату.

Приход се признаје у износу цене трансакције. Цена трансакције представља износ накнаде, за коју Група очекује да има право у замену за пренос контроле над уговореном робом или услугама на купца, искључујући износе који су наплаћени у име трећих лица.

Приход се приказује умањен за повраћаје, рабате и попусте након елиминисања продаје унутар Групе.

Порези по основу продаје

Приходи не укључују износе прикупљене у име пореских власти – порези на додату вредност (ПДВ), акцизе и други порези на промет (накнада за побољшање енергетске ефикасности).

Обрачун акциза заснива се на процени Групе да ли је првенствено обавезна за плаћање акциза или наплаћује износ од купца у име пореских власти. Ово утврђивање се доноси на основу анализе локалних регулаторних захтева за сваку земљу у којој Група послује. Због сложености и разноликости пореског законодавства, значајна просуђивања се примењују у процени да ли би се акцизе обрачунавале на бруто или нето основи.

Акцизе укључене током поступка набавке залиха укључују се у набавну вредност, приход се утврђује на бруто основи, а плаћене акцизе такође се укључују у трошкове коштања продате робе.

Акцизе настале у производњи и продаји производа процењују се као део износа прикупљених у име пореских власти и обрачунавају се на нето основи.

а) Приход од продаје – велепродаја

Група производи и продаје нафту, петрохемијске производе, течни природни гас и електричну енергију на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Група пренесе контролу над робом, односно када је роба испоручена купцу, купац стекао пуна дискрециона права над робом и не постоје неиспуњене обавезе које могу утицати на прихватање робе од стране купца. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаривања

и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Група не буде имала објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Приходи од продаје са попустима се признају на основу цене наведене у уговору, умањене за процењене попусте на количину. При процени и одређивању попушта, користи се претходно искуство, употребом методе очекиване вредности, а приход се признаје само у мери у којој постоји висока вероватноћа да неће доћи до значајног укидања. Обавеза по основу рефундације се признаје за очекиване попусте на количину одобрене купцима на основу продаје реализоване до краја извештајног периода.

Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате у складу са тржишном праксом.

Потраживање се признаје по испоруци робе, јер је то моменат када накнада постаје безусловна, и потребан је само проток времена до доспећа на наплату.

б) Приход од продаје робе – малопродаја

Група послује преко ланца бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Група прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином или кредитном картицом. Група нуди купцу подстицаје превасходно у форми програма лојалности који су описани у одељку г.

в) Приход од електричне енергије

Група продаје електричну енергију на краткорочној и дугорочној основи, под уговорним условима који су општеприхваћени у енергетској индустрији (применом билатералних терминских стандардизованих

општих споразума Европске федерације трговаца енергијом („EFET“). Највећи део продаје се одвија на тржишту на велико без структуриране трговине.

У складу са уговореним условима, уколико Група очекује да физички испоручи уговорену количину, приход од електричне енергије се у консолидованим финансијским извештајима признаје на бруто основи. Генерално, испорука електричне енергије представља пренос низа различитих добара који су у основи исти и који имају исти образац преноса до купца током времена. Сходно томе, испорука електричне енергије третира се као једна обавеза извршења којој се додељује трансакциона цена. Приход се признаје применом јединствене мере напретка на идентификовану јединствену обавезу извршења.

г) Програм лојалности купаца

Група нуди програм лојалности у оквиру кога купци сакупљају наградне поене за извршене куповине, чиме остварују попуст на наредне куповине. Приход од награда поена се признаје када се поени искористе или када истекну након иницијалне трансакције. Цена трансакције се алоцира на продату робу и на наградне поене на основу њихове појединачне продајне вредности. Признавање уговорне обавезе за наградне поене врши се у тренутку продаје. Уговорне обавезе које проистичу из програма лојалности купаца су приказане у напмени 25.

д) Приход од камата

Приход од камате се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе по основу свих дужничких инструмената, осим оних исказаних по фер вредности кроз биланс успеха. Ова метода разграничава, као део прихода од камате, све накнаде примљене између уговорних страна, које су саставни део ефективне каматне стопе, све остале премије или попусте.

Приход од камате на дужничке инструменте по фер вредности кроз биланс успеха, обрачунат по номиналној каматној стопи, признаје се као финансијски приход у билансу успеха.

Провизије које су саставни део ефективне каматне стопе обухватају провизије које Група прими или плати у вези са емисијом или стицањем финансијског средства, на пример провизије за процену кредитне способности, процену и евиденцију гаранција или средстава обезбеђења, преговарање услова инструмента или за обраду докумената трансакције.

Приход од камате се обрачунава применом ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вредност финансијског средства, осим (i) финансијских средстава којима је кредитни квалитет погоршан (Степен 3), за које се приход од камате обрачунава применом ефективне каматне стопе на њихов амортизовани трошак, умањен за резервисања за очекиване кредитне губитке и (ii) купљених или стечених финансијских средстава обезвређених у моменту иницијалног признавања, код којих се првобитна кредитно коригована ефективна каматна стопа примењује на амортизовани трошак.

2.22. Закуп

Група закупљује различите канцеларијске просторе, складишта, малопродајне објекте, опрему и моторна возила. Уговори о закупу су обично закључени на фиксни период али могу имати опцију продужетка. О условима закупа се преговара на појединачној основи те уговори садрже широку палету различитих услова.

Закупи се признају као право коришћења средстава и коресподентна обавеза на датум када је имовина која је предмет закупа доступна за употребу од стране Групе. Свако плаћање закупа је подељено између обавезе и финансијског трошка. Финансијски трошак се признаје у извештају о укупном резултату током периода закупа применом константне

периодичне каматне стопе на преостали салдо обавеза сваког периода. Право коришћења средстава се амортизује током периода краћег од века трајања имовине или трајања закупа линеарном методом. Уколико је готово сигурно да ће Група искористити могућност куповине, право коришћења амортизује се током века трајања средстава. Амортизација средстава рачуна се линеарном методом током процењеног века трајања на следећи начин:

Век трајања у годинама	
Земљиште	25
Некретнине	2-22
Постројења и опрема	3-15
Возила	2-10

Средства и обавезе које проистичу из закупа се почетно одмеравају применом методе садашње вредности. Обавезе по основу закупа укључују нето садашњу вредност следећих плаћања закупа:

- фиксних плаћања (укључујући и плаћања која су у суштини фиксна), умањено за било које потраживање подстицаја закупа
- варијабилних плаћања закупа која су заснована на индексу или стопи
- износа који се очекује да ће бити плаћен од стране закупца у оквиру гаранције преостале вредности
- извршне цене опције куповине уколико је закупца у разумној мери сигуран да ће искористити ту опцију, и
- плаћања пенала за прекид закупа, ако услови закупа указују да ће закупца извршити ту опцију.

Плаћања закупа су дисконтована коришћењем каматне стопе садржане у закупу. Уколико та стопа не може бити утврђена, користи се инкрементална каматна стопа задуживања закупца, односно стопа коју би закупца морао да плати за позајмљивање средстава потребних за добијање имовине сличне вредности у сличном економском окружењу и са сличним условима.

Право коришћења средстава одмерава се на основу трошкова који се састоје од следећег:

- износа почетног одмеравања обавеза за закуп
- било ког плаћања закупа извршеног на дан или пре датума почетка закупа умањено за било које примљене подстицаје закупу
- било ког почетног директног трошка, и
- трошкова враћања у претходно стање.

Плаћања везана за краткорочне закупе и закупе средстава мале вредности се признају на линеарној основи као трошак у извештају о укупном резултату. Краткорочни закупи су закупи са трајањем 12 месеци или мање.

2.23. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Групе се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Групе одобрили дивиденде.

2.24. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава. Сви остали трошкови позајмљивања се признају на терет резултата у периоду у коме су и настали.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање консолидованих финансијских извештаја захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање

потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршено ревидирање и каснијим периодима, ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Групе. Добијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

Подаци о утицају ових макроекономских фактора на процене који имају највећи утицај на износе у овим консолидованим финансијским извештајима дати су ниже.

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Од 1. октобра 2020. Група процењује своје резерве нафте и гаса у складу са Системом управљања нафтним ресурсима (ПРМС) који је одобрило Друштво инжењера нафте, Светски савет за нафту, Америчко удружење геолога нафте и Друштво инжењера за процену нафте. Претходно је Група процењивала своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ).

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом

сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити придобиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама.

Резерве нафте и гаса директно утичу на износе обелодањене у консолидованим финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, исцрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтно поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове разраде, односно на основу укупних доказаних резерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

Детаљно обелодањивање о резервама нафте и гаса није извршено обзиром да су ови подаци у складу са законом Републике Србије класификовани као државна тајна.

3.2. Користан век употребе некретнина, постројења и опреме

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази. Разлике између поменутих процена и стварних

резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

Уколико се процењени корисни век употребе буде разликовао за 10% од процене руководства, амортизација за годину завршену на дан 31. децембра 2023. године биће већа/мања за 2.210.441 РСД (2022: 2.256.247 РСД).

3.3. Обезвређење гудвила

Гудвил се тестира на обезвређење годишње.

Надокнадива вредност средстава или ЈГГ је већа од његове вредности у употреби и фер вредности умањене за трошкове продаје. При процени вредности у употреби, процењени будући новчани токови су дисконтовани на садашњу вредност користећи дисконтну стопу пре пореза, која рефлектује тренутне тржишне процене временске вредности новца и ризике специфичне за средство или ЈГГ. Процењени будући новчани токови укључују процену будућих трошкова резервисања, будуће цене сировина, валутни курс, дисконтну стопу итд. (напомена 7).

3.4. Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Група одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује

да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Група узима у разматрање каматне стопе на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

Да је при обрачуну садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 8,78% (уместо коришћене 7,78%) за целу Групу, садашња вредност обавеза за отпремнине би се смањила за 9,57%, односно 4,20% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 1%, садашња вредност обавеза за отпремнине Групе би порасла за 7,01%. У случају да се стопа флукуације повећа за 1% садашња обавеза за отпремнине би се смањила за 9,14%, односно 4,28% за јубиларне награде.

3.5. Обавезе за обнављање природних ресурса и заштита животне средине

Руководство Групе врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у пробитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања (напомена 20) јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум биланса засноване на важећим законима у свакој

држави где су лоцирана оперативна средства Групе, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћена за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 7,68% (уместо коришћене 6,68%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се умањила за око 835.469 РСД (31. децембра 2022: 7,80% (уместо коришћене 6,80%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се смањила за око 1.163.584 РСД).

3.6. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових консолидованих финансијских извештаја постоје одређене околности које Групи могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључена Група, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака, Група након консултација са правним и пореским саветницима процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутим околностима.

Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у консолидованим финансијским извештајима Групе. Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у

разумној мери могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују. Уколико се непредвиђени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да дâ разумну процену. Непредвиђени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева, Група може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе које по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 40).

3.7. Надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме

У складу са променама у цени сирове нафте на светском тржишту, руководство Групе је извршило анализу осетљивости тих утицаја на надокнадиву вредност некретнина, постројења и опреме и на свеукупно пословање Групе. На основу тренутно доступних информација и прогноза у кретању цена сирове нафте добијених од реномиране фирме, Руководство верује да на датум извештавања надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме достиже своју садашњу вредност.

Анализа осетљивости на промене цене нафте је главни индикатор за обезвређење средстава. Према прогнози, уколико би цена нафте пала за 10 УСД / барел и даље постоји позитивна разлика између надокнадиве вредности некретнина, постројења и опреме и њихове садашње вредности у износу од 92,2 млрд. РСД (31. децембра 2022: 58,5 млрд. РСД).

Цена нафте заснива се на доступним прогнозама светски признатих истраживачких институција.

Руководство ће наставити да константно прати флукутације у цени сирове нафте и њен утицај на пословање Групе, са циљем адекватног предузимања мера за ублажавање њиховог утицаја.

4. ПРИМЕНА ИЗМЕНА ПОСТОЈЕЋИХ СТАНДАРДА

Нови стандард МСФИ Уговори о осигурању и измене постојећих стандарда које су ступиле на снагу 1. јануара 2023. године нису имале материјалног утицаја на консолидоване финансијске извештаје.

Група намерава да примени измене и допуне постојећих стандарда и нових стандарда који су издати, али још увек нису ступили на снагу на дан када су ови консолидовани финансијски извештаји одобрени за објављивање, и Група не очекује да ће они имати било какав материјални утицај на консолидоване финансијске извештаје када се усвоји.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

5.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Групе је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе и ризик готовинског тока), кредитни ризик и ризик ликвидности.

Основна функција управљања финансијским ризиком је успостављање лимита ризика и осигурање да свака изложеност ризику остане унутар тих лимита. Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије и финансијску контролу Друштва

у оквиру Функције за економику, финансије, планирање и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) и у складу са политикама одобреним од стране Групе идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Групе.

У току свог редовног пословања Група је изложена следећим финансијским ризицима:

- а) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курса страних валута, каматни ризик и ризик промене цена робе);
- б) кредитни ризик и
- в) ризик ликвидности.

Тржишни ризик

Група је изложена тржишном ризику. Тржишни ризик проистиче из пословања са различитим: а) валутама, б) каматним стопама в) ценама робе, где су сваке од њих изложене општим и специфичним променама на тржишту. Руководство анализира и прати ниво ризика који је прихватљив, међутим овај приступ не искључује губитке који би настали услед значајних померања на тржишту.

Валутни ризик

Група послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Групе је установило политику за управљање ризиком од промена курса страних валута у односу на њену функционалну валуту. Да би управљало ризиком од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на

дневном нивоу у зависности од кретања курса тог дана. Ризик од промене курса страних валута настаје када су будуће трансакције и призната средства и обавезе исказане у валути која није функционална валута Групе.

Група има кредите деноминоване у страним валутама, најзначајније у ЕУР, које превасходно излажу Групу ризику промене девизног курса.

Књиговодствена вредност (без исправке) финансијских инструмената Групе по валутама приказана је у следећој табели:

На дан 31. децембра 2023. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	91.765	-	-	-	91.765
Дугорочна потраживања	-	669.617	-	-	669.617
Дугорочни кредити	8.565	-	-	-	8.565
Остали дугорочни финансијски пласмани	332.436	489.420	4.964	-	826.820
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	29.028.568	2.576.956	184.873	1.417.509	33.207.906
Друга потраживања	562.513	109.129	165.649	405.231	1.242.522
Краткорочни финансијски пласмани	32.515.563	96.072	-	85.745	32.697.380
Готовина и готовински еквиваленти	14.107.046	4.707.499	11.743	2.657.983	21.484.271
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(3.370)	(57.983.936)	-	(477.581)	(58.464.887)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(838.339)	(11.404.482)	(30.298)	(232.166)	(12.505.285)
Обавезе из пословања	(12.426.696)	(1.869.835)	(834.576)	(1.258.061)	(16.389.168)
Остале краткорочне обавезе	(7.420.785)	(243.117)	(1.964.383)	(186.112)	(9.814.397)
Нето изложеност	55.957.266	(62.852.677)	(2.462.028)	2.412.548	(6.944.891)

На дан 31. децембра 2022. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	92.230	-	-	-	92.230
Дугорочни кредити	2.367	7.000	-	-	9.367
Остали дугорочни финансијски пласмани	303.389	644.639	6.609	59.986	1.014.623
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	31.410.126	2.256.717	235.051	1.791.754	35.693.648
Друга потраживања	286.029	740.518	173.942	723.539	1.924.028
Краткорочни финансијски пласмани	6.014.961	63.750	-	96.200	6.174.911
Готовина и готовински еквиваленти	72.865.399	11.306.856	27.996	3.930.794	88.131.045
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(4.268)	(63.907.797)	(31.524)	(1.370.834)	(65.314.423)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	-	(7.481.212)	(56.991)	(317.264)	(7.855.467)
Обавезе из пословања	(6.469.323)	(11.291.024)	(3.638.179)	(2.626.072)	(24.024.598)
Остале краткорочне обавезе	(6.724.741)	(145.577)	(173.420)	(149.456)	(7.193.194)
Нето изложеност	97.776.169	(67.806.130)	(3.456.516)	2.138.647	28.652.170

Приликом прерачуна страних валута у РСД коришћени су следећи курсеви:

На дан извештавања

	31 децембар 2023.	31 децембар 2022.
ЕУР	117,1737	117,3224
УСД	105,8671	110,1515

Анализа осетљивости

Група је одлучила да обелодани информације о тржишној и потенцијалној изложености хипотетичком добитку/(губитку) од коришћења финансијских инструмената кроз анализу осетљивости.

Анализа осетљивости приказана ниже приказује хипотетички утицај на консолидоване финансијске извештаје Групе и добитак/(губитак) који ће се појавити услед промене курса а не промене у структури портфолија улагања и других варијабли на дан извештавања.

На дан 31. децембра 2023. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за

1% у односу на ЕУР, а све остале варијабиле биле непромењене, добит пре опорезивања и капитал била би већа / мања за 628.527 РСД (2022: 678.061 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминованим у ЕУР.

На дан 31. децембра 2023. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 2% у односу на УСД, а све остале варијабиле биле непромењене, добит пре опорезивања и капитал били би већи/мањи за 49.241 РСД (2022: 69.130 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза према добављачима деноминованим у УСД.

Ризик каматне стопе

Кредити повучени по променљивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику новчаног тока. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Групе. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном

стопом биле за 1% више/ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит и капитал у 2023. години био би 343.848 РСД (2022: 420.664 РСД) нижи/виши, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

Ризик цена робе

Финансијске перформансе Групе директно су везане за цене сирове нафте и нафтних деривата. Група није у могућности да у потпуности контролише цене ових производа, који зависе од равнотеже понуде и потражње на светском и домаћем тржишту сирове нафте и нафтних деривата као и од поступака контролних агенција.

Систем планирања Групе припрема различите сценарије за кључне факторе у зависности од цена нафте на глобалном тржишту. Овај приступ омогућава менаџменту да прилагоди трошкове смањењем или репорограмирањем

инвестиционих програма и других механизма. Такве активности помажу да се ризик смањи на прихватљив ниво.

Кредитни ризик

Група се излаже кредитном ризику, односно ризику да ће једна страна финансијског инструмента узроковати финансијски губитак другој страни, тиме што неће испунити своје обавезе.

Изложеност ризику настаје као резултат задуживања Групе и других трансакција са саговорачима, услед којих настају финансијска средства и ванбилансне кредитне обавезе.

Максимална изложеност кредитном ризику Групе по врсти средстава исказана у садашњим вредностима финансијских средстава у консолидованом билансу стања приказана је у следећој табели:

	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	91.765	92.230
Дугорочна потраживања	669.617	-
Остали дугорочни финансијски пласмани (напомена 10)	826.820	1.014.623
Дугорочни кредити	8.565	9.367
Потраживања по основу продаје (напомена 13)	33.207.906	35.693.648
Друга потраживања (напомена 14)	8.847.384	2.047.402
Краткорочни финансијски пласмани (напомена 15)	32.697.380	6.174.911
Готовина и готовински еквиваленти (напомена 16)	21.484.271	88.131.045
Укупно максимална изложеност кредитном ризику	97.833.708	133.163.226

Управљање кредитним ризицима. Кредитни ризик представља највећи појединачни ризик пословања Групе; руководство у складу са тим пажљиво управља изложеношћу кредитном ризику. Кредитни ризик настаје из готовине и готовинских еквивалената, депозита код банака и финансијских институција, као и кредитне изложености у вези са купцима на велико и

мало, укључујући ненаплаћена потраживања и извршене трансакције.

Лимити. Група дефинише нивое кредитних ризика које предузима, тако што поставља лимите на износе ризика који су прихватљиви у односу на једног зајмопримца. Кредитни лимит се утврђује за сваког купца појединачно, као

максимални износ кредитног ризика, имајући у виду бројне карактеристике, као што су:

- Финансијски извештаји саговорача;
- Скоринг код Агенције за привредне регистре, компаније НИС и/или D&V извештаја;
- Количина уписаних залога;
- Подаци о блокадама рачуна купца;
- Претходни односи са Групом;
- Планирани обим продаје;
- Дужина сарадње са Групом, укључујући старосну структуру, доспеће и постојање било каквих финансијских потешкоћа.

Потраживања по основу продаје и остала потраживања

На изложеност Групе кредитном ризику у највећој мери утичу индивидуалне карактеристике сваког купца.

Група примењује поједностављен приступ МСФИ 9 за одмеравање очекиваних кредитних губитака, који користи исправку за очекиване губитке током века трајања.

У циљу одмеравања очекиваних кредитних губитака, потраживања по основу продаје и осталих потраживања груписана су на основу заједничких карактеристика кредитног ризика и броја дана кашњења.

Очекиване стопе кредитних губитака се заснивају на профилима плаћања по основу продаје у периоду од 60 месеци пре 31. децембра 2023. године и 60 месеци пре 1. јануара 2023. године као и одговарајућих претходних кредитних губитака претрпљених у наведеном периоду. Историјске стопе губитка нису кориговане у односу на информације о будућим макроекономским факторима, обзиром да нису установљене корелације које би значајно утицале на способност купаца да измире потраживања.

Резервисање за кредитне губитке у вези са потраживањима по основу продаје и осталим потраживањима се одређује у складу са матрицом резервисања која је приказана у табели у наставку.

На дан 31. децембра 2023. године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL	Укупно потраживања по основу продаје и остала потраживања
Потраживања по основу продаје и остала потраживања:				
- недоспела	0,02%	38.601.582	(6.987)	38.594.595
- доспела до 30 дана	0,06%	1.850.830	(1.066)	1.849.764
- од 31 до 90 дана	0,64%	846.998	(5.420)	841.578
- од 91 до 270 дана	2,43%	292.544	(7.121)	285.423
- преко 270 дана	96,89%	15.579.275	(15.095.345)	483.930
Укупно потраживања од продаје и остала потраживања		57.171.229	(15.115.939)	42.055.290

На дан 31. децембра 2022. године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

			Укупно потраживања по основу продаје и остала потраживања
	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL
Потраживања по основу продаје и остала потраживања:			
– недоспела	0,01%	35.061.260	(3.506)
– доспела до 30 дана	0,03%	1.709.797	(513)
– од 31 до 90 дана	0,54%	276.451	(1.493)
– од 91 до 270 дана	2,46%	226.595	(5.574)
– преко 270 дана	95,56%	15.230.980	(14.752.947)
Укупно потраживања од продаје и остала потраживања		52.505.083	(14.764.033)

По правилу, износ потраживања које превазилази износ одобреног кредитног лимита осигуран је путем банкарске гаранције, примљеног аванса или другим средством обезбеђења.

Руководство Групе, редовно испитује кредитни квалитет потраживања по основу продаје и осталих потраживања узимајући у обзир старосни профил потраживања као и временски

период пословног односа са Групом.

Руководство верује да су неисправљена потраживања по основу продаје и осталих потраживања у потпуности надокнадива.

Промене на исправци вредности по основу потраживања од продаје и потраживања за закуп су:

	Потраживања од продаје	Потраживања за закуп	Укупно
На дан 1. јануара 2022. године	4.917.018	41.135	4.958.153
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 35)	112.226	1.534	113.760
Укидање резервисања (напомена 34)	(38.535)	(4.539)	(43.074)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(297.251)	(3.704)	(300.955)
Остало	42.545	-	42.545
На дан 31. децембра 2022. године	4.736.003	34.426	4.770.429
На дан 1. јануара 2023. године			
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 35)	140.628	123	140.751
Укидање резервисања (напомена 34)	(93.052)	(3.528)	(96.580)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(65.646)	(474)	(66.120)
Остало	255.706	-	255.706
На дан 31. децембра 2023. године	4.973.639	30.547	5.004.186

Трошкови обезвређења или отписа су укључени у расходе од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз консолидовани биланс успеха. Износи резервисања за обезвређење се углавном отписују када се више не очекује прилив готовине.

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је књиговодствена вредност сваке класе наведених потраживања. Остале класе у оквиру потраживања по основу продаје и других потраживања не садрже средства која су обезвређена.

Промене на исправци вредности других потраживања су:

	Потраживања из специфичних послова	Потраживања за камате	Остала потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2022. године	1.351.152	1.928.429	7.352.429	10.632.010
Резервисања за обезвређење осталих потраживања (напомена 35)	360	5.860	4.492	10.712
Укидање резервисања (напомена 34)	(601.580)	(4.215)	(438)	(606.233)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(1.718)	(37.193)	(3.933)	(42.844)
Остало	(12)	-	(29)	(41)
На дан 31. децембра 2022. године	748.202	1.892.881	7.352.521	9.993.604
На дан 1. јануара 2023. године				
Резервисања за обезвређење осталих потраживања (напомена 35)	1.986	9.762	3.388	15.136
Укидање резервисања (напомена 34)	(382)	(5.180)	(1.659)	(7.221)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(33.361)	(278)	(33.639)
Остало	1.058	142.406	409	143.873
На дан 31. децембра 2023. године	750.864	2.006.508	7.354.381	10.111.753

Кредитни квалитет финансијске имовине

Кредитни квалитет финансијске имовине која није доспела нити обезвређена може се

проценити позивањем на спољне кредитне рејтинге (ако су доступни) или на историјске информације о стопама неплаћања друге уговорне стране:

	БББ и више	Мање од БББ	Без рејтинга	Укупно
На дан 31. децембра 2023. године				
Готовина и готовински еквиваленти (напомена 16)	8.674.679	4.188.851	8.620.741	21.484.271
Депозити са роком доспећа више од 3 месеца а мање од 1 године (напомена 15)	9.385.677	5.243.556	17.978.611	32.607.844
Депозити са роком доспећа преко 1 године (напомена 10)	-	-	155.319	155.319
На дан 31. децембра 2022. године				
Готовина и готовински еквиваленти (напомена 16)	55.910.405	8.696.595	23.524.045	88.131.045
Депозити са роком доспећа више од 3 месеца а мање од 1 године (напомена 15)	-	6.003.699	59.984	6.063.683
Депозити са роком доспећа преко 1 године (напомена 10)	-	155.516	59.984	215.500

Очекивани кредитни губици за већину финансијских средстава се одмеравају узимајући у обзир очекиване кредитне губитке током века трајања финансијског средства.

На дан 31. децембра 2023. и 2022. године није било значајних кредитних губитака од умањења вредности признате имовине.

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Групе. Дирекција за финансије прати континуирано ликвидност Групе како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да

Група не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Групе у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно дефинисаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве као што су на пример валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

	Садашња вредност	Уговорени новчани токови	Мање од 1 године	1-5 година	Преко 5 година
На дан 31. децембра 2023.					
Финансијске обавезе	70.970.172	79.381.283	15.089.355	61.555.296	2.736.632
Добављачи и обавезе за дивиденду	20.172.763	20.172.763	20.172.763	-	-
	91.142.935	99.554.046	35.262.118	61.555.296	2.736.632
На дан 31. децембра 2022.					
Финансијске обавезе	73.169.890	80.914.679	10.086.420	64.539.892	6.288.367
Добављачи и обавезе за дивиденду	27.808.416	27.808.416	27.808.416	-	-
	100.978.306	108.723.095	37.894.836	64.539.892	6.288.367

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувала односно кориговала структуру капитала, Група може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањила дуговање.

У табели ниже анализиране су финансијске обавезе на датум биланса стања Групе које су груписане према датуму доспећа.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтоване новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

Капитал се прати на групном нивоу на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и EBITDA. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. EBITDA се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, финансијских прихода/расхода нето и других неоперативних прихода/расхода.

На крају извештајних периода коефицијент задужености Групе био је као што следи:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе по кредитима – укупно (напомене 21 и 22)	70.970.172	73.169.890
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 16)	(21.484.271)	(88.131.045)
Нето дуговања	49.485.901	(14.961.155)
Коригована EBITDA	68.051.492	136.192.257
Нето дуговање у односу на коригована EBITDA на крају године	0,73	(0,11)

Група се обавезала да одржава коефицијент укупне задужености и EBITDA испод 4,0 за време трајања споразума о дугорочним кредитима са појединим пословним банкама. Група константно прати утврђене обавезе како би се одржао овај однос покривености дугова и до сада није било кршења ових обавеза.

У току године није било промене у приступу управљања ризиком капитала.

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама на дан биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Групе представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Група примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтоване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената.

Књиговодствена вредност потраживања по основу продаје и других потраживања, остале

обртне имовине и добављача и осталих обавеза из пословања сматра се да је једнака фер вредности услед њихове краткорочне природе. За већину дугорочних финансијских средстава и обавеза фер вредност не одступа значајно од њихове књиговодствене вредности.

6. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Групе за године које се завршавају 31. децембра 2023. и 2022. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати Главни Доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Групе су организоване у два главна пословна сегмента: *Upstream* и *Downstream*.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Групе: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. *Downstream* (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације и сегмент Енергетика су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале

од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

EBITDA представља EBITDA-у Групе. Руководство верује да EBITDA представља користан показатељ пословања Групе јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. EBITDA представља добитак пре трошка камата,

трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода/расхода нето и осталих неоперативних прихода/расхода. EBITDA је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2023. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	51.106.744	414.088.704	(53.159.768)	412.035.680
Интерсегментни	50.179.631	2.980.137	(53.159.768)	-
Екстерни	927.113	411.108.567	-	412.035.680
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	34.150.299	33.901.193	-	68.051.492
Амортизација	(14.345.495)	(10.615.036)	-	(24.960.531)
Добитак од повољне куповине (напомена 26)	-	8.918.255	-	8.918.255
Удео у резултату придружених ентитета и заједничких улагања	-	(137.719)	-	(137.719)
Финансијски (расходи) приходи, нето	(405.616)	1.535.819	-	1.130.203
Порез на добит	(13.304)	(7.954.896)	-	(7.968.200)
Сегментни добитак	18.946.894	25.245.622	-	44.192.516

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2022. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	63.484.308	511.768.618	(61.249.404)	514.003.522
Интерсегментни	60.524.458	724.946	(61.249.404)	-
Екстерни	2.959.850	511.043.672	-	514.003.522
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	44.787.199	91.405.058	-	136.192.257
Амортизација	(14.174.382)	(11.304.810)	-	(25.479.192)
Добици/(губици) због обезвређења (напомена 26 и 29)	(23.193)	(92.005)	-	(115.198)
Удео у резултату придружених ентитета и заједничких улагања	-	1.283.825	-	1.283.825
Финансијски расходи, нето	(209.360)	(1.799.475)	-	(2.008.835)
Порез на добит	(270.711)	(17.192.601)	-	(17.463.312)
Сегментни добитак	30.138.877	62.235.776	-	92.374.653

Коригована EBITDA за Downstream сегмент укључује EBITDA-у корпоративног центра у негативном износу од 15.604.457 РСД за годину која се завршила 31. децембра 2023. године (31 децембра 2022. године: негативна

EBITDA у износу од 7.207.900 РСД). Коригована EBITDA за Downstream сегмент пре алокације корпоративног центра EBITDA је приказана у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	2022.
Коригована EBITDA за downstream сегмент после алокације Корпоративног центра	33.901.193	91.405.058
EBITDA Корпоративног центра	(15.604.457)	(7.207.900)
Коригована EBITDA пре алокације Корпоративног центра	49.505.650	98.612.958

Коригована EBITDA за године које се завршавају 31. децембра 2023. и 2022. године је усаглашена у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	2022.
Нето добит	44.192.516	92.374.653
Порез на добит	7.968.200	17.463.312
Остали расходи	8.661.232	1.420.052
Остали приходи	(1.392.778)	(1.419.176)
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	156.316	477.301
Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(161.390)	(699.716)
Финансијски расходи	5.298.169	7.128.152
Финансијски приходи	(6.290.653)	(6.403.142)
Трошкови амортизације	24.960.531	25.479.192
Остали неоперативни (приходи)/трошкови, нето*	(15.340.651)	371.629
EBITDA	68.051.492	136.192.257

* Остали неоперативни (приходи)/трошкови, нето у 2023. години највећим делом се односе на: донације за подршку пројектима из области образовања, социјалне и здравствене заштите, вишкове и мањкове имовине и залиха, казне, таксе и добитак од повољне куповине (напомена 37 и 39).

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата, продаје електричне енергије, прихода по основу закупа и остале продаје (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	Извоз и међународна продаја	Укупно
	Домаће тржиште		
Продаја сирове нафте	-	-	-
Продаја природног гаса	159.320	12.560	171.880
<i>Велепродаја</i>	159.320	12.560	171.880
Продаја нафтних деривата	302.150.163	62.156.561	364.306.724
<i>Малопродаја</i>	110.382.013	18.089.678	128.471.691
<i>Велепродаја</i>	191.768.150	44.066.883	235.835.033
Продаја петрохемијских производа	3.605.123	8.329.402	11.934.525
Продаја електричне енергије	15.406.533	122.485	15.529.018
Приходи по основу закупа	310.654	57.841	368.495
Остала продаја и остали оперативни приходи	15.096.829	4.628.209	19.725.038
Укупно продаја и остали приходи	336.728.622	75.307.058	412.035.680

	Година која се завршила 31. децембра 2022.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	2.560.156	2.042.795	4.602.951
Продаја природног гаса	147.142	-	147.142
Велепродаја	147.142	-	147.142
Продаја нафтних деривата	391.164.016	90.169.211	481.333.227
Малопродаја	131.285.607	24.913.098	156.198.705
Велепродаја	259.878.409	65.256.113	325.134.522
Продаја електричне енергије	9.462.697	836.187	10.298.884
Приходи по основу закупа	318.619	34.193	352.812
Остала продаја и остали оперативни приходи	12.542.286	4.726.220	17.268.506
Укупно продаја и остали приходи	416.194.916	97.808.606	514.003.522

Приходи од продаје нафтних деривата у износу од 25.983.119 РСД (2022: 39.105.621 РСД) односе се на једног купца. Ови приходи чине велепродају у оквиру Downstream сегмента пословања.

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама у износу од 14.077.617 РСД (2022: 12.510.750 РСД).

Седиште Групе је у Републици Србији. Укупан приход од екстерних купаца на територији

Републике Србије износио је 336.728.622 РСД (2022: 416.194.916 РСД) док је укупан приход од екстерних купаца са територије других земаља износио 75.307.058 РСД (2022: 97.808.606 РСД).

Све уговорне обавезе које се односе на купце су испуњене у тренутку времена у коме купац остварује контролу над предметном имовином, а Група испуњава своју уговорену обавезу.

Анализа укупног прихода од екстерних купаца са територије других земаља дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Продаја сирове нафте	-	2.042.795
Продаја природног гаса	12.560	-
Продаја нафтних деривата (малопродаја и велепродаја)		
Босна и Херцеговина	28.939.958	35.957.855
Бугарска	8.552.855	13.428.226
Румунија	5.377.527	15.437.292
Остала тржишта	19.286.221	25.345.838
	62.156.561	90.169.211
Продаја петрохемијских производа	8.329.402	-
Продаја електричне енергије	122.485	836.187
Приходи по основу закупа	57.841	34.193
Остала продаја и остали оперативни приходи	4.628.209	4.726.220
	75.307.058	97.808.606

Приходи од појединачних земаља укључених у остала тржишта нису материјално значајни.

Презентација акцизе

У табели испод приказан је остварени приход од продаје и обрачунате акцизе за 2023. и 2022. годину:

	2023.	2022.
Приход од продаје	587.297.104	677.203.206
Акциза	(175.261.424)	(163.199.684)
Нето приход од продаје и остали приходи	412.035.680	514.003.522

У Републици Србији акцизе постају плативе када производи који су предмет акцизе излазе из акцизног складишта. То настаје када се роба утовари за транспорт, за директну продају купцима (велепродаја) или за транспорт до сопствене малопродајне мреже. Рок плаћања за обрачунате акцизе је 15 дана. Група је проценила да акцизе наплаћене у велепродаји не садрже ризик залиха нити значајан кредитни ризик. У продаји на мало, Група процењује да је просечан промет залиха приближно једнак периоду плаћања акцизе и да нема значајних

ризика залиха или кредитног ризика. Сходно томе, с обзиром да Група не сноси значајне ризике у оба случаја, акцизе се наплаћују у име пореског органа и сходно томе одбијају од прихода.

Стална имовина, осим финансијских инструмената, одложених пореских средстава, инвестиција и остале сталне имовине (без средстава за бенефиције за запослене нити права која проистичу из уговора о осигурању), по земљи:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Србија	292.669.732	279.704.928
Румунија	13.049.599	12.365.241
Босна и Херцеговина	7.455.480	8.374.408
Бугарска	5.692.212	5.801.293
Остале земље	16	704
	318.867.039	306.246.574

7. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

	Улагања у развој	Концесије, патенти, лиценце, софтвер и остала права	Гудвил	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
На дан 1. јануара 2022.						
Набавна вредност	18.948.626	11.098.845	2.209.413	1.576.120	5.889.747	39.722.751
Исправка вредности и обезвређење	(5.873.092)	(9.036.010)	(916.281)	(416.945)	(123.430)	(16.365.758)
Неотписана вредност	13.075.534	2.062.835	1.293.132	1.159.175	5.766.317	23.356.993

Година завршена дана 31. децембра 2022.						
Повећања	1.196.617	973.789	-	29.119	(1.194.797)	1.004.728
Амортизација	(1.496.271)	(611.212)	-	(47.869)	-	(2.155.352)
Обезвређење (напомена 29)	-	-	(26.537)	-	(4.724)	(31.261)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 8)	-	-	-	-	(22.346)	(22.346)
Отуђења и отписи	-	(2.544)	-	(293)	-	(2.837)
Остали преноси	-	21.553	-	(21.554)	25.620	25.619
Транслационе резерве	16.573	72.631	(2.835)	(5.470)	192.799	273.698
Неотписана вредност	12.792.453	2.517.052	1.263.760	1.113.108	4.762.869	22.449.242

На дан 31. децембра 2022.						
Набавна вредност	20.160.174	12.133.953	1.263.760	1.574.316	4.826.534	39.958.737
Исправка вредности и обезвређење	(7.367.721)	(9.616.901)	-	(461.208)	(63.665)	(17.509.495)
Неотписана вредност	12.792.453	2.517.052	1.263.760	1.113.108	4.762.869	22.449.242

На дан 1. јануара 2023.						
Набавна вредност	20.160.174	12.133.953	1.263.760	1.574.316	4.826.534	39.958.737
Исправка вредности и обезвређење	(7.367.721)	(9.616.901)	-	(461.208)	(63.665)	(17.509.495)
Неотписана вредност	12.792.453	2.517.052	1.263.760	1.113.108	4.762.869	22.449.242

Година завршена дана 31. децембра 2023.						
Повећања	430.703	497.704	-	41.713	577.001	1.547.121
Амортизација	(1.502.427)	(546.125)	-	(43.617)	-	(2.092.169)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 8)	-	-	-	-	(765)	(765)
Отуђења и отписи	-	(995)	-	-	-	(995)
Остали преноси	(1)	1.645	-	(1.429)	(1)	214
Транслационе резерве	(12.795)	(184)	(2.952)	(5)	(13.654)	(29.590)
Неотписана вредност	11.707.933	2.469.097	1.260.808	1.109.770	5.325.450	21.873.058

На дан 31. децембра 2022.						
Набавна вредност	20.569.506	12.620.296	1.260.808	1.614.257	5.325.450	41.390.317
Исправка вредности и обезвређење	(8.861.573)	(10.151.199)	-	(504.487)	-	(19.517.259)
Неотписана вредност	11.707.933	2.469.097	1.260.808	1.109.770	5.325.450	21.873.058

Нематеријална улагања у припреми са стањем на дан 31. децембра 2023. године у износу од 5.325.450 РСД (2022: 4.762.869 РСД) се највећим делом односе на улагања у истраживање (непотврђене резерве) у износу од 4.374.285 РСД (2022: 4.026.196 РСД).

Обезвређење гудвила

Гудвил руководство посматра на бази индивидуалних једница које генеришу готовину (ЈГГ) и географске локације. Надокнадива вредност сваке ЈГГ је утврђена на бази веће од вредности у употреби или фер вредности минус трошкови продаје.

Наведене калкулације су засноване на пројекцијама токова готовине по-пореза, на основу петогодишњег финансијског плана усвојеног од стране руководства.

Кључне претпоставке коришћене за обрачун вредности у употреби:

	2023.	2022.
Просечна бруто маржа	15,6%	16,0%
Стопа раста	1%	1%
„P/S” рацио	0,77	0,77
Дисконтна стопа		
- Румунско тржиште	9,70%	10,52%
- Бугарско тржиште	8,90%	9,80%
- Тржиште Босне и Херцеговине	13,60%	11,15%

Руководство је утврдило планирану бруто маржу на бази претходно остварених резултата и очекиваног привредног раста. Просечна стопа раста је конзистентна са

прогнозом у индустрији. Дисконтна стопа је после пореза и одражава специфичне ризике у односу на релевантну ЈГГ. У наставку је дат преглед алокације гудвила:

	Почетно стање	Повећања	Обезвређење	Транслационе резерве	Крајње стање
2023					
Босна и Херцеговина	481.266	-	-	(597)	480.669
Румунија	268.484	-	-	(1.715)	266.769
Бугарска	514.010	-	-	(640)	513.370
	1.263.760	-	-	(2.952)	1.260.808
2022					
Босна и Херцеговина	482.344	-	-	(1.078)	481.266
Румунија	269.030	-	-	(546)	268.484
Бугарска	541.758	-	(26.537)	(1.211)	514.010
	1.293.132	-	(26.537)	(2.835)	1.263.760

Тест обезвређења показује да у Босни и Херцеговини, Румунији и Бугарској надокнадива вредност, израчуната на основу веће од фер вредности умањене за трошкове продаје и вредности у употреби, превазилази књиговодствену вредност.

Тест обезвређења на бази вредности у употреби применом методе засноване на пројекцијама токова готовине након пореза је показао да су све земље са тренутним нивоом висине дисконтне стопе осетљиве на обезвређење имовине из ког разлога се за утврђивање надокнадивог износа користило утврђивање фер вредности умањене за трошкове продаје.

За утврђивања фер вредности умањене за трошкове продаје коришћен је П/С рацио од 0,77 на бази јавно доступних података

	2023. Коришћене претпоставке о просечној бруто маржи горива	Промене у пп	2022. Коришћене претпоставке о просечној бруто маржи горива	Промене у пп
Тржиште Румуније	15,5%	-1,1 пп	16,5%	-7пп
Тржиште Бугарске	16,2%	-0,4 пп	16,5%	-5,4пп
Тржиште Босне и Херцеговине	15,2%	+0,1 пп	15,1%	-4,8 пп

и интерне базе реномираних екстерних консултаната. Тест обезвређења на тржиште Босне и Херцеговине је најмање осетљиво на промену П/С индикатора, где вредност у употреби је испод садашње вредности одговарајуће имовине када овај индикатор је нижи од 0,45, за тржиште Румуније испод 0,77 а за тржиште Бугарске испод 0,54.

Руководство сматра да је просечна бруто маржа горива као део укупне просечне бруто марже кључна претпоставка која утиче на осетљивост обрачуна вредности у употреби. Следећа табела приказује осетљивост обрачуна на промену ове претпоставке показујући за колико би просечна бруто маржа горива требала да се смањи да би употребна вредност била једнака садашњој вредности тестиране имовине:

8. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

а) Некретнине, постројења и опрема по набавној вредности

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале некретнине, постројења и опрема	Улагања у туђе некретнине, постројења и опрему	Аванси	Укупно
На дан 1. јануара 2022.								
Набавна вредност	16.923.564	254.303.454	183.873.058	20.340.817	95.196	577.452	342.907	476.456.448
Исправка вредности и обезвређење	(342.385)	(97.326.045)	(92.507.018)	(2.981.486)	(1.114)	(420.118)	(26.741)	(193.604.907)
Неотписана вредност	16.581.179	156.977.409	91.366.040	17.359.331	94.082	157.334	316.166	282.851.541
Година завршена дана 31. децембра 2022.								
Повећања	98.841	14.728.314	4.945.830	158.184	-	30.594	848	19.962.611
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	(675.619)	-	-	-	-	-	(675.619)
Обезвређење (напомена 29)	-	-	-	(120.481)	-	-	(32)	(120.513)
Амортизација	-	(11.807.532)	(10.735.791)	-	-	(19.146)	-	(22.562.469)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 7)	-	-	-	22.346	-	-	-	22.346
Пренос на инвестиционе некретнине (напомена 86)	100.936	152.826	-	-	-	-	-	253.762
Пренос на стална средства намењена продаји	(37.898)	(2.315)	-	-	-	-	-	(40.213)
Отуђења и отписи	(13.144)	(92.839)	(178.052)	(45.575)	(36)	-	-	(329.646)
Остали трансфери	15	(105.443)	15.590	(345.868)	(74)	72	864.613	428.905
Транслационе резерве	(14.051)	(13.872)	(1.490)	(9.853)	-	(48)	(8)	(39.322)
Неотписана вредност	16.715.878	159.160.929	85.412.127	17.018.084	93.972	168.806	1.181.587	279.751.383
На дан 31. децембра 2022.								
Набавна вредност	17.056.211	269.382.451	187.471.805	20.115.586	95.086	604.777	1.208.348	495.934.264
Исправка вредности и обезвређење	(340.333)	(110.221.522)	(102.059.678)	(3.097.502)	(1.114)	(435.971)	(26.761)	(216.182.881)
Неотписана вредност	16.715.878	159.160.929	85.412.127	17.018.084	93.972	168.806	1.181.587	279.751.383
На дан 1. јануара 2023.								
Набавна вредност	17.056.211	269.382.451	187.471.805	20.115.586	95.086	604.777	1.208.348	495.934.264
Исправка вредности и обезвређење	(340.333)	(110.221.522)	(102.059.678)	(3.097.502)	(1.114)	(435.971)	(26.761)	(216.182.881)
Неотписана вредност	16.715.878	159.160.929	85.412.127	17.018.084	93.972	168.806	1.181.587	279.751.383
Година завршена дана 31. децембра 2023.								
Повећања	139.087	14.792.291	6.350.587	12.642.354	-	26.775	8.862.911	42.814.005
Аквизиције из пословних комбинација	507.101	695.129	658.691	37.591	-	-	-	1.898.512
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	290.351	-	-	-	-	-	290.351
Обезвређење (напомена 26 и 29)	-	-	-	(133.295)	-	-	32	(133.263)
Амортизација	-	(11.784.965)	(10.298.110)	-	-	(21.331)	-	(22.104.406)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 7)	-	-	-	765	-	-	-	765
Пренос (на)/са инвестиционих некретнина (напомена 86)	(9.338)	15.139	-	-	-	-	-	5.801
Пренос на стална средства намењена продаји	(31.539)	-	(6.497)	-	-	-	-	(38.036)
Отуђења и отписи	(14.375)	(44.599)	(49.131)	(188.776)	(48)	-	-	(296.929)
Остали трансфери	-	302.583	(218.416)	(412.794)	1	(2)	(3.813.083)	(4.141.711)
Транслационе резерве	(13.101)	(23.287)	(2.696)	(25.741)	-	(26)	(69)	(64.920)
Неотписана вредност	17.293.713	163.403.571	81.846.555	28.938.188	93.925	174.222	6.231.378	297.981.552
На дан 31. децембра 2023.								
Набавна вредност	17.633.974	287.304.340	197.904.758	32.183.168	95.038	627.681	6.749.276	542.498.235
Исправка вредности и обезвређење	(340.261)	(123.900.769)	(116.058.203)	(3.244.980)	(1.113)	(453.459)	(517.898)	(244.516.683)
Неотписана вредност	17.293.713	163.403.571	81.846.555	28.938.188	93.925	174.222	6.231.378	297.981.552

Група је у пословној 2023. години капитализовала трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од 66.158 РСД (2022: 20.974 РСД).

Од укупног износа активација у 2023. години у износу од 21.308.740 РСД, најзначајнији део односи се на активацију средстава за производњу нафте и гаса у износу од 17.216.199 РСД. У 2022. години активација у износу од 19.804.427 РСД, најзначајнији део односи се на активацију средстава за производњу нафте и гаса у износу од 14.811.779 РСД.

На крају сваког извештајног периода, руководство Групе процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројања и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Група је на дан 31. децембра 2023. године извршила процену индикатора обезвређења имовине јединица које генеришу готовину (“ЈГГ”) - за детаље видети напомену 3.7. Додатно, Група је извршила процену и признала обезвређење у износу од 133.295 РСД (2022: 120.513 РСД) за технолошки и физички застарела и расходована средства и средства у припреми за које постоје индикатори да њихова надокнадива вредност не прелази књиговодствену вредност.

6) *Инвестиционе некретнине по фер вредности*

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Кретања на инвестиционим некретнинама приказане су у табели испод:

	2023.	2022.
На дан 1. јануара	1.531.705	1.728.395
Добици по основу фер вредновања (напомена 26 и 29)	-	62.430
Преноси на некретнина, постројења и опреме (напомена 8а)	(5.801)	(253.762)
Остали преноси	(10.984)	856
Отуђења	-	(6.214)
На дан 31. децембра	1.514.920	1.531.705

Инвестиционенекретнинеисказанесастањем на дан 31. децембра 2023. године у износу од 1.514.920 РСД (31. децембра 2022. године: 1.531.705 РСД) у највећем делу се односе на бензинске станице и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан извештавања.

Фер вредност инвестиционих некретнина

Инвестиционе некретнине, које чине бензинске станице и пословни простори, вредноване су по фер вредности на дан 31. децембра 2023. односно 2022. године. Позитиван ефекат вредновања по фер вредности признат је у корист прихода од усклађивања вредности имовине (напомена 26).

Табела ниже приказује нефинансијска средства књижена по фер вредности која

је мерена методом процене. Одмеравање фер вредности врши се према следећим хијерархијским нивоима:

- Котиране цене (некориговане) на активном тржишту за иста средства или исте обавезе (Ниво 1)
- Информације, осим котираних цена укључених у Ниво 1, које су засноване на доступним тржишним подацима за средства или обавезе, било директно (тј. цене) или индиректно (тј. изведене из цена) (Ниво 2)
- Информације о средству или обавези које нису засноване на доступним тржишним подацима (тј. недоступне информације) (Ниво 3)

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2023. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности			
Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	921.151	-
– Бензинске станице	-	-	593.769
Укупно	-	921.151	593.769

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2022. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности			
Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	946.567	-
– Бензинске станице	-	-	585.138
Укупно	-	946.567	585.138

Технике процене фер вредности применом методологије 2. нивоа

Фер вредности пословних простора, станова и других објеката за издавање добијене применом методологије 2. нивоа произилазе из методе упоредивих трансакција. Продајне цене упоредивих објеката у непосредној близини коригују се за разлике у њиховим кључним карактеристикама као што је површина некретнине. Најзначајнија информација по овом приступу процене је цена по квадратном метру.

Одмеравање фер вредности применом значајних недоступних информација (методологија 3. нивоа)

Фер вредности бензинских станица добијене применом методологије 3. нивоа произилазе из методе употребних вредности, где је фер вредност бензинских станица одређена као садашња вредност будућих нето примања Групе на основу дугорочних уговора о закупу. Најзначајнија информација при овом приступу процене је цена изнајмљивања по бензинској станици.

Кључне претпоставке коришћене за вредовање методом употребних вредности:

	2023.	2022.
Дугорочна стопа раста	0%	0%
Дисконтна стопа	10,65%	10,98%

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	2023.	2022.
Стање на почетку године	585.138	809.664
Пренос на/(са) некретнине, постројења и опрему	8.631	(248.162)
Промена у фер вредности:		
Добици признати у билансу успеха, фер вредновање	-	29.370
Остало	-	(5.734)
Укупно повећање по основу фер вредновања средства	-	23.636
Стање на крају године	593.769	585.138

в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и

процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 2.9).

	Капитализовани трошкови истраживања	Капитализовани трошкови развоја	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2022.						
Набавна вредност	16.957.599	547.513	17.505.112	220.374.273	56.567	237.935.952
Исправка вредности и обезвређење	(45.208)	(36)	(45.244)	(83.107.234)	(26.455)	(83.178.933)
Неотписана вредност	16.912.391	547.477	17.459.868	137.267.039	30.112	154.757.019
Година завршена 31. децембра 2022.						
Повећања	(1.137.456)	1.425.443	287.987	14.811.779	-	15.099.766
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	-	-	(675.629)	-	(675.629)
Обезвређење (напомена 29)	(77.594)	(34.738)	(112.332)	-	-	(112.332)
Амортизација	-	-	-	(13.459.311)	(5.861)	(13.465.172)
Пренос на нематеријалну имовину	13.015	(13.150)	(135)	-	-	(135)
Отуђења и отписи	-	(39.781)	(39.781)	(143.375)	(1)	(183.157)
Остали преноси	(5.090.156)	4.248.946	(841.210)	373.129	4.250	(463.831)
Транслационе резерве	(15.993)	(1.073)	(17.066)	(7.605)	-	(24.671)
	10.604.207	6.133.124	16.737.331	138.166.027	28.500	154.931.858
На дан 31. децембра 2022.						
Набавна вредност	10.724.715	6.167.892	16.892.607	235.638.513	57.889	252.589.009
Исправка вредности и обезвређење	(120.508)	(34.768)	(155.276)	(97.472.486)	(29.389)	(97.657.151)
Неотписана вредност	10.604.207	6.133.124	16.737.331	138.166.027	28.500	154.931.858
На дан 1. јануара 2023.						
Набавна вредност	10.724.715	6.167.892	16.892.607	235.638.513	57.889	252.589.009
Исправка вредности и обезвређење	(120.508)	(34.768)	(155.276)	(97.472.486)	(29.389)	(97.657.151)
Неотписана вредност	10.604.207	6.133.124	16.737.331	138.166.027	28.500	154.931.858
Година завршена 31. децембра 2023.						
Повећања	2.525.111	1.511.664	4.036.775	17.216.199	5.463	21.258.437
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	-	-	290.237	-	290.237
Обезвређење (напомена 29)	(74.169)	(47.986)	(122.155)	-	-	(122.155)
Амортизација	-	-	-	(13.616.185)	(3.826)	(13.620.011)
Пренос на инвестиционе некретнине	-	-	-	136	-	136
Пренос на стална средства намењена продаји	-	-	-	(6.497)	-	(6.497)
Отуђења и отписи	-	(163.308)	(163.308)	(37.696)	(48)	(201.052)
Остали преноси	(9.103)	48.472	39.369	72.553	(46)	111.876
Транслационе резерве	(36.893)	(2.216)	(39.109)	(26.352)	-	(65.461)
	13.009.153	7.479.750	20.488.903	142.058.422	30.043	162.577.368
На дан 31. децембра 2023.						
Набавна вредност	13.205.102	7.512.827	20.717.929	252.630.090	63.258	273.411.277
Исправка вредности и обезвређење	(195.949)	(33.077)	(229.026)	(110.571.668)	(33.215)	(110.833.909)
Неотписана вредност	13.009.153	7.479.750	20.488.903	142.058.422	30.043	162.577.368

Укупна вредност улагања у истраживање износи 1.797.039 РСД је тренутно у фази Процењивања резултата истраживања и потврде ових резултата од стране Националне агенције за Минералне ресурсе која нису примљена до краја 2023. године, али је пренето на 2024. годину. Приликом процене статуса ове инвестиције на дан 31. децембра 2023. године анализа индикатора обезвређења је извршена посматрањем целог истражног подручја што је дозвољено

г) *Право коришћења средстава*

	Земљиште	Некретнине	Постројења и опрема	Возила	Остало	Укупно
На дан 1. јануара 2022. године	124.884	1.556.283	269.503	633.294		2.583.964
Повећања	-	231.352	194.247	1.487.124	-	1.912.723
Амортизација	(9.581)	(326.576)	(166.452)	(258.762)	-	(761.371)
Отуђења	-	(152)	(20.141)	(16.811)	-	(37.104)
Ефекти модификације уговора	-	(28)	(656)	-	-	(684)
Транслационе резерве	(210)	(1.508)	143	(127)	-	(1.702)
На дан 31. децембра 2022. године	115.093	1.459.371	276.644	1.844.718		3.695.826
На дан 1. јануара 2023. године	115.093	1.459.371	276.644	1.844.718	-	3.695.826
Повећања	2.542	154.343	213.308	549.768	-	919.961
Амортизација	(8.577)	(268.002)	(155.144)	(332.233)	-	(763.956)
Преноси	-	-	5.000	(6.994)	1.994	-
Отуђења	-	3	(110.235)	(9.153)	-	(119.385)
Обезвређење (напомена 29)	-	-	-	-	(1.994)	(1.994)
Транслационе резерве	(278)	(1.069)	(285)	(70)	-	(1.702)
На дан 31. децембра 2023. године	108.78	1.344.646	229.288	2.046.036	-	3.728.750

9. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРИДРУЖЕНИХ СУБЈЕКТА И ЗАЈЕДНИЧКИМ ПОДУХВАТИМА

Књиговодствена вредност инвестиција у заједничка улагања на дан 31. децембра 2023. и 2022. године приказана је у табели испод:

		Проценат учешћа	31. децембар 2023 .	31. децембар 2022.
НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. Београд	Заједничко улагање	50%	797.238	847.018
Газпром Енергохолдинг Србија д.о.о. Београд	Заједничко улагање	49%	1.931.767	2.019.706
Хип Петрохемија д.о.о. Панчево			-	11.572.197
<i>Минус исправка вредности</i>			-	(11.572.197)
Укупно инвестиције			2.729.005	2.866.724

у складу са захтевима МСФИ 6. На основу анализе извршене на дан 31. децембра 2023. године Група је проценила да нема индикатора обезвређења и наставила да процењује могућност комерцијалне производње на пољу. По добијању потврде резултата за поље од стране Националне Агенција за Минералне ресурсе оно ће бити пребачено у фазу производње и индикатори обезвређења биће поново сагледани.

Претежно место пословања обелодањених заједничких улагања је територија Републике Србије.

Не постоје потенцијалне обавезе које се односе на интерес Групе у заједничком улагању, као ни потенцијалне обавезе из самог улагања.

НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. Београд

У 2013. години Група је стекла 50% удела у заједничком улагању Енерговинд д.о.о. чија је намена управљање радом будућег ветропарка Пландиште, укупне снаге 102 MW. Током марта 2019. године, пројекат је променио назив у НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. Београд. Поднет је захтев за продужење статуса повлашћеног произвођача електричне енергије надлежном органу 2021. године за наредне три године. До дана издавања ових консолидованих финансијских извештаја није било значајних пословних активности. НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. је Друштво у приватном власништву за које нису доступне котиране берзанске цене.

Газпром енергохолдинг Србија д.о.о. Нови Сад

Током 2015. холдинг компанија је основала Термоелектрану - Топлану „ТЕ-ТО“ Панчево са пројектованим капацитетом од 208 MW. У октобру 2017. године потписан је уговор по принципу „кључ у руке“. У овом тренутку, обезбеђује топлотну енергију – технолошку пару Рафинерији нафте у Панчеву, док се електрична енергија продаје Електропривреди Србије а.д. Београд и преноси у електропреносни систем Србије.

ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево

Група је 9. јуна 2023. године стекла контролу и уписала повећање учешћа у капиталу ХИП Петрохемије са претходних 20,86% на 90%. (напомена 39)

Сажете финансијске информације за заједничка улагања и придружене ентитете приказане су у табели испод:

	НИС МЕТ Енерговинд	Газпром Енергохолдинг Србија	ХИП Петрохемија
31. децембра 2023. године			
Обртна имовина	120.106	2.612.304	-
Стална имовина	3.725.436	22.614.890	-
Краткорочне обавезе	1.845.831	5.047.973	-
Дугорочне обавезе	-	16.220.251	-
Приходи	9.623	14.604.254	-
Губитак за период	(99.561)	(179.466)	-
31. децембра 2022. године			
Обртна имовина	212.773	2.846.397	19.448.667
Стална имовина	3.353.426	22.570.357	11.696.836
Краткорочне обавезе	1.466.962	2.947.801	3.483.177
Дугорочне обавезе	-	18.327.837	1.700.400
Приходи	13.475	8.488.261	57.493.404
Добитак (Губитак) за период	(82.852)	2.704.593	397.040

10. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ОСТАЛА ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Депозити са доспећем преко годину дана	155.319	215.500
Остали дугорочни финансијски пласмани	260.165	263.231
Дугорочни кредити дати запосленима	698.946	877.470
Дугорочна потраживања	-	7.000
Минус исправка осталих дугорочних пласмана	(287.61)	(348.578)
	826.820	1.014.623

Дугорочни кредити дати запосленима на дан 31. децембра 2023. године у износу од 698.946 РСД (31. децембра 2022: 877.470 РСД) се односе на бескаматне кредите односно кредите по каматној стопи 0,5% и 1,5% пласиране запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Отплаћују се у месечним

ратама. Ови кредити су обезвређени у износу од 287.610 РСД.

11. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Анализа одложених пореских средстава и обавеза приказана је у табели:

	Средства	Обавезе	Нето
На дан 31. децембра 2023. године			
Резервисања	834.113	-	834.113
Некретнине, постројења и опрема	2.628.687	(282.373)	2.346.314
Умањење вредности имовине	72.236	-	72.236
Добици од фер вредновања	4.005	-	4.005
Ревалоризационе резерве	-	(11.601)	(11.601)
	3.539.041	(293.974)	3.245.067
На дан 31. децембра 2022. године			
Резервисања	704.723	-	704.723
Некретнине, постројења и опрема	1.916.117	(217.555)	1.698.562
Умањење вредности имовине	367.129	-	367.129
Добици од фер вредновања	10.327	-	10.327
Ревалоризационе резерве	-	(14.075)	(14.075)
	2.998.296	(231.630)	2.766.666

Кретања на одложеним пореским средствима и обавезама у току године:

	На дан 31. децембра 2022.	Ефекат на укупни резултат	Ефекат на остали укупни резултат	Аквизиције из пословних комбинација	Остало	На дан 31. децембра 2023.
Резервисања	704.723	119.989	9.398	-	3	834.113
Некретнине, постројења и опрема	1.698.562	743.295	-	(95.548)	5	2.346.314
Умањење вредности имовине	367.129	(294.893)	-	-	-	72.236
Добици од фер вредновања	10.327	(6.353)	31	-	-	4.005
Ревалоризационе резерве	(14.075)	2.475	-	-	(1)	(11.601)
Укупно	2.766.666	564.513	9.429	(95.548)	7	3.245.067

	На дан 31. децембра 2021.	Ефекат на укупни резултат	Ефекат на остали укупни резултат	Аквизиције из пословних комбинација	Остало	На дан 31. децембра 2022.
Резервисања	664.773	39.576	374	-	-	704.723
Некретнине, постројења и опрема	987.560	711.066	-	-	(64)	1.698.562
Умањење вредности имовине	694.650	(327.521)	-	-	-	367.129
Добици од фер вредновања	10.311	-	16	-	-	10.327
Ревалоризационе резерве	(14.075)	-	-	-	-	(14.075)
Укупно	2.343.219	423.121	390	-	(64)	2.766.666

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана Групе и остварених пословних резултата који су руководству дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих

пореских кредита.

Одложене пореске обавезе су повећане за 95.548 динара због аквизиције ХИП Петрохемије д.о.о. Панчево (напомена 39).

12. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Материјал, резервни делови, алат и инвентар	38.246.639	32.813.090
Недовршена производња	7.638.856	6.600.656
Готови производи	23.150.152	20.169.440
Роба	4.398.526	3.165.090
Дати аванси	1.801.550	1.059.350
Минус: исправка вредности залиха	(5.753.230)	(4.513.662)
Минус: исправка вредности датих аванса	(175.099)	(148.529)
	69.307.394	59.145.435

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	Исправка вредности залиха	Исправка вредности датих аванса	Укупно
На дан 1. јануара 2022.	4.619.268	147.57	4.766.838
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 29)	31.295	1.264	32.559
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 26)	(85.867)	(304)	(86.171)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(51.033)	-	(51.033)
Остало	(1)	(1)	(2)

На дан 31. децембра 2022.	4.513.662	148.529	4.662.191
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 29)	1.080.053	26.989	1.107.042
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 26)	646.688	13.766	660.454
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(472.753)	(14.185)	(486.938)
Остало	(14.421)	-	(14.421)
На дан 31. децембра 2023.	5.753.229	175.099	5.928.328

13. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Остала повезана правна лица у земљи	142.336	1.673.553
Остала повезана правна лица у иностранству	191.571	171.959
Потраживања од трећих лица у земљи	35.859.921	37.267.410
Потраживања од трећих лица у иностранству	2.018.264	1.351.155
	38.212.092	40.464.077
<i>Минус: исправка вредности</i>	(5.004.186)	(4.770.429)
	33.207.906	35.693.648

14. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Потраживања из специфичних послова	950.186	996.950
Потраживања за камате	2.035.894	1.922.507
Потраживања од запослених	70.394	65.876
Остала потраживања	667.468	8.327.459
Потраживања за више плаћени порез на добит	7.626.816	-
Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	7.470.959	126.895
Потраживања за ПДВ	137.420	601.319
<i>Минус: исправка вредности</i>	(10.111.753)	(9.993.604)
	8.847.384	2.047.402

15. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Депозити са доспећем преко три месеца а мање од годину дана	32.607.844	6.063.683
Остала краткорочна финансијска средства	89.536	111.228
	32.697.380	6.174.911

По основу готовине у банци Група остварује камату по променљивим каматним стопама заснованим на дневним каматним стопама за депозите у банци. Депозити са доспећем до 3 месеца се уговарају на различите периоде од једног дана до три месеца, у зависности

од тренутних потреба Групе, и остварује камату по одговарајућим краткорочним стопама депозита. Фер вредност готовинских еквивалената и готовине је једнака њиховој књиговодственој вредности.

16. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Готовина у банци и благајни	11.739.845	18.906.061
Депозити са доспећем до 3 месеца	9.734.451	69.222.772
Новчана средства са ограниченим коришћењем	4.729	254
Остала новчана средства	5.246	1.958
	21.484.271	88.131.045

По основу депозита са доспећем преко 3 месеца, а мање од годину дана Група остварује камату по одговарајућим краткорочним

стопама на депозите. Фер вредност краткорочних финансијских пласмана је једнака њиховој књиговодственој вредности.

17. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Разграничени порез на додату вредност	3.450.138	4.405.141
Унапред плаћени трошкови	288.116	273.018
Унапред плаћена акциза	4.247.860	4.197.429
Стамбени кредити и остала активна временска разграничења	454.416	546.479
	8.440.530	9.422.067

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2023. године у износу од 3.450.138 РСД (2022: 4.405.141 РСД) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 31. децембра 2023. године у износу од 4.247.860 РСД (31. децембар 2022: 4.197.429 РСД) се односе на акцизе плаћене за готове производе који се чувају у не-акцизном складишту и на акцизе плаћене за увозне производе који се користе у даљем процесу производње за шта ће средства бити враћена у блиској будућности.

18. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Издате менице и гаранције	124.606.180	74.436.005
Примљене менице и гаранције	26.498.912	24.449.180
Имовина (у бившим републикама Југославије)	5.358.178	5.358.820
Потраживања (из бивших република Југославије)	6.500.094	6.763.139
Туђа роба у складишту и остала средства других лица	15.936.565	15.056.497
Средства за затварање поља	1.361.966	1.361.966
Примљене хипотеке и залог	3.672.927	3.097.224
Остала ванбилансна актива и пасива	683.124	250.868
	184.617.946	130.773.699

19. КАПИТАЛ

Капитал који се може приписати власницима Друштва						
Напомена	Акцијски капитал	Рев.рез. и нер.доб. и губ.	Нераспоређена добит/ (губитак)	Укупно	Учешћа без права контроле	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануара 2022. године	81.530.200	600.647	180.705.364	262.836.211	-	262.836.211
Добитак	-	-	92.374.653	92.374.653	-	92.374.653
Остали укупни приход/(расход)						
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	20	-	(181.751)	(181.751)	-	(181.751)
Добици по основу улагања у инструменте капитала		-	(104)	(104)	-	(104)
Добици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања		-	59.715	5.782	65.497	65.497
Укупан приход/(расход) за годину		-	(122.140)	92.380.435	92.258.295	- 92.258.295
Расподела дивиденди	19.1	-	-	(5.782.122)	(5.782.122)	- (5.782.122)
Остало		-	25.918	(110.665)	(84.747)	- (84.747)
Стање на дан 31. децембра 2022. године	81.530.200	504.425	267.193.012	349.227.637	-	349.227.637

Капитал који се може приписати власницима Друштва						
Напомена	Акцијски капитал	Рев.рез. и нер.доб. и губ.	Нераспоређена добит/(губитак)	Укупно	Учешћа без права контроле	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануара 2023. године	81.530.200	504.425	267.193.012	349.227.637	-	349.227.637
Добитак	-	-	44.667.130	44.667.130	(474.614)	44.192.516
Остали укупни приход/(расход)						
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	20	-	(50.782)	-	(50.782)	1.305 (49.477)
Губици по основу улагања у инструменте капитала		-	8.299	-	8.299	- 8.299
Добици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања		-	80.237	-	80.237	- 80.237
Укупан приход/(расход) за годину		-	37.754	44.667.130	44.704.884 (473.309)	44.231.575
Улагања у нове уделе	39	-	-	-	990.917	990.917
Расподела дивиденди	19.1	-	-	(23.364.925)	(23.364.925)	- (23.364.925)
Смањења улагања у инструменте капитала		-	33.846	(33.846)	-	-
Остало		-	(54)	2.503	2.449	- 2.449
Стање на дан 31. децембра 2023. године	81.530.200	575.971	288.463.874	370.570.045	517.608	371.087.653

19.1. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Акцијски капитал представља капитал Друштва које је котирано на Београдској берзи. Номинална вредност акција је 500 РСД. Акцијски капитал на дан 31. децембра 2023. и 31. децембра 2022. године састоји се од 163.060.400 обичних акција.

Дивиденда обелодањена за годину која се завршила 31. децембра 2022. износи

23.364.925 РСД односно, 143,29 РСД по акцији (31. децембра 2021 : 5.782.122 РСД односно, 35,46 РСД по акцији) одобрена је од стране Скупштине акционара дана 29. јуна 2023. године и исплаћена 24. августа 2023. године.

Обрачун основне зараде по акцији приказан је у табели испод:

Година која се завршила 31. децембар		
2023.		
2022.		
Добит који припада већинском власнику	44.667.130	92.374.653
Просечан пондерисан број обичних акција	163.060.400	163.060.400
Зарада по акцији (у РСД)	274	567

Група нема конвертибилне инструменте, опције или гаранције и у складу с тим, смањена зарада по акцији једнака је основној заради по акцији како је наведено у табели изнад.

20. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови и друга резервисања	Укупно
Стање 1. јануара 2022. године	11.914.111	397.764	933.282	427.124	405.205	14.077.486
На терет укупног резултата	189.128	145.407	67.396	247.701	2.851.815	3.501.447
Повећања и корекција процене резервисања	(675.618)	-	-	-	-	(675.618)
Укидање резервисања (напомена 36)	(368.473)	-	-	(652)	205	(369.330)
Актуарски губици признати на терет осталог укупног резултата	-	-	181.767	-	-	181.767
Измирење обавеза	(26.936)	(34.839)	(97.646)	-	(56.188)	(215.609)
Остало	(539)	-	(212)	-	328.733	327.982
Стање на дан 31. децембра 2022. године	11.031.673	508.332	1.084.587	674.173	3.529.360	16.828.125
Стање 1. јануара 2023. године	11.031.673	508.332	1.084.587	674.173	3.529.360	16.828.125
Аквизиције из пословних комбинација	-	-	715.833	-	111.937	827.770
На терет укупног резултата	169.154	7.268	61.381	852.375	383.005	1.473.183
Повећања и корекција процене резервисања	290.351	-	-	-	-	290.351
Укидање резервисања (напомена 36)	(62.404)	(12.603)	(379.749)	(30.015)	(95.101)	(579.872)
Актуарски губици признати на терет осталог укупног резултата	-	-	56.338	-	-	56.338
Измирење обавеза	(52.503)	(36.441)	(171.840)	-	(134.289)	(395.073)
Остало	(1.583)	(1)	(10)	-	(1.849.123)	(1.850.717)
Стање на дан 31. децембра 2023. године	11.374.688	466.555	1.366.540	1.496.533	1.945.789	16.650.105

Анализа резервисања:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочна	13.937.343	14.814.651
Краткорочна	2.712.762	2.013.474
	16.650.105	16.828.125

а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Групе процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

б) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Група има обавезе по основу заштите животне средине. На дан извештавања Група је извршила резервисање по наведеном основу у износу од 466.555 РСД (31. децембра 2022. године: 508.332 РСД) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Групе.

в) Програм дугорочних подстицаја запослених

У 2011. години Група је започела процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја руководиоца Групе. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") у периоду од три године. На дан 31. децембра 2023. године руководство Групе је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за нови трогодишњи подстицај запослених (2021 - 2023) у износу од 1.496.533 РСД (31. децембра 2022. године: 674.173 РСД).

г) Резервисања за судске спорове и друга резервисања

На дан 31. децембра 2023. године Група је проценила вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака. Група је извршила додатно резервисање за судске спорове и друга резервисања за које је процењен негативан исход спора у износу од 383.005 РСД (2022: 2.851.815 РСД). Најзначајнији износ смењења резервисања односи се на резервисање по основу потенцијалне накнаде за неиспуњавање уговорних обавеза по основу минималних нафтних и гасних програма рада које се Група обавезала на постојећим истражним пројектима. Процена Групе је да исход судских и других поступака неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2023. године.

д) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2023	31. децембар 2022.
Отпремнине	938.794	768.865
Јубиларне награде	427.746	315.722
	1.366.540	1.084.587

Основне актуарске претпоставке које су коришћене:

	31. децембар 2023	31. децембар 2022.
Дисконтна стопа	7,78%	6,8%
Будућа повећања зарада	6,46%	4,72%
Просечан будући радни век	18,42	18,44

	Отпремнине	Јубиларне награде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2022. године	557.326	375.956	933.282
Трошкови директно плаћених накнада	(57.649)	(39.997)	(97.646)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	181.767	-	181.767
Признато у укупном резултату	87.530	(20.134)	67.396
Транслационе резерве	(109)	(103)	(212)
Стање на дан 31. децембра 2022. године	768.865	315.722	1.084.587
Трошкови директно плаћених накнада	(124.376)	(47.464)	(171.840)
Аквизиције из пословних комбинација	260.361	455.472	715.833
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	56.338	-	56.338
Признато у укупном резултату	(22.384)	(295.984)	(318.368)
Транслационе резерве	(10)	-	(10)
Стање на дан 31. децембра 2023. године	938.794	427.746	1.366.540

Износ признат у консолидованом укупном резултату:

	Година која се завршила 31. децембар 2023.	2022.
Текући трошкови накнада	46.379	76.807
Трошкови камата	85.156	7.727
Губици од промене плана доприноса	85.333	22.951
Актуарски губици (јубиларне награде)	(104.856)	(70.914)
Трошкови прошлих услуга	(430.380)	30.825
	(318.368)	67.396

21. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочни кредит	-	2.728.428
Банкарски кредити	65.223.169	65.009.756
Обавезе за лизинг	3.935.015	3.149.589
Остале дугорочне финансијске обавезе	838.937	847.172
Остале дугорочне обавезе	152.880	126.800
	70.150.001	71.861.745
Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза (напомена 22)	(11.685.114)	(6.547.322)
	58.464.887	65.314.423

Промене на обавезама Групе из финансијских активности приказане су као што следи:

	Дугорочни кредити	Краткорочни кредити	Финансијски лизинг	Укупно
На дан 1. јануара 2022. године	77.480.042	-	2.335.974	79.816.016
Приливи	4.499.752	1.311.584	-	5.811.336
Одливи	(14.063.305)	-	(814.876)	(14.878.181)
Немонетарне трансакције	(12.974)	-	1.630.618	1.617.644
Курсне разлике	(165.331)	(3.439)	(2.127)	(170.897)
На дан 31. децембра 2022. године	67.738.184	1.308.145	3.149.589	72.195.918
На дан 1. јануара 2023. године	67.738.184	1.308.145	3.149.589	72.195.918
Приливи	3.380.401	820.000	-	4.200.401
Одливи	(5.824.715)	(1.308.427)	(1.025.957)	(8.159.099)
Аквизиције из пословних комбинација	-	-	883.328	883.328
Немонетарне трансакције	20.345	-	938.612	958.957
Курсне разлике	(91.046)	282	(10.557)	(101.321)
На дан 31. децембра 2023. године	65.223.169	820.000	3.935.015	69.978.184

а) Банкарски кредити

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочни кредити у земљи	48.366.114	48.275.922
Дугорочни кредити у иностранству	16.857.055	16.733.834
	65.223.169	65.009.756
Текуће доспеће дугорочних кредита	(10.761.083)	(3.082.976)
	54.462.086	61.926.780

Доспеће банкарских кредита:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Између 1 и 2 године	7.632.523	9.707.939
Између 2 и 5 година	45.494.976	47.889.786
Преко 5 година	1.334.587	4.329.055
	54.462.086	61.926.780

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских и осталих кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
УСД	30.298	88.819
ЕУР	65.163.377	64.824.628
РСД	-	4.268
ЈПЈ	29.494	92.041
	65.223.169	65.009.756

Група наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Група је уговорила са повериоцима променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор. Руководство очекује да ће Група бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Група одржава однос консолидованог задуживања према консолидованој EBITDA (напомена 5). Руководство верује да је Група усаглашена са наведеним ковенантама на дан 31. децембра 2023. и 31. децембра 2022. године.

б) Обавезе за лизинг

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочне обавезе по основу закупа	3.010.984	735.918
Текуће обавезе по основу закупа	924.031	2.413.671
	3.935.015	3.149.589

Износи признати у оквиру биланса успеха:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Трошкови камата (укључени у финансијске расходе) (напомена 33)	160.516	98.355
Трошкови који се односе на краткорочни закуп (напомена 30)	103.413	401.482
Трошкови који се односе на закуп средстава мале вредности која нису приказана као краткорочни закуп (напомена 30)	51.477	118.858
Трошкови који се односе на варијабилна плаћања закупа који нису укључени у обавезе за закуп (напомена 30)	2.304.661	1.940.663

в) Остале дугорочне финансијске обавезе

Остале дугорочне финансијске обавезе у износу од 838.937 РСД (2022: 840.001 РСД) у потпуности представљају одложеноу накнаду за истраживачки пројекат О&Г.

22. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Краткорочни кредити у земљи	820.000	821.257
Краткорочни кредити у иностранству	-	486.888
Краткорочна доспећа дугорочних кредита (напомена 21)	10.761.083	5.811.404
Краткорочна доспећа обавеза по финансијском лизингу (напомена 21)	924.031	735.918
Остале краткорочне финансијске обавезе	171	-
	12.505.285	7.855.467

23. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе из пословања – матично и зависна повезана лица	-	1.762
Обавезе из пословања – остала повезана лица	839.599	3.695.885
Обавезе из пословања у земљи	12.228.611	8.278.322
Обавезе из пословања у иностранству	3.289.717	12.016.177
Обавезе из пословања - остало	31.241	32.452
	16.389.168	24.024.598

24. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе из специфичних послова	331.038	299.927
Обавезе за неисплаћене бруто зараде	2.256.409	1.744.239
Обавезе за камате	247.688	144.947
Обавезе за дивиденде	3.783.595	3.783.818
Остале обавезе према запосленима	1.272.621	1.078.452
Обавезе за ПДВ	1.530.268	4.209.049
Обавеза за акцизу	8.059.685	7.994.286
Накнада за робне резерве	617.524	885.898
Накнада за енергетску ефикасност	73.508	122.399
Обавезе за порез на добит	-	14.013.449
Остале обавезе за порезе	1.430.698	1.033.672
Остале краткорочне обавезе	1.923.499	142.880
	21.526.533	35.453.016

25. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Пасивна временска разграничења на дан 31. децембра 2023. године у износу 4.833.588 РСД (31. децембра 2022: 4.713.428 РСД) се највећим делом односе на укалкулисане обавезе за бонусе запосленима у износу 2.844.890 РСД (31. децембра 2022: 2.876.426 РСД) и уговорене обавезе са купцима које се односе на програм лојалности у износу од 926.279 РСД (31. децембра 2022: 774.596 РСД).

Приход у износу од 8.004.503 РСД (31. децембра 2022: 3.444.759 РСД) који је остварен у текућем извештајном периоду се односи на уговорене обавезе на дан 1. јануара 2023., од чега се 7.473.198 РСД (31. децембра 2022: 2.817.697 РСД) односи на авансе и 531.305 РСД (31. децембра 2022: 630.062 РСД) на програм лојалности купаца.

26. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	2022.
Добитак од повољне куповине (напомена 39)	8.918.255	-
Приходи по основу усклађивања вредности:		
– некретнина, постројења и опреме (напомена 8)	32	-
– инвестиционих некретнина (напомена 86)	-	88.350
– залиха (напомена 12)	472.753	85.867
– остало	20	128
	9.391.060	174.345

27. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	2022.
Трошкови материјала за израду	222.719.629	275.871.856
Трошкови режијског и осталог материјала	362.483	278.016
Трошкови горива и енергије	15.159.281	10.030.611
Остало	1.638.261	1.075.497
	239.879.654	287.255.980

28. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	2022.
Трошкови зарада (бруто)	32.111.745	26.853.527
Порези и доприноси на зараде на терет послодавца	4.385.978	3.731.825
Трошкови уговора о делу	152.673	111.986
Трошкови осталих личних зарада	40.300	23.982
Накнаде плаћене одбору директора	162.567	131.997
Трошкови отпремнина	14.682	31.081
Трошкови услужних организација	158.288	6.403
Остали лични расходи	1.460.510	1.299.513
	38.486.743	32.190.314

29. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)

	Година која се завршила 31. децембра 2023.	2022.
Расходи по основу усклађивања вредности:		
– нематеријалних улагања (напомена 7)	-	31.261
– некретнина, постројења и опреме (напомена 8)	135.289	146.367
– инвестиционих некретнина (напомена 86)	-	25.920
– залиха (напомена 12)	646.688	31.295
– остало	27.193	1.165
	809.170	236.008

30. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	Година која се завршила 31. децембар	
	2023.	2022.
Производне услуге	2.699.228	2.511.116
Транспортне услуге	3.141.497	3.430.557
Услуге одржавања	5.155.930	4.479.679
Закупнине (напомена 21)	2.459.551	2.461.003
Трошкови сајмова	9.134	7.701
Реклама и пропаганда	998.752	858.008
Трошкови истраживања	267.288	31.672
Остале услуге	1.563.032	1.668.608
	16.294.412	15.448.344

31. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Непроизводне услуге	3.442.145	2.683.719
Репрезентација	134.834	90.505
Премије осигурања	689.725	503.644
Трошкови платног промета	717.055	717.500
Трошкови пореза	1.559.694	1.437.767
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	1.833.103	1.950.839
Остали непроизводни трошкови	1.678.773	1.748.382
	10.055.329	9.132.356

Трошкови непроизводних услуга за годину која се завршила 31. децембра 2023. у износу од 3.442.145 РСД (2022: 2.683.719 РСД), се највећим делом, у износу од 920.982 РСД (2022: 689.189 РСД) односе на трошкове

обезбеђења, трошкове пројектовања у износу од 573.102 РСД (2022: 465.187 РСД) и трошкове консултантских услуга у износу од 219.575 РСД (2022: 192.480 РСД).

32. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Финансијски приходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	950.947	2.142.450
Приходи од камата	4.698.292	2.138.838
Добици од реструктурирања зајмова	-	1.325.251
Приходи по основу дисконта потраживања	-	131
Позитивне курсне разлике	594.210	757.386
Остали финансијски приходи	47.204	39.086
	6.290.653	6.403.142

33. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Финансијски расходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	1.152.020	3.508.316
- остали финансијски расходи	107.748	151.488
Расходи камата	3.066.076	1.645.100
Дисконт дугорочних потраживања	2.445	90.101
Дисконт дугорочних обавеза	154.128	39.835
Губици од реструктурирања зајмова	20.438	24.732
Негативне курсне разлике	647.631	1.559.619
Остали финансијски расходи	147.683	108.961
	5.298.169	7.128.152

34. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Укидање обезвређења дугорочних финансијских пласмана	57.589	50.409
Приходи по основу вредновања:		
- потраживања по основу продаје (напомена 5)	96.580	43.074
- специфичних потраживања (напомена 5)	382	601.580
- осталих потраживања (напомена 5)	6.839	4.653
	161.390	699.716

35. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Обезвређење дугорочних финансијских пласмана	429	-
Обезвређење по основу:		
- потраживања по основу продаје (напомена 5)	140.751	113.760
- специфичних потраживања (напомена 5)	1.986	360
- осталих потраживања (напомена 5)	2.935	2.681
- остало (напомена 5)	10.215	7.671
Вредновање финансијских инструмената кроз биланс успеха	-	352.829
	156.316	477.301

36. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Добици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	42.871	214.331
Добици од продаје материјала	20.928	58.574
Вишкови по основу пописа	517.018	592.552
Приходи од смањења обавеза	62.678	41.715
Укидање дугорочних резервисања (напомена 20)	579.872	369.331
Затезне камате	88.096	87.942
Остали приходи	81.315	54.731
	1.392.778	1.419.176

37. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Губици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	70.216	158.117
Губици од продаје материјала	135.536	183.230
Мањкови	684.272	706.099
Отпис потраживања	22.460	2.966
Отпис залиха	171.504	117.799
Добровољна плаћања и донације	7.248.576	162.031
Остали непоменути расходи	328.668	89.810
	8.661.232	1.420.052

Добровољна плаћања и донације у износу од 7.248.576 РСД већином се односе на донације за подршку пројеката из области образовања, социјалне и здравствене заштите.

38. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Текући порез на добит	8.532.713	17.886.433
Одложени порез (напомена 11)		
Настанак и укидање привремених разлика	(564.513)	(423.121)
	7.968.200	17.463.312

Порез на добит Групе пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе на резултат Групе, као што је приказано:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2023.	2022.
Добит пре опорезивања	52.160.716	109.837.965
Порески расход по важећој домаћој стопи пореза (15%)	7.824.107	16.475.695
Ефекат непризнатих пореских губитака и пореских стопа у страним јурисдикцијама	322.860	78.602
<i>Ефекат опорезивања на:</i>		
– Приходе који су изузети из опорезивања	(1.398.172)	(66.887)
– Порез плаћен у иностранству	-	155.950
– Остали расходи који се не признају за пореске сврхе	558.610	(44.257)
– Порески губици за која нису била призната одложена пореска средства (искоришћен признати порески кредит), нето	679.338	(235.484)
– Остали порески ефекти	(18.543)	1.099.693
	7.968.200	17.463.312
Просечна ефективна стопа пореза на добит	15,28%	15,9%

39. ПОСЛОВНЕ КОМБИНАЦИЈЕ

Стицање додатних удела у ХИП
Петрохемија д.о.о. Панчево

У складу са Уговором о Стратешкој сарадњи потписаним 24. децембра 2021. године између Министарства привреде Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево, Група је стекла контролу и уписала повећање учешћа у капиталу ХИП Петрохемије са претходних 20,86% на 90%, 9 јуна 2023. године, уз обавезу новчане докапитализације у износу од 17.591.055 РСД (150 милиона ЕУР) и изградњу погона за производњу полипропилена капацитета најмање 140.000 тона годишње у року од шест година. Као резултат ове стратешке сарадње, Група очекује да диверзификује и прошири пословање у оквиру производног

сегмента петрохемијских производа, након имплементације обимног инвестиционог програма модернизације и изградње нових производних капацитета. За потребе консолидованих финансијских извештаја, као датум стицања се узима 30. јун 2023. године.

Група је одлучила да одмери учешће без права контроле у стеченом ентитету по пропорционалном уделу свог учешћа у нето имовини стеченог ентитета.

Група је ангажовала независног проценитеља да утврди фер вредност стечене имовине и обавеза на датум стицања. У децембру 2023. године процена је завршена.

Фер вредности имовине и обавеза ХИПП-а на дан стицања биле су:

Фер вредност на дан стицања	
Имовина	
Готовина и готовински еквиваленти	568.307
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	2.707.063
Залихе	7.580.758
Краткорочни финансијски пласмани	588.292
Остала обртна имовина	1.257.277
Некретнине, постројења и опрема (напомена 8)	1.898.512
Остала стална имовина	34.314
Укупно стечена имовина	14.634.523
Обавезе	
Краткорочна резервисања за обавезе и трошкове (напомена 20)	(7.312)
Остале краткорочне обавезе	(2.914.880)
Обавезе по основу закупа	(883.328)
Дугорочна резервисања за обавезе и трошкове (напомена 20)	(820.458)
Одложене пореске обавезе, нето (напомена 11)	(95.548)
Остале дугорочне финансијске обавезе	(3.825)
Укупно стечене обавезе	(4.725.351)
Нето стечена имовина	9.909.172
Готовински токови на дан стицања	
Пренесена накнада	-
Учешће без права контроле на основу пропорционалног учешћа у нето стеченој имовини ХИПП-а (10%)	990.917
Фер вредност претходно стеченог учешћа у ХИПП-у	-
Добитак од повољне куповине (напомена 26)	8.918.255
Готовински токови на дан стицања	
Новчана надокнада	-
Минус: пренос готовине	568.307
Готовина и готовински еквиваленти	-
Нето прилив готовине – инвестиционе активности	568.307

Група нема никаквих других обавеза које би узроковале исплате по основу ове трансакције, осим обавеза из Уговора о Стратешкој сарадњи.

Повољна куповина је призната у консолидованом извештају о укупном резултату као Добитак од повољне куповине у оквиру линије Осталих приходи/(расходи), нето.

Добитак од повољне куповине настао је као резултат приватизације Друштва на основу јавног надметања за стратешког партнера узимајући у обзир неповољне услове у делатности у којој преузети ентитет послује у тренутку стицања, стања опреме и објеката и неопходности значајних улагања у развој производних капацитета пре свега полипропиленских објеката, као и неопходности значајних улагања у текуће одржавање постојећих капацитета, заштиту животне средине и обезбеђивање дугорочне одрживости пословања.

Фер вредност потраживања од купаца на датум стицања износи 2.707.063 РСД. Бруто уговорени износ потраживања од купаца је 3.084.488 РСД са исправком вредности за губитке од 377.425 РСД признатим при стицању.

За потребе процене фер вредности, ХИП Петрохемија се посматра као јединствена јединица за генерисање новца (ЈГГ), која обухвата погоне за етилен, ХДПЕ, ЛДПЕ и синтетичку гуму.

Фер вредност некретнина, постројења и опреме утврђује се упоређивањем вредности оперативних средстава процењених коришћењем трошковног и тржишног приступа нормализованог за нето обртни капитал (НОК) са вредношћу процењене ЈГГ применом методе пројекције дисконтованих новчаних токова. Коришћене кључне претпоставке су:

- а) дисконтна стопа од 10,9%
- б) терминална стопа раста 0 процената
- в) курс на дан РСД/ЕУР 117,30

Од датума стицања, ХИП Петрохемија је допринела са 9.707.659 РСД прихода и 4.746.143 РСД губитка пре опорезивања из континуираног пословања Групе. Да се стицање догодило на почетку године консолидовани биланс успеха и извештај о осталом резултату би укључио додатни приход у износу од 19.203.848 РСД и губитак пре опорезивања у износу од 13.562.647 РСД из континуираног пословања ХИП Петрохемија.

Није било аквизиција у години која се завршила 31. децембра 2022. године.

40. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Економско окружење у Републици Србији

Погоршање геополитичке ситуације као последица даљег развоја догађаја у Украјини довело је до појачане волатилности на робним и финансијским тржиштима. Просечна цена нафте у 2023. години је 82,62 долара за барел, односно 18% мање него у истом периоду 2022. године, што је условило да Влада Републике Србије уведе краткорочна ограничења на продајне цене нафтних деривата. Немогуће је утврдити колико ће дуго трајати ова појачана волатилност. Најављене су бројне санкције како би се ограничило пословање руских субјеката, а у таквој ситуацији, то би могло додатно да утиче на пословање Групе.

Група тренутно наставља да врши процену утицаја нових санкција на своје пословање.

Руководство предузима неопходне мере да обезбеди одрживост пословања Групе. Међутим, будуће ефекте тренутне економске ситуације тешко је предвидети, а тренутна очекивања и процене руководства могу се разликовати од стварних резултата.

Заштита животне средине

Руководство Групе је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од 466.555 РСД (31. децембар 2022: 508.332 РСД) на основу интерне процене о усаглашености Групе са законском регулативом Републике Србије (напомена 20).

Руководство Групе сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Порески ризици

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен

додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2023. године да је Група измирила све пореске обавезе према држави.

Капиталне обавезе

На дан 31. децембра 2023. године Група има закључене уговоре о набавци некретнина, постројења и опреме у износу од 2.861.058 РСД (31. децембар 2022. године: 311.970 РСД) и радове бушења и истраживања у износу од 89,78 милиона УСД (31. децембар 2022. године: 96,93 милиона УСД).

Није било других значајних потенцијалних обавеза Групе.

41. ДРУШТВА ГРУПЕ

На дан 31. децембра 2023. и 2022. године консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје матичног друштва и следећих зависних друштава у земљи и иностранству:

Друштво	Држава	Врста пословања	Учешће %	
			31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
НИС Петрол е.о.о.д., Софија	Бугарска	Промет	100	100
NIS Petrol SRL, Букурешт	Румунија	Промет	100	100
НИС Оверсис, Ст Петербург	Русија	Остало	100	100
Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Технички сервиси д.о.о., Зрењанин	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Транспорт д.о.о., Нови Сад	Србија	Транспорт	100	100
НИС Петрол а.д., Београд	Србија	Остало	100	100
Г Петрол д.о.о. Сарајево	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
Јадран - Нафтагас д.о.о. Бања Лука	Босна и Херцеговина	Истраживање и производња	100	100
ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево	Србија	Петрохемија	90	20,86

Учешће гласачких права матичне компаније у зависним лицима је једнако учешћу у капиталу у истим.

Непосредна и крајња холдинг компанија Групе је ПЈСЦ Гаспром. У односу на компанију Гаспром, НИС је члан Групе Гаспром на основу тога што правна лица (уврштена у једну групу ентитета), заједничким учешћем, имају више од педесет одсто од укупног броја гласачких права у основном капиталу Друштва.

42. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

У сврху састављања ових консолидованих финансијских извештаја, лица се сматрају повезаним уколико једно лице има контролу

над другим или је у могућности да значајно утиче на доношење финансијских и пословних одлука у складу са МРС 24 Повезана лица.

Група је у 2023. години и у истом периоду претходне године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицама у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних производа и електричне енергије.

На дан 31. децембра 2023. године и 31. децембра 2022. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима:

	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Заједничка улагања и придружена друштва
На дан 31. децембра 2023.			
Аванси за некретнине, постројења и опрему	-	72.113	-
Инвестиције у заједничка улагања	-	-	2.729.005
Дугорочна потраживања	-	-	669.617
Дати аванси за залихе и услуге	-	16.552	-
Потраживања по основу продаје	-	218.543	84.543
Остала потраживања	-	19.799	25
Краткорочни финансијски пласмани	-	25.835	-
Примљени аванси	-	(127)	(433)
Обавезе из пословања	-	(172.010)	(667.589)
	-	180.705	2.815.168
На дан 31. децембра 2022.			
Право коришћења средстава	-	197	-
Инвестиције у заједничка улагања	-	-	2.866.724
Дати аванси за залихе и услуге	-	22.259	-
Потраживања по основу продаје	-	367.944	1.446.747
Остала потраживања	-	5.741	709.408
Краткорочни финансијски пласмани	-	36.214	-
Дугорочне обавезе	-	(49)	-
Краткорочне финансијске обавезе	-	(2.728.428)	-
Примљени аванси	-	(312)	(3.101)
Обавезе из пословања	(1.762)	(642.009)	(3.053.876)
Остале краткорочне обавезе	-	(37)	(1)
	(1.762)	(2.938.480)	1.965.901

У годинама које су се завршиле дана 31. децембра 2023. и 2022. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Заједничка улагања и придружена друштва
Година која се завршила дана 31. децембра 2023. године			
Приходи од продаје	-	753.874	15.627.031
Расходи везани за набавку производа и услуга	(5.218)	(1.493.155)	(14.611.811)
Остали расходи	-	(43.650)	(61.936)
	(5.218)	(782.931)	953.284
Година која се завршила дана 31. децембра 2022. године			
Приходи од продаје	-	1.964.551	39.357.392
Расходи везани за набавку производа и услуга	(7.292)	(116.893.430)	(8.696.807)
Остали приходи/(расходи)	-	(147.867)	663
	(7.292)	(115.076.746)	30.661.248

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

	Заједничка улагања и придружена друштва	Остали
На дан 31. децембра 2023. године		
Потраживања – пре исправке вредности	-	967.842
Дати аванси	-	445
Обавезе	-	(517.071)
Остале краткорочне обавезе	-	24
	-	451.240
На дан 31. децембра 2022. године		
Потраживања – пре исправке вредности	1.433.784	787.379
Дати аванси	-	445
Обавезе	(1.259.596)	(725.804)
Остале краткорочне обавезе	(2.506)	(24)
	171.682	61.996

	Заједничка улагања и придружена друштва	Остали
Година која се завршила дана 31. децембра 2023. године		
Пословни Приходи	15.329.411	11.388.815
Пословни Расходи	(172.776)	(256.434)
	15.156.635	11.132.381
Година која се завршила дана 31. децембра 2022. године		
Пословни Приходи	39.107.255	9.812.283
Пословни Расходи	(279.921)	(340.454)
	38.827.334	9.471.829

Најзначајније трансакције са друштвима у државном власништву се односе на продају нафтних производа на бази цена и услова који се примењују и према трећим лицима. За

период од првих шест месеци трансакције са ХИП Петрохемијом су укључене у трансакције са повезаним правним лицима у оквиру линије заједничка улагања и придружена друштва.

Накнаде кључном руководству

На дан 31. децембра 2023. и 2022. године Група је признала 1.063.808 РСД и 1.024.263 РСД, респективно, као компензације кључног руководства (Генерални директор, чланови Одбора Директора, Одбор Скупштине акционара, Саветодавни одбор и Секретар Друштва). Кључне накнаде укључују зараде, бонусе и друге доприносе.

43. УСАГЛАШЕЊЕ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

У складу са захтевима Закона о рачуноводству, Група је извршила усаглашење својих потраживања и обавеза са куцпима и добављачима пре припреме финансијских извештаја. Група нема материјално значајних неусаглашених потраживања и обавеза.

44. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Није било материјално значајних догађаја након датума биланса.

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 31. децембра 2023. године до 29. фебруара 2024. године, када су ови консолидовани финансијски извештаји одобрени.

ИЗВЕШТАЈ О ПЛАЋАЊИМА АУТОРИТЕТИМА ВЛАСТИ

за годину која се завршила на дан 31.12.2023. године

Чланови 39. и 40. Закона о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 73/2019 и 44/2021 – др. закон) налажу да друштва од јавног интереса која послују у екстрактивној индустрији или сечи примарних шума саставе и објаве извештај односно консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти на годишњој основи.

Члан 76. Закона о тржишту капитала прописује да издавалац који се бави рударством, као што су делатности истраживања, откривања и вађења минерала, нафте, природног гаса и других сировина, или примарним шумарством, као што је гајење, сеча и обнављање шума и шумских подручја, има обавезу да једном годишње, а најкасније у року од 6 месеци након завршетка пословне године, састави и објави збирни извештај о свим плаћањима држави, аутономним покрајинама, градовима, општинама и организацијама са јавним овлашћењима.

Информације о припреми (Правила припреме) Извештаја о плаћањима ауторитетима власти:

Правна лица која су предмет извештавања

У складу са Законом о рачуноводству НИС а.д. Нови Сад је, као правно лице које послује у области екстрактивне индустрије, у обавези да припреми консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти за сваку завршену пословну годину, како за НИС, тако и за сва његова зависна друштва (која послују у екстрактивној индустрији) која су предмет консолидације Консолидованих финансијских извештаја НИС Групе.

Плаћања укључена у Извештај о плаћањима ауторитетима власти

Сва плаћања НИС Групе ауторитетима власти, извршена током наведене пословне године, за делатност која укључује истраживање, тражење, откривање, развој и вађење угља, сирове нафте и природног гаса, металних руда, руда обојених метала, остало рударство и вађење камена, песка, глине, шљунка и др. приказана су у овом извештају.

Плаћање, у смислу овог закона, представља износ који је плаћен, било у новцу, роби, услугама или правима за активности правних лица која делују у екстрактивној индустрији и бави се сечом примарних шума.

Врсте плаћања која су предмет овог Извештаја су следеће:

Право на производњу – Право на производњу укључује удео производње који у извештајном периоду припада држави. Ово плаћање се по правилу плаћа у натури. У оквиру НИС Групе нису идентификована ова плаћања.

Порез на приход, производња или добит правних лица, искључујући порезе на потрошњу као што је порез на додатну вредност, порез на доходак грађана или акцизе – У Извештају о плаћањима ауторитетима власти укључена су сва плаћања која се односе на порез на добит и порез на производњу. ПДВ, акцизе, као и порез на имовину нису приказани у овом Извештају. Такође, њим нису обухваћена ни плаћања по основу накнада за заштиту животне средине.

Повластице – Обухватају плаћања која се односе на плаћања на име рудне ренте.

Дивиденде – Све дивиденде које су исплаћене Републици Србији, осим дивиденди које су исплаћене по основу права власништва из обичних акција. У оквиру НИС Групе нису идентификована ова плаћања током 2023. године. На име дивиденде по основу права власништва из обичних акција Републици Србији у 2023. години исплаћено је 6.980.025.874,78 РСД.

Бонуси за потписивање, откривање и производњу – Овим су обухваћене исплате за бонусе, које се исплаћују након потписивања споразума или уговора или када се проглашава комерцијално откриће или је производња започела или је производња достигла прекретницу. Током 2023. године није било овакве врсте плаћања.

Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије - Обухватају накнаде и друге износе који се плаћају као накнада за стицање дозволе за приступ некој области где се изводе екстрактивне активности. Административне таксе које нису посебно повезане са екстрактивним сектором или приступом екстрактивним ресурсима се искључују. Искључене су и извршене уплате у замену за услуге које пружа Влада. У оквиру НИС Групе нису идентификована ова плаћања током 2023. године.

Плаћања за унапређење инфраструктуре – укључују плаћања за развој и побољшање локалне инфраструктуре (путеви, мостови или железница), осим када инфраструктура служи искључиво за оперативне сврхе. Не укључују се плаћања од друштвеног значаја (изградња школа и болница). Током 2023. године није било овакве врсте плаћања у оквиру НИС Групе.

Извештај о плаћањима ауторитетима власти укључује плаћања већа од 100.000 ЕУР у динарској противредности.

Ауторитет власти

Ауторитет власти, у смислу закона о рачуноводству, је било који национални, регионални или локални орган власти Републике Србије, државе чланице или треће земље. То укључује и одељење, агенцију или привредно друштво које контролише тај орган власти у смислу одредаба члана 39. и 40. Закона о рачуноводству.

Пројекат

Пројекат представља оперативне активности које су уређене једним уговором, лиценцом, закупом, концесијом или сличним споразумом и чини основу за плаћање обавеза према ауторитетима власти. Уколико је више таквих уговора значајно међусобно повезано, онда се сматрају једним пројектом.

Валута извештавања

Сви износи који су наведени у овом Извештају исказани су у динарима (РСД).

Укупан износ према врсти плаћања

Плаћања по земљама	Право на производњу	Порези	Повластице	Дивиденде	Бонуси	Накнада ¹⁰²	Плаћања за унапређење инфраструктуре
Република Србија	0	29.759.941	1.700.189	0	0	0	0
Ангола	0	0	0	0	0	0	0
Босна и Херцеговина	0	0	0	0	0	0	0
Румунија	0	0	90.045	0	0	0	0
Укупно	0	29.759.941	1.790.234	0	0	0	0

у 000 РСД

Плаћања према ауторитетима власти

Србија

Плаћања	Право на производњу	Порези	Повластице	Дивиденде	Бонуси	Накнада ¹⁰³	Плаћања за унапређење инфраструктуре
Министарство финансија Управа за Трезор	0	0	1.700.189	0	0	0	0
Министарство финансија, Пореска управа, Центар за велике пореске обвезнике	0	29.759.941	0	0	0	0	0
Укупно	0	29.759.941	1.700.189	0	0	0	0

у 000 РСД

Ангола

Плаћања	Право на производњу	Порези	Повластице	Дивиденде	Бонуси	Накнада ¹⁰⁴	Плаћања за унапређење инфраструктуре
НАМР Национална агенција за минералне ресурсе	0	0	0	0	0	0	0
Укупно	0	0	0	0	0	0	0

у 000 РСД

Румунија

Плаћања	Право на производњу	Порези	Повластице	Дивиденде	Бонуси	Накнада ¹⁰⁵	Плаћања за унапређење инфраструктуре
НАМР Национална агенција за минералне ресурсе	0	0	90.045	0	0	0	0
Укупно	0	0	90.045	0	0	0	0

у 000 РСД

102 Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије
103 Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије
104 Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије
105 Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије

Плаћања по пројектима

Ангола

Плаћања	Право на производњу	Порези	Повластице	Дивиденде	Бонуси	Накнада ¹⁰⁶	Плаћања за унапређење инфраструктуре
Ангола Блок3	0	0	0	0	0	0	0
Укупно	0	0	0	0	0	0	0

у 000 РСД

106 Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије

ESG ПОКАЗАТЕЉИ

	Јединица мере	2022.	2023.	Δ
Климатске промене и животна средина				
Директне емисије CO ₂ (опсег 1)	у милионима t CO ₂	1,478	1,397	-6%
Кретање угљеничног интензитета у Блоку Истраживање и производња за опсег 1	у кг CO ₂ Е /т производње нафте	275,7	255,2	-7%
Кретање угљеничног интензитета у Блоку Прерада за опсег 1	у кг CO ₂ Е /т производње нафте	272,3	276,9	+2%
Индиректне емисије CO ₂ (опсег 2)	у хиљ. t CO ₂	268,2	271,2	+1%
Остале индиректне емисије гасова са ефектом стаклене баште (опсег 3) ¹⁰⁷	у хиљ. t CO ₂	9.589	11.172	+17%
Сумпор диоксид (SO ₂)	тона	179	156	-13%
Оксиди азота (NOx)	тона	994	985	-1%
Емисија прашкастих материја	тона	32	30	-6%
Потрошња енергије унутар компаније, укупно	у t.o.e	533.838	506.872	-5%
Укупан број изливања ¹⁰⁸	број	8	20	+150%
Број изливања (>1 барела)	број	6	5	-17%
Запремина изливене материје ¹⁰⁹	m ³	1,7	10,2	раст
Захваћена вода по тони прерађене нафте	мил. m ³ /мил. t	0,95	1,44	+51%
Испуштене отпадне воде по тони прерађене нафте	мил. m ³ /мил. t	0,44	0,70	+58%
Укупно генерисаног отпада	тона	12.235	10.717	-12%
Опасан	тона	7.114	7.621	+7%
Неопасан	тона	5.121	3.096	-40%
Укупно збринутог отпада	тона	12.436	10.960	-12%
Опасан	тона	7.320	7.860	+7%
Неопасан	тона	5.116	3.100	-39%

107 Остале индиректне емисије гасова са ефектом стаклене баште које су у највећој мери последица употребе производа компаније - емисије за категорију 1 - набављена роба и услуге, категорију 2 - средства за производњу (челик, цемент) и категорију 11 - коришћење продатих производа компаније).
108 Изливање нафте и деривата на земљиште, отпадних вода, хемикалија, емисије гаса и остало.
109 Приказани податак се односи на изливање нафте и деривата на земљиште.

Јединица мере		2022.	2023.	Δ
Људи и заједница				
Број запослених ¹¹⁰	број	11.935	12.248	+3%
Број запослених са непуним радним временом ¹¹¹	број	28	30	+7%
Стопа флукуације запослених	%	13	11	-15%
од којих стопа добровољне флукуације	%	9	8	-11%
од којих стопа принудне флукуације	%	4	3	-25%
Удео жена у укупном броју запослених	%	29	30	+3%
Удео жена у менаџменту	%	30	30	0%
Просечни сати обуке по запосленом	сати	8,71	12,50	+44%
Просечан трошак обуке по запосленом	РСД	19.631,7	22.306,7	+14%
Запослени на које се примењује колективни уговор	%	97	97	0%
Улагање у заједницу ¹¹²	млн. РСД	360	7.471	раст
Волонтерски сати	број	679	1.121	+65%
Добровољно давање крви (прикупљене јединице крви)	број	298	572	+92%
Здравље и безбедност				
Смртни случајеви (fatalities) – запослени друштва	број	0	0	n/a
Смртни случајеви (fatalities) – извођачи (на локацијама и ван локација)	број	0	0	n/a
Смртни случајеви (fatalities) – трећа лица (у вези са радом)	број	1	1	0%
LTIF ¹¹³	на 1 милион радних сати	1,17	1,92	+64%
Tier 1 (Process safety events) ¹¹⁴	број	0	0	n/a
Tier 2 (Process safety events)	број	2	2	0%
Tier 3 (Process safety events)	број	320	334	4%
Чланови Одбора директора				
Број чланова Одбора	број	11	11	-
Број извршних чланова	број	1	1	-
Број неизвршних чланова	број	10	10	-
од којих независних чланова Одбора	број	2	2	-
Број седница Одбора директора	број	23	22	-
Број Комисија Одбора директора	број	3	3	-

110 Број запослених не укључује запослене преко Уговора о делу
111 Запослени ангажовани преко Уговора о делу. На дан 31.12.2023. године у оквиру НИС а. д. Нови Сад имамо 106 запослених преко Уговора о делу.
112 Када је у питању податак за 2023. годину 471,7 милиона РСД је улагање компаније у свим областима подршке, а износ од 7 милијарди РСД представља донацију компаније за подршку пројектима Владе Републике Србије из области образовања, социјалне и здравствене заштите, а након остварених одличних пословних резултата компаније током 2022. године.
113 LTIF (Lost Time Injury Frequency) – индикатор повреда са изгубљеним радним данима
114 PSE Tier (Process safety event Tier-1, Tier-2, технолошки догађаји првог и другог нивоа) – непланирано и неконтролисано цурење из посуда/цевовода за време технолошког процеса, које према међународној класификацији (API 754, IOGP 456) доводи до појаве: пожара, експлозије, повреде запослених или других великих негативних утицаја

ИЗЈАВА ЛИЦА ОДГОВОРНИХ ЗА САСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА

Овим изјављујемо да је према нашем најбољем сазнању годишњи извештај састављен уз примену важећих рачуноводствених стандарда и да даје истинит и објективан преглед имовине, обавеза, финансијског положаја, добитака и губитака, прихода и расхода Друштва, укључујући и сва друштва укључена у групу са којима Друштво чини економску целину, као и да извештај управе о пословању Друштва омогућава поштен увид у развој и ток његовог пословања, те његов положај и положај његових друштава у групи са којима чини економску целину, заједно са описом главних ризика и неизвесности којима су изложени.

Кирил Тјурдењев
генерални директор НИС а.д. Нови Сад

ПРИЛОЗИ

Општи подаци о НИС а.д. Нови Сад

Пословно име:	НИС а.д. Нови Сад
Матични број:	20084693
Адреса:	Нови Сад, Народног фронта 12
Порески идентификациони број:	104052135
Веб-сајт:	www.nis.rs
Имејл-адреса:	office@nis.rs
Претежна делатност:	0610 - експлоатација сирове нафте
Датум оснивања	01. октобар 2005. године
Друштво за ревизију које је ревидирало последњи финансијски извештај (од 31. децембра 2023. године):	FinExpertiza д.о.о. Београд Кнеза Милоша 90а 11000 Београд
Организовано тржиште на којем се тргује акцијама НИС а.д. Нови Сад:	Београдска берза а.д. Београд Омладинских бригада бр. 1 11070 Нови Београд

РЕЧНИК

Скраћеница	Значење
3D	Тродимензионални
2D	Дводимензионални
APC	Advanced Process Control
CAC/RCP	Codex Alimentarius Commission/Recommended Code of Practice Комисија Codex Alimentarius-а/Препоручени кодекс праксе
CAPEX	Capital Expenditures Капитални издаци - инвестиције
CMMS	Computerized maintenance management system Компјутерски систем за управљање одржавањем
CO ₂	Угљен-диоксид
GWh	Гига ват час, мерна јединица за електричну енергију
DCS ESD	Distributed Control System (DCS) and Emergency Shut Down (ESD) system
DWS	Downstream
EBITDA	Профит пре пореза, камата и амортизације
EIA	Energy Information Administration Енергетска информативна служба
ESP	Electrical submersible pump
ETBE	Etil tert-butil etar
EPS	Earnings per share – зарада по акцији
EPsCM	Engineering, procurement services and construction management
ESG	Environmental, social, and governance
EUR	Евро
FCC	Fluid catalytic cracker Каталитички крекер флуида
FIC	Foreign Investors Council Савет страних инвеститора
HAZID	Hazard Identification Study Студија идентификације опасности
HAZOP	Hazard Operational Analysis
HiPACT	High Pressure Acid-gas Capture Technology Задржавање киселог гаса применом технологије високог притиска
HR	Human resources Људски ресурси
HSE	Health, Security and Enviroment Здравље, безбедност и животна средина
IMS	Интегрисани систем управљања
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control Интегрисано спречавање и контрола загађења
ISO	International Organization for standardization; Међународна организација за стандардизацију
IT	Information technologies Информационе технологије
IVMS	In-Vehicle Monitoring System Систем мониторинга возила
km	Километар
KPI	Key Performance Indicators; Кључни показатељи пословања
kW	Кило ват – мерна јединица за електричну енергију
LPG	Liquefied petroleum gas Течни нафтни гас
LTIF	Lost Time Injury Frequency Индекс учесталости повреда
m ²	Квадратни метар

Скраћеница	Значење
<i>MBA</i>	Master of Business Administration; Мастер управљања пословањем (академска титула)
<i>MHC/DHT</i>	Комплекс за благи хидрокрекинг и хидродораду
<i>Mwe</i>	Електрични мегават - мера произведене електричне енергије
<i>MWh</i>	Мега ват час – мерна јединица за електричну енергију
<i>OCF</i>	Оперативни новчани ток
<i>OMS</i>	Operating Management System Систем оперативног менаџмента
<i>OMS/CI</i>	Operations Management System/Continuous improvement
<i>OPEC</i>	Organization of petrol export countries Организација земаља извозница нафте
<i>OPEX</i>	Operational Expenditure Оперативни трошкови
<i>P/BV</i>	Price/Book Value Цена акције/Књиговодствена вредност
<i>P/E</i>	Price/EPS Цена акције/EPS
<i>QA/QC</i>	Quality Assurance / Quality Control
<i>RAR</i>	Road Accident Rate Показатељ броја саобраћајних незгода
<i>RCM</i>	Reliability-centered maintenance Одржавања на бази поузданости
<i>ROA</i>	Return on Assets Стопа приноса на укупна средства
<i>ROE</i>	Return on Equity Стопа приноса на капитал
<i>t.o.e.</i>	Tonne of oil equivalent
<i>UPS</i>	Upstream
<i>USD</i>	Амерички долар
<i>USD/bbl</i>	Долара за барел
АД или а.д.	Акционарско друштво
БДП	Бруто друштвени производ
БЗР	Безбедност и здравље на раду
ВК	Високо квалификовани
ВС	Висока стручна спрема
ВШ	Виша стручна спрема
ГИР	Геологија и разрада
ГПН	ЈАД „Гаспром њефт”
ГТА	Геолошко-технолошке мере
ДОО или д.о.о.	Друштво са ограниченом одговорношћу
ДР	Доктор наука
ДРП	Допунски рударски пројекат
е.о.о.д.	Једночлано друштво са ограниченом одговорношћу у бугарској легислативи
ЕУ	Европска унија
ЕУ ЕТС	EU Emissions Trading System, Систем трговине емисијама ЕУ
ЗОП	Заштита од пожара
ИК	Инвестициони Комитет
ИСУР	Интегрисани систем управљања ризицима
ЈАД	Јавно акционарско друштво у руској легислативи
ЈП	Јавно предузеће
КВ	Квалификовани
КПГ	Компримовани природни гас
КПЦ	Кафе пословни центар
МЗСЦ	Мултифункционални заједнички сервисни центар
мил.	Милион

Скраћеница	Значење
млрд.	Милијарда
ММФ	Међународни монетарни фонд
МР	Магистар
МРЕ	Министарство рудства и енергетике
МРС	Међународни рачуноводствени стандард
НАМР	Национална агенција за минералне ресурсе
НБ	Нафтна база
НБС	Народна банка Србије
НД	Нафтни деривати
НК	Неквалификовани
НМД	Налогодавно-методолошка документа
НС	Нижа стручна спрема
НТК	Научно-технолошка конференција
НП	Нафтно поље
НТЦ	Научно-технолошки центар
ОД	Одбор Директора
ОИЕ	Обновљиви извори енергије
ОСА	Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва
ОТТ	Одељење за технолошки транспорт
ОШ	Основна школа
ПДВ	Порез на додату вредност
ПК	Полуквалификовани
ПК	Производни контракт
ПКС	Привредна комора Србије
ППД	Подршка лежишног притиска
РИР	Ремонтно-изолационные работы Ремонтно-изолациони радови
РЗС	Републички завод за статистику
РНП	Рафинерија нафте Панчево
РС	Република Србија
с.р.л.	Друштво са ограниченом одговорношћу у румунској легислативи
САД	Сједињене Америчке Државе
СНД	Складиште нафтних деривата
СННП	Картица „Са нама на путу”
СОС	Сабирно-отпремна станица
СС	Средња стручна спрема
ССГ	Станица за снабдевање горивом - бензинска станица
т.е.н.	Тона еквивалентне нафте
ТЕ-ТО	Термоелектрана - топлана
ТНГ	Течни нафтни гас
ФБиХ	Федерација Босна и Херцеговина
хиљ.	Хиљада

ФИНАНСИЈСКИ КАЛЕНДАР

Извештајни период	Предлог датума објаве резултата у 2024.
FY 2023	30.01.2024.
Q4 2023	
Q1 2024	26.04.2024.
Q2 2024	29.07.2024.
Q3 2024	28.10.2024.
на дан одржавања Дана инвеститора	

КОНТАКТИ

НИС А.Д. НОВИ САД
e-mail: office@nis.rs

Народног фронта 12
21000 Нови Сад
(021) 481 1111

Милентија Поповића 1
11000 Београд
(011) 311 3311

УСЛУГЕ ОДНОСА СА ИНВЕСТИТОРИМА
e-mail: Investor.Relations@nis.rs

Народног фронта 12
21000 Нови Сад,
Србија

ГРУПА ЗА ПОСЛОВЕ СА МАЊИНСКИМ
АКЦИОНАРИМА
e-mail: servis.akcionara@nis.rs

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија
Инфо сервис: (011) 22 000 55

